

**Zpráva o plnění opatření
Národního plánu podpory rovných
příležitostí pro osoby se zdravotním
postižením na období 2015–2020
v roce 2020 a jeho celkové zhodnocení**

Obsah

I. Úvod	3
II. Celkové zhodnocení Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015-2020 z pohledu jednotlivých rezortů	4
III. Plnění opatření	11
1. Rovné zacházení a ochrana před diskriminací	11
2. Osvětová činnost.....	24
3. Přístupnost staveb, dopravy a komunikací	36
4. Mimořádné události a krizové situace	56
5. Rovnost před zákonem	58
6. Nezávislý život.....	61
7. Osobní mobilita	68
8. Přístupnost informací a veřejných služeb	71
9. Život v rodině.....	74
10. Vzdělávání a školství	80
11. Zdraví a zdravotní péče	89
12. Rehabilitace.....	96
13. Zaměstnávání.....	98
14. Sociální zabezpečení a sociální ochrana.....	111
15. Participace občanů se zdravotním postižením a jejich organizací na správě věcí veřejných ..	115
16. Přístup ke kulturnímu dědictví a účast na kulturním životě.....	118
17. Statistické údaje	127
18. Koordinace a monitorování plnění Národního plánu.....	128
IV. Seznam použitých zkratk	130

I. Úvod

Cílem předkládaného materiálu je podrobné zmapování způsobu plnění opatření obsažených v Národním plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 (dále jen „NPPRP“) ze strany jednotlivých rezortů a institucí za rok 2020. NPPRP byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 25. května 2015 č. 385.

NPPRP obsahově i strukturou vychází z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „Úmluva“), kterou Česká republika ratifikovala v září 2009. Pro zpracování dokumentu byly vybrány ty články Úmluvy, které jsou z hlediska vytváření rovnoprávného a nediskriminujícího prostředí pro lidi se zdravotním postižením nejdůležitější a nejaktuálnější v daném sledovaném období.

NPPRP je rozdělen do kapitol v návaznosti na vybrané články Úmluvy. Každá kapitola vedle krátkého obsahu příslušného článku Úmluvy dále obsahuje stručný popis stávajícího stavu a cílů, kterých má být prostřednictvím opatření dosaženo, a soubor termínovaných a průběžných opatření včetně uvedení resortu, který je za jejich plnění odpovědný. V případě, že se na realizaci opatření podílí více resortů, odpovídají za jejich plnění společně.

Usnesení vlády ČR, kterým byl NPPRP schválen, ukládá jednou ročně, vždy do 30. června, předložit vládě ČR k projednání zprávu o realizaci jednotlivých opatření NPPRP za uplynulý kalendářní rok.

Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením (dále jen „VVOZP“) v roce 2015 schválil svým usnesením Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření NPPRP, která stanovují závazné postupy k podávání hodnotících zpráv pro rezorty a další instituce.

Realizace a průběžné monitorování NPPRP je mezioborovým procesem, z tohoto důvodu je nezbytné, aby se na jeho naplňování podílely nejen všechny dotčené ústřední orgány státní správy, ale také další instituce, kterým to NPPRP ukládá. Pokud jde o instituce, které nejsou orgány veřejné správy, jako je Národní rada osob se zdravotním postižením ČR (dále jen „NRZP“), která je střežovou nestátní neziskovou organizací, děje se tak na základě akceptace úkolu ze strany těchto organizací. Stát pak přispívá, zejména formou poskytovaných dotací k tomu, aby dotčený subjekt mohl úkoly plnit.

Z hodnotících zpráv jednotlivých rezortů byla zpracována souhrnná Zpráva o plnění opatření NPPRP v roce 2020. Zpráva se člení podle jednotlivých kapitol NPPRP. U každého opatření je proveden souhrn plnění od všech odpovědných rezortů a institucí.

K informacím rezortů a institucí o plnění opatření zaujímá stanovisko sekretariát VVOZP ve spolupráci s NRZP.

Ze 125 opatření, která se měla plnit průběžně nebo měla být splněna do 31. prosince 2020, bylo splněno nebo průběžně plněno 112 opatření, částečně splněno bylo 1 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 12 opatření.

Vzhledem k tomu, že platnost NPPRP skončila v roce 2020, obsahuje materiál také celkové zhodnocení přínosu NPPRP z pohledu jednotlivých rezortů.

II. Celkové zhodnocení Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015-2020 z pohledu jednotlivých rezortů

Ministerstvo dopravy

Mezi hlavní úkoly Ministerstva dopravy vyplývající z Národního plánu patřilo zejména zajištění přístupnosti veřejné dopravy. Požadavky na nově schvalované dopravní prostředky železniční a silniční dopravy jsou upraveny mezinárodní legislativou v kombinaci s technickými předpisy, ve sledovaném období došlo v této oblasti ke schválení mezinárodně platných standardů zpřísňujících požadavky na přístupnost nově vyráběných vozidel. Obnovou vozidlového parku tak dochází k postupnému rozšiřování počtu vozidel přístupných podle nejnovějších požadavků. Přístupnost železničních vozidel vyrobených dříve bude plně zajištěna v okamžiku, kdy tato vozidla projdou rekonstrukcí, nebo budou nahrazena novými splňujícími požadavky Nařízení č. 1300/2014/EU. Za účelem komplexního zajištění přístupnosti železniční dopravy jsou také systematicky upravována nádraží a nástupiště. Na hlavních tratích zařazených do transevropské železniční sítě (TEN-T) jsou bezbariérově přístupná nástupiště ve více než polovině stanic a zastávek. Pro osoby se zrakovým postižením jsou na nástupiště průběžně umísťovány vodící linie, orientační hlasové majáčky a k dispozici jsou také hmatové štítky s informacemi v Braillově písmu.

V říjnu 2020 vstoupila v platnost novela vyhlášky č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu. V prosinci 2020 MD spustilo Systém jednotného tarifu platný na celé síti veřejných železničních služeb osobní dopravy, který zajišťuje jednotné odbavení cestujících u více dopravců, součástí tohoto systému je i objednávka asistence¹ pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace, a to nejen ve vlaku, ale také ve stanici.

V rámci osvěty o problematice přístupnosti vydalo MD v roce 2018 metodickou pomůcku pro objednatele veřejné dopravy týkající se zajištění přístupné veřejné služby v přepravě cestujících.

Při přijímání všech legislativních, organizačních a technických opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením, probíhá komunikace se zástupci organizací osob se zdravotním postižením. Pro zlepšení komunikace mezi zástupci Národní rady osob se zdravotním postižením ČR, osobních dopravců a Správy železnic byla nadto v roce 2019 ustavena speciální platforma. Spolupráce se SONS napomáhá k zajištění přístupnosti osobám se zrakovým postižením, např. vedla k úpravě internetových stránek Správy železnic, kde jsou zveřejňovány informace o úrovni přístupnosti konkrétních stanic a zastávek.

MD také zajišťuje konzultační a poradenskou činnost v oblasti bezbariérového užívání dopravních staveb a dopravních prostředků a prostřednictvím osvětových kampaní BESIP každoročně organizuje akce, které upozorňují na bezpečnost osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace jako účastníků silničního provozu.

Prostřednictvím Státního fondu dopravní infrastruktury bylo na základě Národního rozvojového programu mobility pro všechny na bezbariérové úpravy pěších tras za účelem zvýšení bezpečnosti v období 2015–2020 poskytnuto celkem 174 735 738,78 Kč.

Ministerstvo financí

Ministerstvo financí se v rámci plnění opatření Národního plánu zaměřilo především na osvětu a zlepšení podmínek pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Od roku 2015 jsou na ministerstvu aplikována cílená opatření na podporu vytváření rovných podmínek na pracovišti, byla rozšířena možnost flexibilních úvazků a pružné pracovní doby. V této oblasti byla také navázána spolupráce s Úřadem práce a zavedena byla i jednotná pravidla pro výběrová řízení. Ministerstvo financí se systematicky zabývalo také vzděláváním a osvětou zaměstnanců na témata související se zákazem diskriminace. K plnění opatření na podporu nediskriminačního prostředí přispívá i resortní Pracovní skupina pro rovné příležitosti.

Ministerstvo financí dále pokračovalo v odstraňování bariér v budovách spadajících do jeho působnosti (např. vybudování bezbariérového přístupu na pracovišti generálního ředitelství cel v Plané u Českých Budějovic, bezbariérového vstupu do budovy v areálu VZSK Heřmanice či vybudování bezbariérové výcvikové haly v Kněževsi). Úřad pro zastupování státu ve věcech

¹ <https://www.oneticket.cz/asistence/>

majetkových, který vykonává činnost prostřednictvím 8 územních a 45 odloučených regionálních pracovišť, také v uplynulých letech zlepšoval přístup do budov pro osoby se zdravotním pojištěním a dále se podílel i na podpoře neziskových organizací poskytujících služby pro osoby se zdravotním a duševním postižením.

Na základě požadavků organizací osob se zdravotním postižením bylo nad rámec opatření Národního plánu zajištěno zpřístupnění systému Elektronické evidence tržeb také osobám se zdravotním postižením, především pak osobám s postižením zrakovým.

Ministerstvo kultury

Mezi nejdůležitější úkoly Ministerstva kultury patřilo zejména pokračování ve zpřístupňování kulturních objektů a akcí pro osoby s různými druhy zdravotního postižení. Příspěvkové organizace MK jsou také motivovány k vytváření systému slev ze vstupného na kulturní akce a do kulturních objektů pro osoby se zdravotním postižením. Aktualizované přehledy o poskytovaných slevách jsou zveřejňovány vždy dvakrát ročně (duben, září) na internetových stránkách MK.

Ve vybraných památkových objektech jsou využívány moderní technologie umožňující zpřístupnění památkových objektů i návštěvníkům se zdravotním postižením, například tablety s průvodcem v českém znakovém jazyce, pro osoby se zrakovým postižením jsou pak vytvářeny haptické modely. V rámci významných investičních akcí jsou také v budovách realizovány bezbariérové úpravy.

Během uplynulého období pořádaly muzea a galerie množství akcí pro osoby s různými druhy zdravotního postižení, probíhalo také postupné zpřístupňování sbírek, a to úpravou prostor nebo zaváděním audioprůvodců, videí, digitalizací sbírek apod. Mezi významná opatření přijatá za účelem zpřístupnění kultury bylo zapojení Národního památkového ústavu do systému eSbírky. Byla realizována fáze technické implementace a následně byl ustanoven redakční tým pro výběr a tvorbu popisků pro vhodné movité památky. K importu nových kulturních předmětů do systému eSbírky dochází průběžně každý rok.

V období plnění Národního plánu byla v roce 2019 přijata novela autorského zákona, kterou byla do českého právního řádu implementována směrnice a nařízení EU k provedení mezinárodní Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým osobám, osobám se zrakovým postižením nebo s poruchami čtení. Cílem této tzv. Marrákešské smlouvy je zlepšit dostupnost autorsky chráněných děl v podobě knih, odborných periodik, novin, časopisů, hudebních partitur a podobných písemností osobám se zrakovým postižením a osobám s poruchami čtení tak, že se na základě nové výjimky umožní přeshraniční výměna (dovoz a vývoz) autorských děl převedených do přístupných formátů (např. do Braillova písma nebo do speciálních digitálních formátů).

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj plnilo v rámci Národního plánu, mimo oblastí společných pro všechny resorty, zejména úkoly na úseku stavebního řádu, regionálního rozvoje, bytové politiky, cestovního ruchu či poskytování dotací pro nestátní neziskové organizace.

Odbor stavebního řádu v rámci vzdělávání a ověřování zvláštní odborné způsobilosti úředníků obecných stavebních úřadů na úseku územního rozhodování, stavebního řádu a vyvlastnění pořádal přednášky týkající se vyhlášky č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. Realizováno bylo celkem 18 přednášek a proškoleny byly několik set úředníků obecných stavebních úřadů. Odbor stavebního řádu dále průběžně zpracovával metodické pomůcky k požadavkům na bezbariérové užívání staveb, za sledované období 2015–2020 bylo zveřejněno celkem 39 dokumentů.

K odstraňování bariér směřuje i řada dotačních programů MMR, např. podprogram Odstraňování bariér v budovách domů s pečovatelskou službou a v budovách městských a obecních úřadů a podprogram Euroklíč v rámci naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny či program Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb. Prostřednictvím programu Podpora bydlení realizuje MMR i podprogramy Bytové domy bez bariér a Podporované byty, prostřednictvím dotace z tohoto programu bylo zajištěno např. vybudování bezbariérového přístupu u 369 domů 10 348 bytů a v 1 003 bytových domech byl umístěn výtah. V uplynulém období probíhaly také plánované úpravy týkající se odstraňování bariér v budovách ministerstva.

V oblasti cestovního ruchu bylo MMR správcem Národního programu podpory cestovního ruchu a Národního programu podpory cestovního ruchu v regionech. V rámci těchto programů byly podporovány projekty, které se zaměřovaly na realizaci základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu - veřejná hygienická zařízení, odpočívadla či jiné úpravy veřejných prostranství vhodné i pro osoby se zdravotním postižením.

Ministerstvo obrany

Ministerstvo obrany se věnovalo především obecným úkolům vyplývajícím z Národního plánu, které se týkají osvěty a vzdělávání o problematice zdravotního postižení, podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením či odstraňování bariér v budovách.

I přes specifické požadavky na řadu služebních míst je ministerstvem podporováno zaměstnávání osob se zdravotním postižením, při realizaci výběrových řízení bylo zavedeno opatření, na základě kterého mohou být například pohovory před výběrovou komisí vedeny prostřednictvím jiných technických prostředků s ohledem na specifické potřeby uchazeče, pokud uchazeč upozorní na skutečnost, že je osobou se zdravotním postižením.

MO se také intenzivně zabývá zvyšováním společenského a právního povědomí zaměstnanců v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu, ať už formou vydávání vnitřních předpisů nebo formou organizování přednášek či pravidelných školení. Problematika diskriminace a rovných příležitostí byla v uplynulém období také trvale začleněna do výuky studentů a studentek Univerzity obrany, Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy MO a také v rámci výuky v kurzech pro vyšší důstojníky.

Ministerstvo obrany zajišťuje také odstraňování bariér v budovách ministerstva i v objektech příspěvkových organizací, v rámci kterých provozuje kromě veřejných budov i vojenské nemocnice, lázeňská a rekreační zařízení, která využívají nejen vlastní zaměstnanci, ale také široká veřejnost. MO proto systematicky pokračovalo v bezbariérových úpravách i u těchto objektů tak, aby byly plně přístupné a využitelné i osobami se zdravotním postižením (např. zřizování výtahů, budování bezbariérových přístupů či sociálních zařízení).

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu mimo společné obecné úkoly plnilo také specifické úkoly týkající se technických norem, požadavků univerzálního designu nebo podpory vývoje a výroby kompenzačních pomůcek.

Vývoj a výzkum kompenzačních pomůcek, zdravotnických prostředků a podpůrných technologií pro osoby se zdravotním postižením byly podporovány prostřednictvím mnoha specifických programů, např. v rámci programů TRIO a TREND či prostřednictvím realizace dotačních programů z evropských fondů.

V oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením MPO vypracovalo manuál k výběrovým řízením v tomto úřadu, ve kterém je stanoveno vkládat na konec náborového inzerátu informaci o tom, že je předmětná pracovní pozice či služební místo vhodné také pro osoby se zdravotním postižením.

MPO také postupně naplňuje požadavky na přístupnost budov ve své správě, v uplynulém období byla např. ve všech rekonstruovaných výtazích instalována vizuální i akustická signalizace pro osoby se sluchovým nebo zrakovým postižením. Úřední digitální deska ministerstva, která je umístěna vedle hlavního vchodu do budovy Na Františku, je instalována ve výšce umožňující její použití i osobami pohybujícími se na vozíku, zároveň jsou informace zobrazovány velkým písmem a obsah lze také pohybem ruky zvětšit obdobně jako na mobilním telefonu. Ministerstvo se tak v rámci úprav snaží využívat dostupné technologie, aby činilo prostředí a komunikaci s veřejností co nejvíce přístupné osobám s různými druhy zdravotního postižení.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí bylo gestorem mnoha důležitých opatření Národního plánu v oblastech zaměstnávání či poskytování sociálních služeb.

V rámci šíření osvěty a informovanosti veřejnosti o tématu zdravotního postižení vydalo MPSV řadu publikací a tiskových zpráv o postavení osob se zdravotním postižením v systémech sociální ochrany.

Jednalo se např. o Příručku pro osoby se zdravotním postižením v roce 2016², která v jednoduché a srozumitelné formě vysvětluje systém posuzování zdravotního stavu ve vztahu k dávkám pro osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči aj. V hodnoceném období zorganizovalo MPSV celou řadu odborných seminářů o problematice osob se zdravotním postižením nejen pro své zaměstnance, ale také pro zaměstnance ČSSZ a ÚP ČR.

V uplynulém období došlo také k významným změnám v oblasti sociálních služeb, byl intenzivně podporován proces transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením včetně šíření osvěty. Pracovníci v zařízeních sociálních služeb, na krajích i na obcích byli za tímto účelem průběžně vzděláváni. Nezávislý život osob se zdravotním postižením byl také podporován prostřednictvím dotačního řízení na zajištění provozu sociálních služeb. Dotace byly směřovány na služby, které podpořily samostatnost osob se zdravotním postižením a jejich setrvání v domácím prostředí. Vedle tohoto dotačního řízení MPSV podpořilo nové komunitní služby i prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a Integrovaného operačního programu. Legislativní změnou financování a plánování sociálních služeb v roce 2020 došlo ke zvýšení odpovědnosti krajů za optimální síť sociálních služeb a její financování. Tím bude více zohledněna situace v jednotlivých krajích a dojde k vyšší účinnosti sítě sociálních služeb.

Mimořádná pozornost byla věnována také oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením. V roce 2014 byla při MPSV zřízena pracovní skupina složená ze zástupců všech zainteresovaných institucí, zástupců organizací osob se zdravotním postižením a zaměstnavatelů. Tato spolupráce významným způsobem přispěla k výstupům ovlivňujícím efektivitu systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením, např. k zavedení elektronické evidence náhradního plnění či nahrazení systému vymezování jednotlivých chráněných pracovních míst systémem jednorázového uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce. Dále byly upraveny parametry povinného podílu zaměstnávání osob se ZP, od 1. ledna 2018 byl snížen limit pro náhradní plnění, čímž došlo ke snížení celkového objemu náhradního plnění ve prospěch přímého zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce.

Důležitým prostředkem ke zvýšení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením je také realizace projektu Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce, jehož cílem je podpořit zaměstnávání těchto osob a zajištění spolupráce všech zainteresovaných subjektů. V rámci projektu došlo k personálnímu posílení ÚP ČR v oblasti poradenství pro podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce. Projekt je realizován v období od 1. června 2017 do 30. června 2022 a jeho celkový rozpočet činí 241,4 mil. Kč.

K výrazné změně došlo také v oblasti nemocenského pojištění, a to k rozšíření podpory pečujících osob zavedením dlouhodobého ošetrovného a tím k usnadnění poskytování dlouhodobé péče v domácím prostředí.

Jedním z opatření Národního plánu byla i ratifikace Opčního protokolu k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením, potřebné kroky byly ministerstvem realizovány, k samotné ratifikaci Opčního protokolu však ke konci platnosti Národního plánu nedošlo. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR zahájila druhé čtení k ratifikaci dne 28. listopadu 2019³, Senát Parlamentu ČR pak již s ratifikací Opčního protokolu souhlas vyslovil, a to dne 27. února 2019. Jako subjekt zodpovědný za zajištění činností spojených s prováděním Opčního protokolu po jeho ratifikaci, tj. za vedení řízení před Výborem OSN pro práva osob se zdravotním postižením, byl určen vládní zmocněnec pro zastupování ČR před Evropským soudem pro lidská práva.

Ministerstvo spravedlnosti

Ministerstvo spravedlnosti v uplynulém období plnilo úkoly související s osvětou a vzděláváním o problematice osob se zdravotním postižením prostřednictvím vzdělávání soudců a státních zástupců v rámci Justiční akademie či zaměstnanců Vězeňské služby prostřednictvím Akademie VS. Pro soudce byly pořádány i odborné semináře týkající se např. řízení o podpůrných opatřeních a řízení ve věcech svéprávnosti či role soudce v prevenci závažných zásahů do práv osob žijících v institucích.

Pravidelně jsou za účelem zvyšování povědomí o zákazu diskriminace pořádány také akce pro veřejnost, např. Yellow Ribon Run – uteč předsudkům.

² https://www.mpsv.cz/documents/20142/225526/Prirucka_pro_OZP_v_roce_2016.pdf/ed51b3e3-7e1e-e03a-3365-78cec53eb5dd

³ Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR vyslovila souhlas s ratifikací Opčního protokolu dne 22. dubna 2021.

V rámci naplňování Národního rozvojového plánu mobility pro všechny se každoročně investuje do rozšiřování bezbariérových prostor na soudech, ministerstvu i ve věznicích. Jedná se nejen o výtahy, ale i modernizaci ostatních prostor pro lepší pohyb osob s tělesným postižením či vizuální signalizací pro osoby se sluchovým postižením.

Ministerstvo i podřízené organizace dlouhodobě podporují zaměstnávání osob se zdravotním postižením, za uplynulé období se podařilo výrazněji navýšit počet těchto zaměstnanců zejména u Vězeňské služby.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Opatření Národního plánu v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy směřovala ke zvýšení kvality vzdělávání a dalších služeb pro děti/žáky/studenty se speciálními vzdělávacími potřebami. V této oblasti došlo k mnohým úpravám legislativních předpisů tak, aby bylo dosaženo co nejrovnějšího přístupu těchto dětí/žáků/studentů ke vzdělávání a podpoře jejich vzdělávání v rámci běžného vzdělávacího proudu. Kontinuálně se tak zvyšuje počet dětí/žáků/studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně lehkého mentálního postižení), kteří jsou zařazeni do vzdělávání v běžných školách.

Mezi důležitá opatření legislativní povahy patří např. vyhláška č. 248/2019 Sb., kterou byla novelizována vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, která byla přijata mj. za účelem snižování administrativní zátěže pedagogických pracovníků z důvodu zvýšení časových možností k pedagogické práci, či k systémovému řešení zajištění podpůrných opatření personálního charakteru.

Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení byli vzděláváni v oblastech týkajících se přístupu, podpory i vzdělávání dětí/žáků/studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Velká pozornost byla také věnována primární prevenci rizikového chování, na podporu její realizace byly vyčleněny finanční prostředky v rámci dotačního programu, bylo také vydáno několik strategických a metodických dokumentů týkajících se této problematiky.

Od roku 2013 (kromě 2017) byl vyhlášován rozvojový program Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji, jehož cílem bylo rozšířit diagnostickou základnu školských poradenských zařízení o moderní a standardizované nástroje, které povedou ke sjednocení poskytovaných poradenských služeb napříč ČR a zkvalitnění diagnostické činnosti.

Dále došlo od 1. ledna 2020 k reformě financování regionálního školství, v rámci níž byla např. za každého žáka se závažnými vadami řeči vzdělávajícího se ve škole nebo třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona pro žáky s tímto druhem postižení navýšena celková výše PHmax stanovená pro školu o jednu hodinu na zajištění logopedické intervence.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se také prostřednictvím Národního rozvojového programu mobility pro všechny podílí na odstraňování bariér ve školách a školských zařízeních. V uplynulém období bylo podpořeno celkem 13 projektů za 18 276 642 Kč.

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra plnilo kromě obecných úkolů Národního plánu i další důležité úkoly související např. s prevencí kriminality ve vztahu k osobám se zdravotním postižením, zjednodušením tísňové signalizace k přivolání hlídky Policie ČR či zásahové jednotky HZS, ale také s legislativní i nelegislativní činností týkající se zajišťování přístupnosti veřejné správy.

Mezi nejvýznamnější přínosy v této oblasti patří zejména přijetí zákona č. 99/2019 Sb. o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. Jeho přijetím došlo k zapracování Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru do právního řádu České republiky. Zákon upravuje přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací spravovaných subjekty veřejné správy (např. ministerstva, soudy či územními samosprávnými celky). Internetové stránky či mobilní aplikace těchto subjektů tak musí být přístupné i osobám se zdravotním postižením, které je mohou za pomoci asistivních technologií či specializovaných programů efektivně používat. Od 1. ledna 2020 ministerstvo provádí kontroly naplňování povinností vyplývajících z tohoto zákona, v roce 2020 proběhlo celkem 151 kontrol internetových stránek.

Jedním z dalších důležitých úkolů bylo vypracovat metodiku pro tvorbu informačních materiálů a textů veřejné správy přístupných ve snadno čitelné a srozumitelné formě – ETR. VVOZP následně doporučil všem ministerstvům a jimi řízeným úřadům metodiku používat. Za tím účelem byla Ministerstvem vnitra zřízena pracovní skupina, jejíž členové spolupracují na překladech úředních textů určených pro osoby se sníženou schopností vnímání informací nebo jinou formou zdravotního postižení, kterým zjednodušená forma textu napomáhá ke správnému porozumění. Byly tak vytvořeny materiály ve formě ETR týkající se např. voleb či vyřizování záležitostí týkajících se osobních dokladů. Texty ve formě ETR používají také poskytovatelé sociálních služeb a organizace podporující osoby s mentálním postižením.

Dalším úkolem ministerstva vnitra bylo též zajištění zveřejňování informací týkajících se voleb i ve formátech přístupných osobám se zdravotním postižením (zejména aby byly zveřejňovány na internetu a formou snadno srozumitelných textů). V této souvislosti ministerstvo zahájilo spolupráci s organizacemi osob se zdravotním postižením a s Kanceláří veřejného ochránce práv. Výsledkem je větší informovanost a podpora volebního práva osob s různými druhy zdravotního postižení, např. informační letáky jsou dostupné ve formátu ETR i v českém znakovém jazyce (a s titulky), náhledy hlasovacích lístků jsou dostupné v elektronické podobě na internetových stránkách Ministerstva vnitra, a to ve formátu, který je přístupný osobám se zrakovým postižením.

Ministerstvo vnitra plnilo také dlouhodobé společné úkoly vztahující se k problematice osob se zdravotním postižením, a to snahou o navyšování počtu zaměstnaných osob se zdravotním postižením nebo počtu bezbariérových úřadů či policejních služeben.

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zdravotnictví plnilo opatření, která směřovala především do oblasti zdravotních služeb a která byla zaměřena na legislativní i nelegislativní činnosti.

V rámci novely vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, ve znění vyhlášky č. 236/2013 Sb. došlo k doplnění povinných náležitostí zdravotnické dokumentace o informace o nezbytných kompenzačních pomůckách, které pacient používá, a o formách komunikace, které pacient se sluchovým postižením případně kombinovaným sluchovým a zrakovým postižením preferuje.

Ve spolupráci ÚZIS ČR, MZ a ČSÚ bylo připraveno a vydáno sdělení ČSÚ č. 377/2020 Sb. s účinností od 1. října 2020 o zavedení Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví. Vydáním tohoto sdělení nedochází k povinnosti sbírat nebo vykazovat příslušné údaje, ale poskytovatelům a dalším dotčeným subjektům je dána možnost tuto klasifikaci pro jejich sběr využívat.

V rámci aktivit cílených na odstraňování bariér a rozvoj bezpečného a přístupného prostředí byla vytvořena analýza přístupnosti zdravotnických zařízení pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Významným výstupem bylo vytvoření plánů pro odstraňování zjištěných nedostatků. Rozvoj oblasti přístupnosti byl zajišťován také finanční podporou v rámci Národního rozvojového programu mobility pro všechny, jež Ministerstvo zdravotnictví realizuje prostřednictvím Programu vyovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením. Prostřednictvím tohoto programu je zajištěna také podpora nestátních neziskových organizací zabývajících se zajišťováním zdravotních a sociálních služeb osobám se zdravotním postižením.

Společensky významnou činností je i každoroční vyhlašování Cen ministra za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a za rozvoj zdravotně sociální péče.

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zemědělství se v rámci plnění úkolů Národního plánu zaměřovalo zejména na realizaci opatření zohledňujících specifika venkovského prostředí. Osoby se zdravotním postižením se mohou v těchto oblastech setkávat se zhoršeným přístupem k zaměstnání, zdravotní a sociální péči či různým druhům terapií a aktivit.

Ministerstvo zemědělství proto v uplynulém období podporovalo projekty nestátních neziskových organizací zaměřených zejména na tvorbu a udržení pracovních míst na venkově, např. vytváření nových pracovních příležitostí pro OZP u místních zaměstnavatelů v zemědělství, na podporu sociálních služeb na venkově (sociální aktivizace, sociální a pracovní rehabilitace prostřednictvím zemědělských činností) či na efektivnější sociální pomoc.

V roce 2015 byla zřízena Pracovní komise sociálního zemědělství, jejímž úkolem je zajistit koordinaci činností týkajících se zajišťování podpory osob se zdravotním postižením při práci v zemědělství.

V rámci činnosti této Komise byla vytvořena např. metodika sociálního zemědělství, prvky sociálního zemědělství byly také promítnuty do strategických vládních dokumentů. Podařilo se zavést i bodové zvýhodnění pro zaměstnavatele osob se zdravotním postižením při čerpání podpor z Programu rozvoje venkova.

Ministerstvo zemědělství pořádalo také mnoho osvětových a informačních akcí pro zájemce o sociální zemědělství na regionální i celostátní úrovni, jakož i exkurze na farmách, v chráněných dílnách a pracovištích, kde jsou prezentovány výrobní programy, služby a produkty zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením na venkově.

Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí se v rámci plnění úkolů Národního plánu věnovalo osvětě a vzdělávání o tématu zdravotního postižení, podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením a také odstraňování bariér v objektech v majetku ČR nebo v objektech pronajímaných v zahraničí.

Odbor vzdělávání a Diplomatické akademie MZV v rámci všeobecné a individuální diplomatické přípravy a celoživotního vzdělávání pořádal kurzy a přednášky pro zaměstnance MZV o problematice práv osob se zdravotním postižením z hlediska mezinárodního práva a zákazu diskriminace. Personální odbor realizoval v minulých letech na MZV také několik stáží pro osoby se zdravotním postižením.

MZV zajišťuje ve svých budovách vhodné podmínky pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením, za tímto účelem průběžně realizuje bezbariérové úpravy, např. bezbariérové přístupy do budov či bezbariérová sociální zařízení. V případech, kdy není možné v objektech MZV, které jsou nemovitými kulturními památkami či jinak chráněnými objekty, požadavky na bezbariérové užívání staveb zcela naplnit, jsou přijímána odpovídající alternativní organizační opatření (např. asistence ze strany ostrahy objektu). Bezbariérovost je také jedním ze základních kritérií při výběru nově pronajímaných objektů v zahraničí.

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí se v uplynulém období z pohledu plnění Národního plánu zabývalo především zpřístupňováním přírody osobám se zdravotním postižením. Klíčovou roli měly v této oblasti projekty správ národních parků a chráněných krajinných oblastí.

Správa Národního parku Podyjí dlouhodobě spolupracuje se znojemským Tyflocentrem na přípravě série procházek pro osoby se zrakovým postižením. Správa parku spolupracuje také s Denním stacionářem sv. Damiána ve Znojmě pro osoby s mentálním postižením.

Také Správa Krkonošského národního parku pravidelně pořádá akce pro osoby se zdravotním postižením. V roce 2020 proběhly např. akce Jeden den v mraveništi, Bodlinka, Proč je tady KRNP či botanické výlety pro děti z diagnostických ústavů a speciálních škol.

Jedním z dalších realizovaných projektů je projekt Dostupná Šumava, který spočívá v pořádání celodenních autobusových zájezdů s průvodcem určených pro seniory a osoby se sníženou mobilitou. Pro zlepšení přístupnosti byl vytvořen např. poválkový chodník okolo části břehu jezera Laka, kterým je zajištěn bezbariérový přístup na vyhlídkovou plošinu tohoto jezera. Pro tipy na výlet pro osoby se zrakovým postižením byla vydána publikace Šumava pro nevidomé.

Úspěšným projektem je také Naučná stezka Kladská, kterou provozuje Správa Chráněné krajinné oblasti Slavkovský les a která je přístupná i osobám pohybujícím se na vozíku. Naučná stezka Kladská u Mariánských Lázní získala prestižní cenu Adolfa Heyduka za rok 2019 pro památku nejvíce přátelskou osobám se zdravotním znevýhodněním v kategorii geologické lokality.

Mimo aktivity týkající se zpřístupňování přírody se Ministerstvo životního prostředí zabývalo i odstraňováním bariér v budově ministerstva včetně rozmístění piktogramů ve snadno srozumitelné formě, průběžně budovu vybavuje také vizuální signalizací pro osoby se sluchovým postižením.

III. Plnění opatření

1. Rovné zacházení a ochrana před diskriminací

Tato oblast vychází z článku 5 Úmluvy Rovnost a nediskriminace, jehož obsahem je uznání rovnoprávnosti všech osob a zákaz diskriminace z jakýchkoli důvodů na základě zdravotního postižení. Článek dále deklaruje, že opatření, která jsou nezbytná k dosažení rovnoprávnosti, se nepovažují za diskriminaci.

Účelem opatření této kapitoly je důsledné prosazování principu univerzálního designu, tj. umožnění a poskytnutí rovnocenného zázemí lidem se zdravotním postižením prostřednictvím zpřístupnění předmětů, technologií, informací, staveb i prostředí všem lidem bez omezení, a také zohledňování vícenásobné diskriminace.

Cíl: Předcházet diskriminaci a zajišťovat rovné zacházení.

1.3 Při přijímání všech organizačních, legislativních a technických řešení, která se týkají života občanů, dodržovat princip komplexního plánování (univerzální design) tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením.

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Přes osvětu, kterou Ministerstvo dopravy provádělo v minulých letech, docházelo k problémům při přepravě osob se zdravotním postižením zejména ve veřejné linkové dopravě. Ministerstvo dopravy ve spolupráci s Vládním výborem pro osoby se zdravotním postižením připravilo pokyn č.j. 10/2020-190-STSP/1 pro autobusové dopravce pro zajištění vhodného chování řidičů k osobám se zdravotním postižením. Pokyn byl distribuován pomocí platformy ČESMAD.

Nadále přetrvává problém v oblasti vnímání plnění požadavků na přístupnost železničních vozidel dříve vyrobených, tento z pohledu Ministerstva dopravy bude zcela vyřešen v okamžiku, kdy dříve vyrobená vozidla projdou rekonstrukcí, nebo budou nahrazena novými splňujícími požadavky Nařízení č. 1300/2014/EU.

Příprava novelizace nařízení vlády 63/2011 Sb. pokračovala v průběhu roku 2020 sběrem informací o požadavcích jednotlivých organizací zastupující osoby se zdravotním postižením.

V roce 2020 byla finalizována řada strategických dokumentů na další programové období, které zohledňují hledisko přístupnosti prostředí pro se zohledněním specifických potřeb různých skupin obyvatel např. žen, dětí, seniorů, pečujících osob nebo osob s omezenou schopností pohybu, orientace a komunikace). Jedná se o následující materiály: Dopravní politika ČR pro období 2021-2027 s výhledem do roku 2050; Koncepce městské a aktivní mobility 2021 -2030; Koncepce veřejné dopravy 2020 – 2025, s výhledem do 2030; Strategický plán rozvoje inteligentních dopravních systémů 2021-2027 s výhledem do roku 2050.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

V souvislosti se zveřejňováním výběrových řízení na volná pracovní a služební místa je zavedeno opatření, které má přispět k dosažení vyššího podílu zastoupení osob se zdravotním handicapem v rámci ministerstva. Opatření se týká samotného oznámení o vyhlášení výběrového řízení, kde se v závěru uvádí, že „Ministerstvo financí podporuje rovné pracovní a služební uplatnění žen a mužů, genderový antidiskriminační přístup při obsazování rozhodovacích pozic a zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve vazbě na specifické profesní a kvalifikační předpoklady“.

Při navrhování a realizaci rozsáhlejších stavebních úprav a rekonstrukcí budov finančních úřadů a jejich územních pracovišť se vždy zahrnují úpravy, které zlepšují stávající podmínky pro osoby se zdravotním postižením, pokud jejich realizace je technicky možná. Jedná se např. o budování bezbariérových přístupů minimálně do prostorů Front Office, instalace výtahů umožňující přepravu osob s tělesným postižením, zřízení samostatného sociálního zařízení, přivolávací zařízení,

odstranění venkovních nerovností v terénu a zpevněných plochách, tam kde není možná realizace přístupové rampy, je instalována schodišťová plošina atd.

V roce 2018 byla zahájena spolupráce s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR, a to ve věci poskytování informací o vyhlášených výběrových řízeních na systemizovaná místa, které lze obsadit i osobou se zdravotním postižením. Na webových stránkách praceprozp.cz v části týkající se výběrových řízení státních institucí je zveřejněn odkaz na vyhlášená výběrová řízení finanční správy. Samotný způsob zveřejnění výběrových řízení vyhlášených orgány finanční správy doznal taktéž nutných změn v souvislosti s navázáním této spolupráce (zavedení možností selekce dle vhodnosti pro OZP či přístupnosti budov a změna metodiky výběrových řízení).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury v rámci přijímacích nebo výběrových řízeních respektuje příslušná ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, a zákona č. 198/2009 Sb., antidiskriminační zákon. Ministerstvo kultury zaměstnává osoby se zdravotním postižením, je tedy zřejmé, že případná zdravotní omezení nejsou na překážku pro výběr vhodného uchazeče. Je třeba zdůraznit nutnost dbát na to, aby byli zaměstnanci a státní zaměstnanci zařazeni na pracovní nebo služební místo, které odpovídá jejich zdravotnímu stavu. Proto jsou všichni zaměstnanci před vznikem pracovního poměru a všichni státní zaměstnanci před vznikem služebního poměru vysíláni na vstupní lékařskou prohlídku k poskytovateli služeb závodní preventivní péče.

Uvedený princip dodržují i státní příspěvkové organizace zřizované Ministerstvem kultury. Např. Národní památkový ústav spolupracuje s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR. Národní památkový ústav je zapojen mimo jiné do projektu Euroklíč.

Národní knihovna ČR (NK) v rámci své působnosti začleňuje do legislativních řešení taková ustanovení, která dodržují principy univerzálního designu a pamatují i na osoby se zdravotním postižením. NK ČR v současné době stále prochází revitalizací, resp. není dokončena III. etapa revitalizace, což značně ztěžuje podmínky pro uživatele i zaměstnance. Přesto jsou při omezeních zajištěny takové stavební úpravy, které vyhovují i osobám se zdravotním postižením. V rámci přípravy projektu Závěrečná etapa Revitalizace Klementina jsou projektové přípravy vedeny směrem bezbariérového objektu tam, kde to technické možnosti a požadavky zástupců památkové péče umožňují. V případě nemožnosti instalace bezbariérových přístupů, jsou vždy navržena alternativní řešení a přístupové cesty, které umožňují bezproblémové fungování osob se ZP.

Dne 17. 8. 2020 schválila vláda transpozici směrnice 2018/1808 - revidované směrnice o audiovizuálních mediálních službách. Ministerstvo kultury, odbor médií a audiovizu, připravilo návrh zákona („návrh zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek a o změně některých souvisejících zákonů“), který je nyní v Poslanecké sněmovně jako sněmovní tisk 981. Jeho součástí je i novela zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání, v níž se mění i úprava zpřístupňování pořadů pro osoby se sluchovým a zrakovým postižením. Změna této úpravy je navržena přesně v souladu s evropskou úpravou v uvedené směrnici.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

Do gesce Ministerstva pro místní rozvoj spadá dotační Národní program podpory cestovního ruchu v regionech. Program byl schválen do roku 2020 a v současné chvíli probíhají přípravy na jeho prodloužení do roku 2022.

Pro rok 2020 byly vyhlášeny dvě výzvy pro předkládání žádostí o dotaci umožňující realizaci projektů v letech 2020/2021.

První výzva byla vyhlášena v rámci podprogramu „Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu“, který umožňuje podporu menších investičních záměrů v oblasti veřejné a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (mezi podporované aktivity patří např. podpora vybavenosti turistických tras (pěší, cyklo, hipo, lyžařská, vodní turistika a další udržitelné formy cestovního ruchu), rozvoj navigačních a informačních systémů v destinacích, úpravu lyžařských běžeckých tras, podporu ekologicky šetrné dopravy návštěvníků v turistických regionech a v neposlední řadě i monitoring návštěvníků). Prostřednictvím podprogramu lze realizovat mimo jiné i projekty zaměřené na podporu cestování pro hendikepované:

- orientace a informovanost o aktivitách a při prohlídkách atraktivit pro senzoricky postižené účastníky cestovního ruchu (sluchové a hmatové expozice, nápisy a popisy v Braillovu písmu, grafické popisy expozic atd.);
- úprava/vybavení dopravních prostředků o prvky umožňující bezpečný a snadný nástup a výstup hendikepovaným a cestujícím s kočárky (zvedáky, plošiny, nájezdy apod.);
- budování doprovodné infrastruktury pro hendikepované návštěvníky a zpřístupnění atraktivit cestovního ruchu všem (např. bezbariérové přístupy, sociální zázemí včetně sociálních zařízení – tj. toalet, odpočívadla, nájezdové rampy, apod.).

V rámci programu je nastaveno, že:

- u projektů na zpřístupnění infrastruktury pro hendikepované osoby a jiným osobám s pohybovým omezením bude podmínkou využití metodiky MMR k požadavkům na bezbariérové užívání staveb a vyhlášky č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb:
[https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-\(1\)](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-(1))
- u projektů zaměřených na mapování přístupnosti pro hendikepované, respektive tvorbu produktů pro hendikepované návštěvníky (přístupnost objektů, prostředků hromadné dopravy i parků, zahrad a stezek) využití Metodiky přístupnosti Pracovní skupiny pro jednotnou metodiku mapování přístupnosti staveb:
<http://www.presbariery.cz/cz/mapovani-barierovosti/metodika>

Druhá výzva se týkala podprogramu Marketingové aktivity v cestovním ruchu, umožňující realizaci projektových záměrů zaměřených na řízení destinací, realizaci marketingových výzkumů, podporu produktů a zavádění inovací v cestovním ruchu, podporu distribuce produktů cestovního ruchu, branding destinací a marketingovou komunikaci. Možnými příjemci jsou subjekty z řad organizací destinačních managementů nebo zastřešující organizace s celorepublikovou působností zabývající se tvorbou národních a nadregionálních produktů cestovního ruchu. Prostřednictvím daného podprogramu je např. možné realizovat specifické produkty cestovního ruchu zaměřené na hendikepované návštěvníky, respektive komunikační kampaně na podporu cestování hendikepovaných.

MMR dlouhodobě podporuje obnovu značení turistických tras, v rámci této aktivity dochází ke kontrole průchodnosti a obnovy značení i turistických tras pro vozíčkáře (Na území ČR je v současné době vyznačeno celkem více než 43,5 tisíce km pěších tras, více než 38 tisíc km cyklotras, přibližně 2 800 km jezdeckých tras a 149 km tras pro vozíčkáře.).

Problematika cestování osob se zdravotním postižením je zahrnuta i do přípravy Strategie rozvoje cestovního ruchu v ČR 2021 - 2030.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MO:

Ministerstvo obrany plní úkol především zajištěním bezbariérových přístupů do svých objektů nebo objektů příspěvkových organizací. U staveb povolených v roce 2020 byly v souvislosti s technickoorganizačními opatřeními provedeny například tyto úpravy:

- provedeno návštěvnické středisko Vojenských lesů a statků, s. p. v Olšině - bezbariérová jednopodlažní nepodsklepená budova pro účely informační, školící; s příslušným sociálním zařízením;
- proveden v rámci stavby „ÚVN-VoFN Praha – Objekty pro Oddělení pro výběr personálu AČR“ v Praze 6 bezbariérový přístup do prostor, které bude využívat ÚVN;
- provedeno rozšíření kapacity stávajícího parkoviště sportovního areálu Juliska v Praze 6 (parkovací stání rozšířena na 74 míst + 4 stání pro ZTP);
- povolena změna v užívání objektu bývalého kinosálu Leteckého muzea Kbely v Praze 9 na výstavní expozici sbírek leteckého muzea, které jsou bezbariérově přístupné veřejnosti;
- provedena přístavba ORL ke stávajícímu objektu chirurgie ve Vojenské nemocnici Olomouc; bezbariérovému způsobu užívání jsou přizpůsobeny zpevněné plochy bez výrazného převýšení a schodů; přístup do dalších prostor ve 2. NP a 3. NP zabezpečují stávající osobní i lůžkové výtahy, které situované v původním objektu chirurgie.

Ministr obrany spolu se státním tajemníkem v Ministerstvu obrany vydávají průběžně v návaznosti na krizová opatření související s epidemiologickou situací společná opatření, v rámci kterých doporučují zaměstnancům preferovat písemnou, elektronickou či telefonickou korespondenci s veřejností za předpokladu, že je tento způsob korespondence dostatečný pro vyřízení úředních záležitostí. Při

realizaci výběrových řízení zejména podle zákona o státní službě mohou být pohovory před výběrovou komisí provedeny v případě, že uchazeč upozorní na skutečnost, že je osobou se zdravotním postižením nebo osobou rizikovou z hlediska zdravotního stavu, pomocí jiných technických prostředků, např. prostřednictvím videokonference, tj. nikoliv osobně.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

MPO se řídilo těmito opatřeními. Mj. vypracovalo manuál k výběrovým řízením v MPO, kde uvádí na konec náborového inzerátu vložit: „Tato pracovní pozice / služební místo je vhodná / vhodné rovněž pro osoby se zdravotním postižením.“

Dále připravuje zařazení podmínky universálního designu také do Národní politiky kvality ČR: Prosazovat rovné příležitosti pro osoby se zdravotním postižením. Motivovat výrobce a poskytovatele služeb, aby na trh uváděli produkty (výrobky a služby) splňující i zásady universálního designu a užití. Směřovat je, aby během výzkumu a vývoje svých produktů jednaly v souladu s těmito zásadami, a zároveň využívaly přínosy nových technologií ve prospěch osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) a jemu podřízené resortní organizace s celorepublikovou působností, tj. Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) a Úřad práce ČR (dále jen „ÚP ČR“), se při přijímání organizačních, legislativních i nelegislativních opatření, a při plánování stavebních úprav, investic a rozsáhlejších oprav administrativních budov snaží v co nejvyšší míře uplatňovat princip komplexního plánování a univerzálního designu.

V rámci legislativního procesu je plnění tohoto úkolu zajištěno okruhem připomínkových míst, která se vyjadřují ke všem návrhům právních předpisů v působnosti MPSV.

V roce 2020 pokračovalo MPSV v naplňování Strategie sociálního začleňování 2014-2020, která je základním strategickým dokumentem vlády v oblasti boje se sociálním vyloučením a chudobou. Mezi cíle a opatření obsažená ve strategii patří také cíl snižovat bariérovost veřejného prostoru z hlediska fyzických orientačních a komunikačních bariér, i z hlediska stereotypizace některých skupin a osob, vč. osob se zdravotním postižením.

Organizační, legislativní i technická řešení ČSSZ, vč. poskytování služeb a informací občanům, která byla přijímána a aplikována prostřednictvím lékařské posudkové služby (dále jen „LPS“), byla vždy takového charakteru, aby vyhovovala osobám se zdravotním postižením. Konkrétně se jednalo např. o organizaci výpomocí se zpracováním posudků tak, aby žádosti (zdravotně postižených občanů) byly vyřízeny v co možná nejkratší lhůtě a v případě dostatečné zdravotnické dokumentace bez nutné přítomnosti klienta, aby nebyl zbytečně zatěžován. Další opatření, která byla přijata v roce 2020, se týkala minimalizace zátěže zdravotně postižených osob v souvislosti s efektivním stanovováním lhůt kontrolních lékařských prohlídek a doby platnosti posudku LPS. Tato problematika byla interně upravena Metodickým pokynem (MP) č. 9/2020, Postupy LPS k zajištění efektivity při stanovování lhůt kontrolních lékařských prohlídek a doby platnosti posudku LPS.

Stejně tak postupuje ČSSZ i při organizačních úpravách prostoru budov, při přijímacích řízeních, poskytování služeb občanům, poskytování informací občanům. Navrhované realizace technických řešení, jsou v souladu s legislativou České republiky a v praxi se navíc verifikují tak, aby byla v souladu s doporučeními či rozhodnutími hygienických stanic, orgánů požární ochrany, orgánů ochrany životního prostředí stanovenými pro osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSP:

Při schvalování technického řešení realizace investičních akcí bylo akcentováno dodržování principu komplexního plánování navrhovaného řešení tak, aby prováděné úpravy vyhovovaly co nejširšímu množství uživatelů, tj. i osobám se zdravotním postižením bez ohledu na jejich věk, zdravotní stav a fyzické možnosti.

Působnost legislativního odboru Ministerstva spravedlnosti je soustředěna zejména do oblasti normotvorné. Právní předpisy připravované v gesci legislativního odboru jsou nediskriminačně směřovány na všechny fyzické osoby bez ohledu na jejich věk, pohlaví, zdravotní stav, národnost, náboženství či sociální zázemí. V případě, že by připravovaný právní předpis mohl mít speciální přesah pro osoby se zdravotním postižením, je kladen důraz na to, aby navrhovaná právní úprava brala ohled zejména na tyto osoby. Zároveň je při přípravě právních předpisů postupováno tak, aby bylo podporováno vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Součástí každé důvodové zprávy k návrhu právního předpisu je i hodnocení dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména na osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny. Pro úplnost uvádíme, že v roce 2020 legislativní odbor nepřipravoval právní předpis výrazně či výlučně zaměřený na osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Při přijímání všech organizačních, legislativních a technických řešení, která se týkají života občanů, byl dodržován princip komplexního plánování tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením.

Od 1. 1. 2020 je v účinnosti novela vyhlášky č. 27/2016 Sb., jejímž cílem je zefektivnit implementaci inkluzivního vzdělávání tak, aby mělo každé dítě, žák či student rovné možnosti ve vzdělávání, snižovala se administrativní zátěž pedagogických pracovníků za účelem zvýšení časových možností k pedagogické práci s dětmi, žáky a studenty a bylo systémově řešeno zajištění podpůrných opatření personálního charakteru ve školách a třídách zřizovaných podle § 16 odst. 9 školského zákona. Pro usnadnění implementace tohoto předpisu byl vydán metodický pokyn <https://www.msmt.cz/file/51922/>.

V průběhu roku 2020 byla připravována další novela výše uvedené vyhlášky účinná od 1. 1. 2021, na jejímž základě mají školy možnost poskytovat podpůrné opatření pedagogická intervence bez doporučení školského poradenského zařízení a flexibilně reagovat na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Tato novela tak zajistí zmírnění deficitů ve vzdělávání jednotlivých předmětů či vzdělávacích oblastí, pomůže s vytvářením systému přípravy na vyučování aj. K implementaci tohoto předpisu byl rovněž vydán metodický pokyn <https://www.edu.cz/metodicky-pokyn-k-pedagogicke-intervenci/>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

V roce 2020 byly v resortu Ministerstva vnitra dodržovány principy univerzálního designu tak, aby navrhovaná řešení nebyla diskriminační a aby odpovídala potřebám osob se zdravotním postižením. Principy univerzálního designu přitom byly uplatňovány v rámci přijímání organizačních, technických i legislativních řešení.

Univerzální design v tomto roce Ministerstvo vnitra uplatnilo například v koncepci „Klientsky orientovaná veřejná správa 2030“, která byla schválena vládou ČR dne 25. května 2020 usnesením č. 562, a je dostupná na <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-klientsky-orientovana-verejna-sprava-2030.aspx>.

Za značný přínos v oblasti dodržování univerzálního designu lze označit vznik Metodického postupu pro tvorbu srozumitelných sdělení ve veřejné správě a pro tvorbu zjednodušených textů pro osoby vyžadující zvláštní přístup – tzv. Metodika „Easy-to-read“, nebo též „Snadné čtení“ (dále jen „ETR“), který vytvořilo Ministerstvo vnitra v součinnosti se Společností pro podporu lidí s mentálním postižením v roce 2019 a dále pak navazující metodickou pomoc MV při implementacích této metodiky realizovaných v průběhu roku 2020. Metodika ETR je zveřejněna na webu MV (<https://www.mvcr.cz/clanek/zvysovani-srozumitelnosti-materialu-verejne-spravy-etr.aspx>).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V zákonu č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, je již stanoveno dodržování principu komplexního plánování ve vztahu k osobám s omezenou schopností pohybu a

orientace. Zákon ošetřuje problematiku pacientů se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy ve smyslu práva pacienta porozumět se způsobem pro něj srozumitelným a používat dorozumívací prostředky, které si sám určí, včetně způsobů založených na tlumočení druhou osobou. Zákon o zdravotních službách dále stanovuje, aby pacient se smyslovým nebo tělesným postižením, který využívá vodícího nebo asistenčního psa, měl právo na doprovod a přítomnost psa u sebe ve zdravotnickém zařízení.

V roce 2020 byly dodržovány principy univerzálního designu při vypracovávání nových a úpravách stávajících právních předpisů, při stavebních úpravách budov, komunikací i prostranství, při organizačních úpravách prostoru budov, při přijímacích řízeních, poskytování služeb občanům, poskytování informací občanům atd.

Při novelizaci zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, byla vložena definice patientských organizací a dále byl znovelizován institut dříve vysloveného přání, kdy po úpravě bude pro pacienty srozumitelnější, což mělo přispět k jeho většímu využití v praxi. Návrh úpravy tohoto zákona prošel obligatorním, fakultativním a meziresortním připomínkovým řízením. V rámci stanovených priorit MZ však do nich nebyl tento zákon začleněn a novelizační proces byl zastaven.

V roce 2020 byl nově zvolen zástupce MZ řádným členem odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb a je tedy možné flexibilněji reagovat na aktuální požadavky a potřeby ze strany osob se zdravotním postižením napříč aktivitami MZ. V současné době je člen plně začleněn do řešení problematiky přístupnosti v rámci zpřístupňování informací pro osoby se zdravotním postižením a komunikace jejich dalších potřeb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZE:

Při všech organizačních, legislativních a faktických řešeních, která se týkají života občanů, je naším resortem uplatňován princip komplexního plánování, a to včetně činností, které jsou zajišťovány v regionech a všemi resortními organizacemi. V roce 2020 neobdrželo MZE žádný podnět nebo stížnost týkající se této problematiky.

Ve venkovských oblastech je vytvářen prostor pro aplikaci tzv. sociálního zemědělství, které propojuje zemědělský a sociální prostor. Představuje možnosti integrace zdravotně a sociálně znevýhodněných osob do společnosti prostřednictvím zaměstnávání, služeb rehabilitační a terapeutické péče (sociálních služeb), volnočasových a vzdělávacích aktivit v prostředí zemědělských farem.

V souvislosti s osobami se zdravotním postižením žijícími na venkově se v současné době konceptu sociálního zemědělství dostává stále větší pozornosti díky finančním i nefinančním podporám zemědělského sektoru i osvěty u veřejnosti. Na Ministerstvu zemědělství působí Pracovní komise sociálního zemědělství, která si klade za cíl této oblasti hledat podporu a usnadnění rozvoje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZV:

MZV plní opatření zejména zajišťováním bezbariérových přístupů do objektů v majetku ČR, případně i do objektů pronajímaných v zahraničí v rámci prováděných rekonstrukcí nebo dílčích úprav. V případech, že bezbariérové řešení nelze zcela splnit v objektech MZV, které jsou nemovitými kulturními památkami či jinak chráněnými objekty, jsou přijímána odpovídající alternativní organizační opatření (např. asistence ze strany ostrahy objektu). Bezbariérovost je jedním z kritérií při rekonstrukci stávajících objektů či při výběru objektů nově pronajímaných v zahraničí.

Tiskový odbor MZV se při poskytování informací občanům řídí platnou legislativou včetně tzv. vyhlášky o přístupnosti, která upravuje pravidla pro uveřejňování informací pro osoby se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŽP:

Při přijímání organizačních, legislativních a technických řešení, která se týkají života občanů, dodržuje Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) principy komplexního plánování tak, že navrhovaná

řešení vyhovují i osobám se zdravotním postižením. MŽP usiluje o poskytnutí rovnocenného zázemí osobám se zdravotním postižením prostřednictvím zpřístupnění informací, staveb i prostředí.

MŽP dodržuje principy univerzálního designu při stavebních úpravách budov, komunikací i prostranství. V roce 2020 byla realizována výměna zastaralé pojízdné plošiny, která spojuje hlavní budovu ministerstva s přístavbou. Pojízdná plošina disponuje certifikátem TÜV pro přepravu osob se sníženou schopností orientace a pohybu. Je vybavena nájezdovou rampou a bezpečnostními čidly, detekujícími možnou překážku v trase jízdy. V roce 2020 bylo obnoveno značení schodišťových stupňů na všech vnitřních schodištích v budově, a to fotoluminiscenčními samolepkami se svítivostí až 4.000 minut. Úpravou prošlo i venkovní vstupní schodiště, které bylo opatřeno protiskluzovými pásky, zvyšujícími bezpečnost chodců. V závěru roku byla zahájena obměna osvětlovacích těles za energeticky úsporná svítidla s vyšší svítivostí v přirozeném bílém spektru, která zvyšují bezpečnost orientace a pohybu osob ve vnitřních prostorách budovy. MŽP disponuje 3 parkovacími místy vyhrazenými pro invalidy a bezbariérovým přístupem do budovy po nájezdové rampě.

MŽP dlouhodobě podporuje zvyšování podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Při přijímání nových zaměstnanců sledují zaměstnanci odboru personálního a státní služby a také zaměstnanci odborných útvarů dodržování rovnoprávných podmínek pro všechny skupiny uchazečů a poskytují rovnocenné možnosti uplatnění i osobám se zdravotním postižením. Výběrová řízení na obsazení služebních míst probíhají v souladu s ustanoveními zákona o státní službě, správním řádem a v souladu s metodickým pokynem náměstka ministra vnitra pro státní službu a je kladen důraz na rovný přístup ke všem žadatelům. Všechna oznámení o vyhlášení výběrového řízení na obsazení volného služebního místa obsahují textaci: "Ministerstvo životního prostředí podporuje rovnost žen a mužů, diverzitu v rozhodovacích pozicích a přímé zaměstnávání osob se zdravotním postižením s ohledem na profesní a kvalifikační předpoklady.". Jednotná pravidla pro výběrová řízení zajišťují transparentnost, dodržení zásady rovného zacházení a zákaz diskriminace pro všechny žadatele.

Oznámení o vyhlášení výběrového řízení na volné služební místo a inzeráty na volná pracovní místa jsou zveřejňovány na webových stránkách MŽP, v informačním systému o státní službě a na úřední desce MŽP. Umístění ovládání úřední desky před budovou MŽP je vyhovující pro osoby tělesně postižené. Také přístup do podatelny MŽP z veřejného prostranství je řešen bezbariérově.

MŽP podporuje zaměstnávání OZP také nabídkou flexibilních forem práce, např. možností pracovat na zkrácený pracovní úvazek nebo vykonávat práci z domova. Významným nástrojem pro sladování pracovního a rodinného života je uplatňování pružné pracovní doby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

1.4 Při přijímání všech legislativních, organizačních a technických opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením, zajišťovat rovnoprávné podmínky osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací (zejména děti, ženy, senioři, příslušníci národnostních menšin) a spolupracovat se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při jejich formulování.

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Na začátku roku 2020 bylo dokončeno mezirezortní řízení k novele vyhlášky č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční osobní dopravu, v rámci kterého byly vypořádány připomínky od Úřadu vlády Kanceláře pro lidská práva, Národní rady osob se zdravotním postižením a Úřadu veřejného ochránce práv. Připomínky jsou zohledněny v novele, která vstoupila v platnost v říjnu 2020.

Ministerstvo dopravy spustilo Systém jednotného tarifu, který je od prosince 2020 platný na celé síti veřejných železničních služeb osobní dopravy, je zajištěno jednotné odbavení cestujících u více dopravců, součástí tohoto systému je i objednávka asistence pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace, který zajišťuje poskytování asistence nejen ve vlaku, ale rovněž ve stanici (www.oneticket.cz).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Ministerstvo klade důraz na vytváření rovných služebních (pracovních) podmínek zaměstnanců a zaměstnankyň, proto v 1. pololetí 2021 bude vydán služební předpis, který stanoví pravidla vedení adaptačního procesu. Uvedené se bude týkat nejen všech nově přijatých zaměstnanců a zaměstnankyň, ale i těch, kteří budou zařazeni na jiné služební (pracovní) místo, nebo se budou vracet z rodičovské dovolené či dlouhodobé péče o dítě, osobu blízkou. Adaptační proces bude zahrnovat koučování, kdy určený zaměstnanec (kouč) bude nového zaměstnance instruuat, úkolovat a sdělovat podněty ke zlepšení (zpětná vazba). Dále v rámci vstupního vzdělávání musí všichni nově přijatí zaměstnanci a zaměstnankyně povinně prostudovat příručku, která zahrnuje témata k podpoře rovnosti žen a mužů a zákazu diskriminace na pracovišti.

V rámci sladování pracovního a soukromého života mají možnost si zaměstnanci požádat o zkrácení služební (pracovní) doby a práci z jiného místa (domova). Ke sladování významně přispívá i zavedená pružná služební (pracovní) doba, kterou využívá více než 97 % zaměstnanců a zaměstnankyň. Na ministerstvu fungují dvě dětské skupiny, kde je možné umístit dítě od 2 let věku.

Ministerstvo odměňuje zaměstnance a zaměstnankyně při prvním skončení služebního (pracovního) poměru po přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně za splnění stanovených pravidel. Základní organizace odborů při Ministerstvu financí smluvně zprostředkuje státním zaměstnancům a zaměstnankyním, kteří při prvním odchodu do invalidního důchodu při invaliditě 3. stupně byli ve služebním (pracovním) poměru na ministerstvu, rehabilitaci v lázeňském zařízení SPA Lázně Libverda. Zaměstnancům, kteří mají zdravotní problémy, je v závodní jídelně v budově Letenská 15 zajištěno podávání jednoho lehčího stravitelného jídla.

Veškerá opatření vůči veřejnosti jsou také vždy mediálně komunikována. V oblasti mediální politiky se snažíme o včasné a úplné poskytování informací týkajících se daňové oblasti. Zveřejňované informace jsou dostupné všem bez rozdílu pohlaví, věku či dalších potenciálně diskriminačních hledisek. Např. v roce 2020 se velká část zveřejňovaných informací týkala epidemie koronaviru a s ním souvisejícího vyplacení kompenzačních bonusů, které zabezpečovala Finanční správa České republiky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MK:

V roce 2020 byl schválen projekt na vybudování bezbariérové toalety a přebalovacího pultu v budově MK v ul. Milady Horákové.

V tomto roce dále pokračovala spolupráce Národního památkového ústavu s Národní radou osob se zdravotním postižením při odborných konzultacích v dané problematice, která se dotýká jak správ památkových objektů, tak i péče o památkový fond.

Edukátorky Slezského zemského muzea spolupracují již dlouhou dobu s Českou unií neslyšících nejen při přípravě speciálních edukačních programů, ale také při přípravě návštěvnických podmínek pro osoby s postižením sluchu. Rovněž zaměstnanci památníku v Hrabyni připravují výstavy tak, aby i malé děti, senioři či lidé s omezenou schopností pohybu mohli tyto výstavy a expozice navštívit.

V období plnění Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015 – 2020 byla dne 15. 2. 2019 pod číslem 50/2019 Sb. vyhlášena ve Sbírce zákonů (a téhož dne nabyla účinnosti) novela autorského zákona, kterou byla do českého právního řádu implementována směrnice a nařízení EU k provedení mezinárodní Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým osobám, osobám se zrakovým postižením nebo s poruchami čtení, uzavřené v roce 2013 a pro ČR a EU závazné od 1. ledna 2019.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

Odbor legislativně právní, ve spolupráci s věcnými útvary MMR připravujícími legislativní návrhy nových právních předpisů v působnosti MMR, dbá důsledně u každého legislativního návrhu na posouzení rovnoprávných podmínek vůči osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací, jako jsou zejména děti, ženy, senioři a příslušníci národnostních menšin. Hodnocení dodržení těchto rovnoprávných podmínek je vždy součástí důvodové zprávy k legislativnímu návrhu a rovněž součástí Hodnocení dopadů regulace (RIA). V případě, že se konkrétní nová legislativní úprava týká osob se zdravotním postižením, odbor legislativně právní zajišťuje v rámci meziresortního připomínkového řízení připomínky přímo od organizací zastupujících osoby se zdravotním postižením.

MMR má navázanou přímou spolupráci s řadou organizací osob se zdravotním postižením. Jejím cílem je zohledňovat uživatelská hlediska a ověřovat funkčnost nových řešení. MMR v rámci koncepční činnosti spolupracuje s VVOZP a NRZP.

Sekce Výstavby a veřejného investování v rámci přípravy metodických materiálů spolupracuje s jednotlivými organizacemi se specializací na danou problematiku. Zejména lze uvést:

- stanovisko „Požadavky na bezbariérové užívání staveb nelze plnit prostřednictvím schodolezu“ se připravovalo ve spolupráci s NRZP a Pražskou organizací vozíčkářů;
- metodická pomůcka „Bytový dům – sklon schodišťového ramene, výška schodišťového stupně a společné prostory z hlediska bezbariérové vyhlášky“ se připravovala ve spolupráci s NRZP a NIPI Bezbariérové prostředí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MO:

V rezortu Ministerstva obrany (MO) je diskriminace v jakékoliv podobě považována za sociálně nežádoucí jev. K této oblasti byl vydán koncepční dokument „Koncepce primární prevence rizikového chování personálu rezortu MO na období let 2020 - 2027“. K zabezpečení jednotného postupu při realizaci úkolů prevence rizikového chování byl vydán vnitřní předpis – rozkaz ministra obrany „Prevence rizikového chování personálu rezortu Ministerstva obrany“.

Rovný přístup ke všem zaměstnancům v pracovním i služebním poměru je v rezortu důsledně uplatňován. To platí jak při přijímání zaměstnanců do pracovního/služebního poměru, tak při řešení personálních opatření. Dodržování zákazu diskriminace z hlediska zdravotního postižení, věku, pohlaví a dalších je samozřejmostí. Princip prosazování rovného přístupu a rovného zacházení na základě pohlaví má rezort MO ošetřen ve vnitřním předpisu „Prosazování principu rovnosti mužů a žen v působnosti MO“. K dispozici pro všechny zaměstnance je také „pomocník“, služební pomůcka Pers-51-51 Rovné zacházení s muži a ženami, ve které jsou vysvětleny základní pojmy vztahující se k diskriminaci, uvedeny preventivní opatření, možné postupy při zjištění případů diskriminace a možné důsledky porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení. V této jsou také uvedeny kontakty, kam se mohou všichni zaměstnanci obracet v případě, že dochází k porušení rovných příležitostí. Jako další pomocník pro vojenský i civilní personál byl v hodnoceném období zpracován a distribuován bulletin „Žádnou šanci diskriminaci, šikaně, obtěžování“ a zřízena byla „Vojenská linka psychologické pomoci“.

K zabezpečení ochrany lidských práv je v rezortu MO zřízena pozice hlavního inspektora ochrany lidských práv (ombudsman). Od roku 2013 provozuje ombudsman rezortu MO anonymní schránku ombudsman@army.cz. V roce 2020 neřekla ombudsmanka žádné podání na porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení. I v rámci standardní kontrolní činnosti týkající se problematiky ohrožení nebo porušování lidských práv je při šetření stížnosti průběžně zjišťováno i to, zda se osoby podávající vysvětlení setkaly s porušením principu rovnosti. Státní zaměstnanci a zaměstnankyně mohou za tímto účelem využívat také anonymní schránku prošetřovatelMO@army.cz. Tato oblast je v rámci AČR také sledována právními poradci, vrchními praporčíky, kaplany i příslušníky komisí primární prevence rizikového chování.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

MPO spolupracuje v rámci VVOZP s NRZP, a to jak v rámci VVOZP, tak na dalších jednáních v rámci MPO.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Při přijímání legislativních opatření je resortem MPSV postupováno podle Legislativních pravidel vlády a Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA). Spolupráce se zástupci organizací osob se zdravotním postižením je v rámci legislativního procesu zajištěná mimo jiné též jejich začleněním do okruhu připomínkových míst, která se vyjadřují k návrhům právních předpisů.

V rámci přípravy změn právní úpravy v předpisech upravujících problematiku důchodového a nemocenského pojištění MPSV se vždy uplatňuje princip rovného zacházení se všemi pojištěnci; žádná skupina pojištěnců, tedy ani osoby se zdravotním postižením, není diskriminována.

Důraz je kladen i na zohlednění péče o zdravotně postižené osoby, jak pokud jde o nároky pečujících osob v důchodové oblasti, tak v oblasti nemocenského pojištění.

ČSSZ v rámci provádění důchodového a nemocenského pojištění při přijímání organizačních a případných technických opatření, které se týkají osob se zdravotním postižením, postupuje důsledně v intencích platné právní úpravy, to znamená tak, že u všech pojištěnců aplikuje zcela rovnoprávný přístup a tam, kde je to vhodné, spolupracuje se zástupci organizací osob se zdravotním postižením (např. NRZP). V oblasti LPS bylo toto opatření naplňováno, kromě již zmíněné spolupráce s organizacemi osob se zdravotním postižením, také formou spolupráce se zástupci patientských organizací a odbornou zdravotnickou veřejností. Konkrétně se jednalo o poskytování vyžádaných informací a statistických výstupů, ale i další formy spolupráce.

Z pohledu technických opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením ČSSZ, postupuje tak, aby zajišťovala rovnoprávné podmínky osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací (zejména děti, ženy, senioři, příslušníci národnostních menšin) a včetně jednání se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při jejich formulování. Tato činnost se realizuje zejména inženýrskou činností se stavebními úřady či spoluprací s MPSV při tvorbě klíčových materiálů jako je například Dokumentace programu reprodukce majetku.

V roce 2020 navázalo MPSV na shora uvedenou Strategii sociálního začleňování 2014-2020, a to Strategii sociálního začleňování 2021-2030, schválenou usnesením vlády České republiky dne 20. ledna 2020 č. 55. I v ní se resort MPSV zaměřil mimo jiné i na cílovou skupinu osob se zdravotním postižením a identifikoval ji jako skupinu výrazněji ohroženou sociálním a prostorovým vyloučením. K ústředním tématům aktuální Strategie patří podpora rovného přístupu všech cílových skupin k bydlení, zdravotní péči, sociálním službám, vzdělávání nebo zaměstnání. Dokument zohledňuje zkušenosti s realizací opatření, jež jsou obsažena v tematických strategických dokumentech, vč. Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Základní obecná opatření byla rozpracována do konkrétních indikátorů v Akčním plánu 2021-2023 a jejich plnění bude sledováno v každoročních zprávách o plnění. Ohrožení sociálním a prostorovým vyloučením, které postihuje zejména osoby na začátku a po skončení své profesní kariéry, osoby znevýhodněné na trhu bydlení z důvodu své národnosti, rasy či náboženství, seniory, osoby se zdravotním postižením, bezdomovce a nízko-příjmové domácnosti, snižuje podpora programů prevence ztráty bydlení (např. protidluhové poradenství, programy podporující sladování intervencí a nástrojů, personální zajištění), podpora koordinace aktivit na místní úrovni, podpora sociální práce jako nástroje zprostředkujícího přístup k adekvátnímu bydlení a jeho udržení, Pilotní ověření modelu Housing First.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSP:

Při přijímání technických opatření v souvislosti s plněním úkolů OIM se přihlíželo k zajištění rovnoprávných podmínek pro osoby ohrožené vícenásobnou diskriminací. Zástupci organizací osob se zdravotním postižením doposud neuplatnili u odboru žádné specifické požadavky na stavební úpravy a orientační značení justičních budov.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Navrhovaná novela zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění dalších předpisů, která čeká na první čtení v Poslanecké sněmovně ČR, řeší komplexně situaci studentů se specifickými potřebami, a to včetně finančního zabezpečení příslušných opatření. Jedná se tedy zejména o studenty se zrakovým, sluchovým nebo pohybovým postižením, se specifickými poruchami učení, s poruchou autistického spektra nebo s jinými obtížemi danými zdravotním postižením nebo zdravotním stavem, který si žádá, aby jim byla v porovnání s ostatními zdravými studenty v jistých ohledech poskytnuta vyšší míra podpory a nastavení takových specifických podmínek, které jim umožní studium v plném rozsahu a odpovídající kvalitě. Z tohoto důvodu navrhuje úpravu § 21 a 42 zákona. Pokud jde o finanční zabezpečení, navrhuje změnit § 18 odst. 3 až 5 zákona.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Při přijímání legislativních, organizačních a technických opatření v rámci resortu Ministerstva vnitra je průběžně kladen důraz na zajištění rovných podmínek pro osoby se zdravotním postižením. V rámci technických a organizačních opatření lze zmínit zejména narůstající počet bezbariérových pracovišť zajišťujících kontakt s klienty a přednostní odbavování klientů, kteří jsou držiteli průkazu ZTP.

Při přípravě legislativních návrhů týkajících se podpory volebního práva osob se zdravotním postižením Ministerstvo vnitra aktivně spolupracuje s Kanceláří veřejného ochránce práv, při tvorbě metodických materiálů spolupracuje dále též s VVOZP a dalšími subjekty zastupujícími osoby s různými formami zdravotního postižení.

V oblasti podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Ministerstvo vnitra plánuje prohloubit přístupnost volebního práva osob se zdravotním postižením, konkrétně návrhem nového zákona o správě voleb. Navrhovaná zákonná úprava kromě dalšího:

- rozšiřuje asistenci ve volební místnosti i pro další osoby se zdravotně postižením než s postižením tělesným,
- podporuje mechanismy asistence ve volební místnosti (např. ruší podmínku, že asistentem může být jedině jiný volič),
- v centrální databázi eviduje a zveřejňuje informace o volebních místnostech a jejich bezbariérovosti,
- umožňuje voličům změnu příslušnosti k volebnímu okrsku v rámci volebního obvodu, aby si mohli vybrat a využít volební místnost s bezbariérovým přístupem,
- zajišťuje dostupnost informačních videí o postupech ve volební místnosti a o zásadách hlasování s tlumočením do českého znakového jazyka,
- zachovává možnost hlasování do přenosné volební schránky mimo volební místnost a rozšiřuje ji o možnost takto hlasovat i před volební místností pokud handicapovaný volič až na místě zjistí, že není bezbariérová,
- zajišťuje, aby si volič v případě potřeby mohl na základě neformální žádosti snadno opatřit hlasovací lístky domů, a to nejpozději na začátku volebního týdne (návrh zákona upouští od obecného doručování hlasovacích lístků do domácnosti voličů).

V roce 2020 založilo Ministerstvo vnitra v návaznosti na usnesení VVOZP Pracovní skupinu pro implementaci Metodiky ETR a plní v ní koordinační roli. Přestože epidemiologická situace v roce 2020 neumožnila prezenční jednání skupiny, byla již zahájena spolupráce zástupců resortů na konkrétních úkolech (realizované) distanční formou.

Ministerstvo vnitra Metodiku ETR v praxi uplatnilo například v rámci Příručky pro rodiče, na jejímž obsahu spolupracovalo se zástupci MPSV, ČSSZ a ÚP. Příručka ve zjednodušeném jazyce souborně podává důležité informace o administrativních povinnostech rodičů vůči veřejné správě po narození dítěte a je dostupná na odkazu: <https://www.mvcr.cz/soubor/easy-to-read-prirucka-pro-rodice-cekam-dite-narodilo-se-mi-dite-co-mam-vyridit.aspx>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

Ve všech legislativních, organizačních a technických opatření, které MZ realizuje, jsou zahrnuty podmínky pro zajištění rovnoprávnosti osob ohrožených vícenásobnou diskriminací (zejména se jedná o děti, ženy, seniory, příslušníky národnostních menšin, příslušníky různých náboženských vyznání apod.), a to s ohledem na plnění závazků České republiky v oblasti ochrany zdraví a poskytování zdravotních služeb, které vyplývají z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Evropské sociální charty a příslušných úmluv Organizace spojených národů.

Do zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, byla zapracována v plném rozsahu práva pacientů vyplývající z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dodatkového protokolu k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti. Při novelizaci zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, byla vložena definice patientských organizací a dále byl znovelizován institut dříve vysloveného přání, kdy po úpravě bude pro pacienty srozumitelnější, což mělo přispět k jeho většímu využití v praxi. Novelizační proces byl však z důvodu stanovených priorit MZ zastaven. Při tvorbě Strategického rámce péče o zdraví v České republice byly problematika a potřeby osob se zdravotním postižením zohledněny a

konkrétně v rámci Implementačního plánu 2.1 je řešena oblast zajištění a podpory integrované a sociální a zdravotní péče pro osoby s vysokou mírou disability.

V roce 2020 byl zvolen zástupce MZ řádným členem Odborné skupiny pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb a je tedy možné flexibilněji reagovat na aktuální požadavky a potřeby ze strany osob se zdravotním postižením napříč aktivitami MZ.

Projekt „Zajištění dostupnosti zdravotní péče pro osoby bez přístřeší a osoby ztrátou přístřeší ohrožené“ realizuje MZ od roku 2019. V roce 2020 byla vyhlášena druhá výzva, v současné době je projekt realizován v Ostravě, Olomouci, Praze a Pardubicích.

K technickým opatřením uvádíme intervenční aktivity podpory zdraví pro osoby se zdravotním postižením:

1. Aktivity Centra podpory veřejného zdraví Státního zdravotního ústavu v oblasti podpory zdraví a primární prevence pro osoby se ZP za rok 2020

Regionální pracoviště SZÚ Plzeň například realizovalo 23. 9. 2020 – ZŠ pro zrakově postižené a s vadami řeči – Den zdraví na Hracholuskách – Osobní hygiena, Prevence úrazů, Infekční choroby, placená služba fakturou, účastnilo se 47 žáků 2. stupně.

Regionální pracoviště SZÚ Jihlava realizovalo například v červnu – září 2020 Parky v pohybu – pohybová aktivita v městských parcích v Jihlavě, celkem 14 setkání, spolupráce s Tyflocentrem o.p.s. a KO Vysočina.

2. Aktivity Centra podpory veřejného zdraví Státního zdravotního ústavu v rámci projektu Efektivní podpora zdraví pro osoby ohrožené chudobou a sociálním vyloučením pro osoby se ZP (více o projektu www.epoz.szu.cz, <https://www.facebook.com/efektivnipodporazdravi/>)

V rámci projektu SZÚ zaměstnává na pozici terénního pracovníka – mediátora podpory zdraví - 9 osob se změněnou pracovní schopností 1. a 2. stupně a 1 osobu se změněnou pracovní schopností 3. stupně. Regionální centrum podpory zdraví pro Plzeňský kraj uspořádalo např. Den zdraví speciálně pro slabozraké – 2x (27. 2. 2020 - 22 účastníků a 3. 9. 2020 - 15 účastníků) v organizacích pro slabozraké SONS a Tyflo. V březnu 2020 proběhl Kurz zdravotního životního stylu v organizaci Ty a Já s klienty s kombinovaným mentálním a tělesným postižením.

Dne 21. 1. 2020 proběhl Kurz zdravého životního stylu v Integrovaném centru Sasov, což je organizace zaměřená na podporu osob s poruchou autistického spektra.

V rámci dlouhodobé spolupráce RCPZ realizuje Kurz zdravého životního stylu v Základní škole a Praktické škole Chotěboř. Kurzu se účastní žáci s různou mírou podpory a tedy i různým stupněm hendikepu. KZZS probíhá 1x měsíčně v rozsahu 4 interaktivních programů zařazených do 4 vyučovacích hodin. V důsledku nouzového stavu se realizace uskutečnila prozatím jen v září a prosinci.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZE:

Trvalé úsilí respektovat potřeby a uplatňovat princip tolerance u osob se zdravotním postižením plyne nejen ze Zákona práce a zákona o státní službě, ale je podloženo právními a morálními normami přijatými v resortu zemědělství, jako je např. Etický kodex zaměstnanců Ministerstva zemědělství, který přímo zdůrazňuje etické hodnoty, nediskriminaci odlišných sociálních skupin, toleranci k jinakosti pohlaví, podporování rovných příležitostí všech zaměstnanců a zkvalitňování vzájemné spolupráce. Etický kodex je závaznou normou chování všech zaměstnanců resortu zemědělství.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZV:

Od roku 2015 na MZV působí etická komise, která může na základě libovolného podnětu prošetřit nespravedlivé jednání, jehož příčinou je diskriminace z jakéhokoliv důvodu. K dispozici je též anonymní schránka stížností a podnětů, kam se mohou zaměstnanci v případě diskriminace anonymně obrátit.

Všichni zaměstnanci mají povinnost řídit se Etickým kodexem MZV. Dle tohoto kodexu zaměstnanec vykonává státní službu v souladu se zásadou rovných příležitostí. Etický kodex nepřipouští jakoukoliv diskriminaci nebo obtěžování.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŽP:

Ministerstvo životního prostředí i v roce 2020 pokračovalo ve svém úsilí zvyšovat společenské a právní povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodů zdravotního postižení nebo diskriminace z důvodů pohlaví nebo věku. Na webových stránkách MŽP průběžně informuje o dotačních výzvách zacílených na zdravotně postižené a sociálně či jinak znevýhodněné cílové skupiny i o svých veřejných zakázkách podporujících zaměstnanost zdravotně postižených.

V roce 2020 se uskutečnil v MŽP genderový audit. Účelem auditu bylo ověřit nejen dodržování principů rovného přístupu k ženám a mužům, ale obecně dodržování principů rovného přístupu v rámci celé organizace ve všech oblastech. Sledovanou oblastí byla nejen personální politika, jako např. oblast odměňování, výběrových řízení, vzdělávání, kariérního růstu, nebo sladování soukromého a pracovního života, ale také, zda se organizace nechová diskriminačně. Na základě zjištění a doporučení z genderového auditu budou přijata opatření, která pomohou zlepšit nejen oblast rovného zacházení a rovných příležitostí, ale i oblast etiky a firemní kultury.

MŽP dlouhodobě spolupracuje s různými organizacemi na podporu osob se zdravotním postižením. V letech 2015 - 2020 proběhl společný projekt MŽP, NRZP, Českých drah, SŽDC a chráněných dílen, během kterého byly na nádraží umístěny a poté repasovány nádoby na tříděný odpad. Výrobu a instalaci nádob realizovala chráněná dílna, která zaměstnává více než 50 % osob s handicapem. Jednou z podmínek veřejné zakázky bylo, že se do veřejné soutěže mohly hlásit pouze subjekty, které alespoň z 50 % zaměstnávají osoby se zdravotním postižením.

Velkým tématem rezortu životního prostředí je v posledních letech zpřístupňování přírody osobám se zdravotním postižením a sníženou mobilitou. Klíčovou roli proto mají projekty realizované Správou národního parku a chráněné krajinné oblasti.

Správa Národního parku Podyjí dlouhodobě spolupracuje se znojemským Tyflocentrem a společně připravují sérii procházek pro nevidomé. Ti během svých procházek s průvodcem objevují krásy Podyjí pomocí čichu, hmatu nebo sluchu. Správa národního parku spolupracuje také s Denním stacionářem sv. Damiána ve Znojmě pro osoby s mentálním postižením.

Také Správa Krkonošského národního parku (dále jen „KRNAP“) dlouhodobě pořádá akce pro zdravotně postižené. V roce 2020 proběhly mj. akce Jeden den v mraveništi, Bodlinka, Proč je tady KRNAP, Obojživelníci Krkonoš a botanické výlety pro děti z Dětských diagnostických ústavů, zvláštních škol a klienty Diakonie.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2. Osvětová činnost

Druhá kapitola je založena na článku 8 Úmluvy, jehož tématem je zvyšování povědomí o situaci lidí se zdravotním postižením, o jejich schopnostech a přínosu pro společnost.

Postavení lidí se zdravotním postižením ve společnosti je ovlivňováno tím, jak se k nim veřejnost chová a jak jsou svým okolím oni sami přijímáni. Přestože postupně dochází ke zlepšování pozitivních postojů ze strany veřejnosti, je třeba i nadále intenzivně pokračovat v informačních, publikačních a dalších osvětových aktivitách, a to zejména prostřednictvím podpory skrze dotační programy. Zvláště je třeba se věnovat destigmatizaci duševních nemocí. Důležitým úkolem této kapitoly je také realizovat školení soudců, státních zástupců a vyšších soudních úředníků a rovněž také zaměstnanců státní správy v oblasti zdravotního postižení.

Cíl: Zvyšovat povědomí ve společnosti o tématu zdravotního postižení a o schopnostech a přínosu osob se zdravotním postižením.

2.1 Vyhlašovat Cenu Vládního výboru pro zdravotně postižené občany za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení.

Gestor: VVZPO

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ VVOZP:

V roce 2020 byl vyhlášen a realizován XXVII. ročník Ceny VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení. Práce byly posuzovány ve třech kategoriích – rozhlasové, tiskové a televizní, všechny tři kategorie umožňovaly publikovat díla také prostřednictvím internetu. Přihlášeno bylo celkem 69 publicistických děl.

Přihlášené práce posuzovala 9 členná nezávislá porota, každou kategorii hodnotili vždy 3 porotci. Hlavním kritériem při posuzování bylo to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s tématem zdravotního postižení a pozitivně ovlivnit její přístup k lidem se zdravotním postižením.

V tiskové kategorii zvítězila Linda Albrechtová s internetovým článkem Boj s osudem, v televizní kategorii zvítězila Lea Surovcová za snímek Nejsme down! odvysílaný v České televizi a v rozhlasové kategorii získala první cenu Alžběta Havlová za pořad S Anetou Vidurovou + Bonus z cyklu Na dřeň Radia Proglas.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2.2 Prostřednictvím dotačních programů podporovat edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením: pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací s tematikou zdravotního postižení.

Gestor: MLP, VVZPO, ÚV ČR, MZ, MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVOZP, ÚV ČR:

V rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených, který byl pro rok 2020 vyhlášen Úřadem vlády ČR, mohly organizace osob se zdravotním postižením s celostátní působností předkládat žádosti o finanční podporu na aktivitu Edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Dotace v této oblasti byly poskytovány na podporu vzdělávání zaměřeného na zlepšení pracovních a sociálních dovedností v rámci komunity osob se zdravotním postižením, dále bylo možno dotaci použít na pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací. V roce 2020 bylo z dotačního

programu podpořeno 24 spolků, které v rámci projektu vydávaly publikace a informační materiály (celkem bylo vydáno 7 brožur v celkovém nákladu 8.200 ks, 4 knihy v celkovém počtu 5.900 ks, 10 druhů letáků v celkovém počtu 19.300 ks, 32 čísel časopisů v celkovém počtu 16.750 ks, 72 čísel bulletinů a 6 informačních videospotů).

Vzdělávací akce v rámci projektu pořádalo 29 spolků a jednalo se o 47 seminářů, 104 workshopů, 60 přednášek či besed, 7 výstav, 14 specializovaných kurzů, 11 konferencí, 16 webinářů a 2.321 jiných spolkových akcí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno. NRZP nemá připomínky k plnění opatření. Jen upozorňujeme, že vzhledem k zdražování všech činností, spojených s projekty, které jsou realizovány z dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených, se projevuje nedostatek finančních prostředků, protože dotační prostředky již nebyly valorizovány mnoho let.

PLNĚNÍ MK:

Z programu Ministerstva kultury Podpora pro památky UNESCO, který je zaměřen na podporu rozvoje památek zapsaných na Seznam světového dědictví, byly v roce 2020 podpořeny dva projekty dvou organizací, podporující edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, jeden projekt pro sluchově postižené, druhý pro zrakově postižené. Projekty byly podpořené celkovou částkou 309 000 Kč.

V rámci edukačních programů Slezského zemského muzea (SZM) v jeho Historické výstavní budově probíhají speciální programy určené pro návštěvníky se specifickými potřebami (zejména pro osoby s lehkou mentální retardací, žáky ZŠ praktické či tělesně postižené osoby).

Národní technické muzeum (NTM) realizuje edukační projekt Inkluze s NTM s názvem Startin, podpořený z ESF (Operační program Výzkum, věda, vzdělávání). Jeho cílem je podpora rovného přístupu ke vzdělávání a podpora přípravy žáků ke vstupu na trh práce. Vznikly čtyři moderní edukační programy pro školy s průřezovými tématy (Energie, Design, Stavitelství, Čas), které jsou realizovány v expozicích v hlavní budově muzea v Praze i v pobočkách v Plasích a Chomutově. Programy zohledňují práci se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami, především se zdravotním postižením. Pilotních programů projektu se účastní 25 škol.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla dotace přidělena na 35 projektů zaměřených na výše uvedené aktivity (aktivity C1 – C5 programu) ve výši 7 287 721 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Pomocí osvětové činnosti šířit povědomí o formách diskriminace, o jejím zákazu, o tom, jak tuto situaci řešit a jak diskriminaci předcházet.

2.3 Zvyšovat společenské a právní povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu, zohledňovat také téma vícenásobné diskriminace (např. na základě pohlaví, věku), a to např. tiskem informačních materiálů, informováním veřejnosti prostřednictvím rozhlasových a televizních médií, pořádáním odborných seminářů, besed.

Gestor: MLP, VVZPO, všechny resorty

Spolupráce: NRZP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVOZP:

Zaměstnanci sekretariátu VVOZP se v průběhu roku 2020 aktivně účastnili několika seminářů a konferencí zaměřených na problematiku diskriminace osob se zdravotním postižením, které se vzhledem k pandemii COVID-19 konaly online.

V roce 2020 byl vyhlášen a realizován XXVII. ročník Ceny VVOZP za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení. Práce byly posuzovány ve třech kategoriích – rozhlasové, tiskové a televizní, všechny tři kategorie umožňovaly publikovat díla také prostřednictvím internetu. K posuzování bylo přijato celkem 69 publicistických děl. Oceňována jsou ta díla, která nejvhodnějším a nejlepším způsobem upozorňují na problematiku zdravotního postižení. Hlavním měřítkem při jejich posuzování je tedy to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s danou problematikou a pozitivně ovlivnit její přístup k osobám se zdravotním postižením.

VVOZP vyhlásil v roce 2020 fotografickou soutěž Společně napříč generacemi. Hodnoceno bylo celkem 25 přihlášených fotografií. Porota, která rozhodovala o vítězích soutěže, se skládala ze zástupců organizací lidí se zdravotním postižením, Úřadu vlády ČR a fotografů. Cena se udělovala za fotografie, které nejlépe poukazují na soužití mezi generacemi ve vazbě na zdravotní postižení, na solidaritu, vzájemnou pomoc a interakci. Vítězkou se stala Veronika Cézová s fotografií Blízkost.

Vyhlášení výsledků Ceny a fotografické soutěže Společně napříč generacemi bylo zveřejněno 03.12.2020 na webových stránkách Úřadu vlády ČR v souvislosti s Mezinárodním dnem osob se zdravotním postižením. Slavnostní večer s předáváním ocenění se z důvodu nepříznivé pandemické situace nemohl konat.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MD:

Ministerstvo dopravy v roce 2020 podpořilo mezinárodní projekt EUROKLÍČ prostřednictvím spolufinancování tisku propagačních materiálů projektu v následujícím rozsahu:

- Průvodce po místech v ČR osazených Eurozámky - celkem 1 995 ks
- Pamětní deska 21x21cm samolepicí pro 14 krajů - celkem 700 ks
- Informační leták A5, 6 stran pro 14 krajů – celkem 12 040 ks
- Prospekt A4, 28 stran pro 14 krajů – celkem 140 ks
- Označení dveří - "Prosím, klepejte", samolepicí 25 x 10cm – celkem 560 ks

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Důležitou roli v rámci integrace OZP na pracovním trhu hraje osvěta a vzdělávání zaměstnanců, a to zejména v oblasti dodržování lidských práv, zákazu diskriminace a genderové rovnosti. MF od roku 2004 zařadilo do povinného vstupního vzdělávání samostatný blok s názvem „Politika rovných příležitostí mužů a žen a ochrana lidských práv v ČR“. Nově přijatí zaměstnanci se v něm seznamují se základními pojmy, českou i mezinárodní legislativou týkající se lidských práv, zákazu diskriminace a rovných příležitostí. Součástí vstupního vzdělávání je rovněž blok „Zaměstnanecká etika a etický kodex“. Vstupní vzdělávání probíhá bezprostředně po nástupu zaměstnance do služebního i pracovního poměru k MF formou e-learningu. V rámci Interní manažerské akademie (dále jen „IMA“) proběhly 2 semináře „Práce a soukromí v rovnováze: jak na to?“, které byly zaměřeny na podporu rovných příležitostí v oblasti sladování pracovního, rodinného a osobního života zaměstnanců a orientaci v potřebách různých věkových skupin zaměstnanců. Podobné zaměření měl i další seminář IMA „Sebekoučování pro ženy aneb Ženská kariéra není žebřík, ale prolézačka“. V resortu jsou také pořádány speciální semináře s tematikou diskriminace na pracovišti. Zaměstnanci se rovněž mohou průběžně informovat o tématu rovných příležitostí žen a mužů prostřednictvím intranetu, kde byla pro tyto účely vytvořena složka. Jejím obsahem jsou relevantní dokumenty a aktuální informace týkající se této problematiky, které mohou pozitivně ovlivňovat postoje zaměstnanců k jinému pohlaví, jiné věkové kategorii, zdravotnímu handicapu, atp.

Vždy jsou přijímána opatření na základě zákona, a to bez jakýchkoli dopadů na poli diskriminace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MK:

V roce 2020 byla v Ministerstvu kultury realizována jedna vzdělávací akce s tématem Lidská práva, rovnost žen a mužů. Tato vzdělávací akce je primárně určena všem novým zaměstnancům a státním zaměstnancům. Seminář má čtyřhodinovou dotaci a je zaměřen nejen na historii vývoje ochrany

lidských práv, ale také na současnost a jejich institucionální ochranu. Část věnovaná rovnosti žen a mužů se věnuje jejímu prosazování jak v České republice, tak v Ministerstvu kultury.

Centrum pro prezentaci kulturního dědictví (Národní muzeum) vypracovalo a zveřejnilo volně přístupný metodický dokument Zásady pro komunikaci s návštěvníky se speciálními potřebami, určený primárně pro pracovníky kulturních institucí v první linii. Na portálech emuseum.cz a Bez bariér (emuseum.cz/bezbarier) jsou pravidelně zveřejňovány příspěvky k tématu návštěvníků kulturních institucí se speciálními potřebami (zdravotní nebo mentální znevýhodnění, senioři, národnostní a etnické menšiny a další).

Moravské zemské muzeum (MZM) - Společnost HandMedia pro MZM natočila video, které je přístupné na serverech pro handicapované <http://www.mzm.cz/bezbarierove-muzeum/>.

Národní technické muzeum (NTM) se zaměřuje na podporu rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením či nepříznivým zdravotním stavem v několika oblastech. NTM komunikuje s osobami se zdravotním postižením a se zástupci organizací osob se zdravotním postižením, přizpůsobuje prohlídky a programy v muzeu a ve spolupráci se specialisty vzdělává lektory i další pracovníky muzea.

V expozici Kultura nevidomých Technického muzea v Brně se návštěvníci také seznamují s pomůckami a životem nevidomých, čímž se zvyšuje jejich informovanost.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

MMR odbor komunikace ve spolupráci s odbornými útvary zvyšoval v roce 2020 povědomí o možnostech, které jsou pro lidi se zdravotním postižením mimořádně důležité. Jedná se například o zajištění přístupnosti prostředí, zejména staveb a komunikací.

Odbor komunikace (dále jen OKM) soustavně zajišťoval komunikaci s médii i s jednotlivými občany na téma příležitosti pro osoby se zdravotním postižením. Pracovníci Informačního centra zodpovídali dotazy občanů a poskytovali podrobnosti týkající se „Bezbariérové vyhlášky“ a konkrétních požadavků na technické řešení vstupů do budov. Dále OKM šířil informace týkající se dotačních programů MMR, které se věnují budování bezbariérových přístupů – prostřednictvím brožury k národním dotacím či vydáváním tiskových zpráv.

Osoby se zdravotním postižením se díky Informačnímu centru mohou snadno dostat k požadovaným informacím – ať už prostřednictvím telefonické či e-mailové komunikace nebo při osobní návštěvě.

Přikládáme vzor příkladů tiskových zpráv z webu MMR:

- [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-\(1\)](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-(1))
- <https://www.mmr.cz/cs/ostatni/web/novinky/mmr-ma-pro-obce-na-bezbarierove-pristupy-a-projekt>
- <https://www.mmr.cz/cs/ostatni/web/novinky/pres-jednu-miliardu-chteji-zadatele-na-dotacich-mi>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MO:

Vzdělávání žen a mužů v pracovním i služebním poměru rezortu MO probíhalo v souladu s vnitřním předpisem k prosazování principu rovnosti žen a mužů a v souladu s vnitřním předpisem k primární prevenci rizikového chování personálu rezortu MO. V souvislosti s nepříznivou epidemiologickou situací a v souladu s rozhodnutími hlavní hygieničky MO se společná odborná příprava zaměstnanců uskutečnila formou e-learningového vzdělávání. To platilo i v případě celodenního semináře k prevenci rizikového chování, jehož součástí byla i přednáška zaměřená na prosazování principu rovnosti, ale také úvodního vstupního vzdělávání pro státní zaměstnance, kteří jsou ve služebním poměru dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.

Problematika diskriminace a rovných příležitostí je trvale začleněna do výuky studentů a studentek Univerzity obrany, a to v předmětu Základy práva, Mezinárodní humanitární právo, Veřejná ekonomika, Pracovní právo a právo služebního poměru, Sociologie a Organizační chování. Do výuky v kurzech pro vyšší důstojníky je problematika rovnosti zařazena v rámci předmětu Aplikovaná teorie řízení a leadership (v rozsahu 2 hodin). V souladu s požadavkem Univerzity obrany uskutečnila rezortní ombudsmanka přednášku pro studenty fakult zaměřenou na ochranu lidských práv v rezortu MO.

Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola MO zařadila téma rovnosti do výuky studentů a studentek 3. ročníku čtyřletého studia, a to v rámci předmětu občanská nauka. Konkrétně se jednalo o tematický okruh „Člověk v lidském společenství“.

Téma rovného přístupu a zákazu diskriminace, zejména na základě pohlaví, je medializováno každoročně nejen v rezortních médiích, ale i v celostátních médiích. V průběhu roku 2020 se jednalo o více než 90 článků, reportáží a rozhovorů v rozhlasu, televizi a tisku a dotazů médií.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

MPO připravilo v roce 2020 Metodiku rovných příležitostí žen a mužů v MPO a publikuje články k této problematice na webu MPO, dále spolupracuje s NRZP mj. na manuálu k problematice elektrických vozíků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

V minulém roce ČSSZ uveřejnila příspěvky v následujících periodikách, případně se podílela na dalších aktivitách ve prospěch sledované skupiny občanů se zdravotním postižením:

- a) tematické články vydané v časopise Národní pojištění na téma: Nemocenské dávky při invalidním důchodu (č. 3/2020), Dávka nemocenského při invaliditě (č. 4/2020), Invalidní důchod a žádost o zálohu (č. 4/2020), Domácí péče a úhrada od zdravotní pojišťovny (č. 1/2020), Doložení nároku na snížený limit z důvodu invalidity (č. 4/2020), Ochrana osobnosti zaměstnance v pracovněprávních vztazích (č. 12/2020), Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se ZP se zvyšuje (č. 3/2020), Tuláctví, bezdomovectví a nárok na dávky hmotné nouze (č. 12/2020)
- b) ve spolupráci s deníkem Blesk akce Odborníci na telefonu, byla vyčleněna linka pro dotazy týkající se invalidních důchodů (10. 11. 2020)
- c) dobročinné aktivity na podporu dětem a dospělým se zdravotním postižením, seniorům apod. (Nadační fond Šance onkolákům, charitativní sbírky: Vánoční hvězda, Spolek Souznění, Dobrý anděl, Korálky Rokycany, Krabice od bot apod.)
- d) participace zástupců ČSSZ a okresních správ sociálního zabezpečení, Pražské správy sociálního zabezpečení a Městské správy sociálního zabezpečení Brno (OSSZ) na akci „Dny seniorů“ pořádané MPSV v průběhu srpna a září 2020
- e) webové stránky ČSSZ jsou v souladu se zákonem o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací
- f) informační materiály zabývající se problematikou osob s poruchami autistického spektra.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSP:

Ministerstvo spravedlnosti se v roce 2020 věnovalo zvyšování společenského a právního povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodů zdravotního postižení, trestní nebo diskriminace z důvodu pohlaví či věku.

Vzhledem ke složité pandemické situaci byl dvakrát odložen běh projektu **Yellow Ribon Run – uteč předsudkům**. Projekt prezentuje příběhy lidí s autismem, astigmatismem, tělesným postižením či lidí žijících se stigmatem trestaných osob, ke kterým se společnost otočila zády. Běh se podařilo uskutečnit 15.12.2020 avšak „po vlastní ose“. Zúčastnili se ho jak vězni, tak i zaměstnanci vězeňské služby nebo zaměstnanci MSP. Jednou z vizí Yellow Ribon Run je společnost, která dává lidem s trestní minulostí a jejich rodinám druhou šanci na slušný život.

MSP s Probační a mediační službou a Vězeňskou službou představilo v září 2020 **PDP-1 Systém společného vzdělávání**. Tento projekt je zaměřen na posílení spolupráce v oblasti justice vytvořením společného vzdělávání nejen pro zástupce VS a PMS, ale také pro sociální kurátory, zástupce neziskových organizací, justiční aparát a další odborníky v relevantních oblastech. Zvýšením kvalifikace a kompetencí osob, které poskytují péči lidem ve výkonu trestu a také po jejich propuštění, dojde k výraznému zkvalitnění nabízené péče.

Ministryně spravedlnosti převzala osobní záštitu nad konáním výstavy k realizaci projektu **Ze tmy ke světlu**. Fotografický projekt profesora Jindřicha je dobrým příkladem spolupráce mezi justicí a

kulturou. Ukazuje veřejnosti, že věznice nejsou místem beznaděje, ale spíše místem nových začátků, nové cesty zpět do života a nové naděje. Výstavu připravila Vězeňská služba ČR a spolek Vězeňská duchovenská péče.

Vězeňská služba zorganizovala v měsíci lednu a únoru dražbu dresů s podpisy známých sportovců z fotbalových a hokejových klubů. Výtěžek byl určen na podporu rodin příslušníků sboru, které v prosinci zastřelil útočník v ostravské nemocnici.

Non Autos Běh jižní Moravou proti předsudkům o autismu - inspektor strážní služby uběhl 503 km a navštívil při tom s osvětou přes dvacet měst. Na 10. narozeniny jeho autistického syna Radečka založil komunitu Non Autos Radek Crha. Věnuje se osvětě o autismu spojené právě s různými běžnými akcemi.

Vedení Věznice Pardubice vyhlásilo v červenci 2020 veřejnou sbírku s cílem získat prostředky na nový typ onkologické léčby. Její výtěžek byl věnován pro dlouhodobě nemocného příslušníka Vězeňské služby z pardubické věznice, Petra Moravce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Informovanost odborné i laické veřejnosti je mj. zajišťována prostřednictvím webových stránek MŠMT a Národního pedagogického institutu České republiky (NPI ČR), kde jsou zveřejňována metodická doporučení, aktualizované informace přispívající k zákazu diskriminace jedinců na základě jejich zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu.

V rámci individuálního projektu systémového Podpora Společného vzdělávání v pedagogické praxi probíhal v roce 2020 rozvoj profesních kompetencí pedagogů (práce s pedagogickými sbory a zástupci vedením škol). Byly realizovány prezenční i on-line semináře zaměřené na práci s heterogenním žakovským kolektivem, realizaci podpůrných opatření, práci s žáky se smyslovým či tělesným postižením ve školách hlavního vzdělávacího proudu. Pedagogové byli v této oblasti dále podporováni činnostmi mentorů, koučů a odborných poradců vysílaných přímo do škol (či na dálku). Podporu školám a pedagogům poskytují centra podpory pro oblast společného vzdělávání při krajských pracovištích NPI ČR. V roce 2020 byla spuštěna interaktivní aplikace určená pedagogům i nejširší rodičovské veřejnosti podporující zavádění společného vzdělávání www.zapojmevsechny.cz. Aplikace obsahuje metodické návody, videa, editovatelné formuláře či mapu aktérů společného vzdělávání v krajích ČR.

V individuálním projektu systémovém Společné vzdělávání a podpora škol krok za krokem byly v roce 2020 vytvořeny dva vzdělávací moduly zaměřené na vzdělávání žáků se zdravotním postižením, a to modul Podpora při vzdělávání žáků se zrakovým postižením v základních školách – didaktika výuky českého jazyka a literatury a matematiky a její aplikace a modul Podpora při vzdělávání dětí, žáků, studentů s psychiatrickým onemocněním I. Pro tyto moduly byli vyškoleni lektori, kteří je následně budou realizovat v praxi.

Dále viz plnění opatření 10.15.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Policie ČR dodržuje v rámci plnění svých úkolů princip rovného přístupu ke všem občanům, kteří oprávněně očekávají pomoc. Při přijímání všech legislativních, organizačních a technických opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením, zajišťuje Policie ČR rovnoprávné podmínky osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací (zejména děti, ženy, senioři, příslušníci národnostních menšin) a spolupracuje se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při jejich formulování. Průběžně rozšiřuje instruktážní materiály o práci a přístupu Policie ČR k osobám se zdravotním, zejména sluchovým postižením.

Od ledna 2020 je v České republice dostupná aplikace Bright Sky CZ, na jejímž vytvoření se v rámci mezesortní a mezioborové spolupráce podíleli zástupci MV a Policie ČR. Aplikace může významně pomoci zvláště zranitelným obětem včetně osob zdravotně postižených uvědomit si svou situaci, jednoduchým způsobem zaznamenat a uchovat některé důkazy a snadno vyhledat kontakty na pomáhající organizace. V některých případech může oběti i pomoci v rozhodnutí kontaktovat Policii ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

Výše uvedenou problematikou se zabývají aktivity v rámci některých podpořených projektů v programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením (aktivity C1- C5). Některé projekty jsou zaměřeny nejen na občany se zdravotním postižením a jejich rodiny, ale také na širokou veřejnost (např. osvětová činnost) a zvyšují povědomí o zdravotně postižených osobách, jejich potřebách a přispívají ke snižování diskriminace, zvýšení informovanosti občanů a destigmatizaci. Konkrétní počet projektů však nelze uvést. Projekty, jednoznačně zabývající se zákazem diskriminace, mezi podpořenými ani nepodpořenými nejsou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZE:

Pro zvýšení společenského a právního povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení organizuje a zajišťuje náš resort každoročně ve venkovských regionech semináře určené pro zástupce nestátních neziskových organizací, státní správy a místní samosprávy, zaměstnavatele v zemědělství ale i v jiných oborech, pedagogické pracovníky a studenty, zemědělskou veřejnost a obyvatele žijící na vesnici.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZV:

Odbor vzdělávání a Diplomatie akademie MZV v rámci všeobecné a individuální diplomatické přípravy a celoživotního vzdělávání pokračuje v nastaveném trendu zvyšování společenského a právního povědomí zaměstnanců MZV v oblasti jakékoli diskriminace. Věnuje dále odpovídající prostor problematice práv osob se zdravotním postižením z hlediska mezinárodního práva, především Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením, i úpravě vnitrostátní, s důrazem na obecné zásady nediskriminace.

Kurzy a přednášky pořádané pro zaměstnance MZV jsou zaměřeny na zvyšování společenského a právního povědomí v oblasti zákazu jakékoliv diskriminace. Důležité jsou přednášky týkající se patologických jevů na pracovišti a dále rovnosti mužů a žen ve státní službě. V rámci celosvětové pandemické situace byl odbor DA nucen převést systém pořádaných přednášek na online platformu MS Teams, díky které je zajištěn rovný přístup pro účast na přednáškách pro všechny zaměstnance MZV.

Hledisko rovného zacházení a nediskriminace ve všech formách je jednou z průřezových priorit pro projekty zahraniční rozvojové spolupráce dle Strategie ZRS ČR na roky 2018 – 2030. Způsob zajištění této priority je zjišťován v průběžných a závěrečných zprávách i při monitoringu a evaluacích projektů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŽP:

Důležitou roli v úspěšném začlenění osob se zdravotním postižením na pracovním trhu hraje osvěta a vzdělávání zaměstnanců, a to zejména v oblasti dodržování lidských práv, zákazu diskriminace a genderové rovnosti. MŽP zařadilo do povinného vstupního vzdělávání samostatný blok s názvem „Rovné příležitosti žen a mužů“. Nově přijatí zaměstnanci se v něm seznamují se základními principy, českou i mezinárodní legislativou týkající se lidských práv, zákazem diskriminace a politikou rovných příležitostí. Nově přijatí zaměstnanci jsou v průběhu povinného vstupního vzdělávání seznámeni také s etickým kodexem, který stanovuje pravidla etiky státních zaměstnanců. Vstupní vzdělávání probíhá bezprostředně po nástupu zaměstnance do služebního i pracovního poměru formou prezenčního školení a e-learningu. Zaměstnanci se mohou také průběžně informovat o tématu rovných příležitostí žen a mužů prostřednictvím intranetu a seznámit se s aktuálními informacemi k této problematice, které mohou pozitivně ovlivňovat postoje zaměstnanců k osobám jiného pohlaví, jiné věkové kategorie nebo k osobám se zdravotním handicapem.

Ministerstvo životního prostředí informuje o tématu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením vždy v souvislosti s tématy životního prostředí a ochrany přírody, zejména pak se zpřístupňováním přírodních krás osobám se zdravotním postižením.

Jedním z realizovaných projektů je projekt Dostupná Šumava, který spočívá v pořádání celodenních autobusových zájezdů s průvodcem, určených pro seniory a osoby se sníženou mobilitou. Jde o cyklus jarních a podzimních zájezdů po Národním parku Šumava do míst, kam se návštěvníci jinak dostanou jen pěšky nebo na kole. Nevede tam žádná veřejná cesta. Dalším počinem je projekt Na skútru po Šumavě, který návštěvníkům s pohybovým omezením umožňuje výlet na skútru s průvodcem na vybraných trasách Národního parku Šumava.

Velice úspěšným projektem je Naučná stezka Kladská, kterou provozuje Správa Chráněné krajinné oblasti Slavkovský les a je přístupná i vozíčkářům s doprovodem. Naučná stezka Kladská u Mariánských Lázní získala prestižní cenu Adolfa Heyduka za rok 2019 pro památku nejvíce přátelskou zdravotně znevýhodněným v kategorii geologické lokality.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ NRZP:

Velká část činnosti NRZP směřovala ke zvyšování společenského a právního povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení. K tomu směřovala následující činnost:

- Vydávání pěti čísel časopisu MOSTY (ročník 2020) v celkovém nákladu 16 500 ks. Časopis MOSTY podává aktuální informace o vývoji v oblasti legislativy a politiky ve vztahu k vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a programech a projektech ve prospěch těchto osob.
- Provoz informačního portálu www.nrzp.cz – web byl každý týden doplňován o informační zprávy, výsledky jednání pracovních komisí, připomínek NRZP k jednotlivým legislativním výstupům. Na webu byly uveřejňovány pozvánky na různé akce, týkající se problematiky lidí se zdravotním postižením a důležité informace, dotýkající se osob se zdravotním postižením.
- Uspořádání 17. ročníku cen MOSTY za rok 2019 - 15. září 2020 ve Velkém sále Kongresového centra Zlín.
- Legislativní a metodická činnost - v roce 2020 realizoval legislativní odbor NRZP ve spolupráci s členskými organizacemi připomínkování jednotlivých návrhů zákonů a připravil vlastní pozměňovací návrhy k zákonům.
- Metodická pomoc členským organizacím - především v oblasti provozně ekonomických předpisů a grantových schémat, standardů kvality poskytovaných služeb apod. Jednotlivé členské organizace byly formou přednášek a interních metodických pokynů informovány o změnách v legislativě, které se dotýkaly činností jejich spolků.
- Informační činnost NRZP – celkem bylo rozesláno 109 informací, které jsou rozesílané emailovou korespondencí, umísťovány na webu a na facebooku NRZP.
- Mediální činnost NRZP – v rámci informační činnosti NRZP byly v roce 2020 uskutečněny například tyto mediální aktivity:

Tiskové zprávy

26. 3. 2020 – do Olomouce dorazí desinfekce pro zdravotně postižené i pro hasiče

24. 8. 2020 - Oslava 20 let existence Národní rady osob se zdravotním postižením ČR

15. 9. 2020 - Slavnostní předání Cen MOSTY 2019

24. 9. 2020 - Usnesení RV NRZP k vyhlášce MŠMT ČR č. 27/2016 Sb.

Tisková konference 29. 9. 2020 – Prezentace služby mobilních čt pro osoby se zdravotním postižením

Účast v pořadu CNN Prima News, Události ČT, ČT24, ČRo Radiožurnál, ČRo Plus

V roce 2020 se uskutečnilo 14 krajských seminářů, přednášek a konferencí zejména na tato témata:

- Využití moderních technologií ve vzdělávání, dopravě, práci a životě OZP

- Nově přijaté zákony pro OZP

- Podpora pečujících osob

- Nezbytné legislativní změny v posuzování nároků OZP

- Inkluzivní vzdělávání v MSK

Účast na jednání předsednictva EDF 2x, přelom únor březen 2020 a říjen 2020.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2.4 Provádět destigmatizační osvětu zaměřenou na negativní postoje české společnosti vůči osobám s duševním onemocněním.

Gestor: MZ, MŠMT, MPSV, MLP, VVZPO

Spolupráce: NRZP
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVOZP:

VVOZP se věnuje pravidelně tématu reformy psychiatrické péče na svých zasedáních. V roce 2020 bylo toto téma projednáváno na zasedání 17. prosince.

Destigmatizaci psychiatrické péče podporuje VVOZP prostřednictvím dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených. Destigmatizaci se věnovaly dva podpořené spolky, a to Spolek KOLUMBUS a VIDA, z.s. Spolek KOLUMBUS sdružuje uživatele psychiatrické péče a dlouhodobě se věnuje monitorování stavu reformy psychiatrické péče. Zástupkyně tohoto spolku je od roku 2017 členkou v Pacientské radě na Ministerstvu zdravotnictví. Spolek se také účastnil komunitního plánování měst a obcí, kde hájil zájmy a potřebnost poskytovaných služeb komunitní péče. Zaměstnanci spolku zorganizovali 1 přednášku o problematice života s duševní chorobou. Spolek VIDA se v rámci svého projektu zaměřil na informovanost o problematice duševního onemocnění a destigmatizace, v jeho průběhu pracovalo celkem 20 konzultantů s vlastní zkušeností s duševním onemocněním, bylo zrealizováno celkem 92 skupinových setkání pro 741 účastníků. Spolek poskytuje své služby v 8 VIDA centrech v ČR a jeho pracovníci dojíždějí do 18 psychiatrických zařízení v rámci celé ČR. Zástupci spolku se také aktivně účastní jednání Platformy, která spolupracuje na realizaci Reformy péče o lidi s duševním onemocněním, dále jednání Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví ČR a KOS (neformální uskupení organizací poskytující služby pro lidi s duševním onemocněním v Praze a Středočeském kraji) a komunitních plánování ve městech, kde působí VIDA centra.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Pracovníci LPS byli seznámeni s metodikou doporučených postupů při komunikaci s osobami s poruchami autistického spektra. V rámci interní novotvorby ČSSZ, která má následně bezprostřední dopad i na osoby se zdravotním postižením byl vydán MP č. 8/2020, Posuzování stupně závislosti ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a MP č. 1/2020, Posuzování zdravotního stavu u některých onkologických onemocnění. S ohledem na rozsudek NSS č. j. 5ADS 90/2019-38 ze dne 19. 6. 2020, kdy aktuální judikatura požadovala, aby každý výrok posudku o invaliditě v případě poklesu alespoň o 70 % obsahoval vyjádření, zda pojištěnec je či není schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek, promítla ČSSZ citovaný rozsudek do praxe LPS ČSSZ a OSSZ, a to v negativním výroku (tj. v případech, kdy zdravotní stav, povaha a důsledky zdravotního postižení pojištěnce neodůvodňují potřebu zcela mimořádných podmínek), formulační úpravu: „Výkon výdělečné činnosti pojištěnce nevyžaduje zcela mimořádné podmínky podle § 6 vyhlášky o posuzování invalidity.“ Formulace tzv. negativního výroku je dle odboru sociální legislativy MPSV srozumitelná pro pojištěnce, zaměstnavatele, věcně vyhovuje i oblasti zaměstnanosti a je ve shodě s požadavky judikatury.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolupracuje s Ministerstvem zdravotnictví na realizaci Národního plánu duševního zdraví, jednotlivá opatření směrem k dětem v psychosociálním ohrožení jsou naplňována i ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí. Zahrnuty jsou oblasti depistáže, psychosociální gramotnosti v rámcových vzdělávacích programech i cílené programy školských poradenských zařízení.

Oblast podpory dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením nebo duševním onemocněním je jedním z dílčích témat při absolvování studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 5 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále při získávání kvalifikace pro činnost pedagogického pracovníka, v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků povinného dle § 24 zákona č. 563/2004 Sb. pro všechny pedagogické pracovníky.

Opatření je plněno také v rámci vzdělávání žáků základních škol zejména prostřednictvím průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání ve vzdělávacích oblastech Občan v demokratické společnosti a Člověk a svět práce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2020 se v rámci Projektu „Destigmatizace lidí s duševním onemocněním v ČR“ realizovaly destigmatizační vzdělávací semináře, destigmatizační intervence byly poskytnuty celkem 1891 účastníkům z jednotlivých cílových skupin, bylo zrealizováno množství osvětových destigmatizačních akcí. Dále proběhlo množství veřejných destigmatizačních přednášek odborníků o duševním zdraví s účastí peer lektorů. V rámci podpory destigmatizačních opatření vzniklo 5 destigmatizačně – instruktážních videí, 3 ilustrované komiksy, několik brožur (např. Manuál práv lidí se zkušeností s duševním onemocněním, brožura Příběhy naděje). Velký důraz se v rámci komunikace kladl na pravidelnou spolupráci s médii, proběhlo 99 mediálních intervencí, správce Stigmawatch reagoval na 48 mediálních výstupů. Pandemie Covid-19 také zdůraznila potřebu podpory vzniku a udržení svépomocných skupin lidí s duševním onemocněním i jejich rodinných příslušníků, pod záštitou projektu Destigmatizace bylo evidováno celkem 99 svépomocných setkání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ NRZP:

Vzhledem ke koronavirové epidemii se uskutečnila pouze jedna schůzka pracovní skupiny NRZP pro duševní onemocnění. Předmětem jednání byla reforma psychiatrické péče. Členové se pravidelně účastnili jednání VVOZP a dalších orgánů, kde problematika lidí s duševním onemocněním a destigmatizace této skupiny lidí byla pravidelným tématem. NRZP připomínkovala jednotlivé návrhy zákonů pro Odbor lidských práv na ÚV ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Vzdělávat zaměstnance veřejného sektoru v tématech zdravotního postižení.

2.5 Vypracovat obsah školení a realizovat školení pro zaměstnance jednotlivých orgánů státní správy, týkající se problematiky osob se zdravotním postižením a zásad komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

V rámci resortu Ministerstva vnitra je problematika osob se zdravotním postižením, včetně zásad komunikace s osobami se zdravotním postižením, začleněna do obsahu "Základní odborné přípravy" Policie ČR tak, aby s dotčenými tématy byl prokazatelně seznamován a ve vztahu k nim proškolen každý nově nastupující policista ve smyslu osvojení si a uplatňování základních cílových kompetencí této problematiky. Profily absolventů ve vzdělávacích programech všech typů základní odborné přípravy pro nově přijaté policisty obsahují znalost Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a znalosti právních i sociálních aspektů dané problematiky. Cílem vzdělávání je především efektivní komunikace s osobami zdravotně postiženými, porozumění rozdílům v potřebách a možnostech těchto osob. Zároveň jsou policisté seznamováni s touto problematikou i ve vybraných specializačních kurzech určených zejména pro policisty služby kriminální policie a vyšetřování (dále „SKPV“) a služby pořádkové policie. V roce 2020 bylo takto v rámci absolvování „Základní odborné přípravy“ zabezpečované vybranými vzdělávacími zařízeními ÚPVSP proškolen celkem 1.592 policistů. V rámci výše uvedených specializačních kurzů určených zejména pro policisty SKPV a služby pořádkové policie bylo v roce 2020 proškolen celkem 271 policistů.

Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy Policie ČR navázal v minulosti za účelem aktualizace poznatků a rozvoje dovedností v problematice zdravotně hendikepovaných osob spoluprací se spolkem Timšel, z.s., zaměřeným na školení lektorů vzdělávacích zařízení; obsahem vzdělávání jsou především právní, sociální a sociálně rehabilitační aspekty sociální exkluze/inkluze a pravidla

komunikace s osobami zrakově, tělesně, sluchově a mentálně postiženými, tato spolupráce probíhala dle možností též v průběhu roku 2020.

V rámci vzdělávání příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „HZS ČR“) je téma komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením zařazeno již do Nástupního odborného výcviku příslušníků HZS ČR v hodinách výuky psychologie. Dále se toto téma objevuje ve speciálních kurzech a instrukčně metodických zaměstnáních pořádaných psychologickou službou HZS ČR (např. specializační odborná příprava „První psychická pomoc I. a II.“ – doposud provedeno celkem 112 školení, 1352 posluchačů) a rovněž v rámci pravidelné odborné přípravy na stanicích a v průběhu cvičení Integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“). Problematice osob se zdravotním postižením se věnuje též Metodický list Bojového řádu jednotek požární ochrany číslo 12, s názvem *„Zásady komunikace s osobami se zdravotním postižením na místě zásahu“*. Při pravidelných praktických cvičeních a příp. též při soutěžích hasičů (např. soutěž ve vyprošťování z havarovaných vozidel) se pak zařazují modelové situace, kdy hasiči procvičují komunikaci s osobami se sluchovým nebo jiným postižením. Příslušníci HZS ČR jsou v rámci vzdělávání pravidelně seznamováni též s dokumentem VVOZP *„Desatero komunikace s pacienty s poruchou autistického spektra“* a ve své činnosti a komunikaci obsah tohoto dokumentu dle potřeby zohledňují. V rámci vzdělávacích aktivit je využíváno mj. i výukové DVD s názvem *„Komunikace s osobami se zdravotním postižením při mimořádné události“*.

Mezi další aktivity, které je třeba zmínit, patří také organizace kurzů znakového jazyka pro hasiče se zdravotnickým vzděláním (tzv. paramediky).

V průběhu roku 2020 byla na Google Play dostupná mobilní aplikace s názvem *„První psychická pomoc“*, určená pro členy záchranných složek a spolupracujících nestátních neziskových organizací, která obsahuje mimo jiné oddíl věnovaný vyjadřování a naplňování potřeb lidí se zdravotním postižením či komunikačními odlišnostmi při mimořádných událostech.

Ministerstvo vnitra zpracovalo návrh obsahu pilotního vzdělávacího programu pro úředníky územních samosprávných celků, obcí a krajů. Jeho účelem je naučit úředníky srozumitelně a efektivně písemně komunikaci s občany. Srozumitelným vyjadřováním a zpřístupněním služeb všem skupinám obyvatelstva se veřejná správa více otevře všem, kteří jejich služeb využívají.

V rámci vzdělávání úředníků územních samosprávných celků bylo v roce 2020 v platnosti 49 akreditovaných vzdělávacích programů určených pro vzdělávání úředníků územních samosprávných celků vztahujících se k problematice osob se zdravotním postižením.

Významným krokem v této oblasti je též již dříve zmiňovaná Metodika ETR, v souvislosti s její implementací v ostatních resortech je poskytována též metodická podpora.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2.6 Vypracovat obsah školení a realizovat školení pro soudce, státní zástupce, asistenty, čekatele a vyšší soudní úředníky, které bude zaměřené na problematiku zdravotního postižení a práv vyplývajících z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, zejména práva na podporu a bezpečí při právním jednání, dále na problematiku komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením (komunikační systémy osob se sluchovým postižením, snadno srozumitelná forma komunikace atd.).

Gestor: MSP – Justiční akademie

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Ze vzdělávacích akcí, které se v roce 2020 konaly, lze zmínit seminář Řízení o podpůrných opatřeních a řízení ve věcech svéprávnosti pro začátečníky, který se konal dne 19. 11. 2020 online a účastnilo se ho celkem 38 účastníků. Seminář je zaměřen na základní výklad právní úpravy svéprávnosti a opatrovnictví člověka včetně procesní úpravy – řízení o podpůrných opatřeních, řízení o svéprávnosti a řízení ve věcech opatrovnictví člověka. Seminář je svým obsahem zaměřen na potřeby soudců a soudkyň, kteří s touto agendou začínají a chtějí se v ní zorientovat.

Dále lze zmínit seminář Role soudce v prevenci závažných zásahů do práv osob žijících v institucích, který se konal dne 7. 12. 2020 online a zúčastnilo se ho celkem 23 osob. Školení je určeno pro soudce, kteří v rámci své rozhodovací činnosti navštěvují osoby žijící v institucích, zejména pro opatrovnické soudce. Cílem je poukázat na skutečnosti, které mohou soudce varovat, že v zařízení

dochází k porušování práv osob zde žijících a informovat je o stížnostních a odpovědnostních mechanismech, které lze v takovém případě využít.

Zmínit lze také seminář Antidiskriminační právo aktuální judikatura a výkladové problémy, které se týká mimo jiné problematiky diskriminace na základě zdravotního stavu. Seminář se konal online dne 20. listopadu 2020 a účastnilo se ho celkem 25 osob.

Justiční akademie bude v letech 2020 až 2023 realizovat projekt Zlepšení přístupu zranitelných skupin osob ke spravedlnosti, v jehož rámci se bude realizovat řada dalších aktivit týkajících se problematiky práv osob s postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2.7 Zvyšovat právní vědomí zaměstnanců Vězeňské služby ČR v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu vězňů a provádět školení týkající se informovanosti o omezené mobilitě a dalších důsledcích zdravotního postižení.

Gestor: MSP – Vězeňská služba ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Akademie VS ČR v roce 2020 v rámci kurzů základní odborné přípravy typu A pro příslušníky a typu B2 pro odborné zaměstnance oddělení VV a VT realizovala celkem výuku pro 689 občanských zaměstnanců a příslušníků, které během přednášek seznámila s vybranými tématy speciální pedagogiky zaměřené rovněž na práci s osobami se zdravotním postižením. V tomto směru probíhá vzdělávání personálu rovněž v samotných organizačních jednotkách v rámci služební a profesní přípravy (probíhá každoročně).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

2.8 Rozšiřovat instruktážní materiály o práci a přístupu Policie ČR k osobám se sluchovým postižením.

Gestor: MV – Policejní prezidium ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Oddělení prevence Policejního prezidia ČR se problematice rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením věnuje pravidelně ve výkonu preventivních osvětových aktivit napříč celou Českou republikou. V souvislosti s epidemiologickou situací v roce 2020 byly poskytovány aktualizované informace, výzvy a rady, cílené na širokou veřejnost, včetně těch nejzranitelnějších skupin, především z oblasti platných vládních opatření a souvisejících omezení a možnostech během nouzového stavu. Pro neslyšící osoby byl vytvořen soubor informací zveřejněný na webu Ministerstva vnitra obsahující rady pro osoby se speciálními komunikačními potřebami, jak komunikovat v krizové situaci nebo získat potřebné informace, pod názvem „*Informace pro neslyšící – jsme v tom společně!*“ doplněný videem obsahujícím soubor doporučení ke komunikaci s tlumočením do českého znakového jazyka <https://www.policie.cz/clanek/informace-pro-neslyšici-jsme-v-tom-spolecne.aspx>.

Na webových stránkách MV jsou k dispozici též další rady a instrukce ve znakovém jazyce a rovněž ucelený přehled nařízení, výjimek a postupů, která platí pro současný pandemický stav.

V rámci webových stránek MV je též kontinuálně prezentována tísňová linka pro neslyšící - tel. č. 603 111 158, na které jsou oznámení pro tísňové stavy přijímána prostřednictvím SMS zpráv.

Ke komunikaci Policie ČR se sluchově či jinak zdravotně postiženými osobami, resp. k prezentaci práce Policie byly v roce 2020, jsou využívány též facebookové stránky Policie ČR a prezentace Policie ČR na Instagramu (dotazy, informace, názory apod.).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3. Přístupnost staveb, dopravy a komunikací

Třetí kapitola vychází z článku 9 Úmluvy, jehož cílem je umožnit lidem se zdravotním postižením žít nezávisle a plně se zapojit do všech oblastí života společnosti.

Přetrvávajícím problémem zůstává dodržování a správná aplikace pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí. Rovněž je třeba zajistit bezbariérovou přístupnost veřejných budov a dopravních staveb, které byly realizovány ještě v době, kdy povinnost bezbariérové výstavby nebyla stanovena zákonem. Obsahem opatření této kapitoly je proto zejména zaměření se na důsledné respektování a správnou aplikaci pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí a jejich kontrolu ze strany orgánů státní správy a realizace NRPM, jehož cílem je prostřednictvím bezbariérových tras ve městech a obcích postupně odstraňovat existující bariéry u veřejných budov a dopravních staveb postavených v minulosti.

Úkolem všech resortů je zpřístupňovat budovy v jejich vlastnictví, a to jak návštěvníkům, tak i zaměstnancům, resp. potenciálním zaměstnancům. K tomu směřují opatření ukládající vybudování evakuačních výtahů umožňujících přepravu osobám s omezenou schopností pohybu a orientace a vybavení budov vizuální signalizací pro neslyšící osoby a uvádění informací uvedených např. na informačních panelech v budovách také ve snadno srozumitelné formě.

Důležitou oblastí je také bezbariérová přístupnost veřejné dopravy, která je realizována zejména navyšováním počtu bezbariérových železničních vozů.

Cíl: Umožnit osobám se zdravotním postižením svobodný přístup do veřejných budov a pohyb na komunikacích.

3.6 Sledovat a vyhodnocovat účinnost českých technických norem a dalších technických předpisů v oblasti bezbariérového užívání staveb při jejich aplikaci v praxi a dbát na jejich účelné doplňování a aktualizaci.

Gestor: MMR, MD, MPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

V roce 2020 byly zahájeny práce na 1. návrhu revize ČSN 73 6110 a ČSN 73 6001.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

Úvodem zdůrazňujeme, že pro oblast technické normalizace je ústředním orgánem Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, které zabezpečuje tvorbu a vydávání českých technických norem, jejich změny a zrušení (viz § 13 odst. 1 písm. e) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů a § 5 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů).

MMR může sledovat a vyhodnocovat účinnost těchto norem pouze ve vztahu k obecným požadavkům na výstavbu. MMR neeviduje žádnou aplikační změnu ve vztahu bezbariérové vyhlášky k jejím normovým hodnotám.

Konkrétní definice normové hodnoty a konkrétní seznam norem je zveřejněn na webových stránkách MMR. Další souhrnné informace přikládáme zde:

- ČSN EN 81-40 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů - Část 40: Schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny pro dopravu osob s omezenou pohyblivostí;
- ČSN EN 81-41 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů - Část 41: Svislé zdvihací plošiny pro dopravu osob s omezenou schopností pohybu. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2012;
- ČSN EN 81-70 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Část 70: Zvláštní úprava výtahů určených pro dopravu osob a osob a nákladů - Přístupnost výtahů včetně osob s omezenou schopností pohybu a orientace;

- ČSN ISO 3864-1 (01 8011) Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky - Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2013;
- ČSN 73 4301 Obytné budovy;
- ČSN 73 5710 Požární stanice a požární zbrojnice.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

Technické normy pro bezbariérové užívání staveb jsou normy návrhové a gesčně spadají pod MMR případně pod MD. Odkazuje se na ně vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, a to formou odkazu na normové hodnoty. Kontrola plnění požadavků na stavby vyplývá ze stavebního zákona. Za tvorbu technických norem odpovídá ÚNMZ, resp. Česká agentura pro standardizaci (ČAS), nikoliv ale za kontrolu jejich účinnosti. Normy jsou aktualizovány dle potřeby na základě podnětu, evropské normy navíc v pravidelných revizích.

Tento úkol je průběžně plněn, Česká agentura pro standardizaci v souladu s metodickými pokyny zabezpečuje periodické prověřování platných technických norem. Problematika zohlednění potřeb osob se zdravotním postižením je v technických normách řešena stále, v platnosti je velké množství technických norem, které se zabývají přímo specifickými potřebami osob se zdravotním postižením.

Podle informací ČAS byla v roce 2020 v souvislosti s bezbariérovým užíváním staveb vydána jedna norma ČSN 73 6380 Železniční přejezdy a přechody. Evropská organizace pro normalizaci nyní připravuje normu prEN 17210 Accessibility and usability of the built environment – Functional requirements, která prošla prvním kolem připomínek. Z tohoto důvodu je v této oblasti na národní úrovni stand still a není možné původní ČSN s tímto tématem revidovat nebo vydávat normy nové.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.7 Provádět metodickou činnost vůči obecným stavebním úřadům v oblasti obecných technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Gestor: MMR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MMR:

MMR má ve své gesci mj. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí vyhlášky, včetně vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. MMR svoji metodickou činnost provádí více způsoby a jejich kombinacemi:

- Problematika bezbariérového užívání staveb je začleněna do systému vzdělávání a ověřování zvláštní odborné způsobilosti úředníků obecných stavebních úřadů na úseku územního rozhodování a stavebního řádu. Vyhláška č. 398/2009 Sb. byla přednášena 28. ledna 2020, 14. července 2020 a 6. října 2020.
- Na Univerzitě Karlově v rámci semináře „Specifika VŠ studentů se zrakovým postižením“ byla zajištěna přednáška s názvem „Bezbariérové prostředí pro nevidomé a slabozraké“.
- MMR průběžně a dle potřeby zpracovává stanoviska k aplikaci ustanovení předpisů stavebního práva týkajících se požadavků na bezbariérové užívání staveb.

Seznam nových pracovních pomůcek na webových stránkách za rok 2020:

- Přehled příspěvků a témat k problematice bezbariérového užívání staveb za období 2010 až 2020 [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-\(1\)/bezbarierove-uzivani-staveb-v-prispevcich](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-(1)/bezbarierove-uzivani-staveb-v-prispevcich)
- Požadavky na bezbariérové užívání staveb nelze plnit prostřednictvím schodolezu [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-\(1\)/vyuziti-schodolezu](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-(1)/vyuziti-schodolezu)
- Bytový dům – sklon schodišťového ramene, výška schodišťového stupně a společné prostory z hlediska bezbariérové vyhlášky
 - a) Metodický postup pro bytový dům s výtahem
 - b) Metodický postup pro bytový dům bez výtahu[https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-\(1\)/pozadavky-na-schodiste-v-bytovem-dome](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/stavebni-rad/informace-z-oblasti-bezbarieroveho-uzivani-sta-(1)/pozadavky-na-schodiste-v-bytovem-dome)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.8 Nadále podporovat dotační program pro nestátní neziskové organizace Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb.

Gestor: MMR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MMR:

Na základě usnesení vlády č. 639/2019 ze dne 9. září 2019 byl pro rok 2020 v působnosti MMR vyhlášen dotační titul s názvem „Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb“.

Mezi podporované aktivity patří:

- podporovat správnou aplikaci bezbariérové vyhlášky, zejména spoluprací se stavebními úřady;
- iniciovat řešení nebezpečných míst a iniciovat odstraňování architektonických bariér ve stávajících stavbách;
- zpracovávat a poskytovat metodické informace pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace o bezbariérovém prostředí.

V rámci dotačního řízení pro rok 2020 byly podpořeny 3 organizace, každá s jedním projektem. Celkový souhrn podpory byl ve výši 6 521 000 Kč. Konkrétně jednotlivé organizace a jejich projekty získaly následující účelovou dotaci:

- **NIPI bezbariérové prostředí, o.p.s.** na projekt Činnost celostátní sítě konzultačních středisek pro potřeby stavebních úřadů v rámci posuzování požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb ve výši 5 000 000 Kč;
- **Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek** na projekt Metodické centrum odstraňování bariér pro nevidomé a slabozraké osoby s působností v ČR ve výši 921 000 Kč;
- **Pražská organizace vozíčkářů, z.s.** na projekt Mapování přístupnosti z pohledu osob s omezenou schopností pohybu a jeho metodická podpora a profesionalizace ve výši 600 000 Kč; <http://www.pov.cz>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.9 Zajistit činnost Národního rozvojového programu mobility pro všechny, zejména podávání, výběr a hodnocení záměrů bezbariérových tras, nastavování pravidel pro podporu programu jednotlivými resorty a propagaci programu.

Gestor: MLP, VVZPO

Spolupráce: NRZP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVOZP:

V roce 2020 byla Řídícím výborem Národního rozvojového programu mobility pro všechny (dále jen „NRPM“) vyhlášena 2 kola výzvy k předkládání záměrů bezbariérových tras pro města a obce s termínem realizace projektů v roce 2021, případně v následujících letech dle naplánovaného harmonogramu. V jarním kole s termínem uzávěrky do 27.04.2020 bylo z celkového počtu 17 přihlášených záměrů bezbariérových tras schváleno a doporučeno Řídícím výborem NRPM k financování 9 záměrů. V podzimním kole s termínem pro předkládání záměrů do 04.10.2020 bylo z 9 přihlášených záměrů schváleno a doporučeno k financování 5 záměrů bezbariérových tras. Celkem bylo tedy v roce 2020 z 26 přihlášených záměrů bezbariérových tras schváleno 14 záměrů. Jedná se o následující předkladatele: Bory, Brniště, Cetkovice, Doksy, Horní Slavkov, Kralovice, Luleč, Skomelno, Starovice, Třinec, Valašské Klobouky, Zoo a zámek Zlín – Lešná, p. o., a dva záměry Plzeňského kraje.

Před každým kolem výzvy se uskutečnily na Úřadu vlády ČR nebo v sídle Národní rady osob se zdravotním postižením ČR konzultační dny k předkládaným záměrům bezbariérových tras (3 dny před jarní výzvou a 3 dny před podzimní výzvou), kterých se účastnila tajemnice Řídícího výboru NRPM Mgr. Blanka Espinoza, předsedkyně Hodnotitelské komise NRPM Ing. Dagmar Lanzová a Ing. arch. Jan Tomandl, který je členem Hodnotitelské komise NRPM za VVZPO.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ NRZP:

NRZP se účastnila všech jednání ŘV NRPM a jednání všech hodnotitelských komisí k hodnocení záměrů bezbariérových tras. Vzhledem ke koronavirové epidemii se všechna jednání uskutečnila online způsobem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.10 Spolupracovat s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany při naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny na období 2016–2025.

Gestor: resorty stanovené usnesením vlády ze dne 14. července 2014 č. 568

Termín: průběžně

PLNĚNÍ:

Město/obec/ instituce	Projekt	Finanční prostředky vyčleněné v souladu s Vládním plánem financování NRPM na období 2016–2025 schváleném usnesením vlády ČR ze dne 14.07.2014 č. 568		Vynaložená částka v Kč na projekt mimo NRPM
		Vynaložená částka v Kč na projekt <u>v rámci záměru</u> bezbariérové trasy doporučeného k financování	Vynaložená částka v Kč na projekt <u>mimo</u> <u>záměr</u> bezbariérové trasy	
MD				
Město Bílovec	Bílovec bez bariér II. - Rekonstrukce pěších komunikací na ul. Čs. armády	2 370 927,74		
Město Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	II/610 Brandýs nad Labem, Rekonstrukce křižovatky Pražská - Průmyslová a části komunikace v ul. Pražská, SO 107 – Chodníky, SO 108 – Vjezdy	2 943 661,98		
Obec Skuhrov nad Bělou	Skuhrov bez bariér – Chodníky	1 107 092,96		
Město Valašské Klobouky	Do školy? Bezpečně a rychle	4 411 875,35		
Město Příbor	Bezbariérová trasa podél ulice Jičínské a úprava AZ u pošty	408 888,00		
Město Velké Bílovice	Velké Bílovice - ul. Fabián, ul. Záhumní, chodník	3 229 734,37		
Město Zubří	Dopravní řešení lokality před budovou MěÚ v k.ú. Zubří	6 364 493,97		
Obec Prušánky	Prušánky - chodníky ul. Nová a ul. Příční	5 140 241,00		
Město Rotava	Úpravy chodníku na trase MÚ - pošta	1 237 202,00		
Obec Ráječko	Ráječko, ul. Osvobození a nám. 1. máje – Novostavba míst pro přecházení, chodníků, parkovacích ploch a stavební úpravy stávajícího chodníku“	1 345 370,00		
Město Příbram	Bezbariérová trasa, zastávka hromadné dopravy u 2. polikliniky - Kulturní dům	1 486 731,21		
Město Horní Slavkov	Horní Slavkov, chodník Větrná	985 704,00		
Celkem		31 031 922,58		

MF				
	Objekt Washingtonova 11			318 230,00
Celkem				318 230,00
MK				
Zbraslav	Zbraslav - Kulturní dům - bezbariérový přístup	572 000,00		
Celkem		572 000,00		
MMR				
Obec Kamenný Újezd	Bezbariérová úprava OÚ - Stavební úpravy a přístavba budovy obecního úřadu Kamenný Újezd	2 165 061,00	3 233 574,00	
Obec Líbeznice	Dostavba výtahu a zajištění bezbariérovosti obecního úřadu Líbeznice	1 035 076,00		
Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky, z.s.	Euroklíč v ČR 2020	4 688 554,00		
Celkem		7 888 691,00	3 233 574,00	
MPSV				
	V roce 2020 nebyl realizován žádný projekt.			
MSP				
KS Plzeň	Revitalizace výtahu		440 440,00	
OS Litoměřice	Rekonstrukce výtahu		948 841,00	
Zotavovna Pracov	Vybudování hydraulického výtahu		5 745 538,00	
Celkem			7 134 819,00	
MŠMT				
Zaječí	ZŠ Zaječí - rampa v areálu školy	934 668,20		934 668,23
Mirošov	Bezbariérový přístup do mateřské školy (Přístavba MŠ v Mirošově)	1 263 744,83		2 848 333,74
Šluknov	Šluknov, mobilita - Základní škola a jídelna, odstranění bariér	2 611 022,42		2 611 022,43
Celkem		4 809 435,45		6 394 024,40

MV				
Trutnov	114V172000065-KŘP Khk - DI Trutnov, Horská čp. 78 - odstraňování bariér (NRPM)	54 450,00		
Praha	014V122008079-KŘP hlmP - OŘP Praha III, Trousilova 1121/3, Praha 8 - bezbariérový vstup do objektu (NRPM)	832 275,66		
Okříšky	114V172000066-KŘP KVy - PS Okříšky - úpravy objektu dle NRPM	183 000,00		
Počátky	114V172000067-KŘP KVy - PS Počátky - úpravy objektu dle NRPM	180 000,00		
Cvikov	014V122007129-KŘP Lbk - OOP Cvikov - rekonstrukce objektu včetně úpravy pro bezbariérové užívání (NRPM)	1 512 610,68		
Nymburk	014V122008081 - KŘP Stčk - ÚO Nymburk - vybudování nového výtahu - mobilita pro všechny (NRPM)	6 765 386,60		
Ústí nad Labem	114V172000062-KŘP Úsk - Ústí nad Labem, Dlouhá 3069/2 - rekonstrukce výtahu (NRPM)	33 715,96		
Písek	114V172000059-KŘP Jčk - ÚO Písek - rekonstrukce výtahů (NRPM)	2 047 320,00		
Český Krumlov	114V172000060-KŘP Jčk - ÚO Český Krumlov - rekonstrukce výtahů (NRPM)	1 881 550,00		
Krnov	114V172000040-KŘP Msk - Instalace plošiny pro imobilní občany v objektu OOP Krnov, Albrechtická 857/1 (NRPM)	422 450,00		
Prostějov	114V172000069-KŘP Omk - DI Prostějov, Havlíčkova 3384/16b - úpravy objektu dle NRPM	1 236 818,04		
Celkem		15 149 576,94		
MZ				
Město Český Brod	Město Český Brod - bezbariérové úpravy pavilonu E nemocnice v Č. Brodě	1 030 353,80		
Město Česká Lípa	NsP Česká Lípa - pohyb bez bariér - 2. etapa	1 229 184,00		
Celkem		2 259 537,80		

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno všemi rezorty.

3.11 Zvýšit počet veřejných budov s evakuačními výtahy umožňujícími přepravu osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ:

Označení budovy ve vlastnictví či pronájmu	Evakuační výtah	Plánovaná realizace evakuačního výtahu
MD		
Státní plavební správa: Ředitelství, Sanderova 1146, 170 04 Praha 7	ne	ano po roce 2023
Státní plavební správa: Pobočka Děčín, Husitská 1403/8, 405 02 Děčín	ne	ano po roce 2023
Sídlo Úřadu pro civilní letectví, K letišti 1149/23, 160 85 Praha 6	ne	V roce 2020 byla plánována realizace stavebních prací, ale v průběhu roku 2019 a 2020 se nepodařilo uzavřít VZ na zpracování projektové dokumentace a stavební povolení ke zřízení výtahu v sídle ÚCL z důvodu nesplnění kvalifikačních požadavků, nebo odstoupení uchazečů z VZ.
MF		
Letenská 525/15	ano	
Legerova 1581/69	ano	
Voctářova 2145/9 a 2145/11	ano	
Janovského 438/2	ano	
Letenská 593/9	ne	ne
Cihelná 548/4	ano	
MK		
MK, Nostický palác, Maltézské nám. 1., 118 11 Praha 1	ne	ne
MK, Milady Horákové 220/139, 160 41 Praha 6	ne	ne
Národní ústav lidové kultury ve Strážnici	ne	ne
Národní muzeum – historická budova	ano	
Národní muzeum - Nová budova NM	ano	
Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur	ne	ne
Slezské zemské muzeum – historická výstavní budova	ano	
Slezské zemské muzeum – Národní památník II. světové války Hrabyně	ano	
Slezské zemské muzeum – Arboretum Nový Dvůr	ano	

Slezské zemské muzeum – Knihovna Slezského zemského muzea a studovna	ano	
Muzeum umění Olomouc – Muzeum moderního umění, Denisova 47, Olomouc	ano/v hlavní budově	ano/ bývalé kino Central/leden 2023
Muzeum umění Olomouc – Arcidiecézní muzeum Olomouc, Václavské nám. 3, Olomouc	ano	
Muzeum umění Olomouc – Arcidiecézní muzeum Kroměříž, Sněmovní nám. 1/2, 767 01 Kroměříž	ne	ne
Uměleckoprůmyslové museum v Praze	ne	
Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou –hlavní budova	ano	
Muzeum Jana Amose Komenského, Přemysla Otakara II., budova č. 36 – výstavní prostory	ano	
Památník národního písemnictví, nové sídlo V Sadech 2/44, Praha 6	ano	
Husitské muzeum v Táboře	ne	ne
Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, Ve Smečkách 15, 115 17 Praha 1	ne	ne
Moravská zemská knihovna, Kounicova 65a, 601 87 Brno	ne	ne
Národní knihovna ČR, Klementinum 190, Praha1	ano	
Národní knihovna ČR, CDH, Sodomkova 2/1146, Praha 10 – Hostivař	ano	
MMR		
Staroměstské nám. 6	ne	ne
Letenská 3	ne	ne
Velehradská 25	ne	ne
Na Příkopě 3-5	ne	ne
MO		
Vojenské lázeňské a rekreační zařízení, p. o. – všechny budovy	ano	
MPO		
budova Na Františku 32, Praha 1	ano	
budova Politických vězňů 20, Praha 1	ne	ano
MPSV		
Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2	ne	ne
Karlovo náměstí 1359/1, 128 00 Praha 2	ano	
Podskalská 19, 128 01, Praha 2	ne	ne
Na Maninách 876/7170 00 Praha 7	ne	ne
Kartouzská 4/200, 150 00 Praha 5	ne	ne
Bělehradská 1338/15, 400 01 Ústí nad Labem	ne	ne
Kollárova 942/4, 301 00 Plzeň	ne	ne
Terezy Novákové 62a, 621 00, Brno Řečkovice	ano	
MPSV – ČSSZ		
Pracoviště ČSSZ České Budějovice + OSSZ	ne	ne
OSSZ Český Krumlov	ne	ne
OSSZ Jindřichův Hradec	ne	ne
OSSZ Písek	ne	ne
OSSZ Prachatice	ne	ne

OSSZ Strakonice	ne	ne
OSSZ Tábor	ne	ne
Pracoviště ČSSZ Hradec Králové + OSSZ	ne	ne
OSSZ Chrudim	ne	ne
OSSZ Jičín	ne	ne
OSSZ Náchod	ne	ne
OSSZ Pardubice	ne	ne
OSSZ Rychnov nad Kněžnou	ne	ne
OSSZ Svitavy	ne	ne
OSSZ Trutnov	ne	ne
OSSZ Ústí nad Orlicí	ne	ne
OSSZ Brno-venkov	ne	ne
OSSZ Blansko	ne	ne
MSSZ Brno	ne	ne
OSSZ Břeclav	ne	ne
OSSZ Havlíčkův Brod	ne	ne
OSSZ Hodonín	ne	ne
OSSZ Jihlava	ne	ne
OSSZ Kroměříž	ne	ne
OSSZ Pelhřimov	ne	ne
OSSZ Třebíč	ne	ne
OSSZ Uherské Hradiště	ne	ne
OSSZ Vsetín	ne	ne
OSSZ Vyškov	ne	ne
OSSZ Zlín	ne	ne
OSSZ Znojmo	ne	ne
OSSZ Žďár nad Sázavou	ne	ne
Pracoviště ČSSZ Ostrava + OSSZ	ne	ne
OSSZ Bruntál	ne	ne
OSSZ Frýdek-Místek	ne	ne
OSSZ Jeseník	ne	ne
OSSZ Karviná	ne	ne
OSSZ Nový Jičín	ne	ne
OSSZ Olomouc	ne	ne
OSSZ Opava	ne	ne
OSSZ Přerov	ne	ne
OSSZ Prostějov	ne	ne
OSSZ Šumperk	ne	ne
Pracoviště ČSSZ Plzeň + OSSZ Plzeň-jih	ne	ne
OSSZ Domažlice	ne	ne
OSSZ Cheb	ne	ne
OSSZ Karlovy Vary	ne	ne
OSSZ Klatovy	ne	ne
OSSZ Plzeň-město	ne	ne
OSSZ Plzeň-sever	ne	ne

OSSZ Rokycany	ne	ne
OSSZ Sokolov	ne	ne
OSSZ Tachov	ne	ne
Pracoviště ČSSZ Střední Čechy + OSSZ Praha-východ, Praha-západ, ÚP PSSZ	ne	ne
OSSZ Beroun	ne	ne
OSSZ Benešov	ne	ne
OSSZ Kladno	ne	ne
OSSZ Kutná Hora	ne	ne
OSSZ Kolín	ne	ne
OSSZ Mladá Boleslav	ne	ne
OSSZ Mělník	ne	ne
OSSZ Nymburk	ne	ne
OSSZ Příbram	ne	ne
OSSZ Rakovník	ne	ne
PSSZ Trojská	ne	ne
ÚP PSSZ Biskupská	ne	ne
ÚP PSSZ Bohušovická	ne	ne
ÚP PSSZ V Korytech	ne	ne
Pracoviště ČSSZ Ústí nad Labem + OSSZ	ne	ne
OSSZ Česká Lípa	ne	ne
OSSZ Chomutov	ne	ne
OSSZ Děčín	ne	ne
OSSZ Jablonec nad Nisou	ne	ne
OSSZ Liberec	ano	
OSSZ Louny	ne	ne
OSSZ Litoměřice	ne	ne
OSSZ Most	ne	ne
OSSZ Semily	ne	ne
OSSZ Teplice	ne	ne
Ústředí – severní budova	ne	ne
MSP		
Justiční areál Ústí nad Labem	ne	ano, v rámci výstavby areálu do 2024
OS České Budějovice – výstavby nového sídla OS	ne	ano, v rámci rekonstrukce areálu do 2023
MS Praha – rekonstrukce budovy CH Na Míčáncích	ne	ano, v rámci rekonstrukce budovy do 2023
Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2	ne	ne
Na Děkanec 3, 128 10 Praha 2	ne	ne
Legerova 7, 120 00 Praha 2	ne	ne
Legerova 49, 120 00 Praha 2	ne	ne
MŠMT		
Budova A, Karmelitská	ne	provádí se průzkum, zda bude možné

		výtah zřídit
Budova B, Karmelitská	ne	ne
Budova C, Karmelitská	ne	
Budova D a E, Karmelitská	ne	ne
Karmelitská 17	ne	ne
U Lužického semináře 13	ne	ne
Senovážné nám. 24	ano	
Lhota u Dolních Břežan (archiv)	ne	ne
Galerie HARFA, Českomoravská	ano	
CERMAT, Jankovcova	ano	
NIDV, Senovážné nám. 25, 26	ano	
MV		
objekt Ministerstva vnitra Na Pankráci 72, Praha 4	ne	ne
objekt Ministerstva vnitra Nad Štolou 3, Praha 7	ne	ne
Bytová správa MV s.p.o. – ubytovna Kupa B2; Kupeckého 843 Praha 11	ano	
Školní a výcvikové zařízení HZS ČR středisko Brno, budova „B“; Trnkova 85	ano	
Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra, Lázeňský dům Tosca – budova Thermie; Moravská 220/8, 360 01 Karlovy Vary	ano	
Budova ÚO Chrudim ve vlastnictví Krajského ředitelství policie Pardubického kraje	ano	
Krajského ředitelství policie Středočeského kraje - ÚO Nymburk	ne	2020 byla započata stavba výtahu, bude dokončen v roce 2021
Policejní akademie České republiky v Praze, Lhotecká 559/7	ano	ano, další 2 výtahy v roce 2021 až 2022
objekt Olšanská 4, Praha 3	ne	realizace v roce 2021
MZ		
Sídlo MZ, Palackého nám. 375/4, Praha 2	ne	ne
MZE		
Praha 1, Těšnov 65/17	ne	ne
Praha 1, Ve Smečkách 33	ne	ne
Praha 1, Štěpánská 63	ne	ne
Benešov, Žižkova 360	ne	ne
Králův Dvůr, Pod Hájem 324	ne	ne
Brno, Kotlářská 931/53	ne	ne
Bruntál, Partyzánská 1619/7	ne	ne
Česká Lípa, Dubická 2362	ne	ne
České Budějovice, Rudolfovska 493	ne	ne
Český Krumlov, Plešivec 287	ne	ne
Děčín, 28. října 979	ne	ne

Domažlice, Haltravská 438	ne	ne
Frýdek-Místek, 4. května 217	ne	ne
Havlíčkův Brod, Smetanovo náměstí 279	ne	ne
Chomutov, Víkové Kunětické 1968	ne	ne
Chrudim, Poděbradova 909	ne	ne
Jablonec nad Nisou, U Rybníka 2402	ne	ne
Jindřichův Hradec, Pravdova 837	ne	ne
Karlovy Vary, Závodní 152	ne	ne
Klatovy, Čapkova 127	ne	ne
Kroměříž, Nám. Míru 3297/15	ne	ne
Kutná Hora, Benešova 97	ne	ne
Liberec, U Nisy 745	ne	ne
Litoměřice, Velká Krajská 44	ne	ne
Louny, Komenského 646	ne	ne
Louny, Pražská 765	ne	ne
Mělník, Bezručova 109	ne	ne
Mladá Boleslav, Bělská 151	ne	ne
Náchod, Tyršova 59	ne	ne
Nový Jičín, Divadelní 946	ne	ne
Nový Jičín, Husova 2003	ne	ne
Nymburk, Soudní 17	ne	ne
Olomouc, Blanická 383	ne	ne
Opava, Krnovská 2861	ne	ne
Pardubice, Boženy Němcové 231	ne	ne
Pelhřimov, U Stínadel 1317	ne	ne
Pelhřimov, U Stínadel 1316	ne	ne
Písek, Nádražní 1988	ne	ne
Plzeň, Nerudova 2672	ne	ne
Prachatice, Družstevní 91	ne	ne
Prostějov, Aloise Krále 1552	ne	ne
Přerov, Wurmova 606	ne	ne
Příbram, Poštovní 4	ne	ne
Rakovník, Lubenská 2250	ne	ne
Rokycany, Klostermannova 635	ne	ne
Rychnov nad Kněžnou, Jiráskova 1320	ne	ne
Strakonice, Palackého náměstí 1090	ne	ne
Svitavy, Olomoucká 1097	ne	ne
Šumperk, Nemocniční 1852/53	ne	ne
Tábor, Purkyňova 2533	ne	ne
Teplice, Masarykova 2421	ne	ne
Třebíč, Svatopluka Čecha 239	ne	ne
Uherské Hradiště, Protzkarova 1180	ne	ne
Ústí nad Labem, Masarykova 19	ne	ne
Ústí nad Orlicí, Tvardkova 1191	ne	ne
Vyškov, Palánek 250/1	ne	ne

Zlín, Zarámí 88	ne	ne
Žďár nad Sázavou, Strojírenská 1089	ne	ne
Skalský dvůr, hotel a školící středisko, Lísek 52	ano	
MZV		
budovy MZV v Praze	ne	
MŽP		
MŽP – Vršovická 65, Praha 10	ano (2)	

STANOVISKO K PLNĚNÍ:

Plněno: MD, MF, MK, MO, MPO, MV, MŽP

Částečně plněno: MPSV, MSP, MŠMT

Neplněno: MMR, MZ, MZE, MZV

3.12 Pokračovat v odstraňování bariér ve věznicích, aby byly přístupné osobám s omezenou schopností pohybu a orientace pro vykonání návštěv vězňených osob, a také odstraňovat překážky bránící účasti vězňených osob ve výchovném a vzdělávacím procesu, přístupu ke kultuře, případně i sportu.

Gestor: MSP – Vězeňská služba ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

V průběhu roku 2020 byla ve Vazební věznici Olomouc zahájena realizace investiční akce s krycím názvem „Olomouc – reko výtahů 2019“, v rámci níž je řešeno bezbariérové zpřístupnění všech podlaží ubytovacích prostor v objektu Vazební věznice. Předpokládané dokončení akce je plánováno s přihlédnutím k omezením přijatých v průběhu realizace, v 1/2 roku 2021. S ohledem na technickou a finanční náročnost Vězeňská služba ČR v rámci investičního plánu počítá s postupným budováním a rekonstruováním bezbariérových přístupů i v dalším období.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.13 Vybavovat veřejné budovy a další veřejně přístupná zařízení vizuální signalizací pro neslyšící osoby dle zásady – co je slyšet, musí být i ve viditelné formě (informační panely, kde bude aktuální sdělení, které je hlášeno rozhlasem, požární alarmy se světelnou signalizací, výtahy s viditelnou komunikací apod.), tyto informace také uvádět ve snadno srozumitelné formě (např. ve formě piktogramů).

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

V roce 2020 neproběhly úpravy veřejných prostor resortních budov, budovy resortu dopravy nejsou vždy majetkem státu, ale mnohé se nacházejí v režimu nájmu, proto úpravy v rámci těchto budov jsou vždy v pravomoci pronajímatele.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MF:

Veškeré objekty MF jsou vybaveny požárně bezpečnostními zařízeními (např. zařízením pro požární signalizaci, zařízením pro potlačení požáru nebo výbuchu) v souladu s platnými předpisy požární ochrany viz vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).

V souladu se zajištěním dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou veškeré objekty MF vybaveny bezpečnostním značením (piktogramy) viz zák. č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovně právních vztazích a o zajištění

bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci).

Z důvodu zavedení režimových opatření jsou objekty MF veřejnosti volně přístupné pouze částečně, neboť jsou střeženy např. fyzickou ostrahou. Ostraha objektu je schopna zajistit poskytnutí asistenční činnosti především osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

V rámci prevence, (např. nácviku evakuace) MF využívá takto nabytých zkušeností, které následně zohledňuje např. při dislokaci zaměstnanců s omezenou schopností pohybu a orientace ve svých budovách.

V rámci rekonstrukce výtahů v budovách Generálního finančního ředitelství jsou nově zrealizované výtahy provedeny v souladu s Vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, v platném znění. Výtahy jsou vybaveny obousměrným dorozumívacím zařízením v kleci výtahu, které umožňuje indukční poslech pro nedoslýchavé osoby. Dále jsou provedeny v souladu s požadavky pro osoby s omezenou schopností orientace (osoby se zrakovým postižením) - ovladače v kleci výtahu a na nástupních místech do výtahu vyčnívají nad povrch okolní plochy nejméně o 1 mm a obsahují příslušný Braillov znak, jsou vybaveny optickou a akustickou signalizací (hlášení pater a směru jízdy výtahu).

Zrealizované úpravy v roce 2020:

FÚ pro Jihomoravský kraj – rekonstrukce osobního výtahu

ÚP v Děčíně - vybudování osobního výtahu

ÚP pro Prahu 5 - rekonstrukce osobního výtahu

ÚP v Kladně - rekonstrukce dvou osobních výtahů

ÚP v Jablonci nad Nisou – rekonstrukce osobního výtahu

STANOVISKO K PLNĚNÍ: : Plněno.

PLNĚNÍ MK:

V komplexu Nové budovy a Historické budovy Národního muzea je integrován informační systém pro osoby se sníženou schopností sluchu, na sociálním zázemí jsou instalovány poplachové systémy. V budovách má muzeum namontované požární sirény s červeným výstražným světlem a systém EPS. Pro komunikaci s návštěvníky jsou v mnoha objektech rovněž využívány piktogramy, u výtahů znaky v Braillově písmu. Ostatní objekty Národního muzea jsou rovněž vybaveny srozumitelnou vizuální signalizací dle běžných standardů (piktogramy, poplachové systémy se zvukovou i světelnou signalizací).

Všechny výstavní objekty Moravského zemského muzea jsou vybaveny dobře viditelným navigačním systémem, včetně piktogramů.

Všechny objekty Slezského zemského muzea jsou vybaveny informačními světelnými panely označující únikovou cestu z objektu. Ve všech výstavních areálech je sice zvuková signalizace požáru, ale vždy je přítomen personál, který v případě požáru všechny návštěvníky bezpečně vyvede z objektu ven.

Každá budova Moravské galerie v Brně je vybavena viditelným navigačním systémem, který je umístěn jak u vstupu, tak v každém patře budovy a také ve výtahu.

V Muzeu umění Olomouc, v objektu Muzea moderního umění jsou instalovány informační LED monitory umístěné ve výlohách budovy a ve vestibulu, s možností vizuálního a zvukového předávání jakékoliv aktuální informace. Výtahy v objektech Muzea umění Olomouc jsou opatřeny signalizací; piktogramy značícími únikové cesty a důležité orientační trasy a směry v budově. Koncem roku 2020 MUO pořídilo informační obrazovky i pro vestibul u pokladen Arcidiecézního muzea v Olomouci.

Systém označení a informací pro neslyšící v Národním technickém muzeu je každý rok aktualizován. Při návštěvě skupin s neslyšícími návštěvníky a osobami s poruchou sluchu je využívána práce lektora v kombinaci s tlumočnickem do znakové řeči.

Hlavní budova Technického muzea v Brně disponuje zvukovou signalizací pro nevidomé či slabozraké občany v rámci výstavních prostor, včetně piktogramů a naváděcího systému v Braillově písmu. Hlavní budova s veškerými prostory je napojena na Elektronický požární systém, se zvukovou signalizací, sloužící pro všechny návštěvníky tj. i pro nevidomé či slabozraké občany. Neslyšící návštěvníky upozorní dozor konající službu v přidělených prostorech. Všechny objekty jsou vybaveny tištěnými požárními poplachovými směrnicemi s vyznačenými únikovými cestami.

Vizuální a akustická signalizace v Husitském muzeu v Táboře je instalována u výtahů dle standardů a norem. V případě automatizovaných systémů požárních poplachů je spolu s akustickým zařízením (siréna) vždy instalováno zařízení vizuální (maják).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MMR:

Budovy Staroměstské náměstí 6, Na Příkopě 3 - 5 i AVI jsou vybaveny zařízením elektrické požární signalizace, které vyhlášení požárního poplachu signalizují jednak akusticky (sirény, evakuační rozhlas), ale i opticky (světelné a zábleskové majáky, nouzové osvětlení). Schody v AVI jsou označeny LED páskami. Ostatní schody v budovách MMR (vždy první a poslední stupeň) reflexními páskami.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MO:

Veřejně přístupné budovy MO jsou vybaveny informačními tabulemi a popisky kanceláří či pracovišť. Současně jsou budovy vybaveny informačními, výstražnými a zákazovými tabulkami – piktogramy, např. stanoviště první pomoci, ohlašovna požáru, únikové východy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPO:

MPO postupně naplňuje požadavek vizuální signalizace pro neslyšící a akustické informace pro zrakově postižené, a to ve všech rekonstruovaných výtazích. V budově Na Františku 32, Praha 1 je to již pět výtahů, v budově Politických vězňů 20, Praha 1 jeden výtah ve fázi projektové přípravy. Úřední digitální deska je umístěna vedle hlavního vchodu do budovy Na Františku, a to v takové výšce, aby i vozíčkářům umožnila si informace prohlížet, zároveň je použito velké písmo, aby i slabozrací mohli informace přijímat. Obsah lze také pohybem ruky zvětšit podobně jako na mobilním telefonu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Všechny územní organizační jednotky ČSSZ jsou vybaveny tablety pro komunikaci s neslyšícími, tzv. „Tichá linka“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSP:

Vizuální signalizaci pro neslyšící je věnována pozornost při zpracování projektové dokumentace výstavby především nových budov. Organizace, zastupující uvedenou skupinu občanů však doposud nepředložily standardy tohoto vybavení budov v maximalistické ani minimalistické variantě. Tato situace neumožňuje jednoznačně zadat konkrétní požadavky pro zpracování projektové dokumentace rekonstrukcí, nové výstavby nebo úpravy orientačních systémů budov. Na plnění uvedeného úkolu byli upozorněni zadavatelé a vybraní projektanti, připravující projektovou dokumentaci výstavby nových nebo rozsáhlých rekonstrukcí budov.

Budovy MSP, které jsou veřejně přístupné, jsou vybaveny informačními, výstražnými a zákazovými tabulkami-piktogramy např. stanoviště první pomoci, ohlašovna požáru, únikové východy, nouzové východy pro případ evakuace osob, výtahy, které nejsou určeny k evakuaci osob, zóny možného výskytu rizika, zákazy vstupu dle charakteru úseku, požární uzávěry (požární dveře), umístění hydrantů a přenosných hasicích přístrojů. Únikové cesty a prostory chodeb jsou opatřeny nouzovým osvětlením s informačním piktogramem a také luminiscenčním značením směru úniku na veřejné prostranství. Úseky pro průjezdy vozidel do objektu, jsou zajištěny zvukovou signalizací a rovněž vizuálním signálem.

Výtahy jsou opatřeny hlasovou informací (příp. zvukovým signálem) o pohybu výtahu v jednotlivých podlažích a rovněž vizuální informací o směru jízdy výtahu a patře. Výtah je opatřen kontaktem na případný servis nebo vyprošťovací službu (příslušná justiční stráž v dané budově).

Vstupní turnikety jsou opatřeny světelným znamením vstupu zeleně, zamezení vstupu červeně na tzv. „trafic panelu“ a některé druhy jsou opatřeny zvukovým signálem odblokování k možnému vstupu. Dále jsou zajištěny dozorem nad vstupním režimem příslušníky justiční stráže.

Jelikož není v některých objektech nainstalován systém EPS (elektrická požární signalizace a místní rozhlasové zařízení), byla tato problematika vyřešena režimově zvukovou výstrahou a výzvou prostřednictvím megafonu se zvukovým signálem, po jednotlivých úsecích justiční stráží. Pohybu a přítomnost osob imobilních, neslyšících a nevidomých v budovách veřejných i neveřejných, je evidována u justiční stráže. Vedoucí oddělení i vedoucí samostatných oddělení byli poučeni o poskytnutí případné pomoci těmto osobám v případě vzniku mimořádných událostí ve spolupráci s justiční stráží příslušného objektu.

Vězeňská služba ČR

V průběhu roku 2020 byly ve 3 organizačních jednotkách (Břeclav, Rapotice, České Budějovice) instalovány vizuální signalizace (piktogramy pro neslyšící, vizuální dveřní signalizace). V oblasti komunikace s osobami neslyšícími Vězeňská služba dlouhodobě přistupuje individuálně. Každá organizační jednotka vstupující neslyšící osoby poučuje o pravidlech písemně a jsou rovněž doprovázeny příslušníky (zaměstnanci) na konkrétní místo v objektu. Místnosti jsou zpravidla vizuálně označeny, věznice mají před svými vstupy (vjezdy) vizuální poučení osob vstupujících do objektu. Bezpečnostní klaty a dveře jsou zpravidla vybaveny vizuální signalizací upozorňující na možnost vstupu. Stejně tak mají organizační jednotky zřízeny informační tabule se základními údaji.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Vizuální signalizace je v budovách MŠMT instalována. O jejím umístění a dalších parametrech rozhoduje oddělení bezpečnostního ředitele MŠMT v součinnosti s útvary správy úřadu. Na základě požadavků je tato signalizace průběžně během roku doplňována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Provádění předmětných úprav je realizováno v rámci stavebních úprav a investičních akcí (uvedených v popisu plnění úkolu 3.10). Jedná se zejména o výtahy s viditelnou komunikací. Konkrétně jsou tyto požadavky uplatněny v rámci projektové dokumentace na komplexní rekonstrukci objektu Olšanská 4, Praha 3 (bude realizováno v roce 2021) a v rámci aktuálně zpracovávané projektové dokumentace k výstavbě administrativního komplexu Ministerstva vnitra Veleslavín.

Ve stávajících objektech MV jsou osazeny příslušné bezpečnostní a orientační prvky vyžadované příslušnými právními předpisy – zejména tabulky s vyznačením směru úniku, umístění hlavních ovládacích prvků technického vybavení objektu apod. MV nadále provozuje elektronickou úřední desku umístěnou před objektem budovy MV Nad Štolou 3, Praha 7, u níž je přístup i ovládání dosažitelné a funkční pro osoby s různým typem disability.

Budova sídla Generálního ředitelství HZS ČR má plně bezbariérový přístup, přičemž výtahy v budově jsou vybaveny viditelnou komunikací.

V rámci budov Policie České republiky, zejména v rámci nových či rekonstruovaných budov, např. v nově postavené budově ÚO Chrudim (Krajské ředitelství policie Pardubického kraje) byly nainstalovány informační panely a výtahy se světelnou signalizací. Krajské ředitelství policie Středočeského kraje realizovalo vybudování kontaktního místa POL POINT (technické zařízení, které slouží k podání oznámení o spáchání trestného činu nebo jiného protiprávního jednání) v objektu Karlštejn, který byl v roce 2020 stavebně upraven tak, aby byl uzpůsoben možnosti přístupu imobilních osob a dále vybaven informačními panely a světelnou signalizací napomáhající neslyšícím osobám při použití kontaktního místa POL POINT.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

Výzva k dotačnímu Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením zahrnovala i prioritu Zlepšení podmínek využitelnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením respektováním specifických potřeb osob se smyslovým či mentálním postižením nebo

osob s vážným omezením hybnosti. V rámci této priority by mohly být předloženy projekty umožňující vybavit veřejné budovy a další veřejně přístupná zařízení vizuální signalizací pro neslyšící osoby. Takový projekt však nebyl v roce 2020 předložen.

V obecné rovině však lze konstatovat, že v budovách zdravotnických zařízení, při výstavbě a rekonstrukcích, a to zejména výtahů, jsou požadavky pro vizuální signalizaci respektovány. Samostatně tento parametr však není sledován a kvantifikován. Z tohoto důvodu nelze uvést přehled za rok 2020.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZE:

Budova ústředí MZE je vybavena signalizací ve viditelné i slyšitelné formě od roku 2016.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZV:

Formou piktogramů jsou standardně označovány únikové cesty i další důležité krizové informace ve všech budovách zastupitelských úřadů ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŽP:

Budova MŽP je průběžně při stavebních úpravách vybavována vizuální signalizací pro neslyšící osoby. V současné době jsou v budově rozmístěny bezpečnostní luminiscenční informační značky (piktogramy), které určují směr úniku ve snadno srozumitelné formě. Informační značky jsou pravidelně obnovovány a aktualizovány. Navíc jsou zaměstnanci periodicky proškolení z výše uvedené problematiky včetně aktuálních změn v zákonech či normativních předpisech. V roce 2020 MŽP obnovilo značení schodišťových stupňů na všech vnitřních schodištích v budově, a to fotoluminiscenčními samolepkami se svítivostí až 4.000 minut.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Umožnit osobám se zdravotním postižením plné využívání veřejné osobní dopravy.

3.14 Provádět metodickou činnost vůči stavebním úřadům (Drážní úřad, Úřad civilního letectví) v oblasti technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání dopravních staveb ve smyslu technických předpisů spadajících do kompetence Ministerstva dopravy.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Ministerstvo dopravy prostřednictvím věcně příslušných odborů komunikuje a je k dispozici ve věci technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání dopravních staveb ve smyslu technických předpisů spadajících do kompetence MD a dle potřeby odpovídá na dotazy pracovníků stavebních úřadů (Drážní úřad, Úřad civilního letectví). Veškeré technické předpisy spadající do kompetence MD uveřejňuje na webových stránkách Ministerstva dopravy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.15 Ve své působnosti zajišťovat konzultační a poradenskou činnost v oblasti bezbariérového užívání dopravních staveb a dopravních prostředků.

Gestor: MD
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

MD zajišťuje konzultační a poradenskou činnost v oblasti bezbariérového užívání staveb a dopravních prostředků prostřednictvím věcně příslušných odborů k dané problematice.

Státní fond dopravní infrastruktury poskytuje pravidla a zajišťuje konzultaci v oblasti zvyšování bezpečnosti nebo plynulosti dopravy nebo opatření ke zpřístupňování dopravy osobám se sníženou schopností pohybu, orientace a komunikace v rámci poskytování finančních prostředků na akce zaměřené na úpravy dopravní infrastruktury směřující ke zvýšení bezpečnosti nebo plynulosti dopravy a jejího zklidnění na silnicích I., II. nebo III. třídy.

Všechny tyto akce jsou současně v souladu s Národní strategií bezpečnosti silničního provozu 2011-2020 a s pravidly pro financování těchto opatření. Pravidla jsou uvedena zde: https://www.sfdi.cz/soubory/prispevky/c-prisp_2-pravidla/pravidla_bezpecnost_2020.pdf

SFDI poskytuje příspěvky na zvyšování bezpečnosti, bezbariérové úpravy chodníků, a to na výstavbu, rekonstrukce nebo bezbariérové úpravy nástupišť linkových spojů a veřejné hromadné dopravy (MHD, integrované dopravy, atd.) podél autobusových zastávek; nasvětlení přechodů pro chodce a světelné signalizační zařízení řídící provoz samostatného přechodu pro chodce, vždy ve vazbě na bezbariérově upravený přechod pro chodce splňující podmínky vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Projektovou dokumentaci akce je nutné zpracovat v souladu s platnou legislativou, normami, technickými předpisy respektující požadavky na bezbariérové užívání staveb. Projekty jsou hodnoceny také podle toho, zda přispívají svými prvky ke zvýšení bezpečnosti, napojování objektů dostupných v docházkové vzdálenosti po stávající bezbariérové trase navazující na řešenou pěší trasu, která je předmětem akce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.16 Při přípravě podkladů pro mezinárodní jednání, při kterých se stanovují právně závazné technické požadavky na přepravu osob se zdravotním postižením dopravními prostředky veřejné dopravy, spolupracovat a konzultovat specifické požadavky se zástupci hájícími zájmy osob se zdravotním postižením.

Gestor: MD
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Na evropské úrovni proběhlo projednávání revize nařízení o právech a povinnostech cestujících v železniční přepravě, které má za cíl zjednodušit cestování vlakem pro osoby se zdravotním postižením. Odbor veřejné dopravy je v pravidelném kontaktu se zástupci Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením. Jednání s vládním výborem se mimo jiné týkají technických požadavků na přepravu osob se zdravotním postižením dopravními prostředky veřejné dopravy. Výsledky plynoucí z jednání jsou následně zohledňovány při mezinárodních jednáních.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.17 V souladu s Konceptí veřejné dopravy a plány dopravní obslužnosti států a krajů postupně navyšovat počet nově pořizovaných železničních vozů určených pro osobní přepravu, v rámci Operačního programu doprava 2014–2020 vytvořit samostatnou prioritu pro financování železničního vozového parku umožňující přístup a užívání osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace.

Gestor: MD
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

V roce 2020 bylo pořízeno větší množství motorových jednotek ze zahraničí k modernizaci, některé z nich byly již zařazeny do provozu, ale jednalo se o zkušební provoz, proto se promítnou ve výčtu až

v roce 2021. Je nutné podotknout, že veřejně dostupná je pouze cena nakupovaného vozidla, nikoli cena modernizace.

V roce 2020 byla do provozu schválena pouze jedna starší jednotka po modernizaci:

Stav k 31.12.2020

Dopravce	řada vozidla	rok výroby nebo modernizace	popis	počet vozidel	nízkopodlažnost	míst pro vozíky	zvedací plošina	akustický naváděcí systém	bezbariérové WC
GW Train Regio, s.r.o.	817	2004 (modernizace a přeznačení 2020)	Výrobní typ 212M Kolejowe Zakłady Maszyn KOLZAM Racibórz - dvoudílná motorová jednotka	Pořízena 2 vozidla, zatím schváleno 1 do provozu	ano	1	ne	ne	ano

3,5 mil. Kč cena samotného vozidla bez modernizace

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

3.18 V souladu s Akčním plánem rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050) věnovat pozornost problematice kosmických technologií z hlediska jejich využitelnosti pro podporu samostatného a bezpečného pohybu osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Podporovat vývojové aktivity v této oblasti. V případech, kdy je využití těchto technologií již možné, podporovat jejich nasazení do praxe.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Ve vazbě na Akční plán byly v roce 2020 v rámci výzev Operačního programu doprava 2014-2020, pro specifický cíl 2.3 – ITS ve městech, podávány realizační projekty týkající se vybavení uliční (silniční) sítě systémy ITS pro zvýšení bezpečnosti pohybu zranitelných účastníků silničního provozu. Jedná se například o následující projekty:

- Zavedení bezdrátově aktivované signalizace pro nevidomé na vybraných SSZ má pozitivní dopad na podporu rovných příležitostí (projekt Řízení dopravy a sběr dopravních dat ve městě Brně, 6. etapa)
- Realizace projektu předpokládá instalaci signálních zařízení pro nevidomé (projekty Foerstrova ulice - koordinovaný tah křižovatek, SSZ; Náměstí Národních hrdinů - Havlíčkova - koordinovaný tah SSZ; Žižkovo náměstí, Husova - koordinovaný tah SSZ) – projekty města Olomouc
- Vybrané přechody pro chodce budou v rámci projektu vybaveny akustickou signalizací pro nevidomé (projekty Řízení dopravy a sběr dopravních dat ve městě Brně, 2. etapa; Řízení dopravy a sběr dopravních dat ve městě Brně, 3. etapa)
- Zavedení bezdrátově aktivované signalizace pro nevidomé na všech dotčených SSZ má pozitivní dopad na podporu rovných příležitostí (projekt Řízení dopravy a sběr dopravních dat ve městě Brně, 4. etapa)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

4. Mimořádné události a krizové situace

Oblast Mimořádné události a krizové situace navazuje na článek 11 Úmluvy Rizikové situace a humanitární krize, který se věnuje ochraně a bezpečnosti lidí se zdravotním postižením během mimořádných událostí a krizových situací. Během těchto situací je důležité, aby každá osoba byla obeznámena předem, jak v takových chvílích postupovat, či vůbec byla seznámena se současnou nastalou situací.

Cíl: Zvýšit informovanost osob se zdravotním postižením v oblasti přípravy na mimořádné události a krizové situace a o způsobech ochrany.

4.1 Zapojit osoby se zdravotním postižením do systému ochrany obyvatelstva cestou zvýšení jejich informovanosti a schopnosti sebeochrany, např. organizací seminářů, besed a dalších aktivit zaměřených na problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí s důrazem na specifika a potřeby osob se zdravotním postižením.

Gestor: MV

Spolupráce: NRZP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

HZS ČR v rámci preventivně výchovné činnosti pravidelně pořádá pro osoby s postižením různé osvětové akce, např. přednášky spojené s návštěvou hasičské stanice či operačního střediska, kde se mohou tyto lidé lépe seznámit s fungováním IZS a získat informace o možných mimořádných událostech a správných postupech v případech ohrožení, tedy především informace jak se chránit a přivolat si v případě nouze pomoc. Rovněž ve vztahu k osobám se zdravotním postižením jsou nejčastější formou předávání informací besedy a přednášky, které se osvědčily jako nejúčinnější nástroj. Vzhledem k mnoha různým druhům možného zdravotního postižení jsou besedy s konkrétní skupinou vždy velmi specifické a předávané informace jsou vždy uzpůsobeny druhu postižení. V roce 2020 však z důvodu vyhlášených opatření vládou ČR, Ministerstvem zdravotnictví ČR a rozkazů generálního ředitele HZS ČR k zajištění akceschopnosti sboru ve spojitosti s šířením onemocnění COVID-19, musela být tato preventivně výchovná činnost výrazně omezena, v některých aktivitách až úplně pozastavena. S ohledem na tyto okolnosti se podařilo v roce 2020 HZS uskutečnit osvětové aktivity pro osoby se zdravotním postižením pouze v rámci 5 krajů. Příkladem těchto aktivit byla beseda pro Integrační centrum sociálních aktivit Kosatec Pardubice a dále beseda pro 110 žáků Speciální základní školy Svitavy, kde se vzdělávají děti s různými typy postižení, které zorganizoval HZS Pardubického kraje. HZS Olomouckého kraje ve spolupráci se Sjedenou organizací nevidomých a slabozrakých v Jeseníku uspořádal přednášku pro nevidomé o požární prevenci s praktickým nácvikem evakuace z objektu. Celkem se v roce 2020 uskutečnilo 9 akcí, kterých se zúčastnilo 415 zdravotně postižených osob.

Ve vztahu k osobám, které používají zvláštní způsob tísňového volání nebo při jejichž záchraně je nutno uplatnit zvláštní pravidla a postupy ve smyslu ustanovení § 38 zákona o HZS zajišťuje HZS ČR v technologii operačních a informačních středisek příjem SMS zpráv. Příjem SMS od těchto osob je podmíněn jejich registrací v databázi HZS ČR. Zápis do databáze provádí příslušné HZS krajů ve spolupráci s organizacemi, které sdružují osoby se zdravotním postižením v kraji a mají tak zmapovány osoby, kterým je tato služba určena. Zároveň v systému přibyla možnost lépe lokalizovat chytrý mobilní telefon pomocí funkce AML (Advanced Mobile Location), což postupy IZS vztahující se k osobám se zdravotním postižením, ještě více zefektivňuje.

HZS Olomouckého kraje je realizován dlouhodobý projekt s názvem „*Nebezpečí v domácnostech – Hlásiče požáru a detektory nebezpečných plynů*“. Projekt je určen pro osoby se specifickými potřebami a je zaměřen jednak na montáž hlásičů požáru, detektorů oxidu uhelnatého a nebezpečných plynů a dále pak na poskytnutí informací v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva při vzniku mimořádných událostí.

Policie ČR se průběžně snaží zapojovat osoby se zdravotním postižením do systému ochrany obyvatelstva především cestou posilování jejich informovanosti, formou tiskových zpráv či besed a dalších osvětových aktivit. Policejní prezidium ČR v roce 2020 pokračovalo v komunikaci na sociálních sítích, a to primárně na Facebooku a Twitteru, které rovněž k osvětové a informativní činnosti využívá. Specifickou situaci v roce 2020 přinesla pandemie onemocnění COVID-19, kdy byli senioři a osoby se

zdravotním postižením identifikování jako nejvíce ohrožené skupiny osob. Policejní prezidium ČR se proto zaměřilo na nalezení vhodné cesty, jak těmto dvěma cílovým skupinám potřebné rady a aktuální informace bezpečnostního charakteru zprostředkovat. V této souvislosti se velmi osvědčily kontakty preventistů na představitele obcí či regionální média, sdělení Policejního prezidia ČR se tak mohla objevovat v různých regionálních denících, obecních zpravodajích či vývěškách. Velmi se osvědčila též spolupráce s obchodním řetězcem Penny Market, který Policejnímu Prezidiu ČR umožnil distribuovat potřebné informace, rady a doporučení ve vztahu k výše uvedeným zvláště zranitelným osobám prostřednictvím rozhlasového vysílání přímo v prodejnách v čase vyhrazeném pro nákupy seniorů a osob se zdravotním postižením, konkrétně se jednalo o informace o aktuálním dění, o kontaktování zdravotních služeb a lékařů apod.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ NRZP:

V roce 2020 nebyla v tomto opatření vyvíjena žádná aktivita. MV ČR nás nepožádala o aktivní spolupráci.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

5. Rovnost před zákonem

Opatření páté kapitoly jsou založena na článku 12 Úmluvy, který je zaměřen na rovnost před zákonem a ukládá povinnost uznání lidí se zdravotním postižením jako subjektů práva a jejich právní způsobilosti ve všech oblastech života na rovnoprávném základě s ostatními. Tato kapitola vychází také z článku 13 Úmluvy, který se týká potřeby zajištění účinného přístupu osob se zdravotním postižením ke spravedlnosti, a to pomocí úprav, které usnadní plnění role účastníků soudních řízení.

Lidem se zdravotním postižením by měl být zajištěn přístup k asistenci, resp. poskytování podpůrných opatření, které mohou potřebovat pro uplatňování podpory při rozhodování. Je třeba zajistit, aby tato podpůrná opatření respektovala vůli a preference dané osoby, zabraňovala konfliktu zájmů a nevytvářela prostor pro nežádoucí ovlivňování.

Cíl: Zajistit osobám se zdravotním postižením takovou asistenci, aby mohly uplatnit svá práva ve všech oblastech života.

5.3 V souvislosti s vypracováním a předložením zákona o veřejném opatrovnictví řešit problematiku proškolení, odborného poradenství, konzultací, mediace při řešení konfliktů pro opatrovníky, podpůrce, zástupce z členů domácnosti a soukromé opatrovníky.

Gestor: MSP

Termín: 30. 06. 2020

PLNĚNÍ MSP:

Agenda veřejného opatrovnictví nespadá do gesce Ministerstva spravedlnosti. V této souvislosti je vhodné zmínit, že podle vyhlášky č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, je jako ústřední správní úřad v oblasti veřejného opatrovnictví stanoveno Ministerstvo práce a sociálních věcí, do jehož gesce tedy spadá také metodické a odborné vedení této agendy. Přičemž příprava k ověření zvláštní odborné způsobilosti pro výkon správních činností při výkonu veřejného opatrovnictví je zabezpečována Institutem pro veřejnou správu Praha. V tomto kontextu však není od věci poznamenat, že na přípravě a zkouškách ZOZ se podílejí také odborníci působící na legislativním odboru Ministerstva spravedlnosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. MSP však počítá s plněním modifikovaného opatření v rámci nového Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025.

5.4 Pokračovat ve vytváření podmínek pro zajišťování simultánního přepisu mluvené řeči při soudních jednáních pro osoby se sluchovým postižením.

Gestor: MSP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Pro body návrhu 5.4 a 5.5 v současné době neexistují vhodná obecná technická řešení, a proto se odbor informatiky necítí být v této oblasti kompetentní. Projekt přepisu soudního jednání do textové podoby, který se experimentálně na některých pracovištích zavádí (pro účely snadnějšího záznamu jednání) prakticky ukazuje, že podobná technologie je zejména pro češtinu velmi vzdálená možnému použití pro účely zmiňované v bodech 5.4 a 5.5.

Komunikační systémy pro neslyšící a hluchoslepé jsou ve stadiu základního výzkumu. Vývoj takových zařízení směřuje k asistenčním systémům přizpůsobeným na míru každého postiženého, nikoli k nějakým všeobecně použitelným řešením, která by bylo možno plošně „zavádět“. Resort spravedlnosti se nyní a pravděpodobně ani v budoucnu takovým základním výzkumem nebude zabývat.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

5.5 V souladu se zákonem o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob důsledně dodržovat právo zvolit si preferovaný komunikační systém každého z účastníků soudního řízení, který je osobou neslyšící nebo hluchoslepou.

Gestor: MSP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Zajištění důsledného dodržování práva zvolit si preferovaný komunikační systém každého z účastníků soudního řízení, který je osobou neslyšící nebo hluchoslepou, na legislativní úrovni je dodržování tohoto práva v rámci resortu spravedlnosti dostatečně zajištěno zejména příslušnými procesními předpisy (zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní], rovněž pak zákonem č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, vše na základě zákona č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob.

Na základě výsledků jednání pracovní skupiny zabývající se danou problematikou, podpořených informativním šetřením provedeným na vybraných soudech, lze k tomuto dále konstatovat, že v resortu justice nebyly detekovány žádné kruciólní systémové problémy při aplikaci výše uvedených předpisů, a to ani z hlediska dodržování práva každého účastníka soudního řízení zvolit si preferovaný komunikační systém, ani z hlediska následného řešení refundace s tímto souvisejících nákladů. Ani z vlastní činnosti MSP nebyly zjištěny žádné konkrétní poznatky o nedodržování či porušování příslušných procesních a dalších norem upravujících danou oblast ze strany soudů či jiných organizací resortu spravedlnosti, MSP je nicméně připraveno v dotčené oblasti neprodleně reagovat na konkrétní podněty spadající do jeho gesce.

Naproti tomu z činnosti odborné pracovní skupiny vyplynula potřeba vytvoření obecné metodiky pro zajištění přístupu neslyšících a hluchoslepých osob k veřejné správě, a to ve vztahu ke všem orgánům veřejné moci. Taková metodika by měla být vytvořena Ministerstvem vnitra, coby hlavním koordinátorem v oblasti organizace a výkonu veřejné správy (ust. § 12 odst. 3 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky).

Pokud jde o gesce Ministerstva spravedlnosti, problematikým se dle závěrů proběhlých jednání v rámci komplexního řešení oblasti dodržování práv neslyšících a hluchoslepých osob jeví především neuspokojivý počet tlumočnicků pro styk s těmito osobami. Ačkoliv zde při aktuálním nedostatku tlumočnicků připadá v úvahu užití ust. § 24 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících (a z poznatků MSP plyne, že u jemu podřízených organizačních složek se jedná o běžný postup), do budoucna v této souvislosti bude třeba provést analýzu předpisů upravujících podmínky jmenování tlumočnicka pro styk s osobami neslyšícími a hluchoslepy ve smyslu jejich případného přizpůsobení aktuálním zejména vzdělávacím, personálním a dalším podmínkám disponujícím potenciálem možného ovlivnění počtu relevantních zájemců o pozici tlumočnicka pro styk s osobami neslyšícími a hluchoslepy. Tento úkol by pak měl spadat do gesce MSP s nutnou spoluprací MŠMT.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

5.6 Posilovat právní vědomí a poučení pro zvlášť zranitelné oběti trestných činů (zejména děti, ženy a senioři se zdravotním postižením), např. vytvořit odkazy na webu, informační karty s poučením pro oběti.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Zvlášť zranitelné oběti definované zákonem č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jsou kromě dalších též osoby postižené fyzickým, mentálním nebo psychickým hendikepem nebo smyslovým poškozením dle § 2 odst. 4 písm. b) citovaného zákona. Policie ČR ve vztahu k osobám se zdravotním postižením usiluje o podporu a rozvoj povědomí o právech, která těmto osobám zmíněný zákon dává, a poskytuje a srozumitelný návod, jak těchto práv využít. Činí tak jednak prostřednictvím mediální komunikace (Facebook, Twitter, či preventivními videospoty a dalšími informačními materiály zveřejněnými na webu

<https://www.policie.cz/clanek/rady-policie-cr-a-informace-o-prevenci-143872.aspx>), a rovněž v rámci osvětové činnosti ve formě preventivních besed zaměřených zejména na osoby zdravotně postižené, děti a seniory; těchto akcí konaných prezenčním způsobem však v roce 2020 proběhlo z důvodu zhoršené epidemiologické situace jen omezené množství.

Poučení oběti o jejích právech i povinnostech je nedílnou součástí každého trestního řízení. Oběti trestné činnosti – zejména pak zvláště zranitelné oběti trestných činů, mezi něž se řadí též osoby se zdravotním postižením, jsou také informovány o organizacích, které jim poskytují odbornou pomoc různého charakteru. Každý, kdo utrpí vlivem trestné činnosti újmu, tak může po absolvování nezbytných úkonů trestního řízení, např. již v klidu domova, oslovit některou z pomáhajících organizací s dotazy či prosbou o pomoc se zvládnutím situace. Z tohoto důvodu byla v roce 2020 zařazena informace o Lince pomoci obětem kriminality a domácího násilí (116 006) do všech dokumentů určených v trestním řízení obětem (<https://www.policie.cz/clanek/vice-informaci-pro-obeti-trestnych-cinu.aspx>).

Jedním z úkolů nové Národní strategie boje proti obchodování s lidmi na období 2020-2023 přijaté dne 4. května 2020 usnesením vlády č. 502 je vytvoření srozumitelné příručky pro zvláště zranitelné oběti, s přehledem všech práv, na která mají zvláště zranitelné oběti podle zákona o obětech trestných činů nárok a srozumitelný návod, jak těchto práv využít.

V roce 2020 byly v souladu se Zásadami poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky pro nestátní neziskové organizace provozující evropské krizové či asistenční linky 116 000, 116 111 a 116 006 v České republice podpořeny celkovou částkou 2.000.000,- Kč tři linky, a to Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí (116 006), Linka pro rodinu a školu (116000) a Linka bezpečí (116 111).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

6. Nezávislý život

Šestá kapitola je postavena na článku 19 Úmluvy zabývajícím se nezávislým způsobem života osob se zdravotním postižením a jejich zapojením do společnosti.

Důraz je v této kapitole kladen zejména na poskytování takových služeb, které umožňují setrvání lidí se zdravotním postižením v domácím prostředí, tzn. především terénních a ambulantních sociálních služeb. Dlouhotrvajícím úkolem je proto podpora transformace pobytových zařízení sociálních služeb.

Cíl: Vytvářet podmínky pro to, aby osoby se zdravotním postižením mohly žít co nejvíce samostatně ve svém přirozeném domácím prostředí.

6.2 Nalézt systémové řešení posuzování potřeb lidí s potřebou dlouhodobé péče a legislativně ho ukotvit.

Gestor: MPSV

Spolugestor: MZ

Termín: 31. 12. 2020

PLNĚNÍ MPSV:

Propojení oblasti zdravotně sociálního pomezí, jehož součástí bylo plánováno i nastavení systémového řešení posuzování potřeb lidí s potřebou dlouhodobé péče se ministr zdravotnictví a ministryně práce a sociálních věcí rozhodli realizovat formou změnového zákona (zákon č. 372/2011 Sb., zákon č. 108/2006 Sb., zákon č. 48/1997 Sb., případně i dalších). Obě ministerstva vypracovala své teze systémových změn a návrhy na úpravu zákonů a počátkem roku 2020 pokračovala jednání mezi oběma ministerstvy na oblastech, kde nepanovala shoda. Vzhledem k nastalé epidemiologické situaci a nutnosti obou aktérů řešit aktuální výzvy v souvislosti s pandemií onemocnění novým typem koronaviru, byla jednání k této problematice přerušena a návrh nebyl finalizován.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno.

PLNĚNÍ MZ:

MZ má již v zákoně č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále jen zákon o zdravotních službách) definováno, kdo a za jakých podmínek poskytuje zdravotní služby a má k zákonu o zdravotních službách platné prováděcí předpisy, které stanovují minimální personální zabezpečení, technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení.

V případě propojení zdravotních a sociálních služeb je Ministerstvo zdravotnictví připraveno prováděcí předpisy novelizovat. V lednu 2020 byl MPSV zaslán návrh minimálních úprav zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování a zákonné úpravy týkající se legislativního nastavení podmínek propojení sociálních a zdravotních služeb prošly dále v rámci novelizace zákona č. 372/2011 Sb. obligatorním, fakultativním a mezipříslušným připomínkovým řízením. V rámci stanovených priorit MZ však do nich nebyl tento zákon začleněn a novelizační proces byl zastaven. Možnosti řešení dalšího rozvoje procesu integrace sociálních a zdravotních služeb jsou ve vzájemné provázanosti strategických dokumentů obou resortů a v realizaci dalších jednání cílených na nalezení společného konsenzu týkajícího se systémového nastavení a návazných věcných řešení dílčích problematik propojení sociální a zdravotní oblasti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno.

6.3 Do rámce investiční podpory sociálního bydlení zahrnout také podporu upravitelných bytů umožňujících bezbariérové užívání.

Gestor: MMR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MMR:

MMR prostřednictvím programu Podpora bydlení realizuje investiční projekty zaměřené zejména na zlepšení bytové situace obyvatelstva, zkvalitnění bytového fondu a podporu udržitelného rozvoje

bytového fondu. Program zahrnuje mimo jiné podprogram Bytové domy bez bariér a podprogram Podporované byty.

Podprogram **Bytové domy bez bariér** je zacílen na zkvalitnění bytového fondu odstraněním bariér při vstupu do domu a do výtahu a výstavbu osobních výtahů v domech, které jím nejsou vybaveny a nikdy nebyly a u kterých jsou k tomu stavebně technické předpoklady. Dotace je poskytována ve výši max. 50 % uznatelných výdajů na realizaci akce, maximálně však 200 tis. Kč v případě bezbariérových úprav přístupu do bytového domu a k výtahu; 800 tis. Kč v případě výstavby výtahu pro jeden vchod do bytového domu.

Plnění cílů podprogramu je sledováno jednak z finančního hlediska a jednak prostřednictvím parametrů, které jsou závazným ukazatelem a specifikují obsah jednotlivých projektů. V tabulce níže jsou uvedeny parametry podprogramu Bytové domy bez bariér včetně jejich hodnot, kterých bude dosaženo v případě úspěšné realizace projektů podpořených v roce 2020.

Rok	Parametr podprogramu Bytové domy bez bariér	Počet (ks)	Vyčerpané prostředky v Kč
2020	Byt s nově vytvořeným bezbariérovým přístupem	3 962	240 017 134
	Bytový dům s nově instalovaným výtahem	377	259 920 823*
	Bytový dům s novým bezbariérovým přístupem k výtahu	171	222 997 506*

Pozn.: *hodnota je uvedena celkem, protože u akcí, v rámci kterých došlo k výstavbě výtahu i bezbariérového vstupu, nelze odlišit náklady na výtah a na vstup, a to s ohledem na investiční bilanci, která je k dispozici v systému DIS, který tyto hodnoty nerozlišuje.

Podprogram **Podporované byty** je zaměřen vznik podporovaných bytů na území České republiky sloužících k poskytování sociálního bydlení pro osoby v ekonomicky neaktivním věku – seniory a pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace – věk, zdravotní stav. Pod tímto podprogramem byly v roce 2020 vyhlašovány dva dotační tituly:

- **Pečovatelské byty** - základním přínosem je výstavba nájemních bytů pro seniory starší 65 let a osoby zdravotně postižené s limitovaným příjmem a nájmem. Dotace je 600 000 Kč na 1 bytovou jednotku. Všechny pečovatelské byty musí být upravitelné.
- **Komunitní dům seniorů** - bytové domy kombinující soukromé a sdílené prostory pro bydlení seniorů. Základním přínosem je výstavba nájemních bytů pro seniory starší 60 let a osoby zdravotně postižené s limitovaným příjmem a nájmem. Dotace je 600 000 Kč na 1 bytovou jednotku. Komunitní dům seniorů musí splňovat technické parametry bezbariérového užívání staveb. Stavebně technické uspořádání všech bytů v Komunitním domě seniorů splňuje technické požadavky upravitelného bytu.

V tabulce níže jsou uvedeny parametry podprogramu Podporované byty včetně jejich hodnot, kterých bude dosaženo v případě úspěšné realizace projektů podpořených v roce 2020.

Rok	Dotační titul	Počet zahájených bytů v daném roce	Celkové finanční prostředky na zahájené byty v Kč
2020	Pečovatelské byty	190	114 000 000
	Vstupní byty	0	0*
	Komunitní dům seniorů	46	27 600 000

Pozn.: *nevyláštěno od r. 2018 – problematický podprogram, a to z pohledu příjemců dotace. Z řad soukromých subjektů došlo k několika podvodným jednáním, která skončila vrácením dotace, trestním řízením atd.

Rozpočet (po změnách) výdajů programu Podpora bydlení k 31. 12. 2020 byl ve výši 986 724 130 Kč, z této částky se podařilo skutečně vyčerpat 302 230 950 Kč, což představuje 30 % z plánovaných výdajů. V roce 2020 proběhla u programu Podpora bydlení aktualizace, jejímž předmětem bylo prodloužení termínu realizace programu do 31. 12. 2023.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

6.4 Pokračovat v podpoře transformace ústavních zařízení pro osoby se zdravotním postižením, včetně zařízení, kde dosud transformace těchto ústavů nezačala.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV podporovalo transformaci ústavních zařízení pro osoby se zdravotním postižením v rámci klíčových aktivit projektů Život jako každý jiný (leden - červen 2020) a projektu Rozvoj systému sociálních služeb (realizace aktivit podporujících transformaci sociálních služeb od července 2020).

Přímo pro zařízení v procesu transformace byla uspořádána tři diskuzní setkání za účelem sdílení zkušeností s transformací a vzájemné podpory mezi zařízeními. Diskuzních setkání se zúčastnili zástupci deseti poskytovatelů sociálních služeb v transformaci. Z diskuzního setkání s názvem Zdravotní výkony v sociálních službách vzešla poptávka konzultace pro zařízení a díky konzultaci došlo k vypracování podpůrného dokumentu pro chráněné bydlení v oblasti nastavení podpory zdraví v daném CHB. Pro tři zařízení byly uspořádány semináře s tématy Finanční gramotnost, Komunikace s osobami s duševním onemocněním a Podpora samostatného bydlení. Zástupci zařízení v procesu transformace se zúčastnili také diskuzního fóra na téma Deinstitutionalizace – jak dál, kde spolu s odborníky a zástupci zainteresovaných organizací diskutovali o problematických oblastech v procesu transformace.

Na podporu myšlenky přirozeného života osob se zdravotním postižením vyšlo pět příběhů OZP, které byly publikovány v přílohách Deníku a tři příběhy OZP publikované online na webových stránkách projektu. Ve spolupráci se zařízeními v procesu transformace byly vytvořeny a publikovány čtyři vzdělávací filmy, které ukazovaly autentické příběhy života lidí s postižením.

Ve Zlínském kraji došlo ke vzniku 8 chráněných bydlení s celkovou kapacitou 70 lůžek a 7 nových sociálních služeb, které nahrazují transformačním procesem zrušená pobytová zařízení pro děti od narození do tří let (kojenecké ústavy) s okamžitou kapacitou 13 osob v daném okamžiku.

Prostřednictvím OP Zaměstnanost jsou podporovány aktivity směřující k transformaci zařízení v Královéhradeckém, Pardubickém, Moravskoslezském, Zlínském kraji a také na území hl. m. Prahy.

V roce 2020 byla ukončena administrace posledního projektu z výzvy č. 03_15_037 „Podpora procesu transformace pobytových služeb a podpora služeb komunitního typu vzniklých po transformaci“. Nadále pokračovalo v administraci 16 projektů z výzev č. a 03_16_066 a č. 03_18_089 „Podpora procesu transformace pobytových služeb a podpora služeb komunitního typu vzniklých po transformaci“. V rámci prioritní osy 2 OPZ, IP 2.2 bylo od začátku podpořeno celkem 23 soutěžních projektů, které se přímo zaměřují na oblast transformace pobytových služeb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

6.5 Připravovat vězněné osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním na jejich přechod do společnosti po ukončení výkonu trestu.

Gestor: MSP – Vězeňská služba ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Vězeňská služba České republiky se v přístupech k těmto specifickým skupinám odsouzených řídí ustanovením § 70 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „zákon“) a § 94 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „vyhláška“). Zákon i vyhláška mají v jednotlivých oddílech výklad, který hovoří o výkonu trestu odnětí svobody u odsouzených s poruchami duševními i poruchami chování. Zákon dále definuje skupiny odsouzených s poruchami duševními a poruchami chování, s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním návykových látek a skupinu s mentální retardací. Vyhláška pak umožňuje vykonávat výkon trestu odnětí svobody ve specializovaných oddílech (dále jen „SpO“) věznic, a to na doporučení psychologa či psychiatra. Specializované oddíly jsou zřizovány v souladu s nařízením generálního ředitele (dále jen „NGŘ“) č. 41/2017 o specializovaných oddílech pro výkon trestu odsouzených s poruchami duševními a s poruchami chování a specializovaných oddílech pro výkon ochranného léčení.

Odsouzení, kteří jsou zařazeni do výše uvedených specializovaných oddílů, realizují terapeuticko-výchovné programy, které jsou složeny ze vzdělávacích (např.: právní minimum, všeobecné vzdělávání, základy psaní, výuka ČJ), speciálně výchovných (např.: různé druhy terapií, sociálně

právní poradenství, pastorační služby, psychologické poradenství), zájmových (např.: sportovní aktivity, společenské hry, hudební aktivity) a pracovních aktivit (např.: pracovní terapie a činnosti). Hlavním cílem těchto programů je minimalizování následků prizonizace u mentálně postižených odsouzených.

Zacházení s odsouzenými na těchto oddílech lze rozdělit do dvou skupin. A to:

a) *Skupinové specializované zacházení* je zaměřeno na posílení sebevědomí a změnu rizikových postojů, vzorců chování a myšlení.

b) *Individuální specializované zacházení* je zaměřeno zejména na adaptaci ve výkonu trestu odnětí svobody a příprava na skupinové zacházení.

Příprava na propuštění odsouzených z výkonu trestu odnětí svobody je realizována ve spolupráci všech členů pracovního týmu, který s touto specifickou skupinou pracuje.

Významnou roli zde hraje sociální pracovník, který je v úzkém kontaktu s opatrovníky, které mají tito odsouzení velmi často přiděleny. Velmi častým problémem je řešení finanční situace odsouzených, popřípadě pracovní uplatnění po ukončení výkonu trestu odnětí svobody. Role speciálních pedagogů, psychologů a vychovatelů terapeutů spočívá zejména v pomoci při řešení krizových situací, stabilizace odsouzených a posílení samostatnosti pro běžný život po ukončení výkonu trestu odnětí svobody.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Zajišťovat přístup ke službám poskytovaným v domácím prostředí, dalším podpůrným komunitním službám a rezidenčním službám.

6.6 Vytvořit materiálně technický standard sociálních služeb, který nastaví bazální prostředí (minimální hranici) pro poskytování sociálních služeb a bude podmínkou registrace těchto služeb.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2020

PLNĚNÍ MPSV:

Novelou zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách (dál jen „zákon“) předloženou do vlády dne 1. 12. 2020 dojde ke sjednocení posuzování materiálně technických podmínek, odpovídajících druhu poskytované sociální služby. Legislativní úprava je nezbytná k zajištění minimální nepodkročitelné úrovně materiálně technického zabezpečení sociální služby tak, aby byla zajištěna bezpečnost a kvalita bydlení uživatelů sociálních služeb.

Materiálně technický standard se stane jednou z registračních podmínek v souladu s tímto zákonem. Prováděcí právní předpis bude následně upravovat jednotlivá kritéria a limity materiálně technického zabezpečení sociálních služeb a primárně vycházet z této zákonné normy. Žadatel o registraci tak bude mít povinnost zpracovat vnitřní pravidla provozu zařízení sociálních služeb v souladu s požadovanými normami materiálně technického standardu. Tato pravidla budou žadatelem o registraci předkládána jako jeden z podkladů k naplnění podmínky registrace v souladu s novelizovaným zákonem. Nastavení materiálně technických podmínek pro registraci v závislosti na druhu a formě poskytované sociální služby bude také nezbytnou podmínkou pro účast v projektových investičních výzvách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno.

6.7 V rámci strategických dokumentů podporovat takové sociální služby pro osoby se zdravotním postižením, které jim umožní setrvat v domácím prostředí, coby prevence proti jejich umístování v rezidenčních zařízeních (terénní služby pro jednotlivé cílové skupiny, zejména služby osobní asistence, pečovatelské, tlumočnické, průvodcovské a předčitatelské služby). Podporu zaměřit na dostatečné pokrytí celého území ČR včetně venkovských oblastí.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období let 2016-2025 (dále jen „NSRSS“) je podpora poskytování péče klientů v jejich přirozeném prostředí zakotvena přímo ve Strategickém cíli A: Zajistit přechod od institucionálního modelu péče o osoby se zdravotním postižením k podpoře osob v přirozeném prostředí. Finanční podpora sociálních služeb umožňujících setrvání klienta v přirozeném prostředí je deklarována jak v prioritách dotačního řízení MPSV pro kraje a hl. město Prahu na zajištění dostupnosti sociálních služeb, tak v dotačním řízení pro sociální služby s nadregionální či celostátní působností.

Počty z dotace MPSV podpořených sociálních služeb podporujících setrvání v přirozeném prostředí a výše dotace								
ROK	2017		2018		2019		2020	
Druh služby	Počet	Dotace	Počet	Dotace	Počet	Dotace	Počet	Dotace
osobní asistence	197	396 453 753 Kč	192	530 936 269 Kč	191	590 122 899 Kč	171	620 812 004 Kč
pečovatelská služba	632	1 079 498 127 Kč	638	1 490 798 951 Kč	645	1 677 041 228 Kč	636	1 821 219 731 Kč
průvodcovské a předčitatelské služby	14	9 128 152 Kč	14	10 935 793 Kč	14	11 389 287 Kč	13	11 651 426 Kč
tlumočnické služby	28	34 912 460 Kč	30	43 862 236 Kč	29	50 718 331 Kč	29	62 602 385 Kč
Celkový součet	871	1 519 992 493 Kč	874	2 076 533 249 Kč	879	2 329 271 744 Kč	849	2 516 285 546 Kč

Počty z dotace MPSV podpořených sociálních služeb podporujících setrvání v přirozeném prostředí dle krajů a výše dotace v roce 2020								
KRAJ/DRUH	Počet služeb				Dotace MPSV			
	osobní asistence	pečovatelská služba	průvodcovské a předčitatelské služby	tlumočnické služby	osobní asistence	pečovatelská služba	průvodcovské a předčitatelské služby	tlumočnické služby
Česká republika	2	1	0	4	26 206 940 Kč	31 357 400 Kč	0 Kč	35 197 475 Kč
Hlavní Město Praha	21	38	1	2	122 444 000 Kč	180 775 000 Kč	697 000 Kč	2 491 000 Kč
Jihočeský	12	54	2	1	25 022 000 Kč	130 499 000 Kč	4 193 000 Kč	548 000 Kč
Jihomoravský	19	52	1	3	63 996 500 Kč	198 149 800 Kč	705 200 Kč	2 665 800 Kč
Karlovarský	5	21	1	0	16 349 400 Kč	68 142 400 Kč	1 473 500 Kč	0 Kč
Královéhradecký	13	43	1	2	46 688 390 Kč	114 541 080 Kč	595 000 Kč	2 092 480 Kč
Liberecký	11	42	1	2	32 471 000 Kč	72 089 000 Kč	168 000 Kč	1 239 000 Kč
Moravskoslezský	23	53	0	2	79 186 000 Kč	117 373 000 Kč	0 Kč	3 674 000 Kč
Olomoucký	12	36	0	1	36 400 600 Kč	161 902 100 Kč	0 Kč	624 000 Kč
Pardubický	9	51	1	0	54 743 000 Kč	86 661 000 Kč	410 000 Kč	0 Kč
Plzeňský	6	42	2	2	17 131 834 Kč	114 845 801 Kč	1 093 026 Kč	927 920 Kč
Středočeský	24	80	1	2	74 132 900 Kč	235 103 100 Kč	1 483 000 Kč	1 418 200 Kč
Ústecký	0	43	1	5	0 Kč	110 615 900 Kč	415 700 Kč	5 160 700 Kč
Vysočina	0	43	1	1	0 Kč	86 300 000 Kč	418 000 Kč	5 051 000 Kč
Zlínský	14	37	0	2	26 039 440 Kč	112 865 150 Kč	0 Kč	1 512 810 Kč
Celkový součet	171	636	13	29	620 812 004 Kč	1 821 219 731 Kč	11 651 426 Kč	62 602 385 Kč

Transformační procesy a procesy deinstitucionalizace jsou jednou z hlavních priorit MPSV v oblasti sociálních služeb. Některé sociální služby poskytované pobytovou nebo ambulantní formou byly poskytovány jako sociální služby komunitního charakteru a byly zaměřeny na řešení nepříznivých sociálních situací v přirozeném sociálním prostředí osob nebo v prostředí, které se mu podobá. Tyto služby, poskytované jako služby komunitního charakteru způsobem poskytování ani místem poskytování nevylučují osoby ze společnosti a podporují je ve využívání běžných zdrojů v okolí a ve všech jejich schopnostech, které podle možností dané osoby dále rozvíjejí, a to i s možností dalšího nebo opětovného sociálního začleňování. Prioritou dále bylo zabraňovat izolaci nebo segregaci a umožňovat dostupnou sociální i zdravotní péči v přirozeném prostředí. Dále mít možnost, zvolit si na rovnoprávném základě s ostatními místo pobytu, kde a s kým budou uživatelé žít v komunitě a vytvořit si tak podmínky pro způsob života, který umožní jejich začleňování do společnosti dle jejich volby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

6.8 Vypracovat a realizovat individuální projekt MPSV zaměřený na podporu transformace sociálních služeb a komunitních služeb. Jeho kontrola bude řízena dle nastavení ESF.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V období od 1. 1. 2016 do 30. 6. 2020 realizovalo MPSV projekt Život jako každý jiný, který byl zaměřen na systémovou podporu transformace sociálních služeb a na podporu zřizování sociálních služeb komunitního typu. Cílovou skupinou projektu byli zejména poskytovatelé sociálních služeb, zástupci krajů a obcí. V rámci projektu byly realizovány vzdělávací aktivity (diskusní setkání, semináře) pro cílovou skupinu a taktéž vzniklo několik analýz, které mapují aspekty transformace a navrhuji opatření ke zlepšení situace. Od 1. července 2020 se aktivity tohoto projektu přesunuly do projektu Rozvoj systému sociálních služeb, jehož realizace trvá do 30. 6. 2022, ve kterém vznikly dvě nové klíčové aktivity Podpora a rozvoj deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb a Monitoring deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb a tvorba souvisejících analýz.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Zajišťovat financování sociálních služeb, které reflektují potřeby osob se zdravotním postižením.

6.10 Na základě analytické studie o změně financování sociálních služeb připravit návrh odpovídající právní úpravy financování sociálních služeb.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2020

PLNĚNÍ MPSV:

Toto opatření nebylo splněno. V období let 2015-2020 byly síly MPSV napnuty směrem k tvorbě návrhu novely zákona o sociálních službách a zpracování zásadního analytického materiálu, který by předestřel detailně možné varianty udržitelného financování především služeb sociální péče, nebylo možné realizovat. Takový materiál má vzniknout v rámci veřejné zakázky v roce 2021 a k dispozici by tak měl být nejpozději počátkem roku 2022. Lze předpokládat, že další návrhy legislativních změn budou vycházet právě z této plánované studie.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno.

Cíl: Podporovat vzdělávání a rozvoj pracovníků působících v systému sociálních služeb při poskytování podpory a pomoci osobám se zdravotním postižením.

6.14 Podporovat vzdělávání pracovníků v sociálních službách a na obcích formou projektů financovaných z fondů EU.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Vzdělávání pracovníků v sociálních službách a na obcích je nedílnou součástí projektů financovaných z PO2 OPZ. Je podporováno široké spektrum vzdělávací kurzů s ohledem na identifikované potřeby jednotlivých příjemců podpory. Mezi projekty zaměřené výhradně na vzdělávání pracovníků patří projekt Jihomoravského kraje ve výzvě č. 03_15_007. Ve výzvě č. 03_15_008 realizuje hl. m. Praha projekt zaměřený na akreditované další vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách s cílem zajistit rozvoj systému kvality služeb na území hl. m. Prahy.

V roce 2020 se začaly realizovat projekty výzvy č. 03_19_098 „Podpora procesů ve službách a podpora rozvoje sociální práce“ a výzvy č. 03_19_099 „Podpora procesů ve službách a podpora rozvoje sociální práce v Praze“, které jsou zaměřené na aktivity podpory vzdělávání pracovníků ve službách a na obcích. Projekty na podporu vzdělávání pracovníků jsme také administrovali v běžící výzvě č. 03_17_071 „Podpora procesů ve službách a podpora rozvoje sociální práce“. V roce 2020 byla nově vyhlášená výzva č. 03_20_139 – „Podpora sociálního začleňování v Praze“, jejichž část podporovaných aktivit směřuje do programů vzdělávání pro tyto pracovníky.

Od července 2019 převzalo MPSV realizaci projektu Zvyšování kvality systému sociálních služeb prostřednictvím vytvoření kvalitního systému dalšího vzdělávání pracovníků v sociálních službách spolufinancovaného z ESF. Projekt zaměřený na vzdělávání „pracovníků v sociálních službách“ (dále jen „PSS“). Realizována byla řada analytických aktivit za účelem zmapování slabých a silných stránek současného systému jejich vzdělávání podle pravidel zákona o sociálních službách. Více o projektu: <https://www.mpsv.cz/web/cz/zvysovani-kvality-systemu-socialnich-sluzeb-prostrednictvim-vytvoreni-kvalitniho-systemu-dalsiho-vzdelavani-pracovniku-v-socialnich-sluzbach>

V rámci projektu MPSV Život jako každý jiný vznikla Analýza systému vzdělávání sociálních pracovníků se zaměřením na téma deinstitucionalizace sociálních služeb. Na základě analýzy byla vypracována doporučení pro zlepšení výuky v tématech souvisejících s deinstitucionalizací a zlepšení znalostí a kompetencí budoucích sociálních pracovníků jak v sociálních službách, tak na obcích.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

6.15 Podporovat zázemí pro výkon sociální práce na obcích, zejména se zvláštním zřetelem na potřeby osob se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Výkon činnosti sociální práce je legislativně upraven v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a v zákoně č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Obecním úřadům poskytuje MPSV metodickou a koncepční podporu, protože je gestorem výkonu činností sociální práce v rámci veřejné správy. K tomu ze strany MPSV patří i další povinnosti ve vztahu k regulovanému povolání sociálního pracovníka – akreditace vzdělávacích programů, uznávání kvalifikace apod. MPSV poskytuje příspěvek na výkon sociální práce (s výjimkou sociálně právní ochrany dětí) formou dotace ze státního rozpočtu krajům, hl. m. Praze, obcím s rozšířenou působností a obcím s pověřeným úřadem jako účelově vázanou nenárokovou dotaci. V roce 2020 činila výše dotace 400 mil. Kč. Dotace byla rozdělena mezi obce (POU, ORP) a kraje zejména na platy sociálních pracovníků, jejich vzdělávání a podporu sociální práce v terénu. Podpořeno bylo 1 483 SP na 1074 celých úvazků (požadavek v žádostech přitom činil celkem 738 mil. Kč). Prostřednictvím této dotace je financován výkon sociální práce v přenesené působnosti podle § 92 - 93a zákona č. 108/2006 a podle § 63 – 65a zákona č. 111/2006 Sb. Podporovanými výdaji jsou zejména platy sociálních pracovníků, náklady na jejich další vzdělávání a supervize. Dále MPSV dotací podporuje výkon činností sociální práce v terénu i bezpečnost sociálních pracovníků.

V souvislosti s pandemií pak bylo na podporu sociální práce ve veřejné správě v roce 2020 vyhlášeno i mimořádné dotační řízení MPSV na podporu mimořádného finančního ohodnocení sociálních pracovníků na obecních a krajských úřadech v souvislosti s epidemií COVID-19 v celkovém objemu 22 174 891 Kč (ORP: 18 572 898 Kč, POU: 2 763 658 Kč a KÚ: 838 335 00,- KÚ).

S účinností od 1. 8. 2019 vydalo MPSV Doporučený postup č. 3/2019, který je určen sociálním pracovníkům obecních a krajských úřadů, kteří na této úrovni vykonávají v rámci přenesené působnosti činnosti sociální práce podle zákona č. 108/2006 Sb. Doporučení je využitelné i pro sociální pracovníky orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“), kteří řeší v praxi v rámci působnosti stanovené zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, i situaci rodin, kde buď vyrůstá dítě s PAS, či se jedná o dítě, o něž pečují rodiče s PAS. Materiál je dostupný na webových stránkách MPSV:

https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/Doporu%C4%8Den%C3%BD+postup_3_2019_%C5%99e%C5%A1en%C3%AD+krizov%C3%BDch+situac%C3%AD_osoby_PAS_7.19.pdf/dc364a11-d06f-4792-dc7c-8014d74f7e16

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

7. Osobní mobilita

Podkladem pro sedmou kapitolu je článek 20 Úmluvy, který stanovuje závazek přijímání opatření k zajištění osobní mobility osob se zdravotním postižením s maximální možnou mírou nezávislosti.

Kvalitu života a možnost integrace lidí se zdravotním postižením do společnosti významně ovlivňuje používání různých druhů a typů vhodných pomůcek, které napomáhají nejen zlepšení sebeobsluhy, soběstačnosti a orientace, ale prostřednictvím kterých se tyto osoby mohou zúčastňovat různých forem vzdělávání nebo se zapojit do pracovního procesu. Je proto třeba podporovat jejich výrobu a další vývoj a samozřejmě také jejich finanční dostupnost.

Druhým cílem této oblasti je zvýšení bezpečnosti lidí se zdravotním postižením při pohybu na komunikacích, k čemuž slouží osvětové aktivity.

Cíl: Zajistit přístup ke kvalitním kompenzačním pomůckám, zdravotnickým prostředkům, podpůrným technologiím a k různým formám asistence a učinit je finančně dostupnými.

7.1 Dohlížet v rámci své působnosti na zajištění finanční dostupnosti zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2020 se nadále scházela Komise pro kategorizaci a úhradovou regulaci zdravotnických prostředků (dále jen „Komise“), která je poradním a koordinačním orgánem MZ ČR ve vztahu k problematice úhrady zdravotnických prostředků (dále jen „ZP“) z veřejného zdravotního pojištění. Tato Komise je složena z 24 stálých členů, zastoupeny jsou všechny zainteresované strany – zástupci MZ, SÚKL, zdravotních pojišťoven, odborných společností, profesních organizací, patientských organizací a asociací výrobců a dodavatelů. Komise se schází zpravidla 4x ročně, projednává a doporučuje aktualizaci kategorizačního stromu ZP, připravuje podklady pro novelizaci zákona o veřejném zdravotním pojištění a vypracovává stanoviska k ohlášení nekategorizovaných ZP, kterým má být přiznána úhrada se souhlasem MZ. V rámci MZ nadále probíhá významná spolupráce Komise s oddělením práv pacientů a Pracovní skupinou Patientské rady ministra zdravotnictví pro zdravotnické prostředky, kterým jsou předávány veškeré potřebné informace ohledně chodu Komise a požadavky k projednávání návrhů.

V roce 2020 bylo projednáno 18 nových návrhů na změnu či novou úhradovou skupinu, pro 12 návrhů se našel konsensus, zbylých 6 návrhů bylo prozatím odloženo a plánujeme je vyřešit do budoucího návrhu novely zákona. Také byly vydány 4 souhlasy s 50% úhradou nekategorizovaného zdravotnického prostředku a 2 souhlasy byly odvolány na žádost ohlašovatele, který mohl dané zdravotnické prostředky ohlásit do již existující úhradové skupiny.

Na základě konsensuálních návrhů Komise z roku 2019 a 2020 jsme sepsali návrh novely zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění pro oblast úhrad zdravotnických prostředků. Návrh novely je aktuálně v Poslanecké sněmovně a předpokládá se jeho účinnost od ledna 2022. Lidé se zdravotním postižením se díky návrhu novely dočkají dalších nově hrazených ZP, patří mezi ně např. sluchadla pro vzdušné vedení pro binaurální korekci, prostředky pro lokální kyslíkovou terapii, ochranné přilby a přístrojové vybavení pro invazivní domácí umělou plicní ventilaci či opravy obličejových epitéz. U dalších ZP se navyšuje úhrada či počet kusů, např. u řečových procesorů či slepeckých holí, plně hrazeny budou např. dětské ortézy z prefabrikátu. Novela také reflektuje snahu Ministerstva zdravotnictví posílit roli praktických lékařů v primární péči a kompetence sester. Novela umožní, aby praktičtí lékaři předepisovali například některé pomůcky pro diabetiky, antidekubitní matrace a podložky či různé fixační ortézy. Všeobecné a dětské sestry se specializovanou způsobilostí nebo se zvláštní odbornou způsobilostí působící v lékařských oborech a v domácí péči budou moci samostatně předepisovat například inkontinenční či stomické pomůcky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

7.2 V rámci dotačních programů podporovat rozvoj půjčoven zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením za účelem zlepšení jejich dostupnosti.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita Zlepšení podmínek využitelnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením respektováním specifických potřeb osob se smyslovým či mentálním postižením nebo osob s vážným omezením hybnosti. V rámci neinvestičních programů nebyla žádost, která by uvedené reflektovala, podána.

Ze strany MZ byl iniciován dotační program PVP, jehož součástí byla i dotčená oblast podpory. Do dotačního řízení nebyla podána žádná žádost pro oblast, která by tyto aktivity reflektovala. Nicméně MZ bylo stejně jako předešlá období připraveno tuto oblast v případě podání žádostí o finanční podporu podpořit.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

7.3 Dohlížet v rámci své působnosti na zajištění dostupnosti zvláštních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Od března 2020 došlo ke změnám zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a jeho prováděcí vyhlášky, které pozitivně ovlivňují dostupnost určitých produktů pro osoby se zdravotním postižením. Konkrétně:

- Dlouhodobě nepříznivé zdravotní stavy odůvodňující nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku byly rozšířeny o 12 stavů interní povahy způsobující těžké omezení pohyblivosti. Na změny zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením navázala změna jeho prováděcí vyhlášky. Novým zdravotním stavům byly přiřazeny stávající položky vyhlášky a zpřesnil se název a obsah položek určených osobám se sluchovým postižením.
- Zvýšily se hranice příjmu, které určují výši příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla. Až na naprosté výjimky v řádu jednotek osob náleží od března 2020 výše 200 000 Kč. Okruh zdravotních stavů zakládajících nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla byl rozšířen o anatomické ztráty horních končetin na úrovni obou zápěstí a výše nebo vrozené či získané vady obou horních končetin s úplnou ztrátou základní funkce obou rukou (úchopu a přidržování) závažně narušující posturální funkce těla.

Podpoře osob se zdravotním postižením v oblasti pomůcek byla věnována i metodická pozornost různé úrovně. MPSV se zaměřilo především na sjednocení postupů aplikování výše uvedených novel a na základě požadavků praxe na sjednocení postupů při řízení o příspěvku na zvláštní pomůcku v případě stavebních prací spojených s uzpůsobením koupelny a WC.

V rámci projektu MPSV Život jako každý jiný vznikla Analýza podpory deinstitucionalizace sociálních služeb prostřednictvím asistivních technologií. V této analýze byly identifikovány životní oblasti, ve kterých klienti sociálních služeb z řad osob se zdravotním postižením a seniorů využívají asistivní technologie. Na základě zjištěných poznatků byla zpracována doporučení pro zvýšení využívání asistivních technologií v sociálních službách, jejichž implementace může vést ke zlepšení kvality života osob se zdravotním postižením. Na tyto výstupy navazuje projekt Rozvoj systému sociálních služeb, v rámci kterého byly na konci roku 2020 zahájeny kroky ke zpracování Strategie aplikace asistivních technologií v oblasti deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb.

V rámci projektu MPSV Rozvoj systému sociálních služeb byly v roce 2020 zpracovány celkem dva výstupy, které se zabývaly problematikou alternativní a augmentativní komunikace pro osoby s demencí a osoby s PAS. Jednalo se o Analýzu využití metod AAK u osob s demencí a osob s PAS v zahraničí, a dále také o Souhrn způsobů a nástrojů komunikace pro osoby s demencí a osoby s PAS v ČR. Především druhá analýza se zabývala zmapováním aktuálních možností AAK v České republice, avšak primárně byla zacílena na dvě výše zmiňované cílové skupiny. Oba dva výstupy jsou zveřejněny na webových stránkách projektu: <http://rsss.mpsv.cz/projekt/vystupy-a-dokumenty/>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

7.4 Podporovat vývoj a výrobu kompenzačních pomůcek, zdravotnických prostředků a podpůrných technologií pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: MPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPO:

Vývoj kompenzačních pomůcek, zdravotnických prostředků a podpůrných technologií pro osoby se zdravotním postižením nepodporovalo MPO v roce 2020 z národních programů specificky, ale v rámci programu TRIO a programu TREND (administrován Technologickou agenturou ČR) jsou i takto zaměřené projekty výzkumu a vývoje podporovány. Výrobu samotnou z těchto dotačních programů podporovat nelze.

MPO v rámci realizace dotačních programů z evropských fondů podporuje rovněž vývoj, výzkum a výrobu z oblasti kompenzačních pomůcek, zdravotnických prostředků a podpůrných technologií se zdravotním postižením. Dotační programy jako například Aplikace zaměřující se na průmyslový a experimentální vývoj či program Inovace zaměřující se na výrobu inovovaných produktů z této oblasti vhodně doplňuje i program Poradenství, kde je možné žádat na poradenské služby směřující k získání nezbytné certifikace pro jejich výrobu a uvádění na trh. Na úrovni jednotlivých podpořených projektů lze hovořit v řádech milionů korun podpory za rok 2020.

Pro nadcházející rok 2021 pak MPO ve vyhlášené třetí veřejné soutěži programu The Country for the Future, podprogramu Inovace do praxe, do kritérií hodnocení projektů začlenilo jako dílčí podkritérium také plnění principů univerzálního designu (včetně přístupnosti produktů osobám se zdravotním postižením), za jehož naplňování mohou projekty získat určitý počet bodů ve srovnání s ostatními projekty.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Zvýšit bezpečnost osob se zdravotním postižením při pohybu na komunikacích.

7.5 Prostřednictvím osvětové kampaně upozorňovat na bezpečnost osob s omezenou schopností pohybu a orientace jako účastníků silničního provozu.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Vzhledem k pandemické situaci v roce 2020 bylo nutné většinu naplánovaných kontaktních preventivních akcí zrušit, proto je výčet aktivit nižší než bývá standardně zvykem v jiných letech.

V roce 2020 byly uskutečněny například tyto osvětové kampaně:

- Den pro onkologické děti v dopravě (Karlovarský kraj);
- Vidíme se – prevence pro handicapované spoluobčany a seniory (Pardubický kraj);
- Výuka dopravní výchovy na dětském dopravním hřišti pro ZŠ speciální (Pardubický kraj);
- Senior Akademie – online; Přednáška pro svaz seniorů a tělesně postižených; Jízda zručnosti pro neslyšící (Jihomoravský kraj);
- Motoklub vozíčkářů – airbagová vesta; Azimut handicap rallye; (Plzeňský kraj);
- Společně to zvládneme – dopravní soutěž pro žáky ZŠ speciální (Středočeský kraj).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8. Přístupnost informací a veřejných služeb

Článek 21 Úmluvy Svoboda projevu a přístup k informacím, ze kterého vychází tato kapitola, deklaruje právo na svobodný projev a právo na svobodu vyhledávat, rozšiřovat a přijímat informace a myšlenky, a to prostřednictvím formy a komunikace dle vlastního výběru.

Aby byl naplňován cíl zpřístupnění veřejné správy a veřejných služeb lidem se zdravotním postižením, je třeba vytvářet nové a upravovat stávající elektronické služby veřejné správy tak, aby byly plně přístupné lidem se zdravotním postižením. Za tímto účelem je úkolem MV provádět pravidelnou analýzu přístupnosti služeb veřejné správy. Dále je třeba provádět v této oblasti osvětu i mezi dalšími institucemi veřejné správy.

Cíl: Zajistit v maximální možné míře přístup k informacím a službám veřejné správy na rovnoprávném základě také osobám se zdravotním postižením.

8.6 Zpřístupnit konsolidovaná znění právních předpisů také osobám se zrakovým postižením a umožnit využití souvisejících služeb veřejnosti realizací projektu eSbírka/eLegislative.

Gestor: MV

Spolugestor: MLP

Termín: 31. 12. 2020

PLNĚNÍ MV:

V souladu s politikou eGovernmentu bude od 1. 1. 2022 umožněn elektronický přístup do nového informačního systému, a to na základě zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územně samosprávných celků a některých správních úřadů, který je právním rámcem zveřejňování elektronických verzí obecních právních předpisů (zejména obecně závazných vyhlášek obcí a nařízení obcí a krajů).

Zavedením informačních systémů e-Sbírka a e-Legislative (legislativně zakotveno zákonem č. 222/2016 Sb., ve znění zákona č. 277/2019 Sb.) bude dále v souladu s politikou eGovernmentu zdravotně postiženým osobám umožněn „bezbariérový“ přístup ke všem právním předpisům od roku 1945 až po současnost, a to včetně konsolidovaného znění, a zároveň bude zjednodušen přístup k legislativnímu procesu.

Co se průběžného vývoje e-Sbírk/e-Legislative týče, v průběhu roku 2020 byla dodána kompletní IT infrastruktura, digitalizace Sbírek zákonů (datová báze právních předpisů a jejich úplných znění) a portál e-Sbírk pro přístup k informacím o právním řádu České republiky. Dále v roce 2020 pokračovaly práce na praktické realizaci nástrojů elektronického legislativního procesu – systému e-Legislative a připravovalo se propojení e-Legislative a systémů jednotlivých institucí účastníků se legislativního procesu. Realizace projektu probíhá a postupně jsou dokončovány jeho jednotlivé části. Harmonogram projektu e-Sbírka a e-Legislative předpokládá kompletní akceptaci díla do 29. 11. 2020. Zejména z důvodu komplikací při integraci partnerských systémů a pokračujících omezení spojených s pandemií bylo nezbytné posunout některé milníky projektu na rok 2021 a kompletní akceptace díla na září 2021. V reakci na požadavek Poslanecké sněmovny na 18 měsíců ověřovacího provozu před spuštěním do ostrého provozu se očekává posun účinnosti zákona č. 222/2016 Sb. na 1. 1. 2023.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. Plnění úkolu probíhá, předpokládá se jeho splnění v roce 2022.

PLNĚNÍ MLP:

Postupem plnění tohoto opatření se zabývala Odborná skupina VVOZP pro přístupnost veřejné správy a veřejných služeb, která považuje splnění tohoto úkolu za mimořádně důležité.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nehodnoceno.

8.7 Vytvářet elektronické služby veřejné správy s ohledem na využitelnost a přístupnost také pro osoby se zdravotním postižením a provádět úpravu stávajících elektronických služeb státu.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Je nesporné, že elektronická forma komunikace představuje pro osoby se zdravotním postižením ve většině případů příznivější formu komunikace s veřejnou správou, než je jejich fyzická návštěva daného úřadu spojená nutností překonávání fyzických bariér; je tedy efektivnější a podporuje též naplňování zásady rovného přístupu k veřejné správě.

V oblasti vývoje elektronických služeb veřejné správy poskytuje závazné metodické vedení „Národní architektonický rámec“ (dokument zavádějící závaznou metodiku modelování, udržování a používání popisu IT architektury orgánů veřejné správy) a navazující dokument „Národní architektonický plán“ vyhlášený Ministerstvem vnitra (ten je aktualizován v pětiletých cyklech a je vždy schvalován vládou), který je dostupný zde: https://archi.gov.cz/nap:pristupnost_informaci. Tyto závazné dokumenty zahrnují též „Princip P3: Podpora začlenění a přístupnost“, který se musí uplatňovat v rámci celého komplexu architektury veřejné správy a jejích služeb.

Na základě zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, (dále jen „zákon o přístupnosti“), který upravuje přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací spravovaných povinnými subjekty, provádí Ministerstvo vnitra od 1. ledna 2020 kontroly, zda povinné subjekty dodržují zákonem stanovené podmínky. Kontroly se realizují průběžně v souladu s plánem kontrol na dané období dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů. V případě zjištěných nedostatků jsou dotčené subjekty vyzvány k nápravě.

Kontroly prováděné Ministerstvem vnitra v roce 2020 byly zaměřeny na 2 klíčové oblasti:

- plnění ustanovení § 4 zákona č. 99/2019 Sb. kdy povinný subjekt zajistí, aby jím spravované internetové stránky a mobilní aplikace byly přístupné, a to tím, že je pro jejich uživatele, zejména pro osoby se zdravotním postižením, učiní vnímatelnými, ovladatelnými, srozumitelnými a stabilními;
- plnění ustanovení § 8 zákona č. 99/2019 Sb. kdy povinný subjekt na všech jím spravovaných internetových stránkách v přístupném formátu zveřejní a aktualizuje prohlášení o přístupnosti internetové stránky.

V roce 2020 proběhlo 151 kontrol internetových stránek (metoda zjednodušeného sledování: 138 subjektů; metoda důkladného sledování: 13 subjektů).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8.8 Provádět metodickou a osvětovou činnost v oblasti přístupnosti informací.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Obecné požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací zahrnujících též požadavky harmonizované normy přístupnosti jsou obsaženy v Metodickém pokynu k přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací zpracovaném Ministerstvem vnitra. Uvedený Metodický pokyn je zveřejněn na webových stránkách Ministerstva vnitra v sekci Přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací (<https://www.mvcr.cz/clanek/pristupnost-internetovych-stranek-a-mobilnich-aplikaci.aspx>). Metodický pokyn obsahuje též vzor „Prohlášení o přístupnosti“, přístupnosti týkající se souladu internetových stránek a mobilních aplikací s požadavky na tyto stránky kladenými, které jsou povinné subjekty na základě § 8 zákona o přístupnosti na svých internetových stránkách zveřejnit.

Na Ministerstvo vnitra se může kdokoliv (fyzická i právnická osoba) obrátit s dotazem na přístupnost webových stránek a mobilních aplikací na kontaktním e-mailu pristupnost@mvcr.cz.

S osvětovou a školící činností v oblasti přístupnosti služeb a informací se počítá též v rámci realizace projektů Institutu pro veřejnou správu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

8.9 Zanalyzovat stávající služby a zlepšit podmínky v oblasti přístupnosti služeb veřejné správy a veřejných garantovaných služeb (governance accessibility).

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Shodně jako v předchozích letech Ministerstvo vnitra v souvislosti s plněním tohoto úkolu upozorňuje, že do tzv. „governance accessibility“ pojmově přísluší podstatně širší rozsah přístupnosti, než jen digitální přístupnost, resp. přístupnost informací v elektronické formě (konkrétně přístupnost staveb, bezbariérová doprava, předcházení diskriminaci apod.) - tedy zahrnuje i řadu dalších agend, které nespádají do gesce MV.

Pokud jde o provedení analýzy „governance accessibility“, je třeba v první řadě odkázat na komplexní zhodnocení situace obsažené v Souhrnné zprávě o stavu přístupnosti, na které resort Ministerstva vnitra participoval a kterou schválil dne 17. prosince 2020 VVOZP jakožto poradní a pracovní orgán vlády ČR.

Ministerstvo vnitra průběžně analyzuje „governance accessibility“ v rámci posuzování projektů/záměrů ICT dle zákona č. 365/2000 Sb. a usnesení vlády č. 86/2020. Od 1. 8. 2020 je dle výše zmíněného zákona součástí posouzení také provozní dokumentace určeného informačního systému, který musí mimo jiné splňovat požadavky kladené na něj právními předpisy, informační koncepcí orgánu veřejné správy a provozní dokumentací.

Jedním ze základních předpokladů splnění povinností (včetně platné a účinné legislativy) je z pohledu Ministerstva vnitra právě splnění principu „*Podpora, začlenění a přístupnost*“ zahrnutého v Informační koncepci ČR a dále podrobněji rozvedeného v Národním architektonickém plánu https://archi.gov.cz/nap:pristupnost_informaci. Informační koncepce ČR je dokument vycházející ze zákona č. 365/2000 Sb., který definuje základní principy, zásady a cíle českého eGovernmentu, rozpracované v navazujících dokumentech „Metody řízení ICT veřejné správy“, „Slovník pojmů eGovernmentu“, „Národní architektonický rámec“ a „Národní architektonický plán“. Navazující dokumenty prošly řádným meziresortním připomínkovým řízením a jejich následný rozvoj, včetně případných pravidel pro „governance accessibility“, bude řešen v rámci Rady vlády pro informační společnost.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

9. Život v rodině

Devátá kapitola vychází z článku 23 Úmluvy, který pojednává o manželství, rodině, rodičovství a osobních vztazích.

Rodina je nejlepším a nejpřirozenějším prostředím pro výchovu dětí. Opatření této kapitoly jsou proto zaměřena na podporu aktivit, jejichž účelem je zvýšení zájmu žadatelů o svěření dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče včetně žadatelů se zdravotním postižením.

Pozornost je třeba věnovat i mladým lidem se zdravotním postižením, kteří opouštějí institucionální zařízení, a to podporou jejich samostatného života.

V rámci systému pomoci obětem domácího násilí je nutné věnovat zvýšenou pozornost rovněž osobám se zdravotním postižením, neboť jsou často vůči zneužívání v rodině, komunitě nebo ústavech bezbranné.

Cíl: Podporovat samostatný život a život v rodině osob se zdravotním postižením.

9.1 V oblasti sociálně-právní ochrany dětí podporovat činnosti zaměřené na zvýšení zájmu žadatelů o osvojení nebo svěření dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče. Rozvíjet respitní péči pro pěstouny, specifické formy pěstounské péče na přechodnou dobu a další programy na podporu návratu dítěte se zdravotním postižením do původní rodiny.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Realizace opatření probíhala v roce 2020 prostřednictvím výstupů z individuálního projektu MPSV s názvem „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“. Též se oblasti dotýká projekt „Podpora systémových změn v oblasti péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v České republice“, který je realizován v období 1. 10. 2018 - 31. 5. 2022.

V tomto směru probíhá metodické vedení MPSV a byly realizovány kampaně, a to nejen v rámci projektů MPSV, ale i krajů.

V roce 2020 pokračovalo MPSV v práci na rozsáhlé novelizaci zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Novelou zákona č. 359/1999 Sb., která byla schválena vládou 22.6.2020 a předložena do Poslanecké sněmovny PČR se MPSV snaží podpořit zvýšení zájmu o svěření dítěte s postižením do pěstounské péče. Mnoho pěstounů se obává zvýšených nároků na péči o dítě s postižením, a tak tyto děti zbytečně zůstávají v institucionální péči. V současné době je v pěstounské péči pouze okolo 600 dětí s postižením. Novela navrhuje zvýšení odměny pro dlouhodobé pěstouny, kteří pečují o dítě závislé na péči jiné osoby v I. stupni na částku 16 000 Kč (dříve nebylo zohledněno), zvýšení odměny za péči o 2 děti na 20 000 Kč a zvýšení odměny nad částku 30 000 Kč za péči o každé další dítě závislé na pomoci jiné osoby ve stupni III a IV o 9 000 Kč (nyní o 6 000 Kč, nerozlišuje se zdravotní znevýhodnění). Podporou pro pěstounské rodiny pečující o dítě s postižením by bylo též navrhované zvýšení státního příspěvku na doprovázení pěstounských rodin (SPVPP), ze kterého je mimo jiné možné těmto rodinám hradit psychologickou či jinou odbornou pomoc či odlehčovací péči. Tímto krokem by se navýšila dostupnost potřebných služeb.

Dne 20. 7. 2020 byl vládou ČR schválen Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025, na jehož vypracování se MPSV podílelo a kde v oblasti č.7 Život v rodině je hlavním cílem Podpora samostatného života a života v rodině osob se zdravotním postižením. V souvislosti s uvedeným je bod 7.1. týkající se Podpory snižování počtu dětí se zdravotním postižením v institucionální péči.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

9.2 Zajistit odbornou přípravu žadatelů tak, aby se mohli stát osvojiteli nebo pěstouny vhodnými k přijetí dítěte se zdravotním postižením do rodiny. Zabezpečit dostupnost specializované poradenské činnosti pro rodiče a osoby, kterým bylo svěřeno dítě se zdravotním postižením do péče.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Opatření bylo plněno mj. prostřednictvím implementace výstupů individuálního projektu MPSV „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí, jehož součástí byla dílčí aktivita „Návrh kritérií kvality příprav na přijetí dítěte do pěstounské péče nebo osvojení a dalšího vzdělávání pěstounů“, v rámci níž byl tvořen návrh kritérií kvality příprav žadatelů o přijetí dítěte do náhradní rodinné péče a dalšího vzdělávání pěstounů.

Toto opatření naplňuje MPSV též prostřednictvím metodického vedení krajských úřadů v oblasti náhradní rodinné péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

9.3 Realizovat programy na podporu samostatného života mladých lidí se zdravotním postižením, kteří opouštějí po nabytí zletilosti či po ukončení přípravy na budoucí povolání institucionální zařízení.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Novelou zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, a souvisejících předpisů, která byla schválena vládou dne 22. 6. 2020 a předložena do Poslanecké sněmovny PČR, je zaveden tzv. zaopatřovací příspěvek náležející všem osobám, které opouštějí náhradní ústavní nebo rodinnou péči a nadále jsou osobou nezaopatřenou, tj. zejména pokračují ve studiu. Navržena je opakovaná měsíční dávka a jednorázová dávka při ukončení nezaopatřenosti. Je zde pamatováno rovněž na individuální plán, který „mladý dospělý“ vypracovává se sociálním kurátorem obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Podpora samostatného života byla zařazena do projektu CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_064/0006243, příjemce Centrum Inspirace z.ú. s názvem První krok, kde jsou podporovány osoby v cílové skupině Osoby opouštějící institucionální zařízení, specifikace zdravotního postižení v projektu není uvedena.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Předcházet možnému násilí na osobách se zdravotním postižením.

9.4 V rámci systému pomoci osobám ohroženým domácím násilím v návaznosti na plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015–2018 věnovat zvýšenou pozornost rovněž osobám se zdravotním postižením; zaměřit se také na prevenci a osvětu v této oblasti.

Gestor: MPSV, MZ, MŠMT, MV, MLP, MSP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP:

Jednou z průřezových priorit Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019–2022 (dále jen „Akční plán“) je zohledňovat v rámci všech opatření postavení osob čelících vícečetné diskriminaci, včetně osob se zdravotním postižením. Postavení těchto osob je zdůrazněno např. v rámci opatření směřujících ke vzdělávání profesí, které nejčastěji přicházejí do kontaktu s oběťmi domácího a genderově podmíněného násilí či opatření směřujících k zajištění dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro oběti tohoto násilí. V roce 2020 probíhala intenzivní příprava Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030. Jedním ze specifických cílů strategické oblasti Bezpečí a život bez násilí je věnování dostatečné pozornosti potřebám zranitelných skupin. Mezi

opatření tohoto strategického cíle patří mj. analýza dostupnosti služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí se specifickými potřebami a začlenění podpory dostupnosti služeb pro oběti s postižením v dotačních titulech MPSV. ÚV ČR v průběhu roku 2020 v rámci plnění Akčního plánu spolupracoval s MPSV na realizaci Analýzy dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím. Jednou ze zkoumaných oblastí byla také přístupnost služeb pro oběti se specifickými potřebami. ÚV ČR nadále spravuje dotační program Podpora veřejně prospěšných (dříve "účelných") aktivit nestátních neziskových organizací v oblasti rovnosti žen a mužů. Dotace v tomto programu se poskytují za účelem podpory aktivit vedoucích k rovnosti žen a mužů, a to zejména v návaznosti na cíle a opatření vytyčené Vládní strategií pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020. Jedním z hodnotících kritérií pro rok 2020 bylo zhodnocení, do jaké míry projekt zohledňuje potřeby osob v obzvláště zranitelných situacích. Odbor rovnosti žen a mužů nadále pokračoval také v přípravě stávajícího období Norských a EHP fondů, konkrétně programu Lidská práva, začleňování Romů a domácí a genderově podmíněné násilí. Jednou z programových podoblastí je také domácí a genderově podmíněné násilí. Dne 25. listopadu 2020 MF ve spolupráci s ÚV ČR vyhlásilo výzvu na podporu zřizování specializovaných center poskytujících služby pro oběti domácího a sexuálního násilí. Jedním z kritérií kvality pro hodnocení projektů je mj. způsob zohlednění specifických potřeb zranitelných skupin, včetně osob se zdravotním postižením. V současnosti se připravují malá grantová schémata zaměřená na podporu interdisciplinární spolupráce intervenčních center a zvyšování osvěty o domácím násilí. V rámci malých grantových schémat bude toto hodnotící kritérium také zařazeno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

Finanční prostředky z ESF směřují i do oblasti **genderové rovnosti**. MPSV v roce 2016 zahájilo projekt s názvem **22 % K ROVNOSTI**, jehož cílem je eliminovat příčiny nerovného odměňování žen a mužů (rozdíl v ČR činí aktuálně 21,1 %) pomocí zapojení všech relevantních aktérů. Projekt se zabývá dopady nerovnoměrného odměňování na jednotlivce, rodiny, firmy a instituce i společnost jako celek a přináší nový přístup kombinující prevenci, informování, aktivní spolupráci a podporu. Mezi jeho hlavní výstupy patří osvětová kampaň, mzdová a platová on-line kalkulačka, transformace a pilotní ověření softwaru Logib do ČR, manuály pro vyjednávání o mzdě pro ženy i muže, metodika kontrol rovnosti žen a mužů pro státní úřad inspekce práce apod. Projekt probíhal i během roku 2020. Je financován z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Zaměstnanost částkou téměř 85 milionů korun. V září 2017 byla vládou ČR schválena Koncepce rodinné politiky, která navrhuje zahájit debatu na úrovni tripartity o opatřeních, která by redukovala platové rozdíly dle pohlaví. Jedná se o nelegislativní opatření pro snížení platových rozdílů ve společnosti. Další návrhy opatření přinese Akční plán snižování rozdílů v odměňování žen a mužů, který bude finálním výstupem projektu.

V rámci projektu Život jako každý jiný byla realizována Analýza násilného jednání na osobách se zdravotním postižením v rámci pobytových sociálních služeb. Cílem této analýzy bylo zjistit, v jaké míře se osoby se zdravotním postižením žijící v pobytových sociálních službách (domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy se zvláštním režimem, chráněná bydlení, týdenní stacionáře a sociální rehabilitace v pobytové formě) setkávají s násilím v jeho různých formách (fyzické, psychické, ekonomické, sexuální) a jak je téma násilí reflektováno ve vnitřních dokumentech poskytovatelů sociálních služeb. Na základě výsledků byla navržena dvě opatření pro zlepšení situace v oblasti násilí na osobách se zdravotním postižením v zařízeních sociálních služeb.

V rámci systémového projektu Rozvoj systému sociálních služeb) probíhala v roce 2020 realizace veřejné zakázky „Analýza dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím v ČR dle standardů Rady Evropy (včetně služeb pro děti ohrožené násilím v rodině)“. Výstup z uvedené analýzy bude dokončen k 19. 2. 2021.

K plnění tohoto opatření dále též viz plnění u opatření 9.5.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MSP:

Ministerstvo spravedlnosti věnuje trvalou pozornost problematice domácího a genderově podmíněného násilí ve vztahu k osobám se zdravotním postižením. Podílí se na činnosti vládního Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách, kde má svou stálou zástupkyni. Aktivně se

zúčastňuje debat na uvedená témata, včetně vystoupení přizvaných expertů z řad našeho úřadu odpovědných za konkrétně řešenou oblast.

Z hlediska trestního práva je na úrovni legislativy tento úkol již naplněn zákonem č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, který v § 2 odst. 4 vymezuje jako zvlášť zranitelné oběti, kterým je věnována zvýšená pozornost jak oběti s fyzickým, mentálním nebo zdravotním handicapem nebo smyslovým poškozením (písm. b), tak i oběť domácího násilí (písm. d). Nepovažujeme za smysluplné legislativně dále vytvářet jakousi podkategorii dalších extra ohrožených osob, tj. obětí domácího násilí se zdravotním postižením – případná další diferenciací je podle našeho názoru možná a smysluplná jedině v rovině praktické realizace pomoci těmto obětem. Z hlediska soukromého práva uvádíme, že péče o rodinu a děti a péče o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, spadá dle § 9 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kompetenční zákon“) do působnosti MPSV.

Dále lze v rámci působnosti Ministerstva spravedlnosti, do jehož resortu spadá Probační a mediační služba, uvést, že se Probační a mediační služba snaží rozvíjet a rozšiřovat pomoc obětem, zejména z kategorie zvlášť zranitelných obětí, a aktuálně jim nabízí komplexní program podpory a pomoci v rámci činnosti poraden pro oběti, které jsou Probační a mediační službou provozovány v 56 městech České republiky v rámci projektu „Proč zrovna já? II“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT vydalo Národní strategii primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na období 2019–2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2021, jež jsou zveřejněny na webových stránkách MŠMT. Úkoly obsažené v těchto strategických dokumentech jsou plněny průběžně, mezi dílčí podoblasti patří i domácí násilí a genderově podmíněné násilí. MŠMT v roce 2020 poskytlo v rámci výzvy na poskytování aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování 13 404 525 Kč.

Zpracováno je také Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže s přílohou zaměřenou na oblast domácího násilí, která byla vytvořena ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>. Příloha představuje domácí násilí, jeho aspekty a účinná či neúčinná primárně preventivní působení ve školním prostředí. Současně odkazuje na platnou legislativu a poskytuje přehled organizací, literatury a webových stránek, kde lze případně nalézt pomoc.

V rámci prevence a osvěty domácího násilí realizuje NPI ČR ve spolupráci s Odborem rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR školení k využití edukativního filmu „Zuřivec“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra zveřejnilo v září 2019 výzvu k podání žádosti o poskytnutí dotace v rámci programu Prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými osobami a osobami nevládnými agresí ve vztazích na rok 2020. Realizaci tohoto dotačního programu je zabezpečováno plnění Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 schválené usnesením vlády České republiky č. 66 ze dne 25. ledna 2016 a navazujícího akčního plánu.

V rámci Výzvy bylo předloženo 8 žádostí. Všechny žádosti splnily formální náležitosti a byly doporučeny k projednání členy dotační komise pro poskytnutí neinvestiční státní dotace. Všem žadatelům byla dotace přiznána (avšak ve zkrácené výši). Projekty byly v roce 2020 podpořeny celkovou částkou 2.000.000,- Kč. Projekty byly zaměřeny na terapeutickou práci s násilnými osobami a osobami nevládnými agresí ve vztazích. Výstupy projektů spočívaly především v realizaci poradenství a terapeutických programů zaměřených na zvládání agrese a vzteku, ale také v tvorbě metodiky, instrukčních a informačních letáků, v uskutečnění preventivně-informační kampaně a v realizaci kulatých stolů či pořádání konferencí a seminářů. V srpnu 2020 byla vyhlášena Výzva výše zmíněného dotačního programu na rok 2021.

V rámci systémového řešení udržitelnosti evropských krizových či asistenčních linek 116 000, 116 111 a 116 006 odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra zveřejnil v září 2019 výzvu k podání žádosti o poskytnutí dotace v dotačním programu pro nestátní neziskové organizace provozující v České republice výše uvedené evropské linky na rok 2020. Realizaci tohoto dotačního programu je

zabezpečováno mj. i plnění Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 schválené usnesením vlády České republiky č. 66 ze dne 25. ledna 2016 a navazujícího akčního plánu. Byly podpořeny tři linky, a to Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí (116 006), Linka pro rodinu a školu (116000) a Linka bezpečí 116 111). V roce 2020 byly podpořeny celkovou částkou 2.000.000,- Kč. V srpnu 2020 byla vyhlášena Výzva výše zmíněného dotačního programu na rok 2021.

Dne 4. května 2020 byla usnesením vlády č. 502 přijata nová Národní strategie boje proti obchodování s lidmi na období 2020-2023, která mimo jiné stanovila úkol vzdělávat subjekty, u kterých existuje zvýšený předpoklad, že se mohou dostat do kontaktu s oběťmi obchodování s lidmi, o aktuálních trendech v oblasti obchodování s lidmi, identifikace pravděpodobných obětí obchodování s lidmi (včetně uplatňování hlediska rovnosti žen a mužů), vývoje v nastavení služeb pro pravděpodobné oběti obchodování s lidmi a dalších možnostech Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi. Jedním z úkolů strategie je vytvoření srozumitelné příručky pro zvlášť zranitelné oběti, s přehledem všech práv, na která mají zvlášť zranitelné oběti podle zákona o obětech trestných činů nárok a srozumitelný návod, jak těchto práv využít.

MV podporuje vznik, udržitelnost a rozvoj speciálních výslechových místností (dále jen "SVM"), které poskytují komfort jak pro policisty, tak především pro zvlášť zranitelné oběti trestných činů, mezi kterými jsou i oběti se zdravotním postižením. SVM zabraňují vzniku tzv. sekundární viktimizace, což je druhotné zraňování a vystavování oběti nadbytečné psychické zátěži v průběhu vyšetřování. V roce 2020 byla provedena modernizace celkem 20 SVM v celkové částce 3.396.485 Kč prostřednictvím programu prevence kriminality v rezortu MV. V roce 2020 bylo v ČR celkem 71 SVM, ve kterých bylo provedeno 2.199 úkonů.

Na základě úkolů stanovených v Akčním plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022 (oblast vzdělávání odborníků, pomoc osobám ohroženým domácím násilím) je věnována zvýšená pozornost rovněž ohroženým osobám z řad seniorů a osob zdravotně postižených, a to zejména při školeních policistů, kde jsou posluchači upozorňováni na specifika takových případů (doporučení pro komunikaci s ohroženou osobou, řešení situací spojených s vykazáním). Tyto specifické případy jsou diskutovány rovněž v rámci setkání interdisciplinárních týmů, kterých se účastní i zástupci ředitelství služby pořádkové policie PP ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci IPVZ proběhla řada akcí týkajících se prevence sekundární viktimizace obětí domácího a genderově podmíněného násilí, pokud jde o vzdělávání nelékařských pracovníků – distanční formou proběhly kurzy Úvodu do krizové intervence (9 účastníků) a kurz na téma Psychopatie (13 účastníků). V roce 2020 ministerstvo dále realizovalo kurzy určené lékařům i nelékařům z řad odborníků, kteří se při výkonu svého povolání mohou setkat se skupinou osob, jež se mohou stát oběťmi domácího nebo genderově podmíněného násilí (Týdenní kurz v psychiatrii či kurz Zvládání agresivity a násilí v klinické praxi).

Aktivity Centra podpory veřejného zdraví Státního zdravotního ústavu v rámci projektu Efektivní podpora zdraví pro osoby ohrožené chudobou a sociálním vyloučením pro osoby se ZP

Více o projektu www.epoz.szu.cz, <https://www.facebook.com/efektivnipodporazdravi/>

Níže je uveden výčet intervenčních aktivit podpory zdraví v oblasti prevence a řešení domácího a genderově podmíněného násilí pro osoby se zdravotním ohrožením podle krajských regionálních center podpory zdraví (RCPZ).

Regionální centrum podpory zdraví pro Olomoucký kraj

Individuální intervence: Pro 6 zdravotně postižených osob byly realizovány individuální intervenční aktivity v oblasti prevence a řešení domácího násilí a podpory duševního zdraví.

Regionální centrum podpory zdraví pro Kraj Vysočina

Individuální intervence s klienty s různými hendikepy - pravidelná aktivita

V rámci těchto individuálních intervencí jsme se také setkali s osobami ohroženými domácím násilím. Naše činnost spočívá v této chvíli v asistenci v aktuální situaci - kontaktování policie, zdravotnického zařízení v případě nutnosti a následné nakontaktování na organizace, které se dané problematice věnují.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

9.5 Podporovat osvětové aktivity zaměřené na prevenci násilí na osobách se zdravotním postižením v zařízeních institucionální péče.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci projektu Život jako každý jiný byla dokončena Analýza násilného jednání na osobách se zdravotním postižením v rámci pobytových sociálních služeb. Cílem této analýzy bylo zjistit, v jaké míře se osoby se zdravotním postižením žijící v pobytových sociálních službách (domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy se zvláštním režimem, chráněná bydlení, týdenní stacionáře a sociální rehabilitace v pobytové formě) setkávají s násilím v jeho různých formách (fyzické, psychické, ekonomické, sexuální) a jak je téma násilí reflektováno ve vnitřních dokumentech poskytovatelů sociálních služeb. Na základě výsledků byla navržena dvě opatření pro zlepšení situace v oblasti násilí na osobách se zdravotním postižením v zařízeních sociálních služeb.

Pracovní skupinou působící v rámci uvedeného projektu byl v roce 2020 tvořen metodický dokument k problematice prevence a řešení násilí v pobytových sociálních službách, v současné době se čeká na jeho schválení v rámci MPSV. Po schválení bude dokument uveřejněn na webových stránkách MPSV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10. Vzdělávání a školství

Desátá kapitola reflektuje článek 24 Úmluvy, který je zaměřen na uznávání práva osob se zdravotním postižením na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními.

Primárním cílem opatření této kapitoly je uplatňování principu inkluzivního vzdělávání. V základním a středním stupni vzdělávání je nutné umožnit každému dítěti vzdělávání ve škole hlavního vzdělávacího proudu v místě jeho bydliště. S tímto cílem souvisí rovněž postupné přetváření stávajícího systému škol samostatně zřízených pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a rozšíření jejich působnosti směrem ke školám hlavního vzdělávacího proudu, kterým by měly poskytovat odborné, metodické, didaktické a technické zázemí.

Dosažení vysokoškolského vzdělání je pro absolventy se zdravotním postižením klíčové z hlediska jejich vyšší možnosti pracovního uplatnění. Opatření této kapitoly proto také směřují k zajištění financování nákladů vysokých škol, které zpřístupňují studium lidem se specifickými potřebami.

Cíl: Pokračovat v systému inkluzivního vzdělávání.

10.1 Připravit a přijmout koncepci, která zahrne výčet úkolů a opatření potřebných pro lepší přístupnost škol tzv. hlavního vzdělávacího proudu na všech stupních vzdělávání i pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením. Pravidelně vyhodnocovat plnění koncepce a monitorovat vzdělávací podmínky dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením ustanovenou pracovní komisí složenou ze zástupců MŠMT, NRZP, VVZPO, ČŠI.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015, poté průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

V regionálním školství je uplatňován princip inkluzivního vzdělávání umožňující každému dítěti, žákovi a studentovi vzdělávat se ve škole hlavního vzdělávacího proudu v místě jeho bydliště. Je postupně přetvářen stávající systém škol samostatně zřízených pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a je rozšířena jejich působnost směrem ke školám hlavního vzdělávacího proudu. Vzdělávací podmínky dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením se pravidelně vyhodnocují. Zjišťovány jsou počty dětí, žáků a studentů podle druhu zdravotního postižení, počty škol, tříd a jejich přístupnost v závislosti na území. Tyto údaje jsou každoročně zveřejňovány ve Statistické ročence školství – výkonových ukazatelích <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp> a na jejich základě jsou přijímána další opatření, např. týkající se podmínek dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019–2023. MŠMT naplňování cílů a strategií inkluzivního vzdělávání projednává transparentně s relevantními odbornými partnery a zainteresovanými subjekty jako Asociace ředitelů základních škol ČR, Meta, o.p.s., Asociace předškolní výchovy, Asociace speciální pedagogů ČR, Asociace pracovníků Pedagogicko-psychologických poraden, Člověk v tísni. Podkladem ke koncepčním změnám pak jsou mj. zjištění České školní inspekce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno. NRZP upozorňuje, že vzdělávací podmínky dětí, žáků a studentů se ZP nejsou konzultovány s NRZP.

10.4 Trvale věnovat zvláštní pozornost vzdělávání dětí, žáků a studentů s lehkým mentálním postižením s cílem odstranit dřívější takřka výlučné vzdělávání těchto žáků ve školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením. K tomu každoročně zveřejnit statistiku účasti této skupiny dětí, žáků a studentů ve všech družích a typech škol.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015, poté průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT každoročně zveřejňuje Statistickou ročenku školství – výkonové ukazatele, která podává mj. informace o počtech dětí, žáků a studentů s lehkým mentálním postižením ve všech druzích a typech škol. Ve školním roce 2019/2020 bylo v běžných základních školách vzděláváno celkem 4 855 žáků s lehkým mentálním postižením, oproti školnímu roku 2018/2019 se jedná o nárůst o 503 žáků a oproti školnímu roku 2017/2018 o 818 žáků. Od 1. 9. 2020 jsou žáci vzdělávání dle doporučení školského poradenského zařízení podle upravených výstupů Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, podpůrného opatření zajišťujícího diferencovanou vzdělávací podporu přesně podle individuálních potřeb tak, aby měl každý šanci vyniknout a zažít úspěch. K tomu směřuje i v širším měřítku uplatnění formativního hodnocení.

Aby nebyly kladeny bariery společnému vzdělávání žáků s mentálním postižením v rámci heterogenní třídy, je v upraveném Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání z ledna 2021 ve vzdělávacím oboru Informatika v kontextu očekávaných výstupů formulována minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (MDÚ). MDÚ je navázána na očekávané výstupy stanovené pro běžné žáky a svým obsahem se přizpůsobuje specifikům vzdělávání žáků s mentálním postižením. Na základě doporučení školského poradenského zařízení je MDÚ vodítkem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu pro žáky s mentálním postižením v běžné třídě.

V souvislosti se změnami ve vzdělávacím obsahu Informatiky i ve vymezení digitální kompetence v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je připravována metodická podpora učitelů žáků s mentálním postižením ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona i v běžných třídách.

V rámci projektu APIV A vznikl v roce 2018 vzdělávací modul "Podpora při vzdělávání dětí, žáků s lehkým mentálním postižením" v rozsahu 16 hodin pro pedagogické pracovníky v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách zaměřený na prohloubení profesních kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti podpory vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (seznámí se s příčinami mentálního postižení, se specifiky osobnosti žáků s lehkým mentálním postižením a s možnostmi řešení školských problémů těchto žáků integrovaných do běžné školy hlavního proudu ve vztahu k plnění školních výstupů, k pedagogům, spolužákům i jejich rodině); seznámí se také s Doporučením školského poradenského zařízení jako se základním dokumentem nastavení podpůrných opatření a podmínek vzdělávání žáka s lehkým mentálním postižením. Modul je realizován ve školách zapojených do projektu APIV B.

Uchazečům a studentům se zdravotním postižením, včetně osob s lehkým mentálním postižením, je věnována zvýšená pozornost, jak ukládá zákon č. 111/1998 Sb. a některé další zákony a nařízení vlády č. 274/2016 Sb. Statistiku účasti těchto osob na vzdělávání jsou součástí každoroční Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávání v České republice potažmo Monitorovacích ukazatelů vysokého školství (přístupných na webu MŠMT).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.8 Přijmout závazné „standarty“ činnosti školských poradenských zařízení pro žáky se zdravotním postižením a zajistit jejich realizaci v každém školském poradenském zařízení, např. formou akreditací či licencí daného pracoviště na stanovenou dobu. Zajistit dostatečné kapacity školských poradenských zařízení v souladu se standarty školských poradenských zařízení.

Gestor: MŠMT

Termín: Vytvořit standarty – 31. 12. 2020, Zajistit kapacity – 01. 09. 2020

PLNĚNÍ MŠMT:

Ke sjednocení činnosti školských poradenských zařízení směřují "Jednotná pravidla pro poskytování poradenských služeb školských poradenských zařízení", která byla výstupem projektu KIPR (Kvalita-Inkluze-Poradenství-Rozvoj). Jednotná pravidla pro školská poradenská zařízení byla předložena pro informaci na 4. poradě vedení a rozeslána na všechny kraje a školská poradenská zařízení jako metodický materiál, který obsahuje obecnou a personální část, diagnostickou část, procedurální část, materiální část, intervenční část, dále speciální část pro speciálně pedagogická centra a speciální část pro pedagogicko-psychologické poradny.

Od 1. 1. 2020 je v normativě zohledněno navýšení kapacit pracovníků školských poradenských zařízení, které bylo v minulosti řešeno prostřednictvím rozvojového programu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno.

10.9 Doporučit vysokým školám, aby v požadavcích na výstupní kompetence absolventů studijních programů zaměřených na práci s dětmi, žáky a studenty se zrakovým, sluchovým, tělesným, mentálním a případně dalším postižením bylo uvedeno, že mají být připravováni v dovednostech, které jsou pro práci s touto cílovou skupinou potřebné.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Opatření je naplňováno průběžně v rámci agendy vydávání stanovisek/povolení uznávacího orgánu pro pedagogické profese, kdy Rámcové požadavky na studijní programy, jejichž absolvováním se získává odborná kvalifikace k výkonu regulovaných povolání pedagogických pracovníků, vyjadřují poměr mezi jednotlivými složkami odborné přípravy a nedílnou součástí složky pedagogicko-psychologické propedeutiky je i speciálně pedagogická příprava a inkluzivní didaktika.

Běžnou součástí činnosti nezávislého Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství vyplývající z nařízení vlády č. 274/2016 Sb. a dalších metodik, je posuzování adekvátnosti náplně studijního programu vůči jeho zaměření. Během procesu akreditací je proto posuzováno, zda tyto studijní programy připraví absolventy na práci s cílovou skupinou. K zajištění připravenosti absolventů ve vztahu k cílové skupině je přihlíženo i při posuzování tzv. institucionální akreditace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.10 Pravidelně vyhodnocovat výsledky diagnostické činnosti školských poradenských zařízení u dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a tyto zveřejňovat, s cílem zajistit společenskou kontrolu a standardizaci činnosti školských poradenských zařízení na celém území ČR.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

V roce 2020 byl vyhlášen rozvojový program Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji, jehož účelem bylo zkvalitnění a sjednocení služeb poskytovaných školskými poradenskými zařízeními, a to prostřednictvím zakoupených moderních a standardizovaných diagnostických nástrojů nebo absolvováním souvisejícího vzdělávání v jejich používání. Celkově byla v rámci rozvojového programu přidělena dotace ve výši 9 396 308 Kč.

NPI ČR na základě § 16b školského zákona provádí revize zpráv a doporučení školských poradenských zařízení, které svým obsahem upravují průběh vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Revizní činnost lze zahájit na základě žádosti o revizi. Následně je přezkoumán postup školského poradenského zařízení. Výstupem revize je revizní zpráva, případně opravné doporučení. NPI ČR na základě analýz jednotlivých revizních šetření poskytuje poradenskému systému zpětnou vazbu a metodickou podporu.

Ve Statistické ročence školství – výkonových ukazatelích jsou každoročně zveřejňovány informace o klientech školských poradenských zařízení, jimž byla poskytnuta péče, odborných pracovnících a počtu vykázaných činností (psychologických a speciálně pedagogických diagnostikách, intervencích, preventivních, skupinových činnostech apod.).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.11 Sledovat školní vzdělávací programy v oblasti předškolního vzdělávání vzhledem k potřebám dětí se zdravotním postižením. Prioritně zjišťovat a zlepšovat kvalitu poskytované logopedické péče k posilování komunikační kompetence dětí.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Hodnocení školních vzdělávacích programů probíhá v rámci inspekční činnosti České školní inspekce na základě Kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání pro daný školní rok.

V rámci reformy financování regionálního školství účinné od 1. 1. 2020 byla za každého žáka se závažnými vadami řeči vzdělávajícího se ve škole nebo třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona pro žáky s tímto druhem postižení navýšena celková výše PHmax stanovená pro školu o jednu hodinu na zajištění logopedické intervence.

Dětem, žákům a studentům s narušenou komunikační schopností mohou být na základě přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. poskytována podpůrná opatření v podobě pomůcek či zajištění předmětu speciálně pedagogické péče aj.

V návrhu novely zákona č. 563/2004 Sb., jež je aktuálně projednáván Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky, je zakomponována nová pedagogická pozice školský logoped.

Metodická podpora pro pedagogy dětí s různými typy znevýhodnění je dostupná na Metodickém portálu v rámci témat [IVP a PLPP](#) a [Specifika práce s dětmi se SVP](#). Prostor je tu věnován i dětem s narušenou komunikační schopností.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.12 V rámci strategických materiálů MŠMT zohlednit problematiku rovného přístupu studentů se zdravotním postižením a zajistit, aby právní předpisy, příp. návrhy nových právních předpisů v oblasti terciárního vzdělávání obsahovaly ustanovení týkající se rovného přístupu a nediskriminace osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Jedním z prioritních cílů Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016–2020 je „Diverzita a dostupnost“, který obsahuje důraz na přístupnost a přidanou hodnotu studia bez ohledu na zvláštní potřeby způsobené zdravotními či jinými obtížemi. Dlouhodobý záměr obsahuje opatření „Finančně podporovat školy umožňující přístup specifických skupin studentů“; „Poskytovat kvalitní poradenské služby v otázkách studia, profesní kariéry, osobní a sociální situace a dalších“ a „Rozvíjet systémy elektronických studijních opor a využívat jejich potenciálu pro vzdělávání specifických skupin studentů“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.13 Finančními nástroji podporovat zpřístupnění vysokoškolského vzdělávání pro co největší počet osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT poskytuje účelovou finanční podporu na úhradu vyšších nákladů spojených se zajišťováním studijních podmínek pro studenty se specifickými potřebami a dále poskytuje podporu na realizaci investic v této oblasti. Finanční prostředky na zvýšené náklady na studium studentů se specifickými potřebami činily v roce 2020 celkem 86, 7 mil. Kč.

Investice do infrastruktury umožňující přístup osob se zdravotním pojištěním byly poskytovány v rámci dotačního programu č. 133 210 „Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol“. Program je realizován od roku 2011 do roku 2019 a je na něj alokováno více než 13 mld. Kč.

Žádosti o poskytnutí dotace v poslední čtvrté výzvě byly přijímány průběžně od 2. 1. do 31. 12. 2020. Úpravy ve prospěch osob se zdravotním postižením jsou běžným standardem při provádění rekonstrukcí a výstavby nových prostor.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.14 Cíleně sledovat kvalitu činnosti vysokých škol se zaměřením na vzdělávání osob se zdravotním postižením (počet studentů se specifickými vzdělávacími potřebami, strategie, postupy a aktivity vysokých škol v této oblasti), a to zejména prostřednictvím „Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016–2020“.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Počet studentů se specifickými vzdělávacími potřebami je sledován a zveřejňován mj. v souvislosti s finanční podporou poskytovanou vysokým školám na jejich studium. Ukazatel je také součástí Monitorovacích ukazatelů vysokého školství dostupných na webu MŠMT. Počet těchto studentů setrvale roste, meziročně od roku 2019 se zvýšil o více než 300 studentů. Podpořených studentů bylo za rok 2020 celkem 2 629. Finanční prostředky poskytnuté vysokým školám na pokrytí zvýšených nákladů činily v roce 2020 více než 86, 7 mil. Kč.

Strategie, postupy a aktivity vysokých škol v této oblasti byly v roce 2020 sledovány během projednávání Plánu realizace Dlouhodobých záměrů vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti jednotlivých vysokých škol na rok 2020, zároveň jsou sledovány Národním akreditačním úřadem pro vysoké školství v návaznosti na povinnosti vysokých škol ve vztahu k osobám se zdravotním postižením.

V textové části Výroční zprávy o činnosti za daný rok uvádí vysoké školy mimo jiné, jaké poradenské služby poskytují studentům a v jakém rozsahu a jakým způsobem škola podporuje studenty se specifickými potřebami a jak jsou tito studenti identifikováni.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.15 Podporovat rozvoj dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v hlavním vzdělávacím proudu. V tomto směru prosazovat také přípravu budoucích pedagogických pracovníků na fakultách vysokých škol.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT mimo jiné akredituje vzdělávací programy v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na práci s dětmi, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami. Seznam akreditovaných kurzů je k dispozici zde <https://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/databaze-akci-dvpp>. V květnu 2020 byl na webových stránkách MŠMT zveřejněn Standard studia v oblasti pedagogických věd k získání kvalifikace učitele všeobecně vzdělávacích předmětů 2. stupně základní školy a střední školy, kterým se stanovují požadavky na kvalifikační programy předkládané k akreditaci v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, přičemž práce s dětmi, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami je do toho standardu transparentně promítnuta a tím vyžadována při akreditačním řízení, potažmo realizaci těchto kvalifikačních programů.

NPI ČR podporuje rozvoj dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu. V roce 2020 bylo pro tuto oblast realizováno celkem 99 vzdělávacích programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které absolvovalo 1 861 účastníků.

Oblast podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením je jedním z prioritních témat v Kvalifikačním studiu pro ředitele škol a školských zařízení, ve Funkčním studiu pro ředitele škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání, dále ve Studiu pedagogiky volného času pro pedagogické pracovníky školských zařízení pro zájmové vzdělávání, Studiu pedagogiky podle § 22, odst. 1, písm. a) zákona č. 563/2004 Sb., Studiu pedagogiky podle § 22, odst. 1, písm. b) zákona č. 563/2004 Sb. a Studiu pedagogiky podle § 22, odst. 1, písm. a) zákona č. 563/2004 Sb. a Studiu pro asistenty pedagoga podle § 20 odst. e) zákona č. 563/2004 Sb. a § 4 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Dále viz plnění opatření 2.3.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Formu vzdělávání volit v souladu s nejlepším zájmem dítěte, žáka, studenta.

10.22 Zajistit, aby rámcové vzdělávací programy pro střední vzdělávání respektovaly specifika vzdělávání jednotlivých skupin žáků se zdravotním postižením včetně konkretizace prostředků speciálně pedagogické podpory a způsobů jejich poskytování.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Rámcové vzdělávací programy pro střední vzdělávání byly v roce 2016 Opatřením ministryně školství, mládeže a tělovýchovy uvedeny do souladu s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a respektují tak specifika vzdělávání jednotlivých skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Poskytování speciálně pedagogické podpory v rámci podpůrných opatření je uvedeno do vztahu s realizací výuky. Opatření jsou plněna průběžně v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. a vyhláškou č. 72/2005 Sb. Zároveň je při plnění tohoto opatření respektováno nařízení vlády č. 211/2010 Sb., které stanovuje podmínky zdravotní způsobilosti uchazeče ke vzdělávání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Poskytovat osobám se zdravotním postižením podporu při vzdělávání, a to na všech stupních vzdělávání, včetně celoživotního.

10.23 Předložit novelu zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jejímž cílem bude upravit podmínky vzdělávání studentů se zdravotním postižením na vysokých školách, a v návaznosti na to upravit zákon č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, ve znění pozdějších předpisů.

Gestor: MŠMT

Termín: 30. 06. 2020

PLNĚNÍ MŠMT:

V průběhu implementace Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 došlo k domluvě s předkladatelem materiálu o úpravě tohoto opatření následovně: Předložit novelu zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, doplňující ustanovení v § 21 a 42 o nové povinnosti vysokých škol, kdy budou vysoké školy povinny zajistit dostupná opatření pro vyrovnání příležitostí při přijímacím řízení a následně při plnění studijních povinností pro uchazeče a studenty se specifickými potřebami. Tato opatření upraví vysoká škola v rámci svého vnitřního předpisu. Nově bude také zavedena obecná povinnost soukromých vysokých škol činit opatření pro vyrovnání příležitostí tak, jak je upraveno u veřejných vysokých škol.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

10.25 Navrhnout a realizovat ucelený systém metodického vedení asistenta pedagoga zahrnující řízení dle typu zdravotního postižení a dle kraje.

Gestor: MŠMT

Termín: 01. 09. 2016, poté průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

V rámci systému vzdělávání asistentů pedagoga NPI ČR realizuje kvalifikační studia: Studium pedagogiky podle § 22, odst. 1, písm. b) zákona č. 563/2004 Sb. a Studium pro asistenty pedagoga podle § 20 odst. e) zákona č. 563/2004 Sb. a § 4 vyhlášky č. 317/2005 Sb. Absolventi těchto studií získají znalosti a dovednosti, které jsou zákonnými normami stanoveny jako součást odborné kvalifikace pedagogického pracovníka, který vykonává činnost asistenta pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním, dále získají základní znalosti a dovednosti z oblasti péče o děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a prakticky si vyzkouší činnosti z oblasti pedagogické asistence. V roce 2020 bylo v NPI ČR uzavřeno celkem 18 skupin zmíněných studií, které absolvovalo 362 účastníků. Současně byli asistenti pedagoga metodicky vedeni prostřednictvím školských poradenských zařízení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.29 Postupně rozšiřovat činnost škol a školských zařízení pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením o nabídku podpůrné péče a služeb včetně zajištění metodické pomoci pedagogům jiných škol a zákonným zástupcům. Školy samostatně zřízené pro tyto skupiny žáků využívat zejména pro žáky s nejtěžšími stupni postižení. V maximální míře využívat nových technických a kompenzačních pomůcek a pokračovat v proškolení pedagogů v práci s těmito pomůckami a osvojování komunikačních nástrojů jednotlivých skupin osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

V § 16 odst. 9 školského zákona je stanoveno, že ve školách, třídách, odděleních či studijních skupinách zřízených samostatně pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením se mohou vzdělávat jenom děti, žáci a studenti se závažným zdravotním postižením, vzhledem k povaze jejich speciálních vzdělávacích potřeb, k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření a skutečnosti, že by samotná podpůrná opatření nepostačovala k naplňování jejich vzdělávacích možností a k uplatnění jejich práva na vzdělávání.

V roce 2020 byl vyhlášen rozvojový program Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji, jehož účelem bylo zkvalitnění a sjednocení služeb poskytovaných školskými poradenskými zařízeními, a to prostřednictvím zakoupených moderních a standardizovaných diagnostických nástrojů nebo absolvováním souvisejícího vzdělávání v jejich používání. Celkově byla v rámci rozvojového programu přidělena dotace ve výši 9 396 308 Kč. Školy mohou s využitím aktuálně vyhlášených Šablon III realizovat aktivity týkající se mj. sdílení zkušeností prostřednictvím návštěv.

Prostřednictvím tématu Plány IVP a PLPP je na Metodickém portálu poskytována metodická podpora pedagogům škol při procesu individualizace výuky. Pohled poskytuje výčet možností realizace podpůrných opatření na škole prostřednictvím shlédnutí video ukázek možných pedagogických postupů, stažení seznamů pomůcek, učebních materiálů i speciálních učebnic, prostřednictvím šablon pro písemné plánování výuky; prostřednictvím příkladů vyplněných IVP i PLPP či záznamů webinářů atd. Webové stránky jsou průběžně aktualizovány.

Pro podporu pedagogických pracovníků byly v rámci individuálního projektu systémového Společné vzdělávání a podpora škol krok za krokem v roce 2020 vytvořeny dva vzdělávací moduly zaměřené na vzdělávání žáků se zdravotním postižením, a to modul Podpora při vzdělávání žáků se zrakovým postižením v základních školách – didaktika výuky českého jazyka a literatury a matematiky a její aplikace a modul Podpora při vzdělávání dětí, žáků, studentů s psychiatrickým onemocněním I.

Dále viz plnění opatření č. 10.15.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.30 Podporovat celoživotní vzdělávání osob se zdravotním postižením další nabídkou akreditovaných vzdělávacích programů, které jsou genderově nestereotypní a které zohledňují ve stejné míře potřeby žen a mužů se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT v souladu s § 108 odst. 3 zákona o zaměstnanosti a vyhláškou č. 176/2006 Sb. uděluje akreditace vzdělávacím programům. Akreditovaných rekvalifikačních programů se mohou zúčastnit ženy i muži, pokud splní vstupní požadavky (např. požadované minimální vzdělání, minimální věk aj.). Umožní-li to charakter rekvalifikace (obsah vzdělávání), MŠMT nestanovuje požadavky na zdravotní stav zájemce o kurz, a proto se mohou těchto vzdělávacích programů účastnit také osoby se zdravotním postižením. V roce 2020 bylo akreditováno 585 vzdělávacích programů (286 akreditací pro kurzy pro profesní kvalifikace a 299 akreditací pro čisté rekvalifikace), např. Správce sítí pro malé a střední organizace, Základy obsluhy osobního počítače, Obsluha osobního počítače, Daňový specialista, Mzdové účetnictví, Účetnictví, Košíkář a pletař/košíkářka a pletařka.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.31 Vytvářet více učebních materiálů pro osoby se sluchovým postižením, které neredukují obsah, zahrnují informace i v českém znakovém jazyce a využívají moderních technologií.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

V návaznosti na obsah publikace Výuka českého jazyka pro žáky se sluchovým postižením 1. a Výuka českého jazyka pro žáky se sluchovým postižením 2. (dostupné v českém znakovém jazyce) byla v roce 2020 zveřejněna pilotní ukázka online pracovních listů. Jedná se o inspirativní náměty pro práci s neslyšícími žáky v rámci předmětu český jazyk. V pilotní fázi úkolu jsou dostupné online pracovní listy, prostřednictvím kterých lze se žáky upevňovat jazykové prostředky (gramatiku), čtení a psaní pro úroveň A2 a B1. Pracovní listy směřují k žákům druhého stupně základní školy, popř. k žákům prvních ročníků středních škol či středních odborných učilišť. Každý pracovní list se skládá ze dvou částí: pracovního listu pro žáka a metodického pokynu pro učitele. Některé pracovní listy jsou rozšířeny o přílohu.

Výuka češtiny je v rámci pracovních listů realizována na bázi českého znakového jazyka a u vybraných aktivit lze využít kontrastivní přístup a práci s českým znakovým jazykem. S pracovními listy je možné pracovat v online prostředí nebo je vytisknout. V tištěných pracovních listech je práce s českým znakovým jazykem zajištěna prostřednictvím QR kódů. V online prostředí je práce s českým znakovým jazykem zprostředkována pomocí editačního prostředí.

Vyžití pracovních listů bylo v roce 2020 ověřeno v síti základních škol. V plánu je vznik metodické příručky pro realizaci výuky ČZJ rodilými mluvčími. Pro učitele českého znakového jazyka je od roku 2020 dostupná rovněž online publikace Výuka českého znakového jazyka pro žáky se sluchovým postižením z části vytvořená neslyšícími učiteli. Poskytuje mimo jiného i reflexi výuky ČZJ na základních školách a tipy na materiály pro výuku ČZJ. Je dostupná v celém znění v českém znakovém jazyce.

V rámci individuálního projektu systémového Společné vzdělávání a podpora škol krok za krokem vzniká Referenční rámec pro český znakový jazyk pro úroveň A1-B2, který významně podpoří výuku českého znakového jazyka směřující ke znalosti ČZJ u profesí podílejících se na výchově a vzdělávání neslyšících žáků (pedagogičtí pracovníci, asistenti pedagoga, tlumočníci a další profese), pro které je kvalitní a prokazatelné zvládnutí českého znakového jazyka naprostou nezbytností. Vytvořený referenční rámec bude nezbytně nutným podkladem pro tvorbu dalších nástrojů, které budou sloužit např. pro testování jazykové úrovně osob, jež se na vzdělávání žáků používajících ČZJ

podílejí (bude tak moci být hodnocena požadovaná nutná úroveň znalosti českého znakového jazyka), díky referenčnímu rámci pro český znakový jazyk mohou vzniknout kvalitnější výukové materiály a podpoří se tak výuka ČZJ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

10.32 Prohlubovat spolupráci škol a zaměstnavatelů, především ohledně osvěty týkající se problematiky osob se zdravotním postižením (zároveň zohlednit i rozdílné postavení a potřeby žen a mužů se zdravotním postižením).

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Mezi nejčastější podporované formy spolupráce patří zajišťování praktického vyučování, odborných exkurzí žáků a pedagogických pracovníků, odborné praxe pedagogických pracovníků středních škol na pracovištích zaměstnavatelů a využívání odborníků z praxe ve výuce. Novela školského zákona účinná od 1. 9. 2018 ukládá v § 57 odstavci 2 a 3 v souvislosti s kladením důrazu na spolupráci středních škol a odborné praxe ředitelům středních škol povinnost vyvinout úsilí spolupracovat se zaměstnavateli tak, aby naplnili cíl středního vzdělávání, kterým je příprava pro výkon povolání nebo pracovní činnosti. Je na ředitelích škol, aby sami zvolili jednoho či více zaměstnavatelů vhodných pro spolupráci. Cílem individuálního projektu Modernizace odborného vzdělávání realizovaného od roku 2017 je zvyšování kvality odborného vzdělávání a přípravy tak, aby byla významně podpořena uplatnitelnost absolventů na trhu práce, a to v následujících oblastech:

- Modernizace kurikula středoškolského odborného vzdělávání tak, aby byly podpořeny odborné a klíčové kompetence absolventů požadované zaměstnavateli.
- Propojení profesních kvalifikací Národní soustavy kvalifikací se specifickou (kvalifikační) částí školních vzdělávacích programů s cílem větší relevance k potřebám zaměstnavatelů.
- Rozšiřování možností realizace odborného výcviku a odborné praxe ve školních vzdělávacích programech ve spolupráci se zaměstnavateli s důrazem na zajištění jejich kvality.
- Vytvoření standardů praktického vyučování u zaměstnavatelů a portfolia praktického vyučování žáků.

Problematiku osob se zdravotním postižením sledují zaměstnavatelé i v rámci praxe, kterou žáci v rámci spolupráce firem a škol realizují ve firmách. Dopad osvěty u zaměstnavatelů v rámci zaměstnávání osob se zdravotním postižením u zaměstnavatelů je však mimo kompetence MŠMT.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

11. Zdraví a zdravotní péče

Opatření jedenácté kapitoly vycházejí z článku 25 Úmluvy, který deklaruje osobám se zdravotním postižením právo na dosažení nejvyšší možné úrovně zdraví a zdravotní péče bez diskriminace na základě zdravotního postižení.

V rámci naplňování opatření této kapitoly je zapotřebí uplatňovat takové nástroje, které povedou ke snížení potřeby zdravotní péče, a to především pomocí zvýšení její efektivity a kvality. K takovým nástrojům patří rozvoj primární prevence, následné zdravotní péče, integrované péče ve zdravotnických a sociálních zařízeních, ale i podpora preventivních a rehabilitačně terapeutických aktivit osob se zdravotním postižením a chronicky nemocných, stejně jako další rozvoj sekundární prevence prostřednictvím dotační politiky zaměřené na edukaci těchto osob. Pozornost je třeba věnovat také důslednému respektování, naplňování a vymahatelnosti práv pacientů, která vyplývají z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dalších normativních aktů.

Část opatření této oblasti se věnuje reformě psychiatrické péče. V této oblasti je nutné podpořit rozvoj sítě terénních a ambulantních služeb pro osoby s duševním onemocněním ve všech regionech ČR.

Cíl: Zajistit dostupnou a kvalitní zdravotní péči pro osoby se zdravotním postižením.

11.1 Legislativně ošetřit právo osoby závislé na péči jiné osoby, aby pečující osoba mohla poskytovat péči při pobytu klienta ve zdravotnickém zařízení, pokud to bude vyžadovat.

Gestor: MZ

Termín: 31. 12. 2020

PLNĚNÍ MZ:

V prosinci 2018 bylo na toto téma uskutečněno jednání zástupců MZ, Národní rady osob se zdravotním postižením ČR včetně pana předsedy, kde bylo ujednáno, že pro snazší implementaci opatření do praxe bude tento bod plněn prostřednictvím metodického doporučení, které uveřejní MZ. První návrh, který vytvořila NRZP, byl diskutován na osobním jednání právních zástupců NRZP, pana předsedy Krásky a zástupce MZ. Na jednání k Metodickému doporučení nedošlo k jednotnému konsenzu, ale zástupci NRZP navrhli, že činnosti na materiálu budou pozastaveny, neboť do probíhající novely zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách bude NRZP předkládat v rámci VPŘ zásadní připomínky, které by uvedenou oblast začlenily do zákona o zdravotních službách. MZ připomínky vypořádalo ve smyslu neakceptování návrhu odůvodněné nadbytečností („Neakceptováno Platné znění nic z požadovaného nezakazuje ani neznemožňuje, po vyjasnění bude řešeno metodickým pokynem“).

Návrh metodického doporučení NRZP zveřejnila na svých internetových stránkách bez vědomí MZ. Následně MZ obdrželo vyjádření od patientských organizací Parent Project, z.s. a Alpha Human Service ve smyslu nesouhlasu s uveřejněním metodického opatření z důvodu nadbytečnosti, komplikovanosti a nedořešenosti v detailech. Zástupci těchto organizací také uvedli, že v současné době zdravotnický personál povětšinou vítá pomoc blízkými v péči o pacienty. Tudíž ani mezi patientskými organizacemi není jednotný postoj k této oblasti.

Dne 17.9.2020 byla problematika opětovně projednána VVOZP a i přes nesouhlasné stanovisko ředitelky odboru zdravotní péče MZ byl tento úkol opakovaně uložen MZ k plnění. MZ považuje nadále institut doprovodu zcela za dostačující a navrhuje problematiku řešit cestou úpravy pro poskytování a vyplácení sociální dávky příspěvku na péči.

Vedením MZ (náměstek sekce zdravotní péče) bylo znovu potvrzeno stanovisko, jež požadované ukotvení v legislativě vztahující se k poskytování zdravotních služeb odmítá s vyjádřením, že stávající právní úprava je zcela dostačující a požadavek Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením nemůže být MZ v požadované formě akceptován.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno.

11.4 Podporovat zlepšení podmínek dostupnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením respektováním specifických potřeb osob se smyslovým či mentálním postižením nebo osob s vážným omezením hybnosti a schopnosti komunikace.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena prioritou Zlepšení podmínek využitelnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením respektováním specifických potřeb osob se smyslovým či mentálním postižením nebo osob s vážným omezením hybnosti. V rámci neinvestičních programů nebyla žádost, která by uvedené reflektovala, podána. V rámci investic bylo podpořeno 6 projektů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

11.5 Podporovat na komunitní úrovni specializovaná centra a zdravotnická zařízení pro pacienty s chronickým onemocněním, pro osoby se zdravotním postižením a pacienty v terminálních stavech a ve spolupráci s MPSV prosazovat návaznost těchto zařízení na systém sociálních služeb.

Gestor: MZ, MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

I v roce 2020 MPSV úzce spolupracovalo s Ministerstvem zdravotnictví na vypracovávání Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc a obdobná onemocnění 2020-2030 a později se stalo i jeho spolupředkladatelem. Cílem Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc a obdobná onemocnění 2020-2030 je zlepšit prevenci a péči v oblasti demencí a zvýšit povědomí o demencích. Materiál navazuje na Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a obdobná onemocnění 2016-2019 a byl vytvořen v souladu se Strategickým rámcem rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 (Zdraví 2030).

Nastavení péče pro klienty v terminálním stádiu, týkající se systému sociálních služeb je úzce navázáno na novelizaci zákona o sociálních službách, jejíž finalizace zabrala oproti původnímu předpokladu více času, zvláště pak v období probíhající pandemie COVID-19, kdy MPSV muselo řešit nepříznivé dopady této pandemie v oblasti sociálních služeb. Dne 1. 12 2020 byla novela předána do vlády prostřednictvím elektronické knihovny Úřadu vlády eKLEP. V lednu 2021 probíhalo projednávání návrhu novely v pracovních komisích Legislativní rady vlády. Po projednání vládou bude materiál předán do Poslanecké sněmovny k dalšímu legislativnímu procesu.

V rámci novely jsou navrhovány změny, které mají za cíl mj. zlepšit situaci v oblasti paliativní péče, jako je vznik nové sociální služby pro osoby v terminálním stádiu a jejich blízké. Nová služba bude vhodným doplňkem pro systém zdravotních služeb nebo může být realizována v rámci pobytových či terénních sociálních služeb sociální péče. Je navrhováno rovněž rozšíření základních činností o psychosociální podporu, která je jakousi pomocí při umírání klienta, a pomoc osobám blízkým při vyrovnávání se traumatem spojeným s umíráním.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MZ:

V rámci dotačního Programu na podporu nestátních neziskových organizací pečujících o pacienty v terminálním stádiu onemocnění byla v roce 2020 přidělena dotační neinvestiční podpora ve výši 5 196 696 Kč a investiční projekty byly podpořeny částkou 820 382 Kč. Podpořené projekty jsou zaměřeny zejména na pořízení vybavení lůžkových i mobilních hospiců, vydávání edukačních materiálů, podporu edukačních aktivit zaměřených na paliativní hospicovou péči určených pro odbornou i širokou veřejnost a dále na vzdělávání zdravotnických pracovníků v oblastech poskytování zdravotní péče pacientům v terminálním stádiu onemocnění a zvyšování její kvality.

Ministerstvo zdravotnictví plní tento cíl dále prostřednictvím dvou projektů zaměřených na rozvoj specializované paliativní péče v nemocnicích a domácích hospicích.

První projekt, který se věnuje specializované paliativní péči v nemocnicích, má za cíl podpořit vznik a profesionalizaci konziliárních paliativních týmů. Do projektu je zapojeno celkem 6 poskytovatelů zdravotních služeb, jeden z nich má pak kromě týmu pro dospělé pacienty také tým dětské podpůrné a paliativní péče.

V rámci projektu vzniká několik podpůrných nástrojů – Standardy poskytování paliativní péče, Metodika implementace paliativní péče atd. Členové konziliárních paliativních týmů mají možnost se v poskytování paliativní péče vzdělávat a účastnit se stáží na různých pracovištích. Na konci února 2021 končí pilotní testování v rámci projektu a díky v současné době vznikajícímu Memorandu na podporu paliativní péče v nemocnicích, může být tato péče i nadále financována.

Druhý projekt má za cíl prostřednictvím zkušených mentorů z řad fungujících domácích hospiců profesionalizovat péči, kterou nové a méně zkušené domácí hospice poskytují. Cílem projektu je také zvýšit dostupnost domácí specializované paliativní péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

11.6 Podporovat centra rehabilitace s důrazem na specializaci pro jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita Podpora center rehabilitace s důrazem na specializaci pro jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením (nevztahuje se na hiporehabilitace). V rámci neinvestičních programů bylo podpořeno 7 projektů v celkové výši 2 437 000 Kč. V rámci investic pak 2 projekty v celkové výši 612 000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

11.7 Podporovat vznik dobrovolnických center a rozvoj dobrovolnických aktivit v zařízeních zdravotnických služeb.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla vyhlášena priorita Vznik dobrovolnických center a rozvoj dobrovolnických aktivit v zařízeních zdravotnických služeb. Na rok 2020 předložilo projekt 14 subjektů, které žádaly 1 490 446 Kč. Přiděleno bylo 1 445 224 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

11.8 V připravovaných legislativních normách důsledně aplikovat způsoby naplnění práv pacientů, která vyplývají z Úmluvy o lidských právech a biomedicině a dalších normativních aktů.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Do legislativní normy zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, byla zapracována v plném rozsahu práva pacientů, vyplývající z Úmluvy o lidských právech a biomedicině a dodatkového protokolu k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny o zákazu klonování lidských bytostí. Uvedené Úmluvy a závazky z nich vyplývající jsou respektovány také při novelách dalších zákonů v gesci Ministerstva zdravotnictví.

Veškerá opatření MZ směřují k podpoře zdraví obyvatel ČR a snahou je podporovat osoby ohrožené závažným onemocněním, které může přispět k sociálnímu vyloučení ze společnosti. K této skutečnosti přispívají i plánované aktivity a opatření vycházející ze strategického materiálu Zdraví 2030.

Při novelizaci zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, byla vložena definice patientských organizací a dále byl znovelizován institut dříve vysloveného přání, kdy po úpravě bude pro pacienty srozumitelnější, což by mělo přispět k jeho většímu využití v praxi.

Při novelizaci zákona č. 372/2011 Sb. byla vložena definice patientských organizací a dále byl znovelizován institut dříve vysloveného přání, kdy po úpravě bude pro pacienty srozumitelnější, což mělo přispět k jeho většímu využití v praxi. Návrh úpravy tohoto zákona prošel obligatorním, fakultativním a meziposobním připomínkovým řízením. V rámci stanovených priorit MZ však do nich nebyl tento zákon začleněn a novelizační proces byl zastaven.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Podporovat osvětovou činnost v oblasti prevence zdravotního postižení, včetně zmírňování jeho důsledků, a vzdělávání zdravotnické veřejnosti o problematice zdravotního postižení.

11.9 Podporovat vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit o problematice osob se zdravotním postižením (zejména o způsobech, metodách a formách komunikace) zohledňujících také specifické potřeby žen a mužů se zdravotním postižením a napomoci tyto informace šířit mezi zdravotnickou veřejnost.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V rámci programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla dotace přidělena na 9 projektů zaměřených na výše uvedenou aktivitu (aktivita C1 programu) ve výši 1 160 740 Kč.

Podpořeny byly například projekty:

- a) DEBRA ČR: projekt Informační a ediční činnost o nemoci motýlích křídel. Cílem projektu je zlepšení informovanosti o nemoci EB, tj. nemoc motýlích křídel pomocí vydávání novin, brožur a letáků. Brožura „stručný průvodce nejen pro lékaře“ – periodicitu 2x ročně, počet výtisků 300 ks. Letáky o nemoci motýlích křídel – 500 ks. Noviny DERBA – periodicitu 4x ročně, počet výtisků 700 ks. Brožura „Já sám“ – 300 ks.
- b) Českomoravská jednota neslyšících: projekt „Informační a osvětová činnost pro osoby se sluchovým postižením“. V rámci projektu byly vytvořeny informační materiály: informační leták – Zásady komunikace s neslyšícími v počtu 1.000 ks, pohlednice – Česká prstová abeceda v počtu 1.000 ks, brožura – 100 základních znaků českého znakového jazyka v počtu 1.000 ks. Dále byla realizována přednášková činnost (50 přednášek pro 950 osob).
- c) Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice: projekt „SPELL – nástroj podpory a porozumění lidem s PAS“. Cílem projektu je přenést do českého prostředí komunikační nástroj SPELL, představit ho odborné veřejnosti, proškolení profesionály a iniciovat šíření využívání nástroje do cílové skupiny. Překlad a tisk metodické příručky k nástroji SPELL - 200 ks, umístění na webu – průměrná týdenní návštěvnost 450 osob.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

11.10 Podporovat vznik informačních a osvětových materiálů a aktivity zaměřené na širokou veřejnost v rámci prevence vzniku zdravotního postižení, zohledňovat také rozdíly v příčinách zdravotního postižení u mužů a žen.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V rámci programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byla dotace přidělena na 8 projektů zaměřených na výše uvedenou aktivitu (aktivita C3 programu) ve výši 1 888 471 Kč.

Podpořeny byly například projekty:

- a) Česká unie neslyšících: časopis UNIE, náklad 3 000 výtisků. Časopis si klade za důraz posílit informační zázemí Neslyšících a jejich identitu formou např. rozhovorů s Neslyšícími, kteří se úspěšně uplatnili v majoritní společnosti.
- b) CZEPA – Česká asociace paraplegiků: projekt „Edukativní preventivní spot zaměřený na prevenci úrazů páteře a míchy při městském parkouru“. Cílem projektu je natočení páteřního preventivního spotu k projektu BanalFatal!, který se zaměřuje na prevenci úrazů páteře a míchy. V rámci projektu jsou realizovány semináře – počet 44, posluchačů celkem 3000. Propagace též pomocí facebooku, v kinech, médiích.
- c) Sdružení Tulipan: projekt „Společnou cestou“. Hlavním cílem je destigmatizace osob se zdravotním znevýhodněním – zejména osob potýkajících se s duševním onemocněním. V rámci projektu byly vytvořeny informační materiály: 5.000 ks informační letáky zaměřené na destigmatizaci osob s duševním onemocněním, 3 ks informační roll-upy zaměřené na destigmatizaci OZP. Uspořádáno 40 osvětových akcí pro 600 osob zaměřených na prevenci psychiatrických onemocnění a destigmatizaci osob s psychiatrickou diagnózou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

11.11 V dotačních programech Ministerstva zdravotnictví podporovat vytváření informačních materiálů pro lékaře prvního kontaktu o tom, jaké poradenské a informační služby jsou dostupné pro jednotlivá zdravotní postižení.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V rámci programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením nebyla dotace přidělena na projekty zaměřené na výše uvedenou aktivitu (aktivita C4 programu).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Neplněno.

11.12 Udělovat výroční Cenu ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a za rozvoj zdravotně sociální péče.

Gestor: MZ

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ MZ:

MZ může udělovat tato ocenění: Cenu ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením, Cenu ministra zdravotnictví za rozvoj zdravotně sociální péče a Cenu Makropulos. Na vyhlášení a realizaci ocenění je ze státního rozpočtu každoročně vyčleněna částka 622 000,- Kč. Za rok 2020 bylo vyčerpáno 414 625,- Kč.

Ceny ministra zdravotnictví byly vyhlášeny počátkem října 2020.

Cena ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením se uděluje osobnosti, která se významným a mimořádným způsobem zasloužila o pomoc zdravotně postiženým nebo chronicky nemocným občanům v České republice. Cenu získala na návrh výběrové komise a po odsouhlasení panem ministrem paní Marcela Klemová, která se více jak 50 let se podílí na rozvoji Vojtovy metody reflexní lokomoce.

Cena ministra zdravotnictví za rozvoj zdravotně sociální péče se uděluje osobnosti k ohodnocení odborných zásluh v oblasti zdravotně sociální péče určené osobám se zdravotním postižením a osobám s chronickým onemocněním v České republice, na tuto cenu nebyl nikdo nominován.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

11.13 Podporovat vznik informačních materiálů a aktivity v oblasti ochrany osob se zdravotním postižením proti sexuálnímu zneužívání.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V rámci programu Vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením nebyla dotace přidělena na projekty zaměřené na výše uvedenou aktivitu (aktivita C4 programu), což znamená, že v rámci programu PVP nebyly podané projekty vztahující se k této problematice vyhodnoceny jako relevantní pro přidělení dotace, tedy nesplnily požadavky pro přidělené finanční podpory.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Reformovat systém psychiatrické péče o osoby s duševním onemocněním.

11.15 Vytvořit mezipříslušný systém kontroly psychiatrické péče v souvislosti s naplňováním Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením za účasti zástupců zainteresované občanské společnosti.

Gestor: MZ

Spolugestor: MPSV, MSP

Termín: 31. 12. 2020

PLNĚNÍ MZ:

Ministerstvo zdravotnictví zpracovalo materiál Návrh na komplexní systémové řešení oblasti kvality péče a naplňování práv pacientů ve zdravotních službách, který popisuje a analyzuje 3 varianty řešení dané problematiky (samostatný kontrolní úřad, posílení kompetencí krajů a vznik nového útvaru na Ministerstvu zdravotnictví). Tento návrh byl 16.06.2020 projednán Radou vlády pro duševní zdraví a v diskuzi bylo zvoleno a odhlasováno řešení formou vzniku nového útvaru na Ministerstvu zdravotnictví k podpoře a kontrole kvality péče zaměřené na dodržování práv pacientů. Kontrolní týmy budou zahrnovat kromě nezávislých expertů na danou problematiku také uživatele péče. Tento návrh podpořilo Ministerstvo spravedlnosti i vládní zmocněnkyně za lidská práva. V dalším průběhu byly řešeny finanční a administrativní kroky k ustavení tohoto oddělení a do konce roku byl zpracován postupný vznik a činnost oddělení od roku 2021.

Kromě uvedeného byla v roce 2020 v rámci projektů reformy psychiatrické péče připravována veřejná zakázka ohledně implementace problematiky lidských práv do standardních procesů hodnocení kvality péče ve zdravotnictví externími subjekty, a to pro oblast psychiatrie.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno jiným způsobem.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV bylo připraveno spolupracovat s gestorem na plnění tohoto opatření, v roce 2020 však nebylo gestorem za účelem spolupráce osloveno.

MPSV dlouhodobě podporuje zvyšování kapacity služeb komunitního charakteru, které mají v realizaci reformy psychiatrické péče významnou roli.

S MZ spolupracuje MPSV i v rámci zřizování center duševního zdraví.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno jiným způsobem.

PLNĚNÍ MSP:

Ministerstvo spravedlnosti je připraveno k potřebným diskuzím stran kontroly psychiatrické péče, a to zejména v souvislosti s problematikou osob omezených ve svéprávnosti a řízení o vyslovení přípustnosti převzetí a dalšího držení ve zdravotním ústavu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno jiným způsobem.

11.18 V souvislosti s reformou psychiatrické péče podpořit rozvoj sítě terénních a ambulantních služeb pro osoby s duševním onemocněním ve všech regionech ČR.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2020 pokračovalo budování sítě Center duševního zdraví. V rámci projektu „Podpora vzniku Center duševního zdraví I, II, III“ bylo v provozu 28 CDZ a další CDZ bylo připraveno k zahájení činnosti v lednu 2021. Činnost CDZ je léčebná, preventivní a rehabilitační. K zajištění léčebné a preventivní činnosti CDZ spolupracuje s ostatními články systému zdravotní péče – s lůžkovými a ambulantními službami a s praktickými lékaři. K zajištění rehabilitačních cílů včetně maximální společenské integrace a klinického i sociálního zotavení klientů spolupracuje CDZ ve svém regionu s dalšími potřebnými subjekty a službami jak specializovanými, tak těmi, které jsou určeny pro běžnou populaci v oblasti zaměstnávání, vzdělávání, bydlení, volnočasových aktivit aj. Významná část CDZ zatím fungovala v pilotním režimu, tedy s plnou finanční podporou ze strany projektů. Část CDZ již přešla do běžného provozu, kdy skončilo financování z tzv. evropských fondů a náklady na provoz jsou kryty z veřejného zdravotního pojištění a prostředků vyhrazených na sociální služby.

V rámci projektu „Podpora nových služeb v péči o duševně nemocné“ zahájily v roce 2020 svou činnost multidisciplinární týmy duševního zdraví pro děti a adolescenty v Berouně a v Praze. V Ústí nad Labem spustil činnost adiktologický multidisciplinární tým. V Praze vznikly dvě ambulance s rozšířenou péčí. Jedná se o pilotní projekt, ve kterém multidisciplinární týmy zajišťují komplexní zdravotní, sociální nebo pedagogické služby. Týmy i ambulance s rozšířenou péčí pracují s klienty/pacienty v ambulanci i v terénu. Mobilní tým vyjíždí za uživatelem do jeho přirozeného sociálního prostředí, kde např. provádí krizovou intervenci, edukaci pacienta/klienta a jeho okolí, přímou podporu pacienta/klienta v pro něj obtížných situacích, a to za účelem učit jej jednat v budoucnu samostatně.

V souvislosti s naplňováním Národního akčního plánu pro duševní zdraví 2020 – 2030, schváleného vládou ČR, se zejména díky činnosti Rady vlády pro duševní zdraví podařilo navýšit objem finančních prostředků na podporu a rozvoj sítě sociálních služeb spojených s reformou péče o duševní zdraví pro rok 2021 o 662 mil. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

12. Rehabilitace

Dvanáctá kapitola implementuje článek 26 Úmluvy pojednávající o habilitaci a rehabilitaci osob se zdravotním postižením.

Rehabilitace je charakterizována jako vzájemně provázaný, koordinovaný a cílený proces, jehož základní náplní je co nejvíce minimalizovat přímé i nepřímé důsledky trvalého nebo dlouhodobého zdravotního postižení jedince. V případě vzniklých následků zdravotního postižení je cílem rehabilitace co nejrychleji zapojit osoby se zdravotním postižením do všech obvyklých společenských aktivit s maximálním důrazem na jejich pracovní začlenění.

Cíl: Pokračovat v rozvoji jednotlivých oblastí rehabilitace.

12.2 Rozvíjet oblast léčebné rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Pro oblast následné rehabilitační péče Ministerstvo zdravotnictví zřídilo Pracovní skupinu pro následnou léčebně rehabilitační péči, která řeší systém poskytování léčebně rehabilitační péče v České republice a jednotlivé kompetence odborníků zaměřené na rehabilitační péči. Mimo jiné se pracovní skupina věnuje Fázovému modelu rehabilitace, pomocí kterého identifikuje slabá místa současného systému rehabilitační péče a nasměruje další dílčí cíle a činnosti pracovní skupiny. Dalšími tématy, která jsou v rámci zmíněné pracovní skupiny řešena, jsou kompetence jednotlivých pracovníků v systému poskytování rehabilitační péče (především rehabilitační lékař, fyzioterapeut, ergoterapeut), upřesnění žádanky FT, role rehabilitačního lékaře v indikaci rehabilitace včetně řešení přístupu akutních pacientů k rehabilitaci. Samostatná odborná diskuze je pak vedena nad nastaveným systémem vzdělávání jednotlivých odborníků a způsobem, jakým posilovat jejich odbornou způsobilost v rámci následné rehabilitační péče.

V roce 2020 byla činnost významně ovlivněna pandemií onemocnění COVID-19, nicméně i přesto proběhla 2 setkání, jejichž cílem byla diskuse nad výše uvedenými tématy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

12.3 Rozvíjet oblast sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Stejně tak jako v předcházejících obdobích bylo i v roce 2020 opatření naplňováno realizací postupu podle materiálu MPSV „Doporučený postup č. 1/2016 na podporu realizace přístupného systému sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením“ za účelem kontinuálního vytváření sítí partnerské spolupráce, zvyšování kvality a plánování dostupnosti služeb v oblasti sociální i pracovní rehabilitace.

Sociální rehabilitace je jednou ze sociálních služeb podporovaných v rámci PO2 OPZ. Konkrétně se jedná o výzvu 03_15_005, v rámci které je podporována ambulantní a terénní forma služby. V programovém období bylo podpořeno celkem 147 poskytovatelů služby sociální rehabilitace ve výši 785 mil. Kč.

Sociální rehabilitace je podporována také ve výzvě ŘO č. 47, v rámci níž jsou realizovány projekty Místních akčních skupin. V rámci této výzvy se jedná o jednotky projektů, jelikož projekty mají většinou lokální rozměr a jsou zaměřeny na podporu místních komunit.

Dále je pak opatření plněno realizací celorepublikového projektu Úřadu práce České republiky „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“, jehož hlavním cílem je zvýšení kapacity, komplexnosti a kvality služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb

zaměstnanosti se zaměřením na oblast podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Tohoto cíle je dosahováno přijetím 99 nových zaměstnanců ÚP ČR (85 poradců pro OZP a 14 koordinátorů zaměstnávání OZP) a jejich průběžným vzděláváním. Tito odborní zaměstnanci zlepšují ve svých regionech podmínky pro integraci OZP na trh práce, především koordinací postupů a nástrojů podporujících zaměstnávání OZP; realizací individuální i skupinové poradenské činnosti pro OZP, zaměstnavatele i další spolupracující subjekty, a to zejména zabezpečováním pracovní rehabilitace a podporou regionálních sítí spolupráce v oblasti zaměstnávání OZP. Dochází tak k vytváření podmínek pro aktivní spolupráci se zaměstnavateli, zdravotnickými zařízeními, vzdělávacími zařízeními, poskytovateli sociálních služeb, neziskovými organizacemi aj. v rámci daného regionu, převážně pak na úrovni okresu. V roce 2020 uskutečnil ÚP ČR mimo jiné celkem 4 021 schůzek s organizacemi, s nimiž je možné řešit zaměstnávání OZP v rámci tzv. regionálních sítí spolupráce. Projekt, jehož realizace byla naplánována na 4 roky (2017 – 2021), byl prodloužen do konce června roku 2022.

V lednu 2020 byl také schválen projekt „Vývoj a pilotní ověření konceptu pracovní rehabilitačního střediska“ s plánovaným termínem ukončení realizace dne 31. 12. 2022. V roce 2020 započala i samotná realizace uvedeného projektu (realizátor Asociace pracovní rehabilitace ČR z.s.). Projekt je zaměřen na zlepšení současného stavu v poskytování pracovní - rehabilitačních služeb ÚP ČR. Ve třech městech (Chomutov, Pardubice, Brno) budou zřízena a pilotně testována pracovní rehabilitační střediska s multidisciplinárním týmem. Tato střediska budou aktivně vyhledávat OZP i mimo evidenci ÚP, poskytovat pracovní – rehabilitační služby a zprostředkovávat služby návazné, a to v úzké spolupráci s místně příslušným ÚP. Na základě získaných poznatků bude vytvořena metodika s vymezenými standardy fungování (kapacitní možnosti, personální a technické zabezpečení, návaznost na zdravotní, školský a sociální systém) a podmínkami pro jejich zavedení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

12.4 Rozvíjet oblast vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v kontextu podmínek koordinace rehabilitace a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

V oblasti vzdělávání jsou dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytována podpůrná opatření. Ta mohou spočívat ve využívání kompenzačních a speciálních pomůcek. Příloha č. 1 výše uvedené vyhlášky stanovuje konkrétní podpůrná opatření podle stupně a druhu zdravotního postižení. Součinnost vzdělávání s ostatními oblastmi rehabilitace je primárně řešena ve speciálním vzdělávání.

Rehabilitace dětí, žáků a studentů s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vzdělávacího oboru Rehabilitační tělesná výchova Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

13. Zaměstnávání

Článek 27 Úmluvy, ze kterého vychází třináctá kapitola, se zabývá prací a zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, a to přijímáním, setrváním v zaměstnání, odměňováním, profesním postupem i bezpečností a ochranou zdraví při práci.

Stávající situace v oblasti zaměstnanosti této cílové skupiny ukazuje na potřebu celkové revize systému podpory zaměstnanosti, včetně vyhodnocení dopadů souvisejících systémů. Průběžně je třeba se věnovat i kariérovému poradenství, které zvyšuje možnost pracovního uplatnění absolventů se zdravotním postižením, ale je využitelné i v celoživotní perspektivě. Důležitá je i podpora odborného a profesního poradenství.

Veřejná správa by měla jít v oblasti zaměstnávání lidí se zdravotním postižením příkladem. Resorty však plní povinnost 4% podílu zaměstnanců se zdravotním postižením různým způsobem, preferováno by však mělo být přímé zaměstnávání.

Cíl: Efektivně podporovat zaměstnanost osob se zdravotním postižením na chráněném i na otevřeném trhu práce.

13.1 Předložit vládě k projednání návrh systémových změn v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením včetně doporučení pro další související systémy (rehabilitace, sociální služby, pojistné systémy apod.).

Gestor: MPSV

Spolugestor: MZ

Spolupráce: KZPS, NRZP

Termín: 31. 12. 2020

PLNĚNÍ MPSV:

V průběhu platnosti NPPRP nabyly účinnosti např. novely zákona o zaměstnanosti zavádějící zásadní systémové změny v této oblasti. Jednalo se o vládní návrhy zákonů, na jejichž potřebnosti se shodly všechny zainteresované strany (včetně KZPS a NRZP) – zejména se jednalo o zavedení systému uznávání zaměstnavatelů na chráněném trhu práce, sloučení mzdové části a provozní části příspěvku nebo zavedení evidence náhradního plnění. Pokud jde o další legislativní změny, požadavek na jejich realizaci je součástí nového Národního plánu platného od roku 2021. Pokud jde o samotný rok 2020, MPSV se v tomto roce zaměřilo na zmírnění negativních dopadů koronavirové krize na chráněný trh práce. V této souvislosti byla upravena související legislativa tak, aby zaměstnavatel mohl v rámci žádosti o příspěvek podle § 78a zákona o zaměstnanosti uplatňovat pro účely stanovení výše příspěvku také náhrady mzdy nebo platu poskytnuté zaměstnancům při překážkách v práci na straně zaměstnavatele. Zaměstnavatelům působícím na chráněném trhu práce bylo umožněno čerpat také příspěvky z cíleného programu Antivirus, tj. příspěvek na náhrady mzdy za dobu překážek v práci. V této souvislosti došlo i k novelizaci mnoha dalších předpisů, např. zákona o nemocenském pojištění.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Částečně splněno.

PLNĚNÍ MZ:

Ministerstvo zdravotnictví je jako spolugestor připraveno na základě výzvy gestora na řešení dané problematiky spolupracovat. V roce 2020 však nebylo ke spolupráci vyzváno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nehodnoceno.

PLNĚNÍ KZPS:

Úkol dle názoru KZPS v uvedeném znění splněn nebyl.

Intenzivní jednání o návrhu dílčích změn zákona č. 435/2004 Sb. části III prakticky skončila v roce 2019 shodou na několika úpravách, týkajících se podmínek plnění povinného podílu OZP na volném trhu práce. Ani tato shoda se vlivem okolností spíše politických, než věcných nedostala do příslušné novely zákona, od II.Q.2020 již byla prioritou operativní opatření ke zmírnění dopadů pandemie.

Zdůrazňujeme, že skutečná systémová změna vyžaduje komplexní úpravy přesahující působnost zákona o zaměstnanosti, reálně očekáváme, že nejdříve je možno se jimi zabývat po odeznění pandemie. Pravděpodobně v novém funkčním období vlády a Parlamentu od 1. ledna 2022. Naše představy k diskusi se sociálními partnery jsou k dispozici a jsou konzistentní již několik let.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nehodnoceno.

PLNĚNÍ NRZP:

Vzhledem k řešení důsledků koronavirové epidemie se neuskutečnila žádná jednání týmu v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Proto také nemohl být předložen návrh systémových změn v oblasti podpory zaměstnávání OZP. První schůzka týmu se uskutečnila až v únoru 2021.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nehodnoceno.

13.4 Za účelem propojení systému vzdělávání a zaměstnanosti, který zvýší možnost mladých lidí se zdravotním postižením plynule přejít ze školy do zaměstnání, zabezpečit podmínky pro zavedení integrovaného systému kariérového poradenství v celoživotní perspektivě.

Gestor: MPSV, MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV dlouhodobě spolupracuje s MŠMT na vymezení gescí a vzájemném propojení aktivit obou resortů pro kariérové poradenství v celoživotní perspektivě. Je posilována vzájemná informovanost mezi centrálními institucemi zabývajícími se kariérovým poradenstvím (MŠMT, MPSV, ÚP ČR, NPI ČR, DZS – Centrum Euroguidance aj.) Stejně důležitá je i spolupráce s celou sítí poskytovatelů kariérového poradenství. ÚP ČR se zapojil do spolupráce při budování těchto sítí a přispívá k naplňování opatření realizací 2 celorepublikových projektů:

1. „Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR (PIPS)“, který přispívá k rozvoji personálních a odborných kapacit ÚP ČR v oblasti kariérového poradenství v celoživotní perspektivě (usnadňování rozhodování při běžných i svízelných situacích týkajících se vzdělávání a profesního zaměření všem věkovým kategoriím).
2. „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“, který přispívá k rozvoji personálních a odborných kapacit ÚP ČR v oblasti podpory zaměstnávání OZP. Akcentovaná je podpora individuální či skupinové poradenské práce s klientem a vytváření a udržování regionálních sítí spolupráce v pracovní rehabilitaci/zaměstnávání OZP, jejíž součástí jsou i školská zařízení či poskytovatelé sociálních služeb cílové skupiny tohoto opatření.

MPSV v roce 2018 započalo řešení výzkumného úkolu „Identifikace bariér v přístupu osob v preproduktivním a produktivním věku ke kariérovému poradenství v celoživotní perspektivě“. V roce 2019 převzalo gesci za plnění výzkumného úkolu MŠMT. Zpracovatelem výzkumného úkolu byl Výzkumný ústav práce a sociálních věcí (VÚPSV), který se pokusil podat empiricky podloženou ucelenou informaci o vnímání a využívání služeb kariérového poradenství ze strany jeho potenciálních klientů, tedy široké veřejnosti. Pozornost byla zaměřena zejména na identifikaci bariér, které brání či omezují přístup k těmto službám a jejich využívání. Výstupem z výzkumného úkolu je studie, která by měla být využitelná pro nastavení integrovaného systému kariérového poradenství v celoživotní perspektivě. Zatím se však nepodařilo zpracovat dokument obsahující konkrétní kroky a závazky pro gestory kariérového poradenství na vládní úrovni (tedy MŠMT a MPSV), které umožní zavedení integrovaného systému kariérového poradenství v celoživotní perspektivě do praxe.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MŠMT:

Integrovaný systém kariérového poradenství v celoživotní perspektivě, který zvyšuje možnost mladých lidí se zdravotním postižením plynule přejít ze školy do zaměstnání, je v elektronické podobě součástí Informačního systému o uplatnění absolventů škol ISA+ na www.infoabsolvent.cz. V sekci Kam

na školu, která obsahuje průběžně aktualizovanou nabídku oborů a škol, jsou uvedeny filtry, které usnadňují kariérové rozhodování a vyhledávání oborů vhodných pro žáky se základními typy zdravotního postižení (zrakové, sluchové, tělesné a mentální). S ohledem na potřebu celoživotního vzdělávání je v systému nabídka denního studia, večerního, distančního aj. V informačním systému je rovněž vytvořena samostatná sekce s názvem Bez bariér až na trh práce, která výrazně doplňuje ostatní části systému a je určena mladým lidem se zdravotním postižením. Celá sekce je obdobně jako celý systém ISA+ koncipována i k využití pro kariérové poradce, učitele, ředitele, pracovníky Úřadu práce České republiky a další, kteří se problematikou přechodu mladých lidí se zdravotním postižením ze školy do zaměstnání zabývají. Kariérové poradenství je dále řešeno v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019–2023, jehož opatření předpokládají zavádění pozice kariérového poradce se sníženým rozsahem přímé pedagogické činnosti v základních a středních školách a další vzdělávání s cílem předcházet předčasným odchodům ze vzdělávání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

13.5 Věnovat zvýšenou pozornost uchazečům nebo zájemcům o zaměstnání z řad osob se zdravotním postižením při výběru a zařazování v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a do poradenských aktivit Úřadu práce ČR.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) slouží k zajištění maximální úrovně zaměstnanosti v ČR. Jejich účelem je podpora uchazečů o zaměstnání, kteří by si bez této podpory zaměstnání nenalezli. Jedná se o nenárokové finanční příspěvky, o jejichž poskytování rozhoduje místně příslušné pracoviště ÚP ČR na základě posouzení konkrétních možností uchazeče o zaměstnání uplatnit se na trhu práce. Zaměření a preferenci jednotlivých cílových skupin stanoví MPSV a Generální ředitelství ÚP ČR prostřednictvím vnitřních aktů řízení. Podle instrukce vydané MPSV vůči ÚP ČR byla kategorie OZP i v roce 2020 jednou z preferovaných skupin uchazečů o zaměstnání při realizaci APZ. OZP patří mezi skupiny uchazečů o zaměstnání, kterým ÚP ČR při zprostředkování zaměstnání věnuje zvýšenou péči. V uplynulém období se ÚP ČR zaměřil na práci s OZP, kdy zejména cílená práce poradců pro OZP a koordinátorů OZP přispěla k zintenzivnění výběru těchto osob do poradenských aktivit pořádaných jak individuální, tak skupinovou formou. OZP jsou díky této intenzivní poradenské práci informováni také o možnostech pracovní rehabilitace. V roce 2020 probíhala skupinová poradenství k pracovní rehabilitaci, individuální poradenství i interní poradenský program Job Club HELP, určený právě pro OZP. Za rok 2020 bylo uzavřeno celkem 225 individuálních plánů pracovní rehabilitace (IPPR). ÚP ČR podpořil v roce 2020 v rámci nástrojů a opatření APZ celkem 3 853 OZP. Na chráněném trhu práce pak podpořil další desítky tisíc OZP. V rámci realizace projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ k 31. 12. 2020 pak bylo 6 813 OZP umístěných na trh práce přímo poradci pro OZP, z toho 4 319 na otevřený trh práce a 2 494 na chráněný trh práce. Hlavním cílem projektu je posílit personální kapacity Úřadu práce v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Nově přijatí a v rámci projektu proškolení poradci pro OZP a koordinátoři zaměstnávání OZP zajišťují poskytování poradenských služeb výhradně pro osoby se zdravotním postižením a pro jejich stávající i potenciální zaměstnavatele.

Na cílovou skupinu OZP je v rámci IP 1.1 OPZ výzvy č. 10 *Realizace projektů zaměřených na řešení specifických problémů na regionální úrovni pomocí kombinace nástrojů APZ* primárně zaměřeno 5 regionálních projektů, které realizují Krajské pobočky ÚP ČR. Jedná se o projekty Práce bez bariér na Vysočině, Pracujeme s omezením v Olomouckém kraji, Zdravotní postižení není hendikep v Karlovarském kraji, Šance pro zdravotně postižené ve Středočeském kraji a Bez překážek ve Zlínském kraji. Celková výše rozpočtů těchto projektů je 253,8 mil. Kč a ke konci roku 2020 bylo podpořeno 1 493 osob.

V rámci Operačního programu Zaměstnanost jsou vedle podpory realizované na ÚP ČR realizovány projekty neziskových, vzdělávacích a poradenských organizací, které jsou zaměřeny na zvýšení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (z řad uchazečů a zájemců o zaměstnání a i neaktivních, na ÚP ČR neregistrovaných osob). V roce 2020 probíhala realizace 41 takových projektů o celkovém objemu cca 220 mil Kč, které mají podpořit cca 2200 osob.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

13.6 Při zprostředkování zaměstnání a při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti věnovat zvýšenou pozornost uchazečům o zaměstnání nebo zájemcům o zaměstnání se zdravotním postižením, kterým byl snížen stupeň invalidity případně odebrán invalidní důchod.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Opatření bylo plněno průběžně tím, že podle ustanovení § 67 odst. 6 zákona o zaměstnanosti jsou za OZP považovány i osoby, které byly posouzeny, že již nejsou invalidní, a to po dobu 12 měsíců ode dne tohoto posouzení. Všechny výhody, které jsou realizovány v rámci podpory zaměstnávání této cílové skupiny, se tedy vztahují také na osoby, které byly posouzeny, že již nejsou invalidní (po dobu 12 měsíců). Na tyto osoby tak lze nadále aplikovat veškeré nástroje APZ určené k podpoře zaměstnávání OZP. Na takovou osobu je také možné čerpat příspěvek podle § 78a zákona o zaměstnanosti a je možné zaměstnáváním této osoby plnit povinný podíl podle § 81 zákona o zaměstnanosti. Na podporu zaměstnanosti OZP poskytl ÚP ČR v roce 2020 v rámci § 78a (příspěvek na podporu zaměstnávání OZP na chráněném trhu práce) celkem 8,4 mld. Kč.

Z důvodů zmírnění negativních dopadů souvisejících s šířením onemocnění COVID 19 na chráněný trh práce připravilo MPSV dílčí úpravy týkající se právě zaměstnávání OZP na chráněném trhu práce. Konkrétně se jedná o část první zákona č. 161/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádným opatřením při epidemii a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Ve vztahu k chráněnému trhu práce se při poskytování příspěvku podle § 78a zákona o zaměstnanosti jedná o následující opatření:

1. Pokud období, za které je příspěvek žádán, spadá do doby platnosti mimořádného opatření při epidemii, zaměstnavatel může v rámci žádosti o příspěvek podle § 78a zákona o zaměstnanosti uplatňovat pro účely stanovení výše příspěvku také náhrady mzdy nebo platu poskytnuté zaměstnancům při překážkách v práci na straně zaměstnavatele.

2. Pokud období, za které je příspěvek žádán, spadá do doby platnosti mimořádného opatření při epidemii, není pro účely čerpání příspěvku požadováno splnění podmínky bezdlužnosti.

Zákon o zaměstnanosti v § 33 upravuje zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání (tj. i při realizaci APZ) uchazečům o zaměstnání, kteří ji pro svůj zdravotní stav potřebují. Pokud tedy osoba, které byl odebrán invalidní důchod nebo snížen stupeň invalidity, má problém s pracovním uplatněním, je taková osoba při realizaci APZ preferována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

13.7 Jednou ročně předkládat VVZPO výsledky kontrolní činnosti Státního úřadu inspekce práce v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením, zejména pokud se týká zákazu diskriminace z důvodu zdravotního stavu, včetně vícenásobné diskriminace na základě dalších důvodů (např. pohlaví, věk), a to do 30. dubna příslušného roku.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Zpráva o výsledcích kontrolní činnosti Státního úřadu inspekce práce v roce 2020 vztahující se k oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením byla ve stanoveném termínu předložena.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve veřejném sektoru.

13.8 V rámci své působnosti budou ústřední orgány státní správy včetně svých organizačních složek usilovat při zákonem stanoveném plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením o jejich přímé zaměstnávání, přičemž budou přihlížet k vyrovnanému zaměstnávání žen a mužů se zdravotním postižením. Při výběru potencionálních zaměstnanců se zdravotním postižením budou rezorty s ohledem na konkrétní profesní a kvalifikační podmínky spolupracovat s Úřadem práce ČR.

Gestor: všechny rezorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ:

Resort	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za který byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
MD	418,88	16,75	3	2	5	57,25	0,29	9,88	574 144
ŘVC	29,93	1,19	0	2	2	1,6	0	0	0
ŘLP	1 048,63	41,94	3	2	5	0,47	0	33,60	2 907 324
SPS	85,59	3,42	1	0	1	1	2,37	0,05	4 327
DÚ	102,38	4,09	0	1	1	1,0238	659 158	0,28	24 228
UCL	152,48	6,09	3,91	1	4,91	80,623	0,3	1,18	76 145
SFDI	119,82	4,79	1	1	2	4,04	1,06	0	0
CSPSD	101,17	4,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,04	349 572
ŘSD	2 110,68	84,42	22	29	51	61,48	5,64	17,30	1 496 926
SŽ	18 166,77	726,67	126	69	195	217,24	51,32	458,11	39 639 114
MF	1 252,83	50,11	7	7	14	15,50	0,72	33,89	2 932 417
GŘC	1 446,66	57,86	23,96	20,58	44,54	3,07	13,48	0	0
GŘŘ	12 950,28	518,01	100	254	353,76	68,3	83,11	81,14	7 020 842
ÚZSVM	1628,21	65,12	16	38	54	59,21	28,82	0	0
STC	398,36	15,93	8	4	12	11,69	4,03	0,21	18 171
MK	275,83	11,03	4	5	9,03	3,27	0	2	173 055
HMT	36,43	1,45	2	0	2	138	0	0	0
NMP	151,89	6,07	4,16	1	5,16	4		0,91	78 741
TMB	97,75	3,91	3	4	7	9,36	20,65	0	0
NTM	134	5,36	4	2	6	5,65	0	4	0
MSB	27,80	1,11	1	1	2	7,19	0	0	0
MUO	95,89	3,84	0	7	7	182,29	0	0	0
NGP	208,43	8,33	2	9	11	130	0	0	0

SZM	113,53	4,54	2	1	3	52,86	0,43	1,71	147 963
MZM	184,67	7,38	10	12	22	4	0	0	0
NM	464,77	18,59	12	1	13	4,11	19,53	0	0
NPÚ	2043,21	81,72	55,80	24,61	80,41	98,39	1,31	0	0
NFA	148	5,92	4	6	10	6,8	0	0	0
KTN	44	1,70	4	1	5	14,61	0	0	0
PT	119	4,75	4	3	7	118	0	0	0
MMR	725,20	29,00	6	10	16	50	0,47	14,03	1 213 981
MO	1986,71	79,46	3	7	10	10,71	8,26	60,49	5 234 049
MPO	845,20	33,80	4	8	12	17,73	8,63	7,44	643 765
MPSV	1 389,35	55,57	5	28,07	33,07	60	3,97	18,53	1 603 355
MSP	399,26	15,97	1	2	3	13,27	2,26	11,59	1 002 854
IKSP	23,71	0	0	0	0	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno
RT	34,62	1,38	0	2,31	2,31	6,67	0	0	0
PMS	522,88	20,91	1	3	4	neuvedeno	10,85	3,8	328 805
VS ČR	4412	176	26	40	66	1,77	98	8	683 586
JA	60,27	2,41	2	4	6	0	0	0	0
MŠMT	888,71	35,54	4	9	13	54,41	17,93	0	0
MV	2 582,17	103,28	11	26	37	35,82	0	69,45	6 009 335
Generální ředitelství HZS ČR	375,85	15,03	6	9	15	99,8	0	2,35	203 340
Policejní prezidium ČR	1 792,92	71,71	23	21	44	61,36	0	17,57	1 520 289
MZ	434,43	17,37	0	3	2,80	16,12	4,13	10,44	903 348
MZE	678,73	27,14	9	4,49	13,49	49,70	14,48	0	0
MZV	1878	74,07	4	5	9	8,68	14,08	51,31	4 439 727
MŽP	552,93	22,11	4	3	7	9,98	0	12,13	1 049 579

ŘVC – Ředitelství vodních cest ČR, ÚCL - Úřad pro civilní letectví, CSPSD – Centrum služeb pro silniční dopravu, SPS – Státní plavební správa, ŘLP ČR – Řízení letového provozu ČR, DÚ – Drážní úřad, SŽDC – Správa železniční dopravní cesty

GŘC – Generální ředitelství cel, GFŘ – Generální finančního ředitelství, ÚZSVM – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, STC – Státní tiskárna cenin

HMT – Husitské muzeum v Táboře, NMP – Národní muzeum v přírodě, TMB – Technické muzeum v Brně, NTM – Národní technické muzeum, MSB – Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, MUO – Muzeum umění Olomouc, NGP – Národní galerie v Praze, SZM – Slezské zemské muzeum, MZM – Moravské zemské muzeum, NM – Národní muzeum, NPÚ – Národní památkový ústav, NFA – Národní filmový archiv, KTN – Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, PT – Památník Tereziín

IKSP – Institut pro kriminologii a sociální prevenci, RT – Rejstřík trestů, PMS – Probační a mediační služba, VS ČR – Vězeňská služba ČR, JA – Justiční akademie

STANOVISKO K PLNĚNÍ:

Plněno: MK

Částečně plněno: MF, MMR, MPSV

Neplněno: MD, MO, MPO, MSP, MŠMT, MV, MZ, MZE, MZV, MŽP

13.9 V návaznosti na opatření 13.8 zvýšit počet zaměstnaných osob se zdravotním postižením a předkládat informaci o vývoji zaměstnanosti osob se zdravotním postižením v jednotlivých rezortech (včetně členění dle pohlaví).

Gestor: všechny rezorty

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ:

Rezort	Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
MD	2019	289,5	179,5	110
	2020	266,91	159,91	107
MF	2019	15	7	8
	2020	15	7	7
GŘC	2019	35,64	16,45	19,19
	2020	44,54	23,96	20,58
GFR	2019	399,89	113	287
	2020	353,76	100	254
ÚZSVM	2019	56	19	37
	2020	54	16	38
STC	2019	15	9	6
	2020	12	8	4
MK	2019	8,88	6	5
	2020	9,03	4	5
NPÚ	2019	84	57	27
	2020	99	61	38
MZM	2019	11	6	5
	2020	12	7	5
NK ČR	2019	8,93	2,30	6,63
	2020	7,48	1,48	6,00
KTN	2019	7	6	1
	2020	5	4	1
NM	2019	14	11	3
	2020	13	12	1
MZM	2019	19	9	10
	2020	22	10	12
SZM	2019	3	2	1
	2020	3	2	1
NGP	2019	13	2	11
	2020	11	2	9
MGB	2019	12	5	7

	2020	12	6	6
MUO	2019	7	0	7
	2020	7	0	7
MSB	2019	2	1	1
	2020	2	1	1
NTM	2019	5	4	1
	2020	6	4	2
TMB	2019	5	2	3
	2020	7	3	4
NMP	2019	5,87	4,87	1
	2020	5,16	4,16	1
HMT	2019	2	2	0
	2020	2	2	0
PT	2019	8	4	4
	2020	7	4	3
MMR	2019	11	6	5
	2020	16	6	10
MO	2019	12	3	9
	2020	10	3	7
MPO	2019	11	3	8
	2020	12	4	8
MPSV	2019	27	6	21
	2020	24	5	19
ČSSZ	2019	389	65	324
	2020	390	60	330
MSP	2019	3	1	2
	2020	3	1	2
IKSP	2019	0	0	0
	2020	0	0	0
JA	2019	6	2	4
	2020	6	2	4
PMS	2019	6	3	3
	2020	4	1	3
RT	2019	3	0	3
	2020	3	0	3
VS ČR	2019	62	26	36
	2020	71	28	43
MŠMT	2019	13	2	11
	2020	16	5	11
MV	2019	99	39	60

	2020	96	38	58
MZ	2019	4	0	4
	2020	3	0	3
MZE	2019	16,07	11,72	4,35
	2020	13,49	9	4,49
MZV	2019	9	4	5
	2020	9	4	5
MŽP	2019	7	4	3
	2020	7	4	3

GŘC – Generální ředitelství cel, GŘ – Generální finančního ředitelství, ÚZSVM – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, STC – Státní tiskárna cenin

NPÚ – Národní památkový ústav, MZM – Moravské zemské muzeum, NK ČR – Národní knihovna ČR, KTN – Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, NM – Národní muzeum, MZM – Moravské zemské muzeum, SZM – Slezské zemské muzeum, NGP – Národní galerie v Praze, MGB - Moravská galerie v Brně, MUO – Muzeum umění Olomouc, MSB – Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, NTM – Národní technické muzeum, TMB – Technické muzeum v Brně, NMP – Národní muzeum v přírodě, HMT – Husitské muzeum v Táboře, PT – Památník Terezín

IKSP – Institut pro kriminologii a sociální prevenci, JA – Justiční akademie, PMS – Probační a mediační služba, RT – Rejstřík trestů, VS ČR – Vězeňská služba ČR

STANOVISKO K PLNĚNÍ:

Plněno: MK, MMR, MPO, MŠMT

Částečně plněno: MF, MPSV, MSP, MZV, MŽP

Neplněno: MD, MO, MV, MZ, MZE

13.10 Monitorovat situaci v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve vybraných institucích veřejné správy.

Gestor: MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVOZP:

Sekretariát VVOZP v roce 2020 dokončil průzkum v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve veřejné správě. Cílem bylo zmapování zkušeností a zjištění aktuálního stavu v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením v jednotlivých ministerstvech, vybraných organizačních složkách a dalších ústředních orgánech státní správy (dále jen „úřady“), a to ve služebním i pracovním poměru. Celkem se do šetření zapojilo 78 úřadů.

Průzkum byl realizován metodou šetření, jehož součástí byla tabulka pro zaznamenání počtu zaměstnanců dle určených kritérií (např. uznaný stupeň invalidity, platová třída, zkrácený úvazek) včetně rozdělení na počet žen a mužů a dotazník zjišťující míru přístupnosti jednotlivých úřadů a jejich postoje k otázkám zaměstnávání OZP.

Výsledky průzkumu by měly přispět k objasnění příčin diskrepance ve výši plnění povinného podílu zaměstnávání OZP v jednotlivých úřadech, sloužit by měly i jako podklad pro návrh případných opatření vedoucích ke zvýšení přímého zaměstnávání ve veřejné správě.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Podporovat pracovní a profesní rehabilitaci osob se zdravotním postižením a programy zaměřené na udržení pracovního místa a návrat do zaměstnání.

13.11 Podle potřeby praxe legislativně či organizačně upravit a ekonomicky zajistit přístupný systém sociální a pracovní rehabilitace určený pro osoby se zdravotním postižením, které jsou jen těžce zaměstnatelné na trhu práce při užití stávajících způsobů podpory (zejména osoby s těžšími formami zdravotního postižení, s postižením kombinovaným a mentálním).

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2020 pokračoval ÚP ČR v prohlubování spolupráce s jednotlivými poskytovateli služeb sociální rehabilitace a sociálně terapeutických dílen, která byla nastavena na základě Doporučeného postupu MPSV č. 1/2016, vydaného na podporu realizace přístupného systému sociální a pracovní rehabilitace s cílem zajistit klientům přechod mezi jednotlivými službami s ohledem na jejich individuální potřeby. K naplňování opatření docházelo nejen tímto postupem, ale také realizací celorepublikového projektu ÚP ČR „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“, který posílil personální a odborné kapacity ÚP ČR v oblasti podpory zaměstnávání OZP. Prostřednictvím vymezených pracovních činností poradců pro OZP, koordinátorů zaměstnávání OZP a jejich zástupců dochází k prohlubování regionální spolupráce mezi ÚP ČR, poskytovateli sociálních služeb jak z kategorie sociální prevence, tak sociální péče, jejichž uživatelé jsou zástupci cílové skupiny tohoto opatření. V rámci projektu probíhá také komplexní evaluační proces, který může ukázat potřebu konkrétních systémových úprav. Velmi podrobná evaluace dopadu inovačního řešení na cílovou skupinu OZP je také součástí projektu „Vývoj a pilotní ověření konceptu pracovní rehabilitačního střediska“, ze kterého mohou také vzejít návrhy na případné systémové změny.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

13.12 Ve spolupráci s NRZP a dalšími organizacemi informovat osoby se zdravotním postižením o možnosti pracovní rehabilitace, poradenství a dalších nástrojů, které může Úřad práce ČR poskytnout osobám se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV

Spolupráce: NRZP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Zaměstnanost této cílové skupiny uchazečů o zaměstnání dlouhodobě podporuje ÚP ČR prostřednictvím úzké spolupráce s organizacemi a svazy, které OZP zastupují. Konkrétním příkladem je Memorandum, které v lednu 2018 uzavřel ÚP ČR a Národní rada osob se zdravotním postižením a které je průběžně naplňováno. Jeho obsahem je dlouhodobá spolupráce a koordinace aktivit směřujících ke zvýšení zaměstnanosti OZP.

V rámci realizace přístupného systému sociální a pracovní rehabilitace OZP jsou realizována pravidelná kvartální setkání ÚP ČR s organizacemi poskytujícími OZP sociální služby. Prostřednictvím těchto setkání jsou poskytovatelům sociálních služeb předávány informace o možnosti realizace pracovní rehabilitace. Zároveň i v rámci realizace projektu „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ dochází ke zvyšování vzájemné informovanosti referenčních organizací o svých službách a postupech vzájemné spolupráce při řešení konkrétních situací klientů. O funkčnosti vzájemné spolupráce svědčí mimo jiné i to, že cca 50 % žádostí o pracovní rehabilitaci podávají OZP, které nejsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání.

Individuální poradenství pro osoby se zdravotním postižením je zajišťováno i prostřednictvím sítě poradců pro OZP Úřadu práce ČR přijatých v rámci projektu OPZ „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ (viz opatření 13.5). Ti se dále podílí i na vytvoření regionální partnerské sítě subjektů spolupracujících v oblasti pracovní rehabilitace a zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ NRZP:

NRZP ve svých informačních materiálech a tiskovinách pravidelně informovala o pracovní rehabilitaci a nabídkách Úřadu práce. NRZP má dlouhodobý projekt s Úřadem práce zaměřený na vzdělávání pracovníků Úřadu práce o problematice zdravotního postižení. NRZP připravila nový webový portál www.praceprozp.cz.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

13.13 Nadále podporovat a rozvíjet projekty zrealizované v součinnosti Ministerstva zemědělství, Agrární komory ČR a francouzské sociální zemědělské pojišťovny MSA za účelem pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením formou jejich zaměstnávání v zemědělství. Vytvářet podmínky tak, aby osoby se zdravotním postižením měly možnost uplatnit své schopnosti při práci na farmách a v řemeslech souvisejících s životem na venkově.

Gestor: MZE

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZE:

Sociální projekty MZE, vzniklé v polovině 90. let ve spolupráci s Agrární komorou ČR a francouzskou sociální pojišťovnou MSA zaměřené na rehabilitaci lehce mentálně postižených jejich zaměstnáváním v provozu zemědělských farem a chráněných dílen, se z původních dvou malých center v jižních a východních Čechách rozvinuly na síť chráněných dílen a pracovišť v obcích Týn nad Vltavou, Čihovice, Temelín, Chrástky, Chelčice a Třeboň (Jihočeský kraj) a Neratov, Bartošovice a Žamberk (Královéhradecký a Pardubický kraj). Obě centra se tak stala na regionální úrovni jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením. Kromě toho plní i funkci kulturních, školících, vzdělávacích, sociálních a poradenských center. Na jejich rozvoj a provoz poskytlo v roce 2020 MZE neinvestiční dotaci ve výši 4,3 mil. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

14. Sociální zabezpečení a sociální ochrana

Čtrnáctá kapitola navazuje na článek 28 Úmluvy přiznávající osobám se zdravotním postižením právo na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu.

Opatření obsažená v této části jsou zaměřena především na hledání možností, jak zpřesnit a zkvalitnit systém posuzování zdravotního stavu v jednotlivých subsystémech sociálního zabezpečení.

Nadpoloviční většina sociálních služeb je poskytována neformálními pečovateli v rodinném prostředí, je však třeba pečující osoby dostatečně podporovat, a to jak finančně tak i dalšími podpůrnými službami.

Cíl: Zkvalitňovat systém posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení a sociální ochrany.

14.1 Provést analýzu způsobu posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků v sociálním zabezpečení s cílem zjistit podmínky pro zavedení multidisciplinárního posuzování a dle výsledků navrhnout změny příslušných právních předpisů.

Gestor: MPSV

Termín analýzy: 31. 12. 2016

Termín opatření: 31. 12. 2020

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci plnění tohoto opatření bylo MPSV iniciátorem projektu Multidisciplinarita v posuzování nároku na příspěvek na péči, který přinesl analýzu současného systému posuzování a procesů v rámci řízení o příspěvku na péči. Projekt TB05MPSV007 Multidisciplinarita v posuzování nároku na příspěvek na péči, který byl za finančního příspěvku TAČR realizován brněnským výzkumným týmem VUPSV, v.v.i. pod vedením prof. Libora Musila v roce 2016, měl dva hlavní cíle:

1. Provést analýzu současné posudkové praxe, zejm. popsat parametry stávající posudkové praxe zejména s ohledem na možnosti uplatňování multidisciplinárního přístupu.
2. Navrhnout úpravy či změny stávající posudkové praxe, aby docházelo k většímu uplatnění multidisciplinárního přístupu.

Hlavními výstupy projektu jsou:

Výstup 1. Analýza současné posudkové praxe v posuzování stupně závislosti u příspěvku na péči

V rozboru současné praxe z hlediska možností uplatňování multidisciplinárního přístupu a z hlediska rizik pro určité typy disabilit či situací žadatelů o PnP jsme kladli důraz na empirickou identifikaci situace či stavů, které mohou být v rámci současné posudkové praxe komplikované, silně nejednoznačné či přímo rizikové. Rizikovost z hlediska žadatele /i systému PnP, resp. naplnění účelu dávky PnP/ jsme chápali tak, že může dojít k výrazně neadekvátnímu posouzení zdravotního stavu a přiznání neodpovídajícího stupně závislosti, a to jak nadhodnocení tak i podhodnocení stupně závislosti.

Na závěr analytické kapitoly byly shrnuty silné i slabé stránky nastavení posudkové praxe v posuzování stupně závislosti jako jedno z východisek pro navrhované změny – které byly navrženy tak, aby nevedly k narušení silných stránek, ale zároveň redukovaly či eliminovaly slabé stránky stávající posudkové praxe, zejména s ohledem na její nejednotnost a identifikované rizikové skupiny.

Výstup 2. Návrhy a doporučení k posílení a rozšíření multidisciplinarity v posudkové praxi

Návrhy variantního řešení a opatření na posílení a rozšíření multidisciplinarity v posudkové praxi se týkají:

- posílení odborných kompetencí hlavních aktérů posudkové praxe
- implementace inovovaného modelu posuzování stupně závislosti, který je na principu multidisciplinární spolupráce založen – navrhujeme strukturované variantní řešení posuzování nároku na PnP, tak aby bylo dosaženo výrazného posílení multidisciplinarity v posudkové praxi: obecně se definuje, jaký základní cíl a jaké parametry by měl mít model posudkové praxe, v němž dojde k posílení, upevnění a rozšíření multidisciplinarity; vymezují se žádoucí parametry multidisciplinárního posuzování stupně závislosti; podrobně se rozpracovávají tři fáze posílení a rozšíření multidisciplinarity v posudkové praxi posuzování stupně závislosti u PnP:
 - I. Zajištění větší kompatibility a využitelnosti podkladů vstupujících do posuzování stupně závislosti – v této fázi jde zejména o větší standardizaci posudkové praxe;

II. Posílení a rozvoj spolupráce mezi sociálními pracovníky a posudkovými lékaři agendy příspěvku na péči;

III. Rozšíření posuzování stupně závislosti o multidisciplinární poradní týmy. Užší spolupráce mezi jednotlivými odbornostmi a rozšíření počtu zúčastněných odborností ve specifických a obtížně posouditelných případech povede k přesnějšímu posuzování stupně závislosti.

Zavedení multidisciplinárního posuzování je obsaženo v návrhu poslanců Jiřího Běhounka a Víta Kaňkovského na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk č. 1010). Účelem poslaneckého návrhu zákona je reagovat na dlouhodobý nedostatek posudkových lékařů v resortu práce a sociálních věcí a zefektivnit činnost lékařské posudkové služby v systémech, pro které je lékařskou posudkovou službou posuzován dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a jeho důsledky. Navrhovaná opatření se týkají především personální oblasti, dále se navrhuje některá opatření procesního charakteru, která směřují ke zrychlení a modernizaci postupů při posuzování zdravotního stavu a k posílení právních jistot posuzovaných osob. Za stěžejní je pak považováno zavedení institutu odborného nelékařského zdravotnického pracovníka, který se bude v rozsahu své kvalifikace (vysokoškolsky vzdělaný zdravotník - nelékař) podílet na plnění úkolů LPS OSSZ v součinnosti s lékaři OSSZ. Byl by tak vytvořen „mini tým“ odborný nelékařský zdravotnický pracovník a lékař.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Nesplněno. NRZP se nedomnívá, že předložený návrh poslanců Víta Kaňkovského a Jiřího Běhounka řeší opatření 14.1. Rozšíření posudkové služby o odborného nelékařského zdravotnického pracovníka řeší pouze nedostatek lékařů posudkové služby, ale systém se nemění.

14.3 Revidovat zrušení používání mezinárodní klasifikace ICF v podmínkách ČR. V zákoně o zdravotních službách znovu obnovit povinnosti ošetřujících lékařů/poskytovatelů zdravotních služeb používat Mezinárodní klasifikaci ICF v případech, kdy se zjistí dlouhodobá nebo trvalá disabilita. Za tímto účelem vypracovat uživatelské formy aplikace ICF pro terénní praxi poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb, které bude následně možné využít i v resortu MPSV.

Gestor: MZ

Termín: 31. 12. 2020

PLNĚNÍ MZ:

Obnovení povinnosti ošetřujících lékařů/poskytovatelů používat ICF nebylo zabudováno do zákona o zdravotních službách. Ve spolupráci ÚZIS ČR, MZ a ČSÚ však bylo připraveno a vydáno sdělení ČSÚ č. 377/2020 Sb. s účinností od 1. října 2020 o zavedení Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (MKF). Vydáním tohoto sdělení nedochází k povinnosti sbírat nebo vykazovat příslušné údaje, ale poskytovatelům a dalším dotčeným subjektům je dána možnost tuto klasifikaci pro jejich sběr využívat.

Bez zajištění odpovídající infrastruktury a důkladného předjednání se zástupci odborné zdravotnické komunity se nezdá být zavedení povinnosti realizovatelné. Podpora implementace ICF je jednou z aktivit nově ustanoveného Národního centra pro medicínské nomenklatury a klasifikace, jež je společným pracovištěm ÚZIS ČR a Univerzity Karlovy. V roce 2020 byla v rámci činnosti tohoto centra dokončena aktualizace české verze klasifikace MKF a její publikace v elektronické podobě. Na podporu používání MKF byly vytvořeny webové stránky (<https://www.uzis.cz/mkf>), kde je dostupná klasifikace MKF, klinické formuláře sestavené na základě MKF i další dokumentace a vzdělávací materiály. V rámci aktivit centra byla navázána spolupráce s lékařskými společnostmi, kde nejvýznamnější bylo provedení pilotní studie s Českou gerontologickou a geriatrickou společností na použitelnost dotazníkového nástroje WHODAS 2.0 v geriatрии.

Pro zajištění potřebné infrastruktury a kapacit bude připraven a zveřejněn e-learningový nástroj k podpoře výuky o MKF a vytvořen elektronický nástroj pro individualizovanou tvorbu formulářů MKF. Dále bude pokračovat navazování komunikace a rozšiřování spolupráce s odbornou obcí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Splněno.

14.4 Rozvíjet posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků v souladu s pokroky v medicíně a potřebami osob se zdravotním postižením zejména v oblasti posuzování invalidity a stupně závislosti.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Uvedená problematika je průběžně plněna formou vzdělávacích akcí pro posudkové lékaře a také v rámci účasti na odborných pracovních skupinách.

LPS ČSSZ se na plnění tohoto opatření podílela formou spolupráce s věcně příslušným odborem MPSV, a to např. aplikací instrukcí MPSV upravujících oblast posuzování zdravotního stavu jako MP č. 1/2020, Posuzování zdravotního stavu u některých onkologických onemocnění, případně MP č. 8/2020, Posuzování stupně závislosti ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů nebo MP č. 5/2020, Posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a též v rámci účasti na odborných pracovních skupinách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

14.5 Navázat spolupráci a spolupracovat s VVZPO při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků.

Gestor: MPSV, MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVOZP:

V rámci plnění tohoto opatření probíhala v loňském roce spolupráce mezi sekretariátem VVOZP a MPSV, a především pak s jeho odborem posudkové služby, při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků zejména v rámci přípravy novely zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Byly konzultovány možnosti pro rozšíření okruhu zdravotních postižení, která by odůvodňovala přiznání nároku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla.

Záměrem bylo umožnit nárok na pořízení motorového vozidla také osobám se závažným funkčním dopadem poruch autistického spektra, aniž je u nich přítomno mentální postižení určité hloubky. Některé osoby s pervazivní duševní poruchou, která není provázena mentální retardací, nemohou z důvodu těžké poruchy chování s projevy agrese využívat prostředky hromadné dopravy, zejména pak k dojíždění za vzděláváním a ke styku s okolím, a potřebují proto individuální přepravu motorovým vozidlem. Je třeba, aby nastavené kritérium bylo vysoce individualizované a zacílené na nejtěžší stavy.

Dalším diskutovaným tématem bylo umožnit přístup k příspěvku na zvláštní pomůcku také osobám bez ohledu na to, v jaké době vzniklo jejich mentální postižení, tj. nejen osobám s mentální retardací ale i demencí. Záměrem je, aby nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku měly vedle osob s retardací i osoby s demencí, tj. vážným duševním postižením vzniklým v průběhu života (po druhém roce věku), které je provázeno úbytkem kognitivních funkcí, změnami osobnosti, poruchami orientace, inkontinencí, těžkými poruchami chůze a mobility a další symptomatologií. Demenci s jejími důsledky na mobilitu lze prokázat psychiatrickým, neurologickým nebo geriatrickým lékařským vyšetřením. Změny v okruhu osob s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku bude třeba následně promítnout do změny vyhlášky č. 388/2011 Sb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci plnění tohoto opatření spolupracoval sekretariát VVOZP s MPSV, zejména pak s odborem, v jehož gesci je posudková služba, při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků.

Při plnění úkolů vycházejících z vládou schváleného Podnětu k řešení situace života osob s PAS a jejich rodin, a to zejména v části týkající se posudkové praxe. V rámci novely zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, je navrhováno vymezení nároku na přiznání

motorového vozidla, kde se navrhuje rozšíření také pro osoby s demencí. Pro tuto skupinu zdravotních postižení je také navrhováno rozšíření spektra pomůcek pro těžká pohybová postižení. LPS ČSSZ společně s MPSV spolupracovala s VVOZP například v rámci přípravy návrhu na rozšíření zdravotních postižení, odůvodňujících přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

14.6 Monitorovat a vyhodnocovat postavení osob se zdravotním postižením v jednotlivých systémech sociálního zabezpečení z hlediska zajištění jejich potřeb a předkládat potřebné dílčí a systémové návrhy na změny.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

U plnění tohoto opatření lze odkázat na povinný proces RIA, při něm jsou monitorovány a vyhodnocovány sociální dopady navrhovaných právních úprav na různé skupiny osob, vč. osob se zdravotním postižením.

LPS ČSSZ se účastnila jednání pořádaných VVOZP v roce 2020. Konkrétně LPS vydala MP 3/2020, Postupy lékařů LPS při plnění úkolů OSSZ a ČSSZ podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů a další MP týkající se uvedené problematiky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Podporovat pečující osoby o osoby se zdravotním postižením.

14.7 Vytvářet takové materiální a odborné zázemí rodinám, aby samy mohly zajistit péči svým rodinným příslušníkům, kteří jsou na takovou péči odkázáni. Podporovat pečující osoby tak, aby péče vedla ke zlepšení kvality života osob se zdravotním postižením a usnadnila pečujícím osobám návrat na trh práce. V případě potřeby navrhnout odpovídající legislativní změny.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci Národní strategie ochrany práv dětí na období 2021–2029 je jeden ze šesti klíčových cílů věnován aktivnímu vyrovnávání příležitostí znevýhodněných dětí. V rámci tohoto cíle budou v akčním plánu rozpracována opatření směřující k definování rizikových faktorů v rodinách, které mohou vést ke znevýhodnění dětí, stanovení kapacit odborných služeb pro znevýhodněné děti a rodiny, vzdělávání pracovníků podpůrných služeb apod.

Více viz <https://www.mpsv.cz/web/cz/narodni-strategie-ochrany-prav-deti-a-akcni-plan-k-naplzeni-narodni-strategie>.

Od 1. dubna 2020 došlo k valorizaci částek životního a existenčního minima o 13, 2 %. Tato skutečnost se částečně dotýká i některých osob se zdravotním postižením. Vzhledem k tomu, že posuzování nároku na zvýšení příspěvku na péči je podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách navázáno na životní minimum, příslušnou valorizací došlo ke změně hranice pro nárok na zvýšení uvedeného příspěvku a tím k rozšíření okruhu příjemců s nárokem na toto zvýšení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

15. Participace občanů se zdravotním postižením a jejich organizací na správě věcí veřejných

Kapitola patnáctá vychází z článku 29 Úmluvy, který garantuje osobám se zdravotním postižením politická práva a jejich účast na politickém a veřejném životě.

Za účelem posílení schopnosti organizací lidí se zdravotním postižením přispívat k procesu vývoje politik a programů je třeba trvale podporovat vzájemné partnerství mezi organizacemi lidí se zdravotním postižením, státem a ostatními partnery veřejné správy a veřejných služeb. Rovněž je nezbytné zdokonalovat mechanismy, které podpoří větší participaci lidí se zdravotním postižením na konzultativních procesech zejména v těch oblastech, které se jich bezprostředně dotýkají. Opatření této kapitoly jsou proto zaměřena na poskytování dotací k podpoře veřejně prospěšných aktivit spolků lidí se zdravotním postižením, k podpoře jejich spolupráce s mezinárodními organizacemi a na zajištění možnosti těchto organizací účastnit se legislativního procesu. Dále je také třeba podporovat projekty, jejichž cílem je umožnění většího zastoupení žen se zdravotním postižením ve veřejném životě.

Druhý cíl v této oblasti se týká přístupnosti výkonu volebního práva. Průběžným úkolem MV je proto zveřejňovat informace vztahující se k volbám ve formátech přístupných a srozumitelných osobám se zdravotním postižením.

Cíl: Aktivně podporovat prostředí, v němž se mohou osoby se zdravotním postižením a jejich organizace účinně a plně, bez diskriminace a na rovnoprávném základě s ostatními, podílet na řízení veřejných záležitostí, a napomáhat jejich účasti ve veřejném životě.

15.1 Nadále podporovat dotační program Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených a zachovat minimálně dosavadní výši podpory.

Gestor: ÚV ČR, MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ ÚV ČR, MLP, VVOZP:

Rozhodnutím vlády ČR (usnesení ze dne 19.09.2007 č. 1062) je od roku 2008 dotační program Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených (dále jen „Podpora spolků ZP“) financován z kapitoly 304 Úřadu vlády ČR. Dotační program je zaměřen na podporu spolků osob se zdravotním postižením s celostátní působností. Na tento dotační program byla ve státním rozpočtu pro rok 2020 vyčleněna částka 22.500.000 Kč.

Prostřednictvím sekretariátu VVOZP vyhlásil Úřad vlády ČR pro rok 2020 výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu z dotačního programu Podpora spolků ZP s termínem uzávěrky do 20.09.2019. Sekretariát VVOZP přijal celkem 55 žádostí spolků osob se zdravotním postižením s požadavkem v celkové výši 35.775.611 Kč. Předložené projekty posuzovala devítičlenná Komise pro hodnocení projektů v rámci dotačního programu Podpora spolků ZP (dále jen „Komise“). Po vyhodnocení projektů Komisí bylo Úřadem vlády ČR finančně podpořeno 35 projektů, rozděleny byly finanční prostředky ve výši 22.624.430 Kč. Finanční prostředky byly navýšeny provedením rozpočtového opatření, a to přesunem z dotačního programu Podpora kapacit celostátních mezioborových sítí nestátních neziskových organizací, kde již nemohly být využity.

V rámci dotačního programu byly podpořeny projekty obsahující následující aktivity: A) Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, B) Účast na tvorbě, realizaci a monitorování ucelených plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, C) Edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, D) Organizačně administrativní servis v rámci svépomocných aktivit spolků zdravotně postižených.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

15.2 V rámci dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených nadále podporovat mezinárodní spolupráci organizací osob se zdravotním postižením (členství v mezinárodních organizacích, náklady na zahraniční cesty, účast na mezinárodních konferencích atd.).

Gestor: ÚV ČR, MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ ÚV ČR, MLP, VVOZP:

Jednou ze čtyř podporovaných aktivit v rámci dotačního programu Podpora veřejně prospěšných aktivit spolků zdravotně postižených pro rok 2020, který byl vyhlášen Úřadem vlády ČR, byla mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Dotace byly poskytnuty na náklady, které příjemci vznikají na základě jeho členství v mezinárodních organizacích působících v oblasti podpory osob se zdravotním postižením. Z dotace bylo možno hradit příjemcům roční členské poplatky v mezinárodních organizacích, náklady spojené se zajišťováním překladů důležitých dokumentů, zpřístupňováním informací ze zahraničí apod. Dále byly dotovány náklady na zahraniční cesty, pokud souvisely se základním zaměřením činnosti příjemců či s jejich členstvím v mezinárodních organizacích. Z dotace bylo možno hradit náklady na dopravu, pojištění, ubytování a další nezbytné náklady (stravu a veřejnou hromadnou dopravu) během zahraničního pobytu.

V roce 2020 bylo podpořeno 16 spolků, které se v rámci projektu účastnily zahraničních konferencí, seminářů atd., 20 spolků hradilo z projektu poplatky za členství v zahraničních organizacích (celkem ve 29 zahraničních organizacích).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

15.3 Podporovat projekty zaměřené na zvýšení míry participace žen se zdravotním postižením ve veřejném životě.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

K plnění tohoto opatření viz též plnění u opatření 9.4.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

15.4 Zajistit účast organizací osob se zdravotním postižením na legislativním procesu.

Gestor: MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVOZP:

Sekretariát VVOZP se účastnil v roce 2020 legislativního procesu připomínkováním právních předpisů z hlediska jejich možného dopadu na osoby se zdravotním postižením prostřednictvím zmocněnkyně vlády pro lidská práva. Nově připravované nebo novelizované právní předpisy sekretariát rozesílá v elektronické podobě zejména NRZP ČR, která materiály dále distribuuje svým členským organizacím, Asociaci organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel, Sjednocené organizaci nevidomých a slabozrakých ČR, Pražské organizaci vozíčkářů a spolku Za sklem. Organizace osob se zdravotním postižením mohou své připomínky k právním předpisům zasílat jednotlivým předkladatelům samy nebo je mohou zaslat sekretariátu VVOZP k dalšímu využití. Sekretariát VVOZP připomínky předkládané organizacemi soustřeďuje, vyhodnocuje a předává zmocněnkyni vlády pro lidská práva k uplatnění. Zaměstnanci sekretariátu se účastní projednávání připomínek.

Všechny organizace osob se zdravotním postižením mají také možnost seznámit se s připravovanými předpisy v Elektronické knihovně připravované legislativy <https://apps.odok.cz/kpl>. Tento veřejný portál zpřístupňuje dokumenty legislativní povahy, které jsou určeny pro jednání vlády. Je možné zde sledovat celý průběh přípravy dokumentů, jako jsou např. návrhy zákonů, návrhy jejich změn a další dokumenty legislativní povahy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Zlepšit podmínky přístupu osob se zdravotním postižením k výkonu volebního práva.

15.6 Zajistit, aby informace vztahující se k volbám byly zveřejňovány ve formátech přístupných osobám se zdravotním postižením (zejména zveřejňovány na internetu a formou snadno srozumitelných textů).

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

V souvislosti s přípravou voleb do zastupitelstev krajů a 1/3 Senátu Parlamentu České republiky, které se uskutečnily ve dnech 2. a 3. října 2020 Ministerstvo vnitra zajistilo:

1. Vzory hlasovacích lístků v elektronické podobě - na internetových stránkách MV byly vyvěšeny vzory všech sad hlasovacích lístků ve formátu PDF, který je přístupný z hlediska hlasového odečítače.
2. Video v českém znakovém jazyce pro neslyšící; na základě spolupráce se společností Deaf Friendly byla vytvořena videa v českém znakovém jazyce obsahující informace z informačních letáků, které jsou součástí každé sady hlasovacích lístků a informují voliče o způsobu hlasování v konkrétních volbách.
3. QR kódy na informačních letácích; každá sada hlasovacích lístků, jež byly doručeny voličům domů, obsahovala i informační leták pro voliče o způsobu hlasování. Na konci každého letáku jsou uvedeny dva QR kódy, které odkazují na vzory hlasovacích lístků a videa v českém znakovém jazyce pro neslyšící.
4. Informační letáky ve snadno srozumitelné podobě - na základě spolupráce se Společností pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR byly informační letáky, které jsou součástí každé sady hlasovacích lístků a informují voliče o způsobu hlasování v konkrétních volbách, zpracovány i v přístupné snadno čitelné podobě - ETR. Takto zpracované informace pro voliče byly rovněž uvedeny na internetových stránkách MV a uveřejněny i po linii Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16. Přístup ke kulturnímu dědictví a účast na kulturním životě

Šestnáctá kapitola reaguje na článek 30 Úmluvy, jehož obsahem je účast na kulturním životě, rekreace, volný čas a sport.

Hlavním cílem opatření této kapitoly je podporovat odstraňování bariér bránících přístupu lidí se zdravotním postižením ke kulturním statkům a službám, umožňovat těmto osobám důstojnou seberealizaci, zohledňovat potřeby lidí se zdravotním postižením a nahlížet na jejich účast na kulturním životě jako na významný prostředek jejich začleňování se do společnosti. I v roce 2020 byla proto realizována řada akcí, které slouží k zpřístupnění kultury lidem se zdravotním postižením, ať už se jednalo o stavební úpravy objektů, zajištění přístupnosti expozic nebo pořádání kulturních akcí.

Cíl: Pokračovat ve zpřístupňování památek, divadel, muzeí, kin, knihoven apod. včetně zpřístupnění využívání jejich služeb.

16.1 Podporovat zpřístupnění expozic v muzeích a galeriích osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace v rámci zajištění standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií pro osoby se zdravotním postižením ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podílet se na zpřístupnění památkových objektů ve správě Národního památkového ústavu a dalších kulturních zařízení ve smyslu Národního rozvojového programu mobility pro všechny.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Národní muzeum

V roce 2020 se NM intenzivně věnovalo otázce zpřístupnění svých výstav, expozic a objektů pro návštěvníky s omezenou schopností pohybu nebo orientace. I přes omezený provoz instituce a zpřísněná opatření doprovázející její návštěvu se v roce 2020 konaly zejména tyto aktivity směřující ke zpřístupnění fyzické návštěvy:

- Metodický text Komplex HB NM – NB NM a návštěvníci se speciálními potřebami – dlouhodobě připravovaný materiál o modelovém přístupu k návštěvníkům se speciálními potřebami v (budoucích) nových expozicích Národního muzea v Historické a Nové budově
- Pravidelné komentované prohlídky Historické budovy NM (objekty, výstavy, expozice) v českém znakovém jazyce
- Komentované prohlídky Historické budovy NM s důrazem na expozici mineralogie pro osoby se zrakovým postižením
- Komentovaná prohlídka Národopisného muzea NM s doprovodným programem pro osoby s mentálním postižením
- Průvodce po Historické budově NM a Národopisném muzeu NM – videosekvence s nahraným komentářem v českém znakovém jazyce dostupné ve dvou budovách prostřednictvím QR kódů

Vzhledem k epidemiologické situaci v roce 2020 a následným opatřením vyvíjelo muzeum i projekty zaměřené na zpřístupnění objektů, výstav a expozic virtuální cestou, např. cyklus virtuálních aktivit a komentovaných prohlídek vybraných výstav a expozic Národního muzea pro neslyšící a nedoslýchavé skupiny návštěvníků (děti, dospělí).

Moravské zemské muzeum

Pavilon Anthropos – bezbariérový přístup včetně toalety

Dietrichsteinský palác – částečně bezbariérový přístup včetně toalety

Slezské zemské muzeum

Na osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace jsou připraveny tři areály SZM plně, a to Historická výstavní budova, Arboretum Nový Dvůr a Národní památník II. světové války.

Národní galerie v Praze

V minulém roce započala a stále pokračuje repase hmatové expozice zaměřené na gotické sochařství v Klášteře sv. Anežky České.

Muzeum umění Olomouc

Objekt Arcidiecézního muzea v Olomouci se svou stálou expozicí „Ke slávě a chvále. Tisíc let duchovní kultury na Moravě“, je plně zpřístupněným objektem osobám se sníženou schopností pohybu a orientace.

Také všechna podlaží objektu Muzea moderního umění jsou nyní zpřístupněna imobilním osobám, a to buď osobním výtahem, nebo za pomoci vyžádané asistence personálu správního oddělení muzea.

Technické muzeum v Brně

Hlavní budova TMB je přístupná bez bariér pro imobilní občany do všech prostor – do expozic, výstav i na všechna stanoviště v případě pořádání akcí, což mohou využít i rodiče s dítětem či senioři (viz odkaz na video <https://www.tmbno.cz/navstivte-nas/bezbarierovy-pristup/>). Zároveň poskytuje označení a zvukovou signalizaci pro silně slabozraké nebo nevidomé včetně hlasové navigace a piktogramů v Braillově písmu v celé budově muzea.

Národní muzeum v přírodě

Národní muzeum v přírodě NMVP podporuje zpřístupnění expozic ve svých muzeích (Valašské muzeum v přírodě, Muzeum v přírodě Vysočina, Muzeum v přírodě Zubrnice, Hanácké muzeum v přírodě) osobám s omezenou schopností pohybu, a to například následovně:

Muzeum v přírodě Vysočina (MPV) umožňuje návštěvníkům s omezenou schopností pohybu nebo orientace částečný bezbariérový přístup v expozičních areálech Veselý Kopec a PR Betlém Hlinsko. Část zpřístupněných objektů má nízké prahy, případně je vybavena nájezdy..

Muzeum v přírodě Zubrnice (MPZ) podporuje zpřístupnění expozic osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Jednotlivé prohlídky jsou možné pouze za přítomnosti průvodců, kteří jsou proškoleni, jak průběh prohlídky uzpůsobit tak, aby v co největší míře zaručili přístup informací k cílové skupině osob s konkrétním ZP. Pro mentálně postižené osoby nabízí muzeum uzpůsobení výkladu a úpravu časové délky prohlídky. V souvislosti s opatřeními proti šíření nemoci Covid-19 zpřístupňuje muzeum své výstavy a výstupy elektronicky prostřednictvím webových stránek www.nmvp.cz/zubrnice a www.facebook.com/Muzeum-v-prirode-Zubrnice.

Památník Lidice

V PL je návštěvníky hojně využíván i tištěný průvodce, který je nabízen ve čtyřech jazykových mutacích. Zároveň je velmi pečlivě zpracován orientační a informační systém na pietním území tak, aby se návštěvníci v místě snáze zorientovali. V rámci značení je vytyčena i bezbariérová trasa. PL navíc nabízí průvodcovské služby ve znakové řeči.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.2 Motivovat vlastní příspěvkové organizace k poskytování slev ze vstupného pro osoby se zdravotním postižením a seniory.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Příspěvkové organizace Ministerstva kultury vytvářejí systém slev. Aktualizovaný přehled slev je zveřejňován na webových stránkách ministerstva <https://www.mkcr.cz/slevy-ze-vstupneho-na-kulturni-akce-a-do-kulturnich-objektu-178.html>. Aktualizace jsou prováděny 2x ročně.

Informace o slevách je také možno najít na webových stránkách jednotlivých institucí, např. Moravská galerie v Brně <http://www.moravska-galerie.cz/moravska-galerie/navsteva-mg/vstupne.aspx>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.3 Podporovat kulturní aktivity muzeí a galerií zřizovaných Ministerstvem kultury, zejména stálé expozice Kultura nevidomých Technického muzea v Brně a Národní galerie v Praze.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Národní muzeum pravidelně organizuje ve svých objektech prohlídky a workshopy pro návštěvníky s poruchami sluchu a zraku.

Národní galerie v Praze pracuje s nevidomými a slabozrakými návštěvníky již od 80. let 20. stol. Percepce výtvarného umění bez pomoci zraku je realizovaná dvojím způsobem. Jednak to jsou zážitkově vzdělávací programy ve stálých expozicích, na něž navazuje práce v ateliéru. Dále již několik let představuje speciální hmatové expozice, které mohou navštěvovat jak organizované skupiny, tak individuálně přicházející návštěvníci. Již řadu let prezentuje dvě stálé hmatové expozice, které jsou opatřené popiskami v bodovém písmu a ve zvětšeném černotisku. V klášteře sv. Anežky České se návštěvníci mohou seznámit s Hmatovou expozicí odlitků sochařských děl českého středověkého umění 13. – 15. století. Ve Schwarzenberském paláci přibližuje hmatová expozice Doteky baroka barokní plastiku v Čechách. Obě expozice jsou již několikátým rokem začleněny do projektu, který se zabývá provázením nevidomých po Praze.

Pro sbírkovou expozici umění 20. a 21. století připravuje NGP prohlídky a výtvarné dílny na míru pro školní či zájmové skupiny se specifickými potřebami. V současné době máme v pravidelné nabídce program Od luku k motocyklu s hmatovou stezkou nejen pro skupiny se zrakovým omezením, a program Zářivé světy k vybraným dílům stálé expozice určený zejména pro skupiny s poruchami učení a fyzickým omezením.

Muzeum umění Olomouc - Součástí stálé expozice AMO jsou dva exponáty určené především pro haptické vnímání. Jedná se o sádrové kopie románského a gotického okna vycházející z autentických prvků architektury biskupského paláce Jindřicha Zdíka.

Národní technické muzeum

Expozice, výstavy a doprovodný program v muzeu jsou připravovány tak, aby byly zohledněny specifické potřeby osob se zdravotním či jiným postižením, jejich pohyb a získávání informací.

V rámci projektu Inkluze s NTM s názvem Startin vzniká a je ověřován celý soubor programů a aktivit zaměřený na podporu žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. V souvislosti s tímto projektem proběhla odborná specifikace stavu bezbariérovosti ve všech budovách muzea a návrh možností k úpravám.

Technické muzeum v Brně - Kurátorka Oddělení dokumentace slepecké historie a garantka expozice Kultura nevidomých pořádá přednášky pro širokou veřejnost s tématem života nevidomých. Pro školní skupiny různých věkových kategorií ve spolupráci s edukačním oddělením pak připravuje programy a tvořivé dílničky: např. Zažij svět nevidomých. Zároveň kurátorka pořádá pravidelné koncerty zrakově postižených – tzv. Hudební dýchánky. Stálou expozici doplňují komorní výstavy krátkodobého charakteru (v roce 2020 to byly: „Vodící pes, průvodce nevidomého člověka“ a „Jsme tu s vámi již 20 let“ k výročí začlenění Slepeckého muzea do TMB).

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci n. N. v roce 2020 z důvodu mimořádných opatření realizovalo pouze jednu akci - „Perličkové dílny“ ve spolupráci s firmou RAUTIS (4. 2. 2020, 31 osob).

Muzeum loutkářských kultur v roce 2020 ve spolupráci s VVI DAMU Praha uspořádalo výstavu Hnízdo pro duši (o divadelních aktivitách ve specifických skupinách) a sympozium na téma divadelních aktivit ve specifických skupinách.

Husitské muzeum v Táboře nabízí možnost speciálního edukačního programu pro nevidomé.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.4 Podporovat rozvoj Centra pro prezentaci kulturního dědictví při Národním muzeu v Praze, jehož činnost je také zaměřena na práci s osobami se zdravotním postižením a zpracování metodik pro ostatní muzea a galerie.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Centrum pro prezentaci kulturního dědictví realizovalo v roce 2020 například následující aktivity:

- Aktualizovaná verze metodiky Zásady pro komunikaci s návštěvníky se speciálními potřebami pro pracovníky dozoru a pracovníky pokladen
- Na portálech emuseum.cz a Muzea bez bariér (emuseum.cz/bezbarier) jsou pravidelně zveřejňovány příspěvky k tématu návštěvníků kulturních institucí se speciálními potřebami
- Série virtuálních komentovaných prohlídek objektů, výstav a expozic NM v českém znakovém jazyce – zveřejněno na YouTube kanálu NM

- Cyklus virtuálních aktivit a komentovaných prohlídek vybraných výstav a expozic Národního muzea pro neslyšící a nedoslýchavé skupiny návštěvníků (děti, dospělí)
- Zřízení taktilního kufříku k využití v komentovaných prohlídkách a doprovodných programech pro osoby se zrakovým postižením i běžné návštěvníky ve stálé expozici mineralogie v Historické budově NM
- Komentovaná prohlídka Národopisného muzea NM s doprovodným programem pro osoby s mentálním postižením
- Oborová muzeologická knihovna Centra – i v roce 2020 se nadále rozšiřoval fond odborné muzeologické knihovny Centra o publikace věnující se problematice návštěvníků se speciálními potřebami.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.5 Podporovat využití digitalizovaných sbírek a moderních informačních a komunikačních technologií s cílem rozšíření zpřístupnění muzejních sbírek osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Národní muzeum z důvodu situace v souvislosti s pandemií koronaviru aktivně vyvíjelo projekty s cílem přiblížit své výstavy, objekty nebo výzkumnou činnost širší veřejnosti včetně lidí se speciálními potřebami prostřednictvím virtuálních technologií. Jednalo se například o:

- Zřízení sekce Virtuálně do muzea bez bariér na webových stránkách NM – sekce obsahuje virtuální výstavy pro neslyšící – přeloženy do českého znakového jazyka, audiozáznamy virtuálních výstav určené pro osoby se zrakovým znevýhodněním;
- Portál eSbírky – český internetový portál, spravován NM, který zájemcům umožňuje online prohlížení digitalizovaných muzejních sbírek, ale také virtuálních výstav;
- Portál Muzea bez bariér poskytuje široké spektrum informací pro muzejní profesionály a další zájemce zabývající se problematikou návštěvníků se speciálními potřebami včetně seniorů.

Moravské zemské muzeum každoročně digitalizuje sbírkové předměty a exponáty a následně je umísťuje na svůj webový portál. Na vyžádání zpřístupňuje materiály v digitální podobě k externímu studiu.

Slezské zemské muzeum prezentuje své aktivity (výstavy, expozice, sbírkový fond) na webu a facebooku muzea.

Moravská galerie v Brně od března 2020 pravidelně produkuje a zprostředkovává veřejnosti doprovodný program on-line (s ohledem na pandemickou situaci). Pod označením #Moravskagaleriedoma je na webových stránkách a sociálních sítích galerie publikován program pro děti i dospělé, pohodlně dostupný z domova a přístupný i veřejnosti s omezenou schopností pohybu, či jiným zdravotním znevýhodněním. S využitím sbírek online (<http://sbirky.moravska-galerie.cz/katalog>) je umožněno "navštívit" sbírkové předměty galerie z domova. Navazující program poté prostřednictvím videí, videotutorialů a fotonávodů zprostředkovává umělecká díla ze sbírek i krátkodobých výstav hravou popularizačně-vzdělávací formou.

Technické muzeum v Brně umožňuje za přítomnosti odborných pracovníků zpřístupnění vybraných předmětů pro haptickou výuku zrakově postiženým, stejně jako v rámci interaktivních stanovišť dle náplně výstavy či expozice.

Muzeum J. A. Komenského kromě průběžné digitalizace sbírky muzea (<http://www.mjakub.cz/sbirky?idm=15>) stále průběžně aktualizuje a rozšiřuje interaktivní web „Řemeslo jako vyšití“, které zpřístupňuje jak hmotnou kulturu, tak i odkaz nehmotného kulturního dědictví regionu: <http://remesla.mjakub.cz>.

Husitské muzeum v Táboře provozuje vlastní server programu Kramerius pro procházení digitalizovaných knihovních fondů, zpřístupněna 2 regionální periodika.

Rozsáhlá **Digitální knihovna Národního filmového archivu** umožňuje vzdálený přístup k velkému množství dokumentů.

Národní ústav lidové kultury kromě zajištění přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturnímu dědictví a k živé kultuře, nabízí prostřednictvím webových portálů přístup k dalším informacím (elektronická knihovna, virtuální badatelna sbírkového fondu, mapové aplikace prezentující výsledky etnologických výzkumů, elektronické nosiče, nově je zpřístupněna videoencyklopedie lidových tanců).

Národní památkový ústav se v roce 2020 intenzivněji zapojil do projektu eSbírky – kulturní dědictví on-line. Nově bylo zpřístupněno badatelům 2029 záznamů o movitých památkách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.6 Podporovat zavádění systému zvukových a tištěných průvodců, včetně průvodců ve snadno srozumitelné formě, umožňujících přístup ke sbírkám muzeí, galerií a dalších památek osobám se zdravotním postižením.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Národní muzeum - tvorba haptického průvodce po připravované expozici Předměty vypráví dějiny 20. století určeného pro návštěvníky se zrakovým znevýhodněním, průvodce po Historické budově NM a Národopisném muzeu NM – videosekvence s nahraným komentářem v českém znakovém jazyce dostupné ve dvou budovách prostřednictvím QR kódů.

Moravské zemské muzeum - Tištěné materiály do všech expozic a výstav.

Postupné zavádění multimediálních průvodců a mobilních aplikací.

Virtuální muzeum – některá videa opatřena titulky s ohledem na neslyšící.

Slezské zemské muzeum má ve všech svých šesti výstavních areálech tištěné průvodce stálou expozicí, které se postupně aktualizují. V roce 2020 byl aktualizován průvodce Národním památníkem II. světové války a Areálem čs. opevnění Hlučín-Darkovičky. V Historické výstavní budově existuje možnost zapůjčení audioprůvodce stálými expozicemi.

Moravská galerie v Brně průběžně doplňuje rozšířené popisky (nově dostupné i přes QR kódy) a podpůrné materiály pro děti a mládež. Součástí nové expozice Brno předměstí Vídně je i interaktivní hra Dobrodružství sběratele umění, jejíž součástí je zvuková nahrávka prezentující formou gamifikace život umělce Hanuše Schweigra a problematiku sběratelství umění v 19. století.

Muzeum umění Olomouc nabízí návštěvníkům Arcidiecézního muzea Olomouc tištěného Průvodce, který zájemce provádí historií areálu a jednotlivými expozičními okruhy. K dispozici je pro Arcidiecézní muzea v Olomouci a Kroměříži ilustrovaný interaktivní průvodce v tabletech, který využívají zejména rodiny s dětmi. K dispozici je webová aplikace – hlasový průvodce, který si mohou návštěvníci stáhnout do chytrých telefonů.

Technické muzeum v Brně na sklonku roku 2020 začalo s přípravou zvukových průvodců pro neslyšící a osoby s poruchami sluchu do vybraných expozic – Panorama, Pozor, zákruha!, Historické vozy a Ulička řemesel. Po ukončení jejich realizace plánuje muzeum postupné rozšiřování této nabídky na další expozice či výstavy. Započala i realizace videí se znakovou řečí k vybraným expozicím.

Národní muzeum v přírodě v rámci stálých expozic (Městečko pod Radhoštěm, Jak jde kraj, tak se stroj) nabízí návštěvníkům možnost využití audio průvodců prostřednictvím guidePortů v několika jazykových mutacích. Součástí jsou i tištěné průvodce.

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi v roce 2020 rozšířilo stálou expozici o audio - video průvodce expozicí, jde o jednoduchou aplikaci, která se stahuje do mobilního telefonu (popřípadě poskytujeme telefony, které ji mají nainstalovanou).

Husitské muzeum v Táboře k expozici Husité má k dispozici tištěného průvodce v Braillově písmu a haptický program, videoprůvodce pro neslyšící v českém znakovém jazyce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.7 Podpořit zavádění Standardu Handicap Friendly ve všech typech knihoven a zpřístupňování fondů knihoven osobám se specifickými potřebami prostřednictvím služeb vycházejících z tohoto standardu.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, úsek knihovny, je specializované pracoviště, které spolupracuje s řadou knihoven s podobně specializovanými službami v ČR (6 okresních knihoven získává produkci KTN zdarma, dalších 64 knihoven formou objednávek) a s jednou knihovnou v SR.

Přístup k fondům Moravské zemské knihovny je ve studovnách a ve volném výběru bezbariérový, v případě potřeby manipulace s fondem na vyšších policích za asistence službu konajícího knihovníka.

Národní knihovna ČR zřídila "bonusovou" certifikaci pro knihovny všech typů, které si nejsou jisté/nemají finance na to, aby se samy do certifikace přihlášily, a podporuje knihovny konzultační činností.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.8 Podporovat kulturní aktivity knihoven určené pro osoby se specifickými potřebami.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Plněno každoročně prostřednictvím dotačního programu MK Knihovna 21. století, určeného provozovatelům knihoven, jehož jedním z okruhů je podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením (zejména nákup zvukových knih). Též podprogramem VISK 3, umožňujícím žádat knihovnám o dotace na nákup technických zařízení a softwaru pro zpřístupnění knihovnických fondů, elektronických informačních zdrojů a služeb v knihovnách nevidomým, slabozrakým a sluchově postiženým a úpravy webu pro potřeby nevidomých a slabozrakých.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.9 Podporovat zpřístupnění knihovnických fondů osobám se zrakovým postižením prostřednictvím digitalizace dokumentů ve fondech knihoven ve spolupráci se SONS a Knihovnou a tiskárnou pro nevidomé K. E. Macana.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Národní knihovna ČR digitalizuje dokumenty ze svých fondů pro organizaci SONS. Z digitalizované dokumenty jsou poskytovány této organizaci bezplatně za účelem jejich zpřístupňování osobám s těžkým zrakovým postižením v rámci knihovny digitálních dokumentů SONS.

Pro uživatele s těžkým poškozením zraku poskytuje NK ČR zdarma na základě smlouvy též službu elektronického dodávání dokumentů. Kopie jsou dodávány ve formátu dvouvrstvého pdf (obrázek + text) do Uživatelského konta konkrétního uživatele do 48 hodin od zadání požadavku.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.10 Podporovat vydávání a zpřístupňování zvukových publikací a tiskovin v Braillově a zvětšeném písmu včetně reliéfní grafiky, především prostřednictvím Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana vydává ročně cca 50 titulů v Braillově písmu, včetně reliéfní grafiky a načítá cca 150 titulů ve formě audioknih pro uživatele vlastní a zrakově postižené uživatele spolupracujících poboček. Ve spolupráci s vydavatelstvím Tympanum jsou pak vybrané audioknihy dostupné i širší veřejnosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.11 Podporovat dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb knihoven prostřednictvím dotačního řízení na zajištění nabídky zvukových knih a zavádění technických zařízení umožňujících osobám se zrakovým postižením zpřístupnění knihovních fondů a elektronických informačních zdrojů. Rozvíjet metodickou činnost Sekce služeb osobám se specifickými potřebami Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Zpracování obsahu metodik Handicap Friendly do podmínek pro splnění dotačního řízení grantu Knihovna 21. století.

Sekce Bezbariérové knihovny SKIP udělila dalším knihovnám certifikát Handicap Friendly. Udělení certifikátu je vždy impulsem pro řadu změn, které zvýší dostupnost knihoven pro zdravotně znevýhodněné osoby.

Příprava souboru materiálů s příklady dobré praxe jako odrazový můstek pro knihovny. Byly zahájeny práce na metodice Interkulturní knihovnictví, která bude zaměřena na přístupnost dětí a rodin cizinců.

V oblasti publikační činnosti byla s podporou Ministerstva kultury vydána publikace Knihovna v obci, příručka pro starosty, kde byla mimo jiné zvýrazněna problematika rovných příležitostí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.12 Podporovat komunitní roli knihoven a spolupráci knihoven s organizacemi osob se zdravotním postižením.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Tématu podpory komunitní role knihoven se věnuje projekt financovaný z ESF (MPSV, hodnota projektu 17,7 mil. Kč) Centrum sociálních inovací ve veřejných knihovnických a informačních službách, který zajišťuje Katedra informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Více o projektu: <https://www.muni.cz/vyzkum/projekty/37799>.

SKIP podporuje průběžně komunitní roli knihoven a spolupráci knihoven s organizacemi osob se zdravotním postižením. Aktuálně připravuje ve spolupráci s KTN audioknihu pro nevidomé děti v rámci projektu Bookstart a také jedná o zpřístupnění knížky i pro neslyšící děti.

Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana spolupracuje se SONS a ZŠ a SŠ, kde jsou zrakově postižení žáci či studenti.

Odborná knihovna Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici zpřístupňuje veřejnosti knihovní fond prostřednictvím on-line katalogu Portaro. Umožňuje výpůjčky i zápůjčky v rámci meziknihovní výpůjční služby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.13 Podporovat zavádění vzdělávacích programů zaměřených na rozšíření kompetencí pracovníků knihoven v oblasti poskytování služeb osobám se zdravotním postižením (znalosti o specifickém postižení, komunikační dovednosti, asistence – podpůrné činnosti).

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Zástupci knihoven pravidelně participují na konferenci INSPO, které je věnována tématům využití informačních technologií pro osoby se specifickými potřebami. Je realizována přednášková činnost. Výuka předmětu Bezbariérové knihovny na KISK FF MU.

<https://www.svkos.cz/pro-knihovny/studijni-texty/>

<https://www.kjm.cz/zkouska-nsk-materialy>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

16.14 Podporovat v rámci dotační politiky aktivity spočívající v zajišťování titulků a tlumočení do českého znakového jazyka pro audiovizuální díla, zpřístupňování audiovizuálních děl prostřednictvím komentáře pro osoby se zrakovým postižením, vytváření sítě divadelních představení tlumočených do znakového jazyka a tvorbu zvukových knih.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Odbor regionální a národnostní kultury podpořil v roce 2020 v rámci výběrového dotačního řízení na podporu kulturních aktivit osob se zdravotním postižením a seniorů mj. tyto projekty:

Předkladatel	Projekt	Dotace v Kč
APOGEUM, z.s., Brno	Filmy pro nevidomé	125 000
Centrum pro dětský sluch Tamtam, o. p. s., Praha	Jeviště porozumění - přinášíme kulturu slyšících sluchově postiženým	100 000
Česká unie neslyšících, z.ú., Praha	Aktivity kulturního a uměleckého rozvoje osob se sluchovým postižením	100 000
Česká unie neslyšících, z.ú., Praha	Poznávejme kulturu a krásu ČR s neslyšícími	70 000
Člověk v tísni, o.p.s., Praha	Jeden svět pro všechny 2019	155 000
Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace	Znakokniha 2020 - Staré pověsti české a moravské II.	55 000
MLUVÍCÍ KNIHA z.s., Praha	ODSTRAŇOVÁNÍ KULTURNÍCH BARIÉR ZRAKOVĚ HANDICAPOVANÝCH A SENIORŮ FORMOU AUDIOKNIH	420 000
Muzeum Karla Zemana, z. ú,	Zpřístupnění expozice Muzea Karla Zemana a doprovodných aktivit sluchově postiženým, fáze 2	120 000

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Podporovat tvůrčí a umělecký potenciál osob se zdravotním postižením prostřednictvím dotací.

16.15 Prostřednictvím dotační politiky spoluvytvářet prostor, v němž se umožní osobám se zdravotním postižením uspokojovat své kulturní potřeby, realizovat vlastní tvorbu a účelně trávit volný čas, a to podporou kulturních aktivit právnických a fyzických osob.

Gestor: MK
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Odbor regionální a národnostní kultury každoročně vyhlašuje výběrové dotační řízení na podporu kulturních aktivit osob se zdravotním postižením a seniorů. Dlouhodobě jde o podporu kulturních akcí, jimiž zdravotně postižení lidé prezentují své umělecké aktivity pro sebe a pro veřejnost, a podporu dlouhodobé systematické práce v zařízeních, kde zdravotně postižení lidé jsou umístěni trvale nebo do nich docházejí k dennímu pobytu.

V roce 2020 bylo v tomto programu podpořeno 109 projektů v celkové výši 7 673 600 Kč.

Přehled všech podpořených projektů viz zde: <https://www.mkcr.cz/2-kolo-hodnoceni-vysledky-vyberovych-rizeni-v-programech-na-podporu-narodnostnich-mensin-a-integrace-romske-mensiny-2296.html>

Samostatné oddělení muzeí v rámci programu „Podpora projektů poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií“ vyhlašuje výběrové dotační řízení na poskytování neinvestičních dotací ze státního rozpočtu pro garanty poskytování standardizovaných veřejných služeb, jimiž jsou, podle ustanovení § 2 odst. 9 zákona č. 122/2000 Sb., zřizovatelé poskytovatelů standardizovaných veřejných služeb (muzeí a galerií) v těchto tematických okruzích:

1. Zhotovení digitální obrazové či multimediální prezentace souboru nejméně 100 sbírkových předmětů včetně textových informací, formou virtuální prezentace sbírkových předmětů určené pro veřejnost a její zveřejnění prostřednictvím webových portálů eSbirky.cz a europeana.eu;
2. Vydání odborného (vědeckého) katalogu sbírek k expozici či výstavě klasickou knižní formou.

V roce 2020 činil celkový objem alokovaných finančních prostředků 1 219 961 Kč. Podpořeno bylo 11 projektů.

V oblasti médií a audiovize byly podpořeny tyto projekty, které se týkají problematiky osob se zdravotním postižením: Severský filmový klub i pro neslyšící – 300 000 Kč, Jeden svět pro všechny v rámci festivalu Jeden svět – 7 570 000 Kč (podpora festivalu jako celku)

V rámci programu na podporu neprofesionálních uměleckých aktivit, vyhlašovaném odborem regionální a národnostní kultury, byl v roce 2020 podpořen v celkové výši 230 000 Kč projekt celostátní přehlídky pantomimy a pohybového divadla Brno: XXV. OTEVŘENO, která se koná v Kolíně. Pořadatelé přehlídky jsou Evropské centrum pantomimy neslyšících, o. s., NIPOS a Městské divadlo v Kolíně. Přehlídka je společným setkáním souborů pracujících v oblasti pantomimy a pohybového divadla handicapované i běžné populace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

17. Statistické údaje

Sedmnáctá kapitola implementuje článek 31 Úmluvy zaměřený na statistiku a získávání dat.

Pro efektivní formulování státní politiky ve vztahu k osobám se zdravotním postižením je nezbytné mít k dispozici co nejpřesnější statistické údaje o počtu a struktuře této skupiny osob, proto úkolem jediného opatření této kapitoly bylo realizovat v pořadí již třetí výběrové šetření o osobách se zdravotním postižením.

Cíl: Shromažďovat a zveřejňovat statistická data a výsledky výzkumů týkajících se osob se zdravotním postižením.

V roce 2020 nebylo sledováno plnění žádného opatření.

18. Koordinace a monitorování plnění Národního plánu

V rámci této kapitoly je sledována vlastní realizace a průběžné monitorování NPPRP, na kterém se podílí ústřední orgány státní správy i další instituce a organizace osob se zdravotním postižením. Pro účely vypracování pravidelné zprávy o plnění NPPRP za uplynulý rok byla vypracována Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření NPPRP.

Jedno z opatření této kapitoly ukládá poskytovat trvalou metodickou podporu jednotlivým krajům pro realizaci krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, což je plněno prostřednictvím Odborné skupiny VVOZP pro regionální rozvoj.

Cíl: Pravidelně provádět monitorování a vyhodnocení plnění opatření Národního plánu, do tohoto monitorování zapojit i organizace osob se zdravotním postižením.

18.2 Jedenkrát ročně do 28. února všechny resorty, kterým byla uložena opatření, předloží zprávu o plnění opatření Národního plánu spadajících do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok.

Gestor: všechny resorty

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ:

Všechny resorty předložily zprávy o plnění opatření NPPRP za rok 2020.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

18.3 Jedenkrát ročně, nejpozději do 30. června, Vládní výbor pro zdravotně postižené občany a následně vláda ČR provedou zhodnocení a případnou aktualizaci Národního plánu.

Gestor: MLP, VVZPO

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ MLP, VVOZP:

VVOZP schválil Zprávu o plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 v roce 2019 dne 25.06.2020. Ze 126 opatření, která se mají plnit průběžně nebo měla být splněna do 31.12.2019, bylo splněno nebo průběžně plněno 116 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 10 opatření. VVOZP doporučil vládě ČR vzít tento dokument na vědomí a posunout termíny plnění u nesplněných opatření. Vláda ČR zprávu projednala 13.07.2020.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

Cíl: Metodicky podporovat kraje při přípravě a naplňování krajských plánů.

18.4 Metodicky podporovat přípravu, realizaci a průběžné monitorování krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: VVZPO

Spolupráce: NRZP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ VVOZP:

Sekretariát VVOZP působí jako metodické a poradenské místo, na které se mohou krajské úřady obracet v záležitostech týkajících se přípravy a realizace krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Pro koordinaci a výměnu zkušeností v této oblasti ustanovil VVOZP na svém zasedání v dubnu 2004 Odbornou skupinu VVOZP pro regionální rozvoj, jejímiž

členy jsou zástupci jednotlivých krajů, do jejichž působnosti příprava a realizace krajských plánů náleží. Odborná skupina na svém zasedání 16.01.2020 probírala plnění nebo přípravu krajských plánů vyrovňování příležitostí pro osoby se zdravotním postižením v jednotlivých krajích. Ve většině krajů probíhá monitorování krajských plánů průběžně. Dalšími tématy jednání byla zejména realizace reformy psychiatrické péče v jednotlivých krajích, zajištění dostupných sociálních služeb pro lidi s poruchou autistického spektra a vytváření analýz přístupnosti nemocnic a plánů jejich zpřístupňování.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

PLNĚNÍ NRZP:

Krajské plány vyrovňování příležitostí jsou efektivním nástrojem k prosazování klíčových témat podstatných pro každodenní život OZP ve všech 14 krajích ČR. NRZP se účastní tvorby, realizace, monitoringu a aktualizace těchto plánů a v případě potřeby iniciuje opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Plnění těchto krajských plánů průběžně monitorujeme a vyhodnocujeme. Krajské plány se zabývají zejména tématy jako: dostupnost bezbariérové veřejné dopravy, dostupnost vzdělání, podpora zaměstnávání a zaměstnavatelů zaměstnávajících OZP, dostupnost a rozvoj zdravotních, sociálních a návazných služeb.

Hlavní město Praha: platnost 2016 - 2020, vyhodnocení 1 x ročně

Monitoring plnění zajištěn prostřednictvím stálého hosta v Komisi hl. m. Prahy pro pěší a bezbariérovost.

Středočeský kraj: platnost 2020 – 2022, vyhodnocování 1 x ročně

Průběžný monitoring se zástupci dotčených odborů.

Jihočeský kraj: 2018 – 2021, vyhodnocování 1 x ročně

Pracovní skupinu koordinuje odbor sociálních věcí.

Plzeňský kraj: 2019 – 2023, vyhodnocování 1 x ročně

Odbor soc. věcí zpracovává zprávu pro Radu Plzeňského kraje. Jednání komise se účastní zástupci dotčených odborů a NRZP.

Karlovarský kraj: 2015 – 2020, vyhodnocování 1 x ročně

Zprávu vytvoří odbor soc. věcí ve spolupráci s dotčenými odbory, NRZP a ÚP ČR. Je předložena Radě KV kraje vždy do 30. 6. Následně je schválena a zveřejněna na webu.

Ústecký kraj: 2015 – 2020, vyhodnocení 1x ročně

Byl schválený nový KPVP na léta 2021 – 2025. KPVP do roku 2020 byl naplněn. V průběhu roku je plán průběžně hodnocen vykonavateli navržených opatření odbory krajského úřadu. Krajský výbor předkládá k tomuto hodnocení své stanovisko.

Liberecký kraj: 2017 - 2020, vyhodnocení 1 x ročně

Královéhradecký kraj: 2018 – 2020, vyhodnocení 1 x ročně v dubnu

Dotčené odbory: odbor dopravy, odbor soc. věcí, odbor rozvoje kraje.

Pardubický kraj: 2019 – 2021, vyhodnocení 1 x ročně v dubnu

Dotčené odbory: odbor dopravy, odbor soc. věcí, odbor kultury.

Kraj Vysočina: 2020 - 2022, monitoring s půlročním hodnocením

2020 proběhla aktualizace a zastupitelstvo kraje prodloužilo plán na další období 2020 - 2022.

Jihomoravský kraj: 2020 – 2022, vyhodnocení 1 x ročně

Probíhají jednání s jednotlivými odbory Krajského úřadu o dílčích opatřeních, společné pracovní porady JMK a NRZP.

Olomoucký kraj: 2017 – 2020, vyhodnocení 1x ročně

Moravskoslezský kraj: 2016 – 2020, vyhodnocení 1 x ročně

Celkové hodnocení na základě podkladů z jednotlivých odborů realizováno v průběhu roku 2020.

Zlínský kraj: 2016 – 2020, vyhodnocení 1 x ročně

Monitorování plánu vždy ve spolupráci s odborem kanceláře hejtmána.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Plněno.

IV. Seznam použitých zkratk

ASNEP	Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel
ČŠI	Česká školní inspekce
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ESF	Evropský sociální fond
KŘP	Krajské ředitelství Police ČR
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MLP	ministr pro lidská práva, zmocněnkyně vlády pro lidská práva
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZE	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NPÚ	Národní památkový ústav
NPPRP	Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020
NRPM	Národní rozvojový program mobility pro všechny
NRZP	Národní rada osob se zdravotním postižením ČR
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OOP	Obvodní oddělení Policie ČR
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
PAS	Poruchy autistického spektra
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SONS	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR
SPC	Speciálně pedagogické centrum
ŠPZ	Školské poradenské zařízení
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
Úmluva	Úmluva o právech osob se zdravotním postižením
ÚP ČR	Úřad práce ČR
ÚV ČR	Úřad vlády ČR
VVOZP	Vládní výbor pro osoby se zdravotním postižením
VVZPO	Vládní výbor pro zdravotně postižené občany